

3. Posten har med Kungl. Maj:ts medgivande för innevarande budgetår överskridits med 1 500 kronor. Detta belopp erfordras även för nästa budgetår.

4. Ökningen betingas av byggnadskostnadernas stegring under senare år. Med Kungl. Maj:ts medgivande har posten för innevarande budgetår överskridits med 2 000 kronor. En uppräknings av anslaget med motsvarande belopp anses erforderlig.

Departementschefen

Jag tillstyrker att anslagsposterna till publikationstryck, övriga expenser och försöksomkostnader i enlighet med anstaltsstyrelsens förslag uppräknas med respektive 1 000, 1 500 och 2 000 kronor. Däremot anser jag mig icke kunna förorda någon uppräknings av anslagsposten till reseersättningar. Vid bifall härtill bör anslaget för nästa budgetår ökas med 4 500 kronor till 53 500 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa stat för anslaget.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens forskningsanstalt för lantmannabyggnader: Omkostnader* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 53 500 kronor.

[131] 46. Jordbrukets upplysningsnämnd: Avlöningar

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	47 000	37 850
1954/55 (statsliggaren s. 852)	48 300	
1955/56 (förslag)	49 400	

Y r k a n d e n. *Jordbrukets upplysningsnämnd* (skr. 11/8 1954) hemställer, att anslaget skall höjas med i runt tal 5 700 kronor till 54 000 kronor. Ökningen hänför sig till förslag, att sekreterartjänsten skall uppflyttas från lönegrad Ce 27 till Ce 33, att en kontorsbiträdestjänst skall omändras till en kanslibiträdestjänst i lönegrad Ce 11 samt att en ny tjänst såsom skrivbiträde skall inrättas. Sekreteraren bör enligt nämnden erhålla samma löneställning som sekreterare vid hushållningssällskap. Förslaget, att den nuvarande kontorsbiträdestjänsten skall omändras till en kanslibiträdestjänst, anses väl motiverat med hänsyn till ökade arbetsuppgifter och det stora ansvar, som åvilar nämnden såsom ett offentligt statligt organ. Särskilt framhålles, att handläggningen av utländska ärenden ökat i betydande omfattning. Till kanslibiträdets uppgifter skulle speciellt höra handhavandet av utländsk korrespondens, översättningar, litteraturtjänst, tidningskontroll, diarieföring och bokföring. Därest förslaget om inrättande av en ny tjänst som skrivbiträde icke kan bifallas, anser sig nämnden nödsakad begära, att posten ersättning åt tillfällig arbetskraft skall höjas från 3 000 till 6 000 kronor.

Lantbruksstyrelsen (skr. 23/8 1954) föreslår, att förevarande anslag skall

höjas med 4 000 kronor. Styrelsen, som finner det berättigat att sekreteraren erhåller en förbättrad löneställning, hemställer att tjänsten skall placeras i lönegrad 31. Vidare anser styrelsen, att nämnden anfört fullt bärande skäl för kontorsbiträdestjänstens omändring till en tjänst som kanslibitråde i lönegrad Ce 11. Förslaget om inrättande av en skrivbiträdestjänst är styrelsen däremot icke beredd att tillstyrka. I stället bör posten ersättning åt tillfällig arbetskraft uppräknas med 3 000 kronor till 6 000 kronor.

Statens lönenämnd (remissutlåtande 3/11 1954) erinrar om att lönegradsplaceringen av sekreterartjänsten varit föremål för prövning av tjänsteförteckningsrevisionen (prop. 1952: 241). Då såvitt nämnden kunnat finna tjänsten icke sedan dess undergått någon väsentlig förändring, har nämnden icke ansett sig kunna tillstyrka den föreslagna uppflyttningen. Däremot har nämnden icke något att erinra mot förslaget, att tjänsten såsom kontorsbiträde omändras till en kanslibiträdetsjänst.

Departementschefen

Beträffande de föreslagna lönegradsuppflyttningarna kan jag med hänsyn till vad chefen för civildepartementet anfört vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor endast tillstyrka, att en kontorsbiträdestjänst omändras till en kanslibiträdetsjänst i lönegrad Ce 11. Härför erfordras en uppräkning av anslaget med 1 100 kronor. Vad angår övriga förslag anser jag mig icke kunna förorda, att en ny skrivbiträdestjänst skall inrättas. Jag kan icke heller biträda lantbruksstyrelsens förslag om en uppräkning av posten till ersättning åt tillfällig arbetskraft. Anslaget bör alltså för nästa budgetår uppföras med ett till 49 400 kronor förhöjt belopp. Dessutom föranleder de beslutade ändringarna av grundlönebeloppen en omräkning av vissa anslagsposter.

Anslaget beräknas sålunda:

Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 2 500 (oförändrat) kronor;

avlöningar till icke-ordinarie personal 41 700 (+ 11 000) kronor;

rörligt tillägg 5 200 (— 9 900) kronor.

Anslaget uppföres alltså med $(2\,500 + 41\,700 + 5\,200 =) 49\,400 (+ 1\,100)$ kronor.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

- a) fastställa följande avlöningsstat för jordbrukets upplysningsnämnd, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1955/56:

Avlöningsstat

1. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	2 500
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal	41 700
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	5 200
Summa kronor	49 400

b) till *Jordbrukets upplysningsnämnd*: *Avlöningar* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 49 400 kronor.

[132] 47. *Jordbrukets upplysningsnämnd*: *Omkostnader*

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	34 000	34 000
1954/55 (statsliggaren s. 852)	34 000	
1955/56 (förslag)	35 000	

Y r k a n d e n. *Jordbrukets upplysningsnämnd* (skr. 11/8 1954) hemställer, att anslaget skall uppräknas med 10 500 kronor enligt följande beräkning.

	1954/55	Ökning
1. Författarhonorar	13 000	7 000
2. <i>Expenser</i>	3 500	3 500
		10 500

M o t i v. 1. Förslaget framfördes även förra året (se IX ht 1954 s. 248 under 1). Nämnden framhåller, att den nuvarande omfattningen av publikations- och pressmaterialet bör ökas, därest efterfrågan skall kunna tillgodoses. Vidare föreligger behov av honorerade specialartiklar för tidskriften *Försök och forskning*. Utgivandet av denna tidskrift tillhör nämndens viktigaste uppgifter. Kostnaderna för dylika specialartiklar uppskattas till 2 000 kronor för år. En ökning av honoraren till författare av artiklar i årsboken *Svensk jordbruksforskning* är även nödvändig. Härför beräknas ett belopp av 5 000 kronor.

2. Den föreslagna uppräkningsen av posten är nödvändig, för att nämnden skall kunna upprätthålla en tillfredsställande kontorsorganisation. Posten har under de senaste åren överskridits med 2 000 å 3 000 kronor på andra posters bekostnad.

Lantbruksstyrelsen (skr. 23/8 1954) föreslår, att anslaget för nästa budgetår skall höjas med 8 000 kronor. Posten till författarhonorar anses på de av upplysningsnämnden angivna skälen behöva uppräknas med 5 000 kronor till 18 000 kronor. Med hänsyn till att det till *expenser* för innevarande budgetår beräknade beloppet av 3 500 kronor icke är tillräckligt för att täcka kostnaderna för bl. a. telefon, skriv- och dupliceringsmaterial m. m., bör posten uppräknas med 3 000 kronor till 6 500 kronor.

Departementschefen

Någon uppräkningsen av posten till författarhonorar kan jag icke tillstyrka. I fråga om *expensposten* däremot är jag beredd tillstyrka en uppräkningsen, vilken dock synes böra begränsas till 1 000 kronor. Det torde få ankomma

på Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa stat för anslaget. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Jordbrukets upplysningsnämnd: Omkostnader* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 35 000 kronor.

H. Jordbrukets rationalisering m. m.

[133] 1. Bidrag till jordbrukets rationalisering

	Anslag	Nettoutgift ¹	Reservation vid budget- årets utgång	Odisponerad be- hållning vid bud- getårets utgång
1952/53	15 000 000	10 320 071	41 119 288	4 297 474
1953/54	15 000 000	15 924 024	40 195 264	1 429 854
1954/55 (statsliggaren s. 853).....	13 600 000			
1955/56 (förslag)	11 250 000			

Till täckande av medelsbehovet för ifrågavarande bidragsverksamhet har under budgetåren 1952/53 och 1953/54 samt innevarande budgetår förutom de anvisade beloppen beräknats stå till förfogande odisponerade behållningar å respektive 2 000 000, 2 000 000 och 3 400 000 kronor. Av det belopp å 17 000 000 kronor, som sålunda totalt beräknats skola disponeras under innevarande budgetår, har 1 500 000 kronor avsetts för bidrag till yttre rationalisering och 15 500 000 kronor för bidrag till inre rationalisering m. m. I sistnämnda belopp inbegripes 5 000 kronor till länsstyrelsernas kostnader för syneförrättningar enligt lagen den 30 juni 1947 (nr 288) om uppsikt å jordbruk.

Lantbruksstyrelsen (skr. 23/8 1954) hemställer, att anslaget för nästa budgetår skall uppföras med 11 000 000 kronor. Av detta belopp jämte en odisponerad behållning å omkring 5 500 000 kronor, som beräknas föreligga å anslaget vid utgången av innevarande budgetår — däri inräknat en vinst under budgetåret 1953/54 å cirka 138 000 kronor vid försäljning av fastigheter, bokförda å jordfonden — eller tillhopa 16 500 000 kronor, avses 1 500 000 kronor för bidrag till yttre rationalisering och 15 000 000 kronor för bidrag till inre rationalisering m. m. Av sistnämnda belopp avses 5 000 kronor skola disponeras till kostnader för nyss angivna syneförrättningar. Styrelsen föreslår, att om den för endera av de båda grupperna av rationaliseringsåtgärder avsedda bidragsramen till någon del icke skulle bli utnyttjad, behållningen i stället får användas för bidrag till den andra gruppen åtgärder inom anslaget. Det torde enligt styrelsen närmast kunna inträffa, att någon del av den för yttre rationalisering avsedda ramen kan behöva tagas i anspråk för inre rationalisering. Till stöd för sin framställning anför styrelsen i huvudsak följande.

Av det för budgetåret 1953/54 disponibla beloppet användes omkring 917 200 kronor för *yttre rationalisering*, däri inbegripet 99 000 kronor till avskrivningslån i samband med förvärv av arrendegnåhem. I jämförelse med budgetåret 1952/53 betyder detta en ökning med omkring 140 000 kro-

¹ Beloppen avser utbetalade bidrag. Beviljade bidrag uppgick under budgetåren 1952/53 och 1953/54 till 16 758 358 respektive 16 837 586 kronor.

nor. Medelsbehovet för nästa budgetår är svårt att beräkna, eftersom det bl. a. är beroende av utvecklingen i avseende å fastighetspriserna och av tillgången på personal för verksamheten med yttre rationalisering. Såvitt nu kan bedömas synes det dock sannolikt, att medelsbehovet för bidrag till yttre rationalisering under budgetåret 1955/56 icke kommer att överstiga 1 500 000 kronor.

För *inre rationalisering* har under budgetåret 1953/54 omkring 15 920 000 kronor disponerats. Vid utgången av budgetåret 1952/53 förelåg ett icke tillgodosett bidragsbehov till redan projekterade åtgärder av över 1 000 000 kronor. Vid utgången av budgetåret 1953/54 förelåg ett motsvarande behov av cirka 3 000 000 kronor. Det föreligger sålunda visst fog för uppräkningsanslaget. Styrelsen anser sig emellertid — för att kunna hålla den totala kostnadsramen för lantbruksnämndernas verksamhet vid samma nivå, som medgivits för innevarande budgetår — kunna begränsa sig till att föreslå, att för inre rationalisering under budgetåret 1955/56 får disponeras 15 000 000 kronor. Härav beräknas 5 000 000 kronor till dikning och täckdikning, 1 000 000 kronor till jordbruksvägar, 400 000 kronor till nyodling, 600 000 kronor till betesförbättring, 2 000 000 kronor till stenröjning och jordkörning samt 6 000 000 kronor till ekonomibyggnader.

Departementschefen

För innevarande år har till täckande av medelsbehovet under förevarande anslag förutsatts, att utöver anvisat belopp skall stå till förfogande en behållning å 3 400 000 kronor. För ändamålet disponeras sålunda sammanlagt 17 000 000 kronor, varav 1 500 000 kronor avsetts för bidrag till yttre rationalisering och 15 500 000 kronor för bidrag till inre rationalisering m. m. Lantbruksstyrelsen har anfört, att för nästa budgetår visst fog för uppräkningsanslaget till sistnämnda ändamål förefinnes, men styrelsen har — i syfte att hålla den totala kostnadsramen för lantbruksnämndernas verksamhet vid samma nivå, som medgivits för innevarande år — begränsat sig till att föreslå att till yttre och inre rationalisering skall stå till förfogande 1 500 000 kronor respektive 15 000 000 kronor, vilket innebär en med 500 000 kronor minskad bidragsram. Med hänsyn till den i förhållande till styrelsens äskanden begränsade anslagstilldelningen till lantbruksnämndernas verksamhet i övrigt, som jag föreslagit i det föregående, synes emellertid bidragsramen icke böra reduceras med mer än 250 000 kronor. Jag har härvid särskilt uppmärksammat behovet av ytterligare medel för dikning och täckdikning. För inre rationalisering bör sålunda enligt min mening beräknas 15 250 000 kronor och för yttre rationalisering 1 500 000 kronor eller tillsammans 16 750 000 kronor. Liksom under innevarande budgetår bör vidare Kungl. Maj:t, om förhållandena föranleder därtill, äga rätt att jämka denna fördelning mellan yttre och inre rationalisering. Jag tillstyrker också, att av de medel, som beräknas till verksamheten för inre rationalisering, ett belopp av 5 000 kronor skall få disponeras till länsstyrelsernas kostnader för syneförrättningar enligt lagen den 30 juni 1947 (nr 288) om uppsikt å jordbruk.

För att täcka det medelsbehov, som föranledes av bidragsramen å 16 750 000 kronor, erfordras ett anslag av 11 250 000 kronor. Liksom styrel-

sen har jag därvid förutsatt, att vid utgången av innevarande budgetår skall av reserverade medel återstå en odisponerad behållning av 5 500 000 kronor.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till jordbrukets rationalisering* för budgetåret 1955/56 anvisa ett reservationsanslag av 11 250 000 kronor.

[134] 2. Täckande av förluster på grund av statlig kreditgaranti

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	50 000	104 109
1954/55 (statsliggaren s. 853)	50 000	
1955/56 (förslag)	100 000	

Under innevarande budgetår må statlig kreditgaranti beviljas för lån avseende jordbrukets yttre rationalisering intill ett belopp av 10 000 000 kronor, för lån till jordbrukets inre rationalisering intill ett belopp av 15 000 000 kronor, för jordbruksegnahemslån m. m. intill ett belopp av 20 000 000 kronor samt för driftslån intill ett belopp av 6 000 000 kronor. Om förhållandena ger anledning därtill, äger Kungl. Maj:t medgiva jämkning i denna fördelning. Lånegaranti må vidare beviljas för uppförande av lagerhus m. m. för jordbruksändamål intill ett belopp av 4 000 000 kronor.

Lantbruksstyrelsen (skr. 23/8 1954) hemställer, att anslaget med hänsyn till lånegarantiverksamhetens nuvarande omfattning för nästa budgetår skall uppföras med ett till 100 000 kronor höjt belopp. Styrelsen föreslår, att statlig kreditgaranti under budgetåret 1955/56 skall få beviljas för lån avseende yttre rationalisering intill ett belopp av 10 000 000 kronor, för lån avseende inre rationalisering intill ett belopp av 15 000 000 kronor, för jordbruksegnahemslån intill ett belopp av 25 000 000 kronor samt för driftslån intill ett belopp av 6 000 000 kronor med rätt för Kungl. Maj:t att, om förhållandena skulle ge anledning därtill, medgiva jämkning i denna fördelning. Vidare föreslår styrelsen, att statlig kreditgaranti för lån till uppförande av lagerhus m. m. för jordbruksändamål skall få lämnas intill ett belopp av 10 000 000 kronor.

Angående beräkningen av de garantibelopp, som föreslagits för lån till yttre och inre rationalisering, anför styrelsen följande.

Under budgetåret 1953/54 har statlig garanti för lån till yttre rationalisering lämnats till ett belopp av omkring 7 200 000 kronor, vilket innebär en ökning från föregående budgetår med i runt tal 1 800 000 kronor. Behovet av lånegaranti för detta ändamål kan väntas komma att ytterligare öka under nästa budgetår, dock sannolikt icke i sådan grad, att anspråken kommer att överstiga 10 000 000 kronor. Till jordbrukets inre rationalisering har under budgetåret 1953/54 beviljats statlig garanti för lån till ett sammanlagt belopp av i runt tal 11 500 000 kronor, innebärande en ökning i jämförelse med föregående år med omkring 2 500 000 kronor. Även om

ett ytterligare ökat behov av lånegarantier för inre rationalisering kan förutses för nästa budgetår, torde behovet dock icke komma att överskrida 15 000 000 kronor.

I fråga om det föreslagna garantibeloppet för jordbruksegnahemslån anför styrelsen i huvudsak följande.

Vad beträffar jordbruksegnahemslånen har det för budgetåret 1953/54 givna garantibemyndigandet å 20 000 000 kronor i sin helhet utnyttjats. Vidare har av det för nämnda budgetår för yttre och inre rationalisering avsedda garantibemyndigandet med Kungl. Maj:ts medgivande sammanlagt närmare 4 500 000 kronor disponerats för samma ändamål. En dylik jämkning torde enligt styrelsen med hänsyn till det ökade behov av lånegarantier för yttre och inre rationalisering, som kan förväntas under nästa budgetår, bli möjlig endast inom mycket snäva gränser. För att behovet av lånegaranti för jordbruksegnahemslån under nästa budgetår skall kunna tillgodoses, anser styrelsen det erforderligt med en höjning från 20 000 000 till 25 000 000 kronor av det maximibelopp, med vilket lånegaranti må beviljas.

Beträffande driftslånen anser styrelsen det tillräckligt, om kreditgaranti under nästa budgetår liksom under budgetåren 1953/54 och 1954/55 får beviljas intill ett belopp av 6 000 000 kronor.

I fråga om det föreslagna garantibeloppet för lån till uppförande av lagerhus m. m. anför styrelsen bl. a. följande.

Enligt en i juli 1954 företagen undersökning rörande de till Svenska lantmännens riksförbund anslutna föreningarna är under innevarande och nästa budgetår spannmåls- och potatislagerhus planerade för en sammanlagd anläggningskostnad av cirka 41 000 000 kronor. I fråga om de lagerhus, som avses skola uppföras under innevarande budgetår, har ansökningar om lånegaranti redan inkommit till styrelsen avseende en sammanlagd anläggningskostnad av 10 600 000 kronor. Då statlig lånegaranti må avse lån å belopp, motsvarande 85 procent av den beräknade och godkända kostnaden, kan behovet av statlig garanti, under förutsättning att bottenlån utan sådan garanti erhålles till cirka 50 procent av kostnaden, beräknas föreligga för lån å belopp motsvarande cirka 35 procent av förenämnda anläggningskostnader å 41 000 000 kronor eller för cirka 14 500 000 kronor. Behovet av lånegaranti för fruktlagerhus låter sig icke för närvarande bedömas. Enligt styrelsen torde man emellertid med hänsyn till planer på uppförande av dylika lagerhus i både Göteborg och Hälsingborg böra uppräknas sistnämnda belopp till 15 000 000 kronor.

Vad slutligen beträffar behovet av lånegaranti för uppförande av grästorkar samt för anskaffande av torkar och rensningsmaskiner för spannmål låter icke heller detta sig med säkerhet fastställas. Med hänsyn till inneliggande ansökning om lånegaranti å cirka 100 000 kronor för uppförande av en grästork samt till den omständigheten att möjlighet till statligt stöd för anskaffande av mindre spannmålstorkar tidigare icke på långt när förelagat i den utsträckning, som kungörelsen den 7 maj 1954 (nr 311) om statlig garanti för lån för uppförande av lagerhus m. m. för jordbruksändamål nu medgiver, synes behovet av lånegaranti för dessa ändamål icke böra beräknas till lägre belopp än 1 000 000 kronor.

Behovet av lånegaranti för lagerhus m. m. för jordbruksändamål under budgetåren 1954/55 och 1955/56 skulle enligt styrelsens beräkningar sålunda uppgå till (15 000 000 + 1 000 000 =) 16 000 000 kronor, varav 4 000 000 kronor täckes av den för budgetåret 1954/55 fastställda garanti-

ramen. För tillgodoseende av väntade anspråk skulle ramen för kreditgaranti under budgetåret 1955/56 sålunda behöva fastställas till 12 000 000 kronor. Då det enligt styrelsen synes i hög grad angeläget, att lagrings- och torkningsmöjligheterna för främst spannmål och oljeväxtfrö avsevärt förbättras, och det därför är motiverat, att kreditmöjligheterna för utbyggnad av den nuvarande lagerhuskapaciteten underlättas, synes ramen för lånegaranti böra väsentligt utökas för nästa budgetår. Styrelsen vill dock inskränka sig till att föreslå, att ramen för budgetåret 1955/56 fastställas till 10 000 000 kronor.

Departementschefen

Lantbruksstyrelsens förslag i fråga om kreditgarantiens omfattning för nästa budgetår anser jag kunna godtagas utom såvitt gäller jordbruksegnahems- och lagerhuslånen. Enligt min mening bör jämväl beträffande dessa båda låneformer de för innevarande budgetår fastställda maximibeloppen bibehållas oförändrade under nästa budgetår. I likhet med vad som gäller för innevarande budgetår bör Kungl. Maj:t äga befogenhet att, om förhållandena ger anledning därtill, medge jämkning i fördelningen av maximibeloppen beträffande lån för yttre och inre rationalisering, jordbruksegnahemslån samt driftslån.

I detta sammanhang torde jag få anmäla, att jag vid behandlingen av anslagen å kapitalbudgeten ämnar föreslå, att den nuvarande utlåningen från bevattningsslånefonden skall ersättas av ett system med statlig kreditgaranti under den inre rationaliseringen. Härför torde emellertid icke erfordras någon ökning av garantibeloppet för inre rationalisering. Eventuella förluster i anledning av garantien torde böra täckas från förevarande anslag.

Vad härefter angår anslagsfrågan har lånegarantiverksamheten nu nått en sådan omfattning, att en ökning av anslaget synes motiverad. Detta torde därför i enlighet med lantbruksstyrelsens förslag böra uppföras med ett till 100 000 kronor höjt belopp för nästa budgetår.

Jag torde slutligen få till behandling upptaga en fråga om räntan å vissa lån från den förutvarande egnahemslånefonden m. m. 1954 års riksdag (IX ht 1954, p. 134 s. 259) medgav dels att den årliga räntan å den stående delen av lån från egnahemslånefonden, som beviljats efter ingången av år 1920 men före den 1 juli 1940 och för vilka amorteringsskyldighet inträtt, finge för år 1955 nedsättas till 3,6 procent, dels ock att i avseende å köpeskillning för sådan jordbrukslägenhet eller byggnad å åbolägenhet, som år 1920 eller senare år försålts från kronoegendom, räntan finge, i den mån köpeskillningen förräntades enligt enahanda grunder, som gällt eller gällde för den stående delen av före den 1 juli 1940 beviljat egnahemslån för jordbrukslägenheter, under år 1955 utgå efter 3,6 procent. Motsvarande medgivande torde nu böra inhämtas av riksdagen beträffande år 1956. Därest riksdagen bifaller detta förslag, torde det få ankomma på Kungl. Maj:t att utfärda de författningsbestämmelser, som därvid blir erforderliga.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) till *Täckande av förluster på grund av statlig kreditgaranti* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 100 000 kronor

b) medge, att under budgetåret 1955/56 statlig kreditgaranti må beviljas *dels* för lån avseende yttre rationalisering intill ett belopp av 10 000 000 kronor, för lån till inre rationalisering intill ett belopp av 15 000 000 kronor, för jordbruksegnahemslån m. m. intill ett belopp av 20 000 000 kronor och för driftslån intill ett belopp av 6 000 000 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att, om förhållandena skulle ge anledning därtill, medge jämkning i sagda fördelning, *dels* för lån avseende uppförande av lagerhus m. m. för jordbruksändamål intill ett belopp av 4 000 000 kronor

c) medge, att den årliga räntan å den stående delen av lån från egnahemslånefonden, som beviljats efter ingången av år 1920 men före den 1 juli 1940 och för vilka amorteringsskyldighet inträtt, må för år 1956 nedsättas till 3,6 procent

d) medge, att i avseende å köpeskilling för sådan jordbrukslägenhet eller byggnad å åbolägenhet, som år 1920 eller senare år försålts från kronoegendom, räntan må, i den mån köpeskillingen förräntas enligt enahanda grunder, som gällt eller gäller för den stående delen av före den 1 juli 1940 beviljat egnahemslån för jordbrukslägenheter, under år 1956 utgå efter 3,6 procent.

[135] 3. Ersättning åt riksbanken för förvaltningen av vissa lånefonder m. m.

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	250 000	245 850
1954/55 (statsliggaren s. 853)	230 000	
1955/56 (förslag)	220 000	

Fullmäktige i riksbanken (skr. 21/9 1954) hemställer, att anslaget för nästa budgetår skall upptagas med ett till 220 000 kronor sänkt belopp. Med utgångspunkt från att antalet lån vid utgången av år 1955 kommer att utgöra 63 000 samt att gottgörelse skall utgå med oförändrat belopp per förvaltad lån, beräknas ersättningen till riksbanken för budgetåret 1955/56 till $(63\,000 \times 3:50 =)$ 221 000 kronor, vilket belopp vid anslagsberäkningen torde böra avrundas till 220 000 kronor.

Departementschefen

Jag har icke något att erinra mot fullmäktiges beräkning av anslaget. Med hänsyn härtill hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Ersättning åt riksbanken för förvaltningen av vissa lånefonder m. m.* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 220 000 kronor.

[136] 4. Bidrag till gäldande av ersättning vid förlängning av vissa servitut

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	10 000	3 162
1954/55 (statsliggaren s. 853)	5 000	
1955/56 (förslag)	5 000	

Lantbruksstyrelsen (skr. 23/8 1954) hemställer, att anslaget skall uppföras med oförändrat belopp av 5 000 kronor.

Departementschefen

I enlighet med lantbruksstyrelsens förslag torde anslaget böra uppföras med oförändrat belopp av 5 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till gäldande av ersättning vid förlängning av vissa servitut* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 5 000 kronor.

[137] 5. Odlnings- och byggnadshjälp åt innehavare av vissa kronolägenheter m. m.

	Anslag	Nettoutgift
1952/53	2 800 000	1 543 186
1953/54	3 300 000	2 795 157
1954/55 (statsliggaren s. 854)	3 300 000	
1955/56 (förslag)	3 300 000	

Av det för innevarande budgetår anvisade anslaget har 1 500 000 kronor ställts till lantbruksstyrelsens och 1 800 000 kronor till domänstyrelsens förfogande.

Y r k a n d e n. *Lantbruksstyrelsen* och *domänstyrelsen* hemställer i skrivelser den 23 och 28 augusti 1954, att anslaget för nästa budgetår skall upptagas med oförändrat belopp av (1 500 000 + 1 800 000 =) 3 300 000 kronor. Av det utav lantbruksstyrelsen äskade beloppet avses 79 000 kronor till avträdesersättningar, flyttningsbidrag och jämförliga utgifter. Domänstyrelsen har för samma ändamål beräknat 300 000 kronor.

M o t i v. Till stöd för sin framställning anför *lantbruksstyrelsen* i huvudsak följande.

Lantbruksnämnderna har beräknat medelsbehovet för innevarande och nästa budgetår till sammanlagt 3 796 000 kronor. Då för innevarande bud-

getår anvisats 1 500 000 kronor, skulle det sålunda finnas ett medelsbehov för nästa budgetår av 2 296 000 kronor.

I sina anslagsäskanden för innevarande och nästföregående budgetår har lantbruksstyrelsen framhållit angelägenheten av att de lägenheter, som överförts eller beräknas komma att överföras till norrländska fjällägenheter, istandsättes inom en snar framtid. Såsom styrelsen i sina anslagsäskanden för innevarande budgetår anför, torde det totala antalet lägenheter, som överförts eller beräknas komma att överföras till norrländska fjällägenheter, icke komma att bli mer än sammanlagt omkring 140 mot tidigare preliminärt beräknade cirka 300. Medelsbehovet under budgetåret 1955/56 för iordningställande av norrländska fjällägenheter har av nämnderna beräknats till inalles 815 000 kronor. Sammanlagt närmare 200 lägenheter har av nämnderna beräknats komma att kvarbli enligt äldre upplåtelsekontrakt. Å en stor del av dessa sistnämnda lägenheter är byggnaderna så dåliga, att snar hjälp från det allmännas sida är erforderlig för deras nödtorftiga istandsättande. Härvidlag kan komma i fråga s. k. byggnadshjälp enligt bestämmelserna i kungörelsen 1950: 339. Denna byggnadshjälp, som är särskilt påkallad inom Norrbottens län, har för budgetåret 1955/56 beräknats draga en kostnad av tillhoppa 920 000 kronor. Med hänsyn till alltjämt rådande höga byggnadskostnader torde emellertid en viss återhållsamhet böra iakttagas med igångsättande av i varje fall mera omfattande byggnadsarbeten i fråga om både norrländska fjällägenheter och lägenheter, vartill nyssberörda s. k. byggnadshjälp skall utgå. Jämväl vissa andra omständigheter, såsom svårighet att anskaffa byggnadskunnigt folk i erforderlig omfattning, synes kunna medföra, att medelsbehovet för åsyftade byggnadsändamål blir mindre än nämnderna beräknat. Lantbruksstyrelsen har därför begränsat sin framställning till att gälla oförändrad medelsanvisning.

Domänstyrelsen erinrar om att i statförslaget för innevarande budgetår redogörelse lämnades för resultatet av den utredning, som styrelsen på Kungl. Maj:ts uppdrag verkställt angående åtgärder för lösning av byggnadsfrågorna inom ifrågavarande verksamhet. Domänstyrelsen hänvisar till denna redogörelse, vilken återgivits i IX ht 1954 s. 263.

Till stöd för sitt anslagsäskande anför domänstyrelsen vidare.

Vid beräkningen av det äskade beloppet å 1 800 000 kronor har domänstyrelsen utgått från en saneringstid i fråga om byggnaderna av 10 år, räknat från och med budgetåret 1954/55, samt med hänsyn härtill upptagit 1 200 000 kronor för byggnadshjälp och utlämnat virke. I övrigt har domänstyrelsen beräknat 90 000 kronor till bidrag till jord- och betesförbättring, 60 000 kronor till bidrag till vattenförsörjning, 50 000 kronor till vissa övriga bidrag, 30 000 kronor till kostnader för diken och vägar, 20 000 kronor till byggnadssakkunnig hjälp, 50 000 kronor till skatter samt 300 000 kronor till avträdesersättningar, flyttningsbidrag och bidrag vid inlösen av kronolägenheter.

Departementschefen

Mot styrelsernas anslagsberäkningar för nästa budgetår har jag icke något att erinra. Medelsanvisningen torde sålunda böra ske med oförändrade belopp av 1 500 000 kronor till lantbruksstyrelsen och 1 800 000 kronor till domänstyrelsen. I likhet med vad nu gäller torde det få ankomma på Kungl. Maj:t att sedermera fastställa ram för verksamheten ävensom att vid behov medgiva höjning av denna.

Vid bifall till vad jag sålunda föreslagit, bör anslaget för nästa budgetår uppföras med 3 300 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Odlings- och byggnadshjälp åt innehavare av vissa kronolägenheter m. m.* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 3 300 000 kronor.

[138] 6. Betesförsök i Norrland

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budget- årets utgång
1953/54	30 000	19 603	33 051
1954/55 (statsliggaren s. 856)	30 000		
1955/56 (förslag)	30 000		

Från föreliggande anslag, vilket upptagits i riksstaten första gången för budgetåret 1949/50, bestrides kostnaderna för viss försöksverksamhet rörande förbättring av betesskötseln i Norrland. Enligt den av statsmakterna godkända planen för verksamheten, vilken stått under statens jordbruksförsöks ledning, skulle densamma bedrivas under en period av fem år. Verksamheten skall enligt beslut år 1954 pågå under ytterligare någon tid. För verksamheten har tillsatts en rådgivande nämnd, bestående av överinspektören för lantbrukets försöksväsen, två representanter för lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök samt en representant för envar av lantbruksstyrelsen, domänstyrelsen och skogsstyrelsen.

Styrelsen för lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök (skr. 20/8 1954) upplyser, att någon reservation å anslaget icke kommer att finnas vid utgången av budgetåret 1954/55. Med hänsyn härtill samt till det förhållandet, att kostnaderna för försöken väsentligt ökat, huvudsakligen beroende på höjda arbetslöner och resekostnader, finner styrelsen enligt utförd kostnadsberäkning en höjning av anslaget för nästa budgetår till 50 000 kronor vara oundgängligen nödvändig.

Departementschefen

Högskolestyrelsens framställning att förevarande anslag skall uppräknas med 20 000 kronor kan jag icke tillstyrka. Anslaget bör sålunda enligt min mening jämväl för nästa budgetår upptagas med ett belopp av 30 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Betesförsök i Norrland* för budgetåret 1955/56 anvisa ett reservationsanslag av 30 000 kronor.

[139] 7. Grundförbättringar: Statens avdikningsanslag

	Högsta bi- dragssumma	Anslag	Nettoutgift
1951/52	3 000 000	4 000 000	3 437 000
1952/53	3 000 000	4 000 000	3 842 688
1953/54	3 000 000	4 000 000	3 843 982
1954/55 (statsliggaren s. 856) ...	4 000 000	4 000 000	
1955/56 (förslag)	4 000 000	4 500 000	

Från förevarande anslag beviljas statsbidrag huvudsakligen till utförande av sådana torrlägningsföretag för jordbruksändamål, vilka berör ett flertal fastigheter eller är av mera komplicerad natur. För varje budgetår fastställs en kostnadsram, utöver vilken statsbidrag ej må beviljas. Anslaget uppföres å riksstaten med det belopp, som på grundval av redan fattade respektive förutsedda bidragsbeslut beräknas motsvara de faktiska bidragsutbetalningarna under budgetåret. För innevarande budgetår gäller, att bidrag må beviljas intill ett sammanlagt belopp av högst 4 000 000 kronor. Anslaget är för detta budgetår uppfört med samma belopp.

Lantbruksstyrelsen (skr. 23/8 1954) hemställer, att anslaget skall uppräknas med 500 000 kronor till 4 500 000 kronor samt att bidragstilldelningen från anslaget skall bestämmas till högst 4 000 000 kronor. Styrelsen anholder vidare att inom ramen för medgiven bidragstilldelning och efter Kungl. Maj:ts bestämmande dels ett belopp av 100 000 kronor skall få disponeras för bidrag till vissa undersökningar rörande äldre torrlägningsföretag samt för åtgärder, ägnade att gagna torrlägningsverksamheten i dess helhet, dels erforderliga medel skall få utgå till bestridande av kostnaderna för pågående utredning rörande torrläggning av vissa marker vid Hjälmaren och i Kvismaredalen.

Såsom motivering för sin framställning angående medelsanvisningen och bidragsramen för nästa budgetår anför lantbruksstyrelsen i huvudsak följande.

Under budgetåret 1953/54 har bidrag beviljats till torrlägningsföretag med sammanlagt 2 999 984 kronor. I detta belopp ingår ytterligare bidrag till redan statsunderstödda torrlägningsföretag med 172 840 kronor. Därjämte har styrelsen under året för handläggning enligt gällande bestämmelser för statligt stöd till jordbrukets yttre och inre rationalisering m. m. till lantbruksnämnderna överlämnat 10 till styrelsen ingivna bidragsansökningar, representerande ett bidragsbelopp av i runt tal 280 000 kronor.

Vid ingången av budgetåret 1954/55 fanns hos styrelsen ineliggande ansökningar om bidrag till 90 torrlägningsföretag, vilka icke tidigare erhållit bidrag, representerande ett av lantbruksnämnderna tillstyrkt bidragsbelopp å sammanlagt omkring 3 200 000 kronor. Med hänsyn till inträffade prisstegringar torde emellertid beloppet numera böra beräknas till omkring 3 500 000 kronor. Därjämte föreligger ansökningar om ytterligare bidrag, motsvarande ett belopp av omkring 500 000 kronor. Under budgetåret 1954/55 beräknas till styrelsen inkomma nya ansökningar om bidrag till ett sammanlagt belopp av omkring 3 000 000 kronor. Då den för budgetåret 1954/55 medgivna bidragstilldelningen uppgår till 4 000 000 kronor, kan

sålunda ansökningar motsvarande ett bidragsbelopp av 3 000 000 kronor väntas bli överförda till budgetåret 1955/56. Under förutsättning att efterfrågan å bidrag blir oförändrad, skulle därför under sistnämnda budgetår omkring 6 000 000 kronor erfordras för att förefintligt och påräknat bidragsbelopp skulle kunna helt tillgodoses. Begränsas bidragstilldelningen under budgetåret 1955/56 till 4 000 000 kronor, kommer följaktligen en viss balans hos styrelsen i fråga om bidrag till torrlägningsärenden att bestå, vilket kan medföra, att avgörande i bidragsärenden får anstå ett halvt till ett år.

Styrelsen erinrar om att den i nästföregående års anslagsäskanden (prop. 1953: 113 s. 10—11) hemställde om bemyndigande att, i den mån beviljade bidrag indrages under budgetåret, få överskrida den för samma budgetår fastställda bidragsramen med motsvarande belopp. Härom anförde departementschefen och uttalade riksdagen, att styrelsen i samband med sina anslagsäskanden borde anmäla, i vilken utsträckning tidigare från anslaget beviljade bidrag indragits under budgetåret, samt att det sålunda återförda beloppet skulle tagas med i beräkningen vid fastställande av bidragsram för det följande budgetåret. I anslutning härtill får styrelsen anmäla, att under budgetåret 1953/54 indragits medel motsvarande ett belopp av 629 440 kronor. Motsvarande siffra för budgetåren 1949/50, 1950/51, 1951/52 och 1952/53 är 480 000, 517 000, 755 000 respektive 1 478 000 kronor. De från och med budgetåret 1949/50 indragna bidragsbeloppen bör enligt styrelsens mening allt fortfarande motivera en höjning av bidragstilldelningen.

Angående storleken och dispositionen av beloppet för bidrag till undersökningar rörande äldre torrlägningsföretag samt till åtgärder, ägnade att gagna torrlägningsverksamheten i dess helhet, anför styrelsen bland annat följande.

Enligt kungörelsen 1939: 433 kan statsbidrag utgå till förrättningskostnader för planläggning av vissa torrlägningsföretag. Dessa bestämmelser gäller dock endast för torrlägningsföretag, som är avsedda att vid inträffad arbetslöshet komma till utförande såsom beredskapsarbete. Under nu rådande förhållanden på arbetsmarknaden utnyttjas detta endast i undantagsfall och i huvudsak endast då sådant bidrag tidigare beviljats och ytterligare medel erfordras för förrättningarnas färdigställande. Emellertid föreligger för närvarande ett betydande behov av planläggning av ett flertal torrlägningsföretag av allmän betydelse för jordbrukets rationalisering och av sådan omfattning, att intressenterna med hänsyn till de därmed förenade undersökningskostnaderna näppeligen vågar ställa sig som sökande till förrättning, som avser företagets planläggning.

Styrelsen pekar i detta sammanhang på framför allt följande aktuella torrlägningsuppgifter, nämligen sjön Östen och Tidan, Tåkern, Mosjöbotten i Örebro län m. fl. Planläggning av dessa och ett flertal andra arbeten av något mindre omfattning måste inom kort komma till stånd, bl. a. för att åstadkomma skydd mot översvämningar m. m. Med hänsyn härtill har styrelsen föreslagit en höjning av det för nu nämnda ändamål avsedda beloppet från 40 000 till 100 000 kronor.

I detta sammanhang torde jämväl få anmälas en av *ordföranden för arbetsstyrelsen vid Sunnegata vattenavledningsföretag av år 1933* inom Otterstads socken i Skaraborgs län i skrift den 7 mars 1948 gjord framställning om företagets färdigställande. Genom en till lantbruksstyrelsen ingiven ansökning har företagets styrelse, sedan företaget helt slutförts, hemställt om

förhöjt statsunderstöd till vid företagets utförande uppkomna merkostnader. Sedermera har, efter remiss, utlåtanden i ärendet avgivits av lantbruksstyrelsen och statskontoret. Lantbruksstyrelsen har tillika överlämnat yttranden av lantbruksnämnden och lantbruksingenjören i länet.

Innan jag närmare redogör för innehållet i de över styrelseordförandens och företagsstyrelsens framställningar avgivna yttrandena, torde jag få erinra om att till vattenavledningsföretagets utförande den 4 oktober 1935 beviljades dels bidrag från statens avdikningsanslag med 6 050 kronor, dels lån från statens avdikningslånefond med 7 110 kronor. Kostnaderna för företagets utförande hade beräknats till 13 524 kronor 1 öre och båtnaden av företaget hade uppskattats till 15 952 kronor 75 öre. Kontrakt angående företagets utförande antogs av lantbruksstyrelsen i april 1936.

Vidare framgår av yttrandena från lantbruksstyrelsen och lantbruksnämnden bl. a. följande.

Företaget hade redan år 1934 blivit utfört i sådan omfattning, att större delen av den vid syneförrättningen uppskattade jordförbättringen därefter kunnat utnyttjas. Vid kontroll av arbetena i december 1938 befanns omkring 70 procent av företaget vara utfört, vilken del av arbetet dragit en kostnad av omkring 10 000 kronor. Återstående arbeten torde i huvudsak ha utförts under sommaren 1939, vilket emellertid icke är verifierat, enär intressenterna icke påkallade någon avsyning av arbetena vid denna tidpunkt. Sedermera inträffade omfattande släntras, vilket i samband med under krigsåren rådande brist på arbetskraft fördröjde företagets färdigställande. Innan företaget kunde godkännas, måste en genomgripande uppreprensning av avloppen ske. Företaget kunde fullbordas först under år 1948, då en staten tillhörig grävmaskin anlätades. Kostnaderna härför har enligt till lantbruksstyrelsen ingivna handlingar approximativt beräknats till 10 000 kronor, varav för grävmaskinen 5 247 kronor. Företaget blev, i samband med viss ändring i den fastställda arbetsplanen, godkänt av lantbruksstyrelsen den 18 mars 1949. Totalkostnaden för företagets utförande under åren 1934—1948 har uppgått till 30 045 kronor 66 öre, varav arbets- och materielkostnader utgör omkring 25 000 kronor. Totalkostnaden överstiger den vid syneförrättningen år 1933 beräknade kostnaden med omkring 16 500 kronor.

Lantbruksnämnden tillstyrker på grundval av en kompletterande utredning och med kännedom om förhållandena på orten största möjliga ytterligare bidrag och lån till kostnaderna för företagets utförande.

Lantbruksstyrelsen föreslår, att bidrag med ytterligare 5 200 kronor från statens avdikningsanslag måtte beviljas företaget, samt anför, att styrelsen torde vara oförhindrad att i vanlig ordning pröva frågan om ytterligare lån från statens avdikningslånefond. Till stöd för sitt förslag anför lantbrukstyrelsen i huvudsak följande.

Företagets räntabilitet är utan tvivel gynnsammare än vad förhållandet mellan den vid syneförrättningen uppskattade båtnaden och de slutliga kostnaderna utvisar. Företagets genomförande kan, oaktat den beräknade kostnaden genom olyckliga omständigheter kommit att mer än fördubblas, anses ha varit en ekonomiskt försvarbar åtgärd. Lantbruksnämnden har vid bedömning av det bidragsbehov, som under nuvarande omständigheter kan anses föreligga, ansett att hänsyn bör tagas till att intressenterna från år

1934 kunnat utnyttja större delen av den genom företaget uppkommande jordförbättringen. Nämnden har därför föreslagit, att den verkliga kostnaden skall reduceras med den beräknade kostnaden för 14 års underhåll till 24 305 kronor 66 öre och att denna kostnad skall läggas till grund vid bedömningen av statsunderstöd till företaget.

Enligt gällande bestämmelser kan från statens avdikningsanslag beviljas ytterligare bidrag till den uppkomna merkostnaden med 1 920 kronor och från statens avdikningslånefond ytterligare lån till vissa delägare om sammanlagt 1 010 kronor. Bidrag enligt kungörelsen angående tilläggsbidrag till vissa statsunderstödda torrlägningsföretag (1946:192) kan ej ifrågakomma, när företaget enligt uppgift icke till väsentlig del utförts under tiden från och med den 1 januari 1940 till och med den 30 juni 1946.

De ökade kostnaderna torde emellertid, därest de efter avdrag av de ytterligare bidragen skulle helt bäras av delägarna, komma att bli synnerligen betungande för flertalet av dessa. Av en till lantbruksnämndens yttrande fogad promemoria framgår, att flertalet av de av företaget berörda brukningsenheter är mindre jordbruk, vilkas ägare har mindre god ekonomisk ställning. Med hänsyn härtill är det enligt lantbruksstyrelsens mening önskvärt, att ytterligare bidrag beviljas i sådan utsträckning, att den ekonomiska belastningen på delägarna ungefärligen begränsas till vad som kan anses vara normalt vid liknande företag.

Bidrag till torrlägningsföretag utgår i regel med 40 procent av anläggningskostnaden. Tillämpas denna beräkningsgrund, skulle ytterligare bidrag kunna utgå med 3 670 kronor. Denna bidragsprocent får emellertid överstridas, då så med hänsyn till särskilda omständigheter synes påkallat. Dylika omständigheter föreligger enligt lantbruksstyrelsens uppfattning i detta fall genom den väsentliga och oförutsedda merkostnad, som i förevarande fall genom inträffade släntras m. m. oförskyllt drabbat intressenterna. Lantbruksstyrelsen finner det därför med beaktande av den jämförande bidragsberäkningen skäligt, att ytterligare bidrag avväges så, att täckning i stort sett erhålles för en av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen den 14 mars 1949 utställd räkning å 5 247 kronor för maskingrävning.

Statskontoret (utlåtande 29/11 1954) finner de åberopade omständigheterna ej utgöra tillräckliga skäl för att vid sidan av de statsbidragsbestämmelser, som gäller för Sunnegata vattenavledningsföretag, utge särskilt statsbidrag till företaget.

Departementschefen

Vad först angår framställningen om höjt statsbidrag till täckande av en del av de merkostnader, som uppstått i samband med genomförandet av Sunnegata vattenavledningsföretag av år 1933 i Skaraborgs län, finner jag det i likhet med lantbruksstyrelsen med hänsyn till de särskilda omständigheterna skäligt, att någon ökning av bidraget äger rum. Jag vill för min del förordna, att till företaget må ur avdikningsanslaget ytterligare utgå det belopp, lantbruksstyrelsen föreslagit, eller 5 200 kronor.

Vad därefter angår den bidragsram för avdikningsanslaget, som bör fastställas för nästa budgetår, har lantbruksstyrelsen föreslagit ett oförändrat belopp av 4 000 000 kronor. Mot detta förslag har jag icke något att erinra. Emellertid torde det med hänsyn bl. a. till den höjning av bidragsramen,

som vidtagits för innevarande budgetår, samt det snabbare slutförande av torrlägningsföretagen, som nu inträtt, vara nödvändigt att för utbetalande av bidrag till torrlägningsföretagen anvisa ett större belopp än för innevarande budgetår. Förevarande anslag torde sålunda böra uppföras med ett med 500 000 kronor till 4 500 000 kronor höjt belopp.

I likhet med vad som gäller för innevarande budgetår torde Kungl. Maj:t böra äga att — inom ramen för den varje budgetår medgivna bidragstilldelningen — av ifrågavarande anslag disponera ett särskilt belopp för bidrag till vissa undersökningar rörande äldre torrlägningsföretag samt för åtgärder ägnade att gagna torrlägningsverksamheten i dess helhet. Med hänsyn till det av lantbruksstyrelsen påtalade trängande behovet av planläggning utav vissa torrlägningsföretag till skydd mot översvämningar m. m. vill jag tillstyrka, att sagda belopp höjes från 40 000 kronor till 100 000 kronor. Ur avdikningsanslaget torde även böra få utgå erforderliga medel till kostnaderna för pågående utredning rörande torrläggning av vissa marker vid Hjälmarén och i Kvismaredalen.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) medgiva, att under budgetåret 1955/56 må beviljas statsbidrag från statens avdikningsanslag å tillhopa 4 000 000 kronor

b) till *Grundförbättringar: Statens avdikningsanslag* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 4 500 000 kronor.

[140] *Grundförbättringar: Förrättningskostnader till vissa torrlägningsföretag.* För ifrågavarande ändamål anvisades senast för budgetåret 1947/48 ett reservationsanslag av 100 000 kronor. Med hänsyn till förefintlig behållning å anslaget har medel därefter icke anvisats. Bestämmelser rörande anslagets användning har meddelats i kungörelsen den 30 juni 1939 (nr 433; ändr. 1954: 192). Vid utgången av budgetåret 1953/54 fanns en reservation å anslaget av i runt tal 466 000 kronor, varav dock ett belopp av omkring 113 000 kronor disponerats för beviljade men ännu ej utbetalade bidrag.

Lantbruksstyrelsen (skr. 23/8 1954) hemställer, att å anslaget förefintlig reservation skall få användas för avsett ändamål jämväl under budgetåret 1955/56. Styrelsen anför till stöd härför, att bidrag beviljats till tre företag med sammanlagt 3 890 kronor under budgetåret 1953/54 samt att ett visst bidragsbehov, huvudsakligen avseende redan påbörjade förrättningar, torde komma att föreligga jämväl under innevarande och nästa budgetår. Då behållningen å anslaget torde vara tillräcklig för att tillgodose detta behov, finner styrelsen icke för närvarande någon ytterligare medelsanvisning behövlig.

Departementschefen

Jag biträder lantbruksstyrelsens förslag och hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att medgiva, att det å riksstaten för budgetåret 1947/48 anvisade reservationsanslaget till Grundförbättringar: För-rättningskostnader till vissa torrlägningsföretag må under budgetåret 1955/56 användas för det med anslaget avsedda ändamålet.

[141] **Tilläggsbidrag till vissa statsunderstödda torrlägningsföretag.** För ifrågavarande ändamål anvisades senast för budgetåret 1947/48 ett reservationsanslag av 1 000 000 kronor. Med hänsyn till förefintlig behållning har medel därefter icke anvisats. Bestämmelser rörande anslagets användning har meddelats i kungörelsen den 12 april 1946 (nr 192; ändr. 1952: 696). Vid ingången av innevarande budgetår fanns en reservation å anslaget av i runt tal 495 000 kronor, varav dock ett belopp av omkring 73 000 kronor disponerats för beviljade men ännu ej utbetalade bidrag.

Lantbruksstyrelsen (skr. 23/8 1954) hemställer, att å anslaget förefintlig reservation skall få användas för avsett ändamål jämväl under budgetåret 1955/56. Styrelsen anför till stöd härför, att bidrag beviljats till 72 företag med sammanlagt 269 680 kronor under budgetåret 1953/54 samt att för närvarande hos styrelsen finnes icke slutbehandlade ansökningar, representerande ett bidragsbelopp av omkring 100 000 kronor. Med anledning av en år 1952 gjord ändring i bidragsgrunderna kan visst bidragsbehov förväntas föreligga jämväl under budgetåret 1955/56. Då behållningen å anslaget torde vara tillräcklig för att tillgodose bidragsbehovet intill utgången av sistnämnda budgetår, finner styrelsen icke för närvarande någon ytterligare medelsanvisning behövlig.

Departementschefen

Jag biträder lantbruksstyrelsens förslag och hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att medgiva, att det å riksstaten för budgetåret 1947/48 anvisade reservationsanslaget till Tilläggsbidrag till vissa statsunderstödda torrlägningsföretag må under budgetåret 1955/56 användas för det med anslaget avsedda ändamålet.

[142] 8. Täckdikningsförsök m. m.

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budget- årets utgång
1953/54	140 000	140 000	60 000
1954/55 (statsliggaren s. 856)	140 000		
1955/56 (förslag)	140 000		

Av det för innevarande budgetår anvisade anslaget avses 95 000 kronor till försöksverksamhet och forskning samt 45 000 kronor till avlöningskostnader.

I en av styrelsen för lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök med eget utlåtande överlämnad skrivelse den 9 augusti 1954 hemställer *täckdikningsförsöksnämnden*, att för försöksverksamheten på täckdikningsområde för nästa budgetår skall anvisas ett anslag av 127 000 kronor. Nämnden föreslår vidare, att verksamheten skall inordnas i försöksverksamheten i övrigt på jordbrukets område och definitivt knytas till lantbrukshögskolans institution för agronomisk hydroteknik som en särskild avdelning för dräneringsförsök samt att nämnden skall ombildas till ett beredande organ med befogenhet att under högskolestyrelsen handlägga frågor rörande täckdikningsförsöksverksamheten. I anslutning härtill föreslås, att vid högskolans institution för agronomisk hydroteknik skall inrättas vissa för verksamheten erforderliga tjänster. Detta förslag har närmare behandlats i det föregående under lantbrukshögskolans avlöningsanslag (punkt 19). Angående beräkningen av det under förevarande anslag åskade beloppet anföres i huvudsak följande.

Till omkostnaderna för verksamheten har under tidigare år för de fasta försöken anslagits 28 500 kronor och för de lokala försöken 30 000 kronor. Till extra personal har ett belopp av 5 000 kronor upptagits samt för resor och expenser respektive 9 000 och 2 500 kronor. Dessa belopp har varit oförändrade sedan år 1947. Under tiden har emellertid avsevärda kostnadsökningar ägt rum. Nämnden såg sig därför nödsakad att förra året begära en uppräkningsanslagsposterna med i genomsnitt 40 procent. Täckdikningsförsöken avser att lösa långsiktiga problem av mera allmänt intresse. Man uttalade därför i samband med igångsättandet av verksamheten, att försöken i sin helhet borde bekostas av statsmedel. Under denna förutsättning har också försöken utlagts i samarbete med hushållningssällskapen. Ett återställande av de ursprungliga anslagsbeloppens realvärde är därför angeläget, om nämnden skall kunna fullfölja sina åtaganden i den pågående verksamheten. Nämnden får fördenskull förnya sin i fjolårets anslagsäskanden begärda höjning av anslagsbeloppen. Omkostnaderna i samband med försöksverksamheten beräknas sålunda under budgetåret 1955/56 till 105 000 kronor, varav 39 900 kronor för de fasta och 42 000 kronor för de lokala försöken, 7 000 kronor till extra personal, 12 600 kronor till reseersättningar och 3 500 kronor till expenser. För nämnden, som föreslås skola ombildas till ett beredande och rådgivande organ under högskolestyrelsen, beräknas såsom under tidigare år ett belopp av 2 000 kronor. Enär det är av största vikt, att den parallellt med den direkta försöksverksamheten pågående forskningen kan fortgå i erforderlig omfattning, hemställer nämnden, att liksom under tidigare år ett belopp av 20 000 kronor för ifrågavarande ändamål ställes till lantbrukshögskolans förfogande under budgetåret 1955/56. Medelsbehovet för budgetåret 1955/56 beräknas sålunda uppgå till 127 000 kronor.

Styrelsen för lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök, som tillstyrker den av nämnden gjorda framställningen, erinrar om att nämnden alltsedan den inrättades gjort framställningar liknande den förevarande, vilka tillstyrkts av styrelsen. Vidare framhålles nödvändigheten av att täck-

dikningsförsöksverksamheten, som är av bestående karaktär, erhåller en fastare organisation samt vikten av att den till nämnden knutna personalen beredes tryggare anställningsförhållanden.

Departementschefen

Såsom framgår av vad jag i det föregående anført i samband med behandlingen av lantbrukshögskolans avlöningsanslag, anser jag mig icke heller i år kunna tillstyrka, att täckdikningsförsöksverksamheten skall inordnas i försöksverksamheten i övrigt på jordbrukets område. Den för täckdikningsförsöksverksamheten anställda personalen bör sålunda liksom hittills avlönas från förevarande anslag. För detta ändamål bör under anslaget beräknas ett oförändrat belopp av 45 000 kronor.

Till försöksverksamhet och forskning har för nästa budgetår föreslagits ett till 127 000 kronor höjt belopp. Icke heller detta förslag anser jag mig kunna tillstyrka. Enligt min mening torde för nämnda ändamål böra beräknas ett oförändrat belopp av 95 000 kronor.

Vid bifall till vad jag sålunda föreslagit erfordras en medelsanvisning under anslaget av $(45\,000 + 95\,000 =)$ oförändrat 140 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Täckdikningsförsök m. m.* för budgetåret 1955/56 anvisa ett reservationsanslag av 140 000 kronor.

[143] 9. Arrendenämnder

	Anslag	Nettoutgift
1952/53	25 000	8 082
1953/54	25 000	19 591
1954/55 (statsliggaren s. 857)	10 000	
1955/56 (förslag)	15 000	

Ifrågavarande anslag torde för nästa budgetår med hänsyn till den hittillsvarande genomsnittliga medelsåtgången för år böra uppföras med ett till 15 000 kronor höjt belopp. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Arrendenämnder* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 15 000 kronor.

[144] 10. Arrenderådgivning åt vissa arrendatorer

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	100	360
1954/55 (statsliggaren s. 857)	100	
1955/56 (förslag)	100	

Anslaget, som under en följd av år varit uppfört med ett formellt belopp av 100 kronor, synes för nästa budgetår böra uppföras med samma belopp. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Arrenderådgivning åt vissa arrendatorer* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 100 kronor.

I. Fiskeriväsendet

[145] 1. Fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök: Avlöningar

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	869 000	918 641
1954/55 (statsliggaren s. 857)	909 000	
1955/56 (förslag)	929 500	

Fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök (skr. 17/8 1954) föreslår, att de för undersöknings- och bevakningsfartygen Skagerak och Eystrasalt för budgetåret 1954/55 uppförda avlönings- och omkostnadsposter skall utgå ur fiskeristyrelsens avlönings- respektive omkostnadsanslag och i stället uppföras såsom särskilda anslag. För att undvika alltför många anslagstitlar föreslås samtidigt, att de nuvarande anslagen till avlöningar och omkostnader till fiskeriintendenter m. m. skall uppgå i fiskeristyrelsens avlönings- och omkostnadsanslag.

Statskontoret (remissutlåtande 13/9 1954) anför, att enligt ämbetsverkets mening tillräckliga skäl för de föreslagna ändringarna i fråga om anslagsuppställningen icke blivit förebragta. Vad särskilt angår förslaget att låta avlönings- och omkostnadsanslagen för fiskeriintendenterna sammanföras med fiskeristyrelsens motsvarande anslagsposter, innebärande alltså ett sammanförande av utgifterna för centralmyndigheten och den lokala administrationen, synes enligt statskontoret en sådan anordning vara stridande mot hittills följda riktlinjer för uppställningen av riksstatens utgifts-sida.

Riksräkenskapsverket (remissutlåtande 27/10 1954) har intet att erinra mot att medel för statens undersöknings- och bevakningsfartyg i fortsättningen icke beräknas under fiskeristyrelsens avlönings- och omkostnadsanslag utan i stället anvisas under för ändamålet särskilt uppförda anslag, ett för avlöningar och ett för omkostnader. Denna ändring kan emellertid enligt ämbetsverkets mening icke anses utgöra skäl för att — med avsteg från vad i allmänhet tillämpas vid anvisning av medel för under en central myndighet lydande lokala organ — låta de nuvarande avlönings- och omkostnadsanslagen för fiskeriintendenterna uppgå i motsvarande anslag för fiskeristyrelsen.

De av fiskeristyrelsen föreslagna ändringarna av anslagsuppställningen finner jag mig icke kunna biträda. Anslagen till avlöningar och omkostnader till fiskeristyrelsen och fiskeriintendenterna m. m. kommer sålunda i det följande att uppställas på samma sätt som i förra årets statsverksproposition.

Y r k a n d e n. *Fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök* (skr. 17/8 1954) hemställer, att anslaget skall ökas med 72 400 kronor till 981 400 kronor i enlighet med följande beräkning.

	Ökning
<i>Fiskeristyrelsen med tillsynsavdelningen</i>	
1. 1 förste byråsekreterare i Ca 27 i st. för Ce 27	—
2. 1 kassör i Ce 19 i st. för Ce 17	924
3. 1 kansliskrivare i Ce 15 i st. för kanslibiträde i Ce 11	1 380
4. Löneklassförändringar	4 300
<i>Sötvattenslaboratoriet</i>	
5. 1 laborator i Ce 31	21 984
6. Löneklassförändringar	1 428
<i>Havsfiskelaboratoriet</i>	
7. 1 laborator i Ce 33 i st. för Ce 31	756
8. 1 fiskmästare i Ce 17	10 032
9. 1 kanslibiträde i Ca 11	7 968
10. 1 laboratoriebiträde i Ce 8	6 936
11. Höjda arvoden för vissa observationer och mätningar	2 400
12. Löneklassförändringar	1 120
13. Justering av icke-ordinarieposten	11 360
<i>Undersöknings- och bevakningsfartygen</i>	
<i>S k a g e r a k</i>	
14. Löneklassförändringar	1 416
<i>E y s t r a s a l t</i>	
15. Uppflyttning i ortsgrupp av befälhavaren	396
	72 400

M o t i v. 1 och 3. Beträffande motiveringen för de under dessa punkter gjorda framställningarna, vilka framfördes även förra året, torde få hänvisas till IX ht 1954 s. 286.

2. Kassörstjänsten är uppenbart för lågt lönegradsplacerad. Bokslutsskyldiga kassörer inom civilförvaltningen placeras icke lägre än i lönegrad 19, vilken lönegrad påkallas även med hänsyn till att befattningen är förenad med redogöraransvar. Nya arbetsuppgifter för kassören har tillkommit genom styrelsens övertagande av förvaltningen av vissa med anledning av företag i vatten utgående avgifter.

4, 6, 12 och 14. Höjningarna under dessa punkter är av automatisk karaktär.

5. Beträffande motiveringen för den under denna punkt gjorda framställningen, vilken framfördes även i 1952 och 1953 års anslagsäskanden, torde få hänvisas till IX ht 1953 s. 235 och 1954 s. 286.

7. Tjänsteförändringen under denna punkt avser laboratorstjänsten vid havsfiskelaboratoriets hydrografiska avdelning. Angående motiveringen tor-

de få hänvisas till vad styrelsen anförde till stöd för en i 1952 års anslagsaskanden (IX ht 1953 s. 236—237) gjord framställning om föreståndararvode åt ifrågavarande laborator.

8. Beträffande motiveringen för under denna punkt gjord framställning, vilken framfördes 1952 och 1953, torde få hänvisas till IX ht 1953 s. 236.

9 och 10. En fråga och med budgetåret 1953/54 inrättad laboratoriebiträdestjänst i lönegrad Ce 11 vid havsfiskelaboratoriets biologiska avdelning bör enligt styrelsen utbytas mot en ordinarie kanslibiträdestjänst i lönegrad Ca 11, vilket motsvarar arbetsuppgifterna för denna tjänst och dess ställning inom organisationen. Samtidigt bör emellertid laboratoriebiträdestjänsten i lönegrad Ce 11 bibehållas. Vidare bör havsfiskelaboratoriets biologiska avdelning tillföras ett nytt laboratoriebiträde i lönegrad Ce 8, enär en dylik nu befintlig biträdestjänst måste disponeras för den fiskeritekniska avdelningen, vilken enligt beslut av 1954 års riksdag skall bibehållas tills vidare.

11. Framställning om denna höjning, vilken krävts av Fyrpersonalens förening, har gjorts redan i 1952 och 1953 års anslagsaskanden. Angående den närmare motiveringen torde därför få hänvisas till IX ht 1953 s. 237.

13. Vid genomgång av havsfiskelaboratoriets icke-ordinariepost för budgetåret 1954/55 har det visat sig, att densamma icke förslår till bestridande av grundlöner till laboratoriets personal i extra ordinarie och extra anställningsform, om samtliga befattningar är tillsatta. Redan under budgetåret 1953/54 visade sig anslagsposten icke förslå för sitt ändamål, beroende på tillkomsten av ett laboratoriebiträde i Ce 11. Överskridandet kunde då inskränkas till 4 400 kronor, beroende på vakanser inom laboratoriets personaluppsättning. Om man, såsom torde vara nödvändigt, räknar med full personalstyrka vid havsfiskelaboratoriet, måste förevarande anslagspost uppräknas med 11 360 kronor även med den för innevarande budgetår medgivna personaluppsättningen.

15. Befälhavaren å Eystrasalt, vilken åtnjuter arvode motsvarande löneklass 15 i ortsgrupp 3, är bosatt i fiskeläget Skatan strax söder om Sundsvall, vilken förstnämnda ort är hänförd till ortsgrupp 4. Arvodet bör därför uppräknas till belopp, motsvarande löneklass 15 i sistnämnda ortsgrupp.

Y t t r a n d e n. *Statskontoret* anför i fråga om överförandet på ordinarie stat av befattningen såsom förste byråsekreterare i lönegrad Ce 27, att enär denna tjänst tillkom så sent som i samband med 1952 års tjänsteförteckningsrevision, ytterligare någon tids erfarenhet bör avvaktas, innan befattningen ordinariesättes. De ånyo föreslagna uppflyttningarna i högre lönegrad av vissa tjänster samt höjningarna av arvoden för observationer och mätningar kan statskontoret under hänvisning till den prövning, som ägnades dessa spörsmål vid 1954 års riksdag, ej heller förorda.

Statens lönenämnd anser, att tillräckliga skäl icke blivit förebragta för en omprövning av lönegradsplaceringen för kassörs- och registratorstjänsterna. Ej heller kan lönenämnden tillstyrka förslaget om höjd lönegradsplacering för föreståndaren för den under havsfiskelaboratoriet lydande hydrografiska avdelningen.

Föredraganden

Den av fiskeristyrelsen gjorda framställningen om inrättandet av nya tjänster anser jag mig icke kunna tillstyrka. Med hänsyn till vad chefen för civildepartementet anfört vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor bör ej heller någon av de utav styrelsen föreslagna lönegradsuppflyttningarna genomföras. Den av styrelsen föreslagna ordinariesättningen av tjänsten som förste byråsekreterare samt uppflyttningen i ortsgrupp av befälhavaren å Eysstrasalt synes icke heller böra ske. Däremot tillstyrker jag en mindre uppräknings av arvoden för vissa observationer och mätningar. Uppräkningsen bör emellertid enligt min mening begränsas till 10 kronor för månad för den med observationerna och mätningarna sysselsatta fyrskeppspersonalen på Vinga, Fladen och Svinbådan samt till 5 kronor för månad för övrig fyrskeppspersonal. För detta ändamål bör anslaget höjas med 900 kronor. Den av styrelsen föreslagna justeringen av icke-ordinarieposten föranleder ingen erinran från min sida. Härför bör anslaget höjas med 11 400 kronor. Därjämte torde anslaget på grund av beräknade löneklassförändringar böra höjas med sammanlagt 8 200 kronor. Slutligen bör avlöningskostnaderna för en assistent överföras från arvodesposten till icke-ordinarieposten och posten till rörligt tillägg i havsfiskelaboratoriets stat. Jämväl de beslutade ändringarna av grundlönebeloppen föranleder en omräkning av vissa anslagsposter.

Utöver vad i det föregående förordats, ifrågasätter jag icke någon ändrad medelsanvisning under förevarande anslag. Detsamma torde därför för nästa budgetår böra höjas med $(900 + 11\,400 + 8\,200 =) 20\,500$ kronor och alltså böra uppföras med $(909\,000 + 20\,500 =) 929\,500$ kronor.

I detta sammanhang torde jag få anmäla, att vattenvårdskommittén den 1 december 1954 avgivit betänkande med vissa organisationsförslag m. m., vilket f. n. är föremål för remissbehandling.

Anslaget beräknas sålunda:

Fiskeristyrelsen

Avlöningar till ordinarie tjänstemän 129 400 (+ 33 000) kronor;
arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 2 500 (oförändrat) kronor;
avlöningar till icke-ordinarie personal 259 300 (+ 65 100) kronor;
ersättningar till sakkunniga 2 000 (oförändrat) kronor;
rörligt tillägg 13 500 (— 93 800) kronor.

Sötvattenslaboratoriet

Avlöningar till ordinarie tjänstemän 64 100 (+ 16 200) kronor;
avlöningar till icke-ordinarie personal 27 300 (+ 7 200) kronor;
rörligt tillägg 2 800 (— 22 000) kronor.

Havsfiskelaboratoriet

Avlöningar till ordinarie tjänstemän 45 300 (+ 11 100) kronor;
arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 5 300 (— 15 800) kronor;

avlöningar till övrig icke-ordinarie personal 137 500 (+ 54 200) kronor;
rörligt tillägg 3 200 (— 36 100) kronor.

*Undersöknings- och bevakningsfartygen
Skagerak*

Avlöningar till icke-ordinarie personal 95 400 (+ 24 300) kronor;
avlöningar till kollektivavtalspersonal 101 200 (oförändrat) kronor;
rörligt tillägg 4 400 (— 22 900) kronor.

Eystrasalt

Arvode, bestämt av Kungl. Maj:t, 9 300 (oförändrat) kronor;
avlöningar till kollektivavtalspersonal 25 300 (oförändrat) kronor;
särskilda löneförmåner till icke-ordinarie personal 1 700 (oförändrat) kronor.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) fastställa följande avlöningsstat för fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1955/56:

Avlöningsstat

Fiskeristyrelsen

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	129 400	
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	2 500	
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	259 300	
4. Ersättningar till sakkunniga, <i>förslagsvis</i> ..	2 000	
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	13 500	406 700

Sötvattenslaboratoriet

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	64 100	
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal.....	27 300	
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	2 800	94 200

Havsfiskelaboratoriet

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	45 300	
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	5 300	
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	137 500	
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	3 200	191 300

Undersöknings- och bevakningsfartygen

Skagerak

1. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	95 400	
2. Avlöningar till kollektivavtalspersonal, <i>förslagsvis</i>	101 200	
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	4 400	201 000

Egstrasalt

1. Arvode, bestämt av Kungl. Maj:t	9 300	
2. Avlöningar till kollektivavtalspersonal, <i>förslagsvis</i>	25 300	
3. Särskilda löneförmåner till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	1 700	36 300
Summa kronor		929 500

b) till *Fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök*: *Avlöningar* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 929 500 kronor.

[146] 2. Fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök: Omkostnader

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	415 900	419 485
1954/55 (statsliggaren s. 859)	419 100	
1955/56 (förslag)	420 000	

Enligt gällande omkostnadsstat fördelas anslaget med 84 700 kronor å fiskeristyrelsen med tillsynsavdelningen, 29 300 kronor å sötvattenslaboratoriet, 60 500 kronor å havsfiskelaboratoriet samt 244 600 kronor å undersöknings- och bevakningsfartygen.

Yrkanden. *Fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök* (skr. 17/8 1954) hemställer, att anslaget skall ökas med 22 300 kronor på sätt framgår av följande sammanställning.

	1954/55	Ökning	Minskn.
<i>Fiskeristyrelsen med tillsynsavdelningen</i>			
1. Reseersättningar	43 000	5 000	
2. Övriga expenser	26 500	1 000	1 000
3. Laboratoriekostnader	7 000	2 000	3 000
<i>Sötvattenslaboratoriet</i>			
4. Reseersättningar	4 500	500	
5. Övriga expenser	5 000	1 000	
6. Publikationstryck	2 500	1 500	
7. Bibliotek	1 000	500	

	1954/55	Ökning	Minskning
8. Laboratoriekostnader	2 500	500	
9. Underhåll av dammar m. m.	3 500		1 500
10. Drift och underhåll av båtar	1 900		1 700
11. Fiskeriförsök m. m.	1 000	1 000	
<i>Havsfiskelaboratoriet</i>			
12. Reseersättningar	9 100	3 000	
13. Övriga expenser	6 000	1 000	
14. Publikationstryck	9 000	2 000	
15. Instrument- och laboratoriekostnader	23 000	5 000	
<i>Undersöknings- och bevakningsfartygen</i>			
<i>S k a g e r a k</i>			
16. Undersökningsmateriel	22 000	3 000	
<i>E y s t r a s a l t</i>			
17. Nyanskaffning samt reparationer av redskap och apparater m. m.	8 500	1 500	
18. Vinterförläggning, vårutrustning jämte reparationer, komplettering m. m.	5 000	1 000	
		+ 29 500	— 7 200
		+ 22 300	

Motiv. 1. Ökningen är påkallad av önskemål att bereda fiskeristyreliens biologiska rekryteringspersonal (fiskeriassistenter, byråinspektörer) möjlighet att under semesterperioder vikariera för fiskeriintendenter och laboratorer.

2 och 3. I de för innevarande budgetår anvisade beloppen ingår engångsbelopp å 1 000 respektive 3 000 kronor, vilka sålunda bör bortfalla nästa budgetår. Efter utvidgningen av tillsynsavdelningen är emellertid den löpande medelstillgången för denna otillräcklig, varför posterna bör uppräknas med 1 000 respektive 2 000 kronor för att avdelningen skall kunna fullgöra sina arbetsuppgifter beträffande vattenföroreningar m. m.

4—8 och 11. Beträffande motiveringen för de under dessa punkter gjorda framställningarna, vilka framfördes även förra året, torde få hänvisas till IX ht 1954, s. 300—301.

9 och 10. I de för innevarande budgetår för dessa ändamål anvisade beloppen ingår engångsbelopp å 1 500 respektive 1 700 kronor, vilka sålunda bör bortfalla nästa budgetår.

12—14. Motsvarande höjningar begärdes redan i förra årets äskanden, varför beträffande motiveringen torde få hänvisas till IX ht 1954 s. 301.

15. Förra året begärdes en ökning med 3 000 kronor till två mikroskop och 4 000 kronor till övriga ändamål. Därav anvisades emellertid endast 2 000 kronor till ett mikroskop. Med förra årets motivering (IX ht 1954 s. 302) begäres nu återstoden.

16—18. Beträffande motiveringen för de under dessa punkter gjorda framställningarna, vilka framfördes även förra året, torde få hänvisas till IX ht 1954 s. 302.

Y t t r a n d e. *Statskontoret* (skr. 13/9 1954) anför, att den under fiskeristyrelsen med tillsynsavdelningen begärda ökningen av anslagsposten till reseersättningar med hänsyn till att utgifterna under budgetåret 1953/54 uppgick till 38 000 kronor torde kunna anstå och att posten sålunda torde böra bibehållas vid nuvarande belopp av 43 000 kronor. Ej heller synes tillräckliga skäl föreligga för den begärda ökningen av anslagsposterna till övriga expenser och laboratoriekostnader. Beträffande de av styrelsen förnyade framställningarna i fråga om sötvattens- och havsfiskelaboratorierna samt undersöknings- och bevakningsfartygen — till den del dessa ej beaktats av 1954 års riksdag — anför ämbetsverket, att någon ändring icke bör vidtagas i redan medgiven medelsanvisning, då några nya skäl ej anförts för de ånyo framförda kraven.

Föredraganden

Med hänsyn till den förra året beslutade utvidgningen av tillsynsavdelningen har jag intet att erinra mot att posterna till övriga expenser och laboratoriekostnader under fiskeristyrelsen med tillsynsavdelningen uppräknas med 1 000 respektive 2 000 kronor. Den av styrelsen föreslagna höjningen av posten till reseersättningar kan jag däremot icke tillstyrka. Styrelsens omkostnadsstat torde följaktligen, efter avdrag av två för innevarande budgetår anvisade engångsbelopp å 1 000 kronor respektive 3 000 kronor, behöva beräknas till $(84\,700 + 1\,000 + 2\,000 - 1\,000 - 3\,000 =) 83\,700$ kronor.

Beträffande sötvattenslaboratoriet är jag beredd tillstyrka, att posten till publikationstryck uppräknas med 500 kronor. Övriga av styrelsen härvidlag föreslagna höjningar kan jag däremot icke biträda. Till sötvattenslaboratoriets omkostnader bör sålunda efter avdrag av två för innevarande budgetår anvisade engångsbelopp å 1 500 kronor respektive 1 700 kronor anvisas $(29\,300 + 500 - 1\,500 - 1\,700 =) 26\,600$ kronor.

I fråga om havsfiskelaboratoriet har jag intet att erinra mot att posten till reseersättningar med hänsyn till ostkustlaboratorns resor för strömmingsundersökningarna uppräknas med 3 000 kronor. Vad angår posterna till övriga expenser och publikationstryck kan jag endast tillstyrka en uppräkning av sistnämnda post med 1 000 kronor. Från posten till instrument- och laboratoriekostnader har under de båda senaste budgetåren bestritts kostnaderna för den s. k. strömmingsrapporteringen. Med hänsyn till denna rapporterings nära samband med den strömmingsmärkning m. m., till vilken medel anvisas från de till Kungl. Maj:ts disposition stående medlen under anslaget till Befrämjande i allmänhet av fiskerinäringen, är det lämpligt att överflytta nämnda medelsanvisning till sistnämnda anslag. De till Kungl. Maj:ts disposition stående medlen under samma anslag bör i anledning därav höjas med 4 500 kronor. Enär de till instrument- och laboratorie-

kostnader för havsfiskelaboratoriet anvisade medlen visat sig vara otillräckliga, bör emellertid den av överflyttningen föranledda minskningen av denna post inskränka sig till det för innevarande år anvisade engångsbeloppet å 2 000 kronor. Havsfiskelaboratoriets omkostnader bör alltså beräknas till $(60\,500 + 3\,000 + 1\,000 - 2\,000 =) 62\,500$ kronor.

Den av styrelsen ånyo gjorda framställningen om höjning av vissa poster i omkostnadsstaterna för undersöknings- och bevakningsfartygen är jag icke beredd att tillstyrka.

I detta sammanhang torde jag få anmäla, att fiskeristyrelsen i skrivelse den 29 september 1954, såvitt nu är i fråga, hemställt om anvisning av ett belopp å 2 600 kronor till anskaffande av en reservcylinder och övriga erforderliga reservdelar till en cylinder för Eystrasalt. I likhet med kommerskollegium, som den 22 oktober 1954 yttrat sig över framställningen, anser jag, att Eystrasalt bör utrustas med nämnda reservcylinder m. m. För detta ändamål torde sålunda under posten till vinterförläggning, vårutrustning jämte reparationer, komplettering m. m. för nästa budgetår böra beräknas ett engångsbelopp å 2 600 kronor. Till omkostnaderna för Skagerak bör sålunda beräknas ett oförändrat belopp av 206 800 kronor och till omkostnaderna för Eystrasalt ett belopp av $(37\,800 + 2\,600 =) 40\,400$ kronor.

Vid bifall till vad jag sålunda föreslagit behöver förevarande anslag för nästa budgetår uppföras med $(83\,700 + 26\,600 + 62\,500 + 206\,800 + 40\,400 =) 420\,000$ kronor. I förhållande till det för innevarande budgetår anvisade anslaget innebär detta en ökning med 900 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa stat för anslaget.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök*: Omkostnader för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 420 000 kronor.

[147] 3. Fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök: Undersökningar inom sötvattenslaboratoriet

Från och med budgetåret 1950/51 har under förevarande rubrik uppförts ett reservationsanslag med ett formellt belopp av 100 kronor. Kostnaderna för ifrågavarande undersökningar bestrides av ersättningar, som betalas av uppdragsgivarna och tages till uppbörd å anslaget. För varje budgetår fastställer Kungl. Maj:t en stat för verksamheten. I övrigt torde beträffande anslagets användning få hänvisas till statsliggaren s. 860.

Fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök (skr. 17/8 1954) hemställer, att anslaget skall upptagas med oförändrat belopp samt att tre fiskmästare i extra anställningsform skall överföras å extra ordinarie stat. Styrelsen anför, att permanent behov föreligger av ifrågavarande tjänster.

Statskontoret (remissutlåtande 13/9 1954) anför, att med inrättandet av

ytterligare pensionsbildande tjänster torde böra anstå i avvaktan på närmare erfarenheter.

Föredraganden

Såsom fiskeristyrelsen föreslagit bör anslaget uppföras med oförändrat belopp av 100 kronor för nästa budgetår. Vad fiskeristyrelsen i övrigt hemställt är jag icke beredd att tillstyrka. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa stat för anslagets användning.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök: Undersökningar inom sötvattenslaboratoriet* för budgetåret 1955/56 anvisa ett reservationsanslag av 100 kronor.

[148] 4. Fiskeriintendenter m. m.: Avlöningar

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	158 500	185 444
1954/55 (statsliggaren s. 862)	160 600	
1955/56 (förslag)	163 400	

Fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök (skr. 17/8 1954) föreslår, såsom förut omförmäls, att förevarande anslag skall uppgå i fiskeristyrelsens avlöningsanslag som en särskild post, och hemställer, att denna med hänsyn till beräknade löneklassförändringar måtte höjas med 2 780 kronor till 163 380 kronor.

Statskontoret och riksräkenskapsverket (remissutlåtanden 13/9 och 27/10 1954) avstyrker fiskeristyrelsens förslag till ändring av anslagsuppställningen.

Föredraganden

Såsom framgår av vad jag i det föregående anført i samband med behandlingen av fiskeristyrelsens avlönings- och omkostnadsanslag, anser jag mig icke kunna biträda fiskeristyrelsens förslag till omläggning av anslagen. Medel till avlöningar till fiskeriintendenter m. m. torde sålunda liksom hiltills böra anvisas under ett särskilt anslag. Fiskeristyrelsens beräkning av anslaget synes böra godtagas, dock att anslaget bör, med beaktande av beslutade grundlöneändringar, fördelas på olika delposter på sätt framgår av avlöningsstaten i efterföljande hemställan.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) fastställa följande avlöningsstat för fiskeriintendenter m. m., att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1955/56:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> ...	146 900
2. Arvode, bestämt av Kungl. Maj:t	6 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	55 700
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	9 100
Summa kronor	217 700

Särskilda uppbördsmedel

Bidrag av vissa fiske- och arrendeavgiftsmedel	54 300
Nettoutgift kronor	163 400

b) till *Fiskeriintendenter m. m.*: *Avlöningar* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 163 400 kronor.

[149] 5. Fiskeriintendenter m. m.: Omkostnader

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	30 000	30 502
1954/55 (statsliggaren s. 862)	30 000	
1955/56 (förslag)	30 000	

Fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök (skr. 17/8 1954) föreslår, såsom förut omförmäلت, att förevarande anslag skall uppgå i fiskeristyrelsens omkostnadsanslag som en särskild anslagspost, och hemställer, att denna måtte upptagas med ett oförändrat belopp av 30 000 kronor.

Statskontoret och riksräkenskapsverket (remissutlåtanden 13/9 och 27/10 1954) avstyrker fiskeristyrelsens förslag till ändring av anslagsuppställningen.

Föredraganden

Såsom framgår av vad jag i det föregående anför i samband med behandlingen av fiskeristyrelsens avlönings- och omkostnadsanslag anser jag mig icke kunna biträda fiskeristyrelsens förslag till omläggning av anslagen. Medel till omkostnader till fiskeriintendenter m. m. torde sålunda liksom hittills böra anvisas under särskilt anslag. Mot fiskeristyrelsens beräkning av anslaget har jag icke något att erinra. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa stat för anslaget.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Fiskeriintendenter m. m.*: *Omkostnader* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 30 000 kronor.

[150] 6. Fiskets befrämjande i de särskilda orterna

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budget- årets utgång
1953/54	53 000	50 775	3 557
1954/55 (statsliggaren s. 862)	53 000		
1955/56 (förslag)	53 000		

Yrkanden. *Fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök* (skr. 17/8 1954) hemställer, att anslaget skall höjas med 24 500 kronor till 77 500 kronor i enlighet med följande beräkning.

	1954/55	Ökning
1. Bidrag till hushållningssällskap eller annan ortskorporation för insamlande av primäruppgifter till fiskeristatistik beträffande saltsjöfisket	15 000	7 000
2. Bidrag till landsting eller hushållningssällskap för fiskets främjande i de särskilda orterna	38 000	10 000
3. Upptagande av statistik beträffande sötvattensfisket	—	7 500
		24 500

Motiv. 1 och 2. Fiskeristyrelsen har i föregående års anslagsäskanden hemställt om ökad medelsanvisning till under dessa punkter angivna ändamål. Angående styrelsens motivering torde få hänvisas till IX ht 1951 s. 237 och 1954 s. 307.

Styrelsen framhåller härutöver, att möjligheterna att få in de erforderliga primäruppgifterna för varje år blir allt mindre. Under senare år har det nämligen beträffande delar av västkusten visat sig nästan omöjligt att uppbringa folk, som för den nu utgående ringa ersättningen är villiga att samla in de statistiska primäruppgifterna. Styrelsen understryker därför energiskt, att det är ytterst angeläget, att en höjning av anslaget nu kommer till stånd, och att man i annat fall står inför den allvarliga risken att insamlingsverksamheten bryter samman. Den i föregående års statsverksproposition omnämnda provundersökningen har ännu icke fortskridit så långt, att en omläggning till ny insamlingsmetodik kan ske budgetåret 1955/56.

3. Fiskeristyrelsen erinrar om motionerna I: 339 och II: 415 till 1953 års riksdag, JoU 1953: 1 s. 85, motionerna I: 267, II: 339, I: 268 och II: 345 till 1954 års riksdag samt JoU 1954: 1 s. 106—107, av vilka riksdagshandlingar framgår den höga angelägenhetsgraden av att statistik beträffande sötvattensfisket upptages. I anslutning härtill betonar styrelsen, att det i fjol och i år framlagda äskandet om 7 500 kronor för ändamålet avser en försöksvis anordnad statistikupptagning, som utformats i samråd med statistiska centralbyrån.

Yttrande. *Statskontoret* anför, att ämbetsverket under rådande förhållanden icke kan tillstyrka någon ökad medelsanvisning under förevarande anslag.

Föredraganden

Fiskeristyrelsen har i sina äskanden ånyo hemställt om ökade medel för de ändamål, vartill medel för närvarande beräknas under anslaget. Enligt min mening torde emellertid icke heller i år styrelsens önskemål i nämnda hänseenden kunna tillgodoses. Ej heller finner jag mig nu kunna förorda, att medel skall anvisas till de planerade undersökningarna rörande ordnandet av statistiken över sötvattensfisket. I enlighet med det anförda bör anslaget uppföras med oförändrat belopp av 53 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Fiskets befrämjande i de särskilda orterna* för budgetåret 1955/56 anvisa ett reservationsanslag av 53 000 kronor.

[151] 7. Utbildning av fiskeritjänstemän

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	33 900	29 388
1954/55 (statsliggaren s. 863)	21 400	
1955/56 (förslag)	42 400	

Efter förslag av Kungl. Maj:t i propositionen 1951:84 beslöt 1951 års riksdag, att en kurs om cirka 17 månader skulle anordnas vartannat år för utbildning av fiskeritjänstemän. De för budgetåren 1951/52—1954/55 anvisade anslagen har i enlighet härmed avsetts till bestridande av kostnaderna under första respektive andra läsåret av de år 1951 och 1953 påbörjade kurserna.

Y r k a n d e. *Fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök* (skr. 17/8 1954) hemställer, att anslaget för nästa budgetår skall uppföras med 42 400 kronor, vilket innebär en höjning med 8 500 kronor i förhållande till det för budgetåret 1953/54 anvisade anslaget. Det begärda anslaget är avsett för första läsåret av den kurs, som skall börja på senhösten år 1955.

M o t i v. Vid anslagsberäkningen har fiskeristyrelsen utgått från den stat, som fastställdes för budgetåret 1953/54. Styrelsen föreslår, att den i staten ingående posten till timlärararvoden (14 000) skall upptagas med oförändrat belopp. Arvodena har därvid beräknats med utgångspunkt från 700 timmar à 20 kronor. Posten till hyra och städning av undervisningslokaler (1 700) har uppräknats med 1 000 kronor med hänsyn till att kostnaderna höjts från 1 krona 50 öre till 2 kronor 50 öre för timme. Sistnämnda uppräkning har påkallats av huvudmannen för undervisningslokalerna, Göteborgs stads yrkesskolor. Då posten till undervisningsmateriel och expenser (2 100) visat sig tillräcklig, har densamma bibehållits vid oförändrat belopp. Vidare har posten till elevstipendier (11 500), vilken numera till följd av kungörelsen 1954: 169 bör benämnas statlig studiehjälp, uppräknats med 7 500 kronor på grund av att förmånerna enligt kungörelsen 1953: 532 uppgår till högre belopp än de tidigare elevstipendierna. Slutligen har

posterna till arvode för rektors- och sekreterargöromål (2 100) samt till bidrag till kostnader för praktikresor, studiebesök och exkursioner (2 500) upptagits med oförändrade belopp.

Föredraganden

Jag har icke något att erinra mot den av fiskeristyrelsen gjorda beräkningen av medelsbehovet under anslaget. Då detta sålunda för nästa budgetår torde böra uppföras med 42 400 kronor, vilket i jämförelse med det för innevarande budgetår anvisade anslaget innebär en ökning med 21 000 kronor, hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Utbildning av fiskeritjänstemän* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 42 400 kronor.

[152] 8. Befrämjande i allmänhet av fiskerinäringen

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budget- årets utgång
1953/54	139 500	127 251	75 372
1954/55 (statsliggaren s. 863)	135 000		
1955/56 (förslag)	131 500		

Av det för innevarande budgetår anvisade anslaget skall 51 500 kronor utgå såsom statsbidrag till Södra Sveriges fiskeriförening, därav 12 000 kronor till vissa underhålls- och förbättringsarbeten på föreningens kontors- och bostadsbyggnader i Aneboda, 50 000 kronor jämte en reservation å omkring 20 000 kronor disponeras till bidrag till statsunderstödd utbildningsverksamhet på fiskerinäringens område och 33 500 kronor enligt föreskrifter, som Kungl. Maj:t meddelar för varje särskilt fall.

Fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök (skr. 17/8 1954) föreslår, att de tre utgiftsändamålen från och med nästa budgetår skall tillgodoses genom tre olika anslag, benämnda Befrämjande i allmänhet av fiskerinäringen, vilket skulle motsvara den del av nuvarande anslag, som disponeras efter beslut av Kungl. Maj:t i varje särskilt fall, Bidrag till Södra Sveriges fiskeriförening och Kursverksamhet för fiskare m. m. Vidare hemställer fiskeristyrelsen, att de tre anslagen för nästa budgetår skall upptagas med respektive 50 000, 39 500 och 50 000 kronor eller tillhopa 139 500 kronor.

Till stöd för sin framställning rörande den förstnämnda posten, som enligt förslaget skulle uppräknas från 33 500 till 50 000 kronor, anför fiskeristyrelsen i huvudsak följande.

Enligt av styrelsen verkställd utredning beräknas 20 000 kronor bli erforderliga för den skärpta fiskeritillsyn, som förutsattes i 1946 års londonkonvention om överfiskning och den därtill anslutande kungörelsen den 21 november 1952 (nr 699) med vissa bestämmelser om storleken av maskor i fiskredskap av nät och minimimått på fisk m. m. För ifrågavarande ändamål har för innevarande budgetår anvisats 3 500 kronor mot av styrelsen äskade 20 000 kronor (IX ht 1954 s. 309—311). Det anvisade beloppet har

emellertid visat sig vara alldeles otillräckligt för uppnående av en tillfredsställande bevakning i överensstämmelse med konventionen. Styrelsen har först och främst sett sig nödsakad att inskränka bevakningen till endast ett fåtal av de orter, där kontroll är erforderlig. Icke ens efter denna inskränkning har det emellertid ännu lyckats styrelsen att organisera en effektiv tillsyn å de nu ifrågakommande orterna. Det är tyvärr alltför vanligt, att man möter ovillighet hos vederbörande att för de ringa arvoden, som styrelsen kan erbjuda, åtaga sig ifrågavarande uppdrag. Slutligen vill styrelsen framhålla, att den i anledning av londonkonventionen tillsatta internationella permanenta kommissionen fäster synnerligen stor vikt vid en effektiv tillsyn av konventionsbestämmelserna.

I detta sammanhang torde jämväl få anmälas en av *Södra Sveriges fiskeriförening* (skr. 1/7 1954) gjord ansökning om höjning av statsbidraget från 39 500 kronor till 45 000 kronor.

Fiskeristyrelsen (skr. 17/8 1954) erinrar om att av bidraget till föreningen för innevarande budgetår, 51 500 kronor, 12 000 kronor utgör ett engångsbidrag för vissa underhålls- och förbättringsarbeten, vilket bör bortfalla nästa budgetår. Styrelsen kan icke biträda föreningens ansökning om förhöjt bidrag utan anser, att bidraget för budgetåret 1955/56 bör beräknas till 39 500 kronor. Vidare framhåller fiskeristyrelsen, att i den mån föreningen utför undersökningar i samarbete med eller på uppdrag av särskilda intressenter, t. ex. vandringsfiskutredningen, det torde få ankomma på dessa intressenter att bidraga till finansieringen av därav föranledda ökade utgifter.

Vad slutligen angår det till bidrag till statsunderstödd utbildningsverksamhet avsedda beloppet torde enligt fiskeristyrelsens beräkningar ett oförändrat belopp av 50 000 kronor vara tillfyllest för finansiering av statens andel av kostnaderna för ifrågavarande kursverksamhet.

Statskontoret (remissutlåtande 13/9 1954) anser att tillräckliga skäl icke blivit förebragta för de av fiskeristyrelsen föreslagna ändringarna i fråga om anslagsuppställningen. Med erinran om den prövning av anslagsbehovet, som ägde rum vid 1954 års riksdag, anser statskontoret vidare, att detta anslag bör uppföras med oförändrat belopp för budgetåret 1955/56.

Riksräkenskapsverket (remissutlåtande 27/10 1954) anför, att den av fiskeristyrelsen föreslagna uppdelningen av förevarande anslag icke föranleder någon erinran från riksräkenskapsverkets sida.

Föredraganden

Fiskeristyrelsens förslag att uppdelna förevarande anslag på tre olika anslag finner jag i likhet med statskontoret icke skäl biträda. Vad därefter angår styrelsens förslag om uppräknig av den under anslaget beräknade delposten till Kungl. Maj:ts disposition från 33 500 kronor till 50 000 kronor för att möjliggöra en förstärkning av fiskeritillsynen, särskilt vid väst- och sydkusten, med hänsyn framför allt till landets internationella förpliktel-

ser på grund av de utav styrelsen angivna överenskommelserna med andra länder, torde enligt min mening någon dylik uppräknings icke böra komma i fråga, förrän frågan om hur bevakningen lämpligen bör ordnas blivit i detalj utredd och det aktuella medelsbehovet närmare kunnat beräknas. Vid denna utredning bör särskilt beaktas möjligheterna att för ändamålet använda redan befintliga bevakningsorgan.

Den svenska andelen i kostnaderna för den permanenta kommissionen enligt 1946 års konvention om reglering av storleken av maskor i fiskredskap av nät och av minimimått på fisk har hittills bestritts från nionde huvudtiteln reservationsanslag till Extra utgifter. Sedan denna andel nu synes komma att för framtiden stanna vid 175 pund sterling för år, torde det vara lämpligt att ett särskilt belopp beräknas för att bestrida kostnaderna härför liksom även kostnaderna för svenska delegaters deltagande i kommissionens sammanträden. Med hänsyn till det nära sambandet med den nyssnämnda fiskeritillsynen torde beloppet för ändamålet böra upptagas bland de till Kungl. Maj:ts disposition stående medlen under förevarande anslag, vilka till följd därav bör ökas med 4 000 kronor.

Jag har förut under anslaget till Fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök: Omkostnader föreslagit, att medelsanvisningen för de från posten till instrument- och laboratoriekostnader för havsfiskelaboratoriet hittills bestridda kostnaderna för den s. k. strömmingsrapporteringen skall överflyttas till förevarande anslag. I överensstämmelse härmed bör den till Kungl. Maj:ts disposition stående delposten uppräknas med ytterligare 4 500 kronor.

Den till Kungl. Maj:ts disposition stående delposten torde med hänsyn till vad jag sålunda anfört för nästa budgetår böra upptagas till $(33\,500 + 4\,000 + 4\,500 =) 42\,000$ kronor.

Fiskeristyrelsens förslag till — bortsett från ett för innevarande budgetår anvisat engångsbelopp — oförändrat statsbidrag av 39 500 kronor till Södra Sveriges fiskeriförening kan jag biträda. Ej heller har jag något att erinra mot styrelsens förslag om anvisande av ett oförändrat belopp av 50 000 kronor till den statsunderstödda utbildningsverksamheten på fiskerinäringens område.

Vid bifall till vad jag sålunda förordat, bör ifrågavarande anslag för budgetåret 1955/56 uppföras med $(42\,000 + 39\,500 + 50\,000 =) 131\,500$ kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Befrämjande i allmänhet av fiskerinäringen* för budgetåret 1955/56 anvisa ett reservationsanslag av 131 500 kronor.

[153] 9. Statlig garanti för befrämjande av fiske på avlägsna fiskevatten, m. m.

	Anslag	Nettoutgift
1953/54.....	40 000	—
1954/55 (statsliggaren s. 863).....	40 000	
1955/56 (förslag)	40 000	

Enligt beslut av 1953 och 1954 års riksdagar (prop. 1953: 154, IX ht 1954 s. 312) må under ett vart av budgetåren 1953/54 och 1954/55 statlig garanti för befrämjande av fiske på avlägsna fiskevatten beviljas intill ett sammanlagt belopp av 80 000 kronor.

Fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök (skr. 17/8 1954) hemställer, att anslaget för nästa budgetår skall uppföras med oförändrat belopp av 40 000 kronor samt att under samma budgetår statlig garanti må beviljas intill ett oförändrat sammanlagt belopp av 80 000 kronor. Såsom skäl här för anför styrelsen, att statlig garanti under det gångna budgetåret visserligen beviljats endast i tre fall och till ett sammanlagt belopp av 35 000 kronor, men att anledningen till det ringa intresset hittills för denna stödform torde vara, att möjligheterna att erhålla ifrågavarande garanti ännu icke blivit tillräckligt kända.

Vidare hemställer fiskeristyrelsen, att det måtte övervägas att utvidga användningsområdet för ifrågavarande statsgaranti så, att garanti även kan ställas för försöksfiske med nya redskap eller nya fiskemetoder i övrigt, även om sådant försöksfiske icke äger rum på avlägsna fiskevatten. Enligt vad styrelsen erfarit, kan det bli aktuellt med snörpvaldsfiske efter tonfisk vid hallandskusten. Man kan också räkna med en viss utveckling av elektriska fiskemetoder. Det vore givetvis värdefullt och ägnat att stimulera till upptagandet av nya fiskemetoder, om statsgaranti kunde ställas för ifrågakommande försöksfisken.

Statskontoret (remissutlåtande 13/9 1954) finner sig icke berett att tillstyrka den av fiskeristyrelsen föreslagna utvidgningen av statsgarantien utan håller före, att det bör vara fiskerinäringens sak att svara för de genom här avsedda försöksverksamhet uppkommande kostnaderna.

Föredraganden

I likhet med fiskeristyrelsen finner jag det värdefullt, om garanti även kan ställas för försöksfiske med nya redskap eller nya fiskemetoder i övrigt, oaktat dylikt fiske icke äger rum på avlägsna fiskevatten. Jag vill därför tillstyrka fiskeristyrelsens förslag. Någon ytterligare medelsanvisning bör icke föranledas därav. Emellertid torde vid bifall till vad jag sålunda förordat det utvidgade användningsområdet för statsgarantien böra föranleda, att anslagsrubriken ändras till Statlig garanti för befrämjande av fiske på avlägsna fiskevatten, m. m. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid vidtaga nödiga författningsändringar i ämnet.

Mot fiskeristyrelsens förslag till garantiram och anslagsbelopp har jag icke något att erinra.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) till *Statlig garanti för befrämjande av fiske på avlägsna fiskevatten, m. m.* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 40 000 kronor

b) medgiva, att under budgetåret 1955/56 statlig garanti för befrämjande av fiske på avlägsna fiskevatten, m. m. må beviljas intill ett sammanlagt belopp av 80 000 kronor.

[154] 10. Bevakningsfartyg för sillfisket vid Island

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budget- årets utgång
1953/54	1 65 000	64 968	—
1954/55 (statsliggaren s. 864) .	70 000		
1955/56 (förslag)	70 000		

Då anslaget för innevarande budgetår anvisades, förutsattes att det skulle ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid besluta, huruvida anslaget skulle tagas i anspråk, samt att i sådant fall bestämma, vilket fartyg som skulle disponeras för ändamålet. I anslutning härtill beslöt Kungl. Maj:t enligt brev den 11 juni 1954 (försvarsdepartementet), att en minsvepare ur flottan skulle under 1954 års fiskesäsong tagas i anspråk såsom bevakningsfartyg för sillfisket vid Island.

Fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök (skr. 17/8 1954) hemställer, att anslaget för nästa budgetår skall uppföras med oförändrat belopp av 70 000 kronor. Till stöd härför anför styrelsen i huvudsak följande.

Styrelsen delar föredragande statsrådets i IX ht 1954 s. 313 uttalade mening, att det är synnerligen önskvärt, att ett bevakningsfartyg för sillfisket vid Island skall kunna utsändas även under nästa fiskesäsong. Emellertid vill styrelsen samtidigt fästa uppmärksamheten på att det här rör sig om ett statsstöd till ett speciellt fiske, vilket stöd saknar motsvarigheter för andra fisken, t. ex. fladenfisket, vilket trots motionsvis väckta yrkanden om stöd genom bevakningsfartyg ännu icke blivit föremål för dylika omsorger från det allmännas sida. Det bör kanske påpekas, att islandssillfisket i viss mån har karaktären av ett binäringsfiske, i det att det ofta bedrivs med fartyg, som under stora delar av året bedriver fraktfart. Ätminstone tidigare torde det ha förhållit sig så, att icke alla de fartyg, som deltar i islandsfisket, vid sin avgång till de isländska fiskevattnen befunnit sig i det skick, som erfordras för dessa ofta synnerligen riskfyllda farvatten, vilket i sin tur medfört krav på reparationer och annan hjälp av det svenska bevakningsfartygets personal i en omfattning, som kanske annars icke skulle behövt förekomma. Endast ett fåtal av islandsfiskefartygen är försedda med radiotelefonianläggning, varför det ställer sig svårt för bevakningsfartyget att uppträda stödjande och hjälpende ute till sjöss. Detta får fördenskull huvudsakligen ligga som depåfartyg till ankars i den isländska hamn, som ligger bäst till för fiskeflottan, samt där med sin personal utföra reparation-

¹ Härav å tilläggsstat II 8 000 kronor för täckande av utgifter under budgetåret 1952-53.

ner och lämna den läkarvård, som kan ifrågakomma utan tillgång till större resurser.

Med hänsyn till de anförda omständigheterna och i betraktande av de betydande kostnader ett bevakningsfartygs utsändande årligen åsamkar statsverket — omkring 70 000 kronor på nionde huvudtiteln och ungefär 30 000 kronor på fjärde huvudtiteln eller tillhopa omkring 100 000 kronor per fiskesäsong — bör det för framtiden övervägas, om icke ett stöd åt islandssillfisket bör kunna utformas på ett billigare sätt. Härvid bör de hittills vunna erfarenheterna kunna ge viss ledning. Dessutom bör då också uppmärksammas förefintliga möjligheter att till kostnadernas nedbringande låta vederbörande fiskarorganisation samt ifrågakommande sjöassuransinrättningar taga del i kostnaderna, vilka hittills helt bestritts av statsmedel.

Därest de av styrelsen framlagda synpunkterna på stödet åt det svenska islandssillfisket vinner statsmakternas bifall, avser fiskeristyrelsen att i 1955 års anslagsskrivelse framlägga erforderligt förslag i ämnet. Intill dess så skett torde förevarande anslag böra upptagas med samma belopp som för innevarande budgetår eller 70 000 kronor.

Statskontoret (remissutlåtande 13/9 1954) vill förorda vad fiskeristyrelsen föreslagit i fråga om åtgärder för en ändrad utformning av stödet åt islandssillfisket i syfte att minska kostnaderna härför.

I detta sammanhang torde jämväl få anmälas, att *fiskeristyrelsen* i skriveelse den 17 augusti 1954 redovisat resultatet av en av styrelsen företagen undersökning angående användningen av undersöknings- och bevakningsfartyget Skagerak efter fartygets förseende med nytt framdrivningsmaskineri m. m. Styrelsen har därvid funnit, att de nuvarande bestämmelserna för Skageraks användning är lämpligt avvägd.

Föredraganden

I samband med behandlingen av frågan om anskaffande av framdrivningsmaskineri för undersöknings- och bevakningsfartyget Skagerak i propositionen 1954: 123 anförde jag bl. a. beträffande fartygets användning att det borde övervägas, om icke besparingar kunde göras genom att använda Skagerak som bevakningsfartyg för sillfisket vid Island och att fiskeristyrelsen borde företaga en undersökning av detta spörsmål. Som nyss nämnts har fiskeristyrelsen också verkställt en dylik undersökning. Då ytterligare överväganden emellertid synts påkallade, har Kungl. Maj:t i samband med att en utredningsman den 29 oktober 1954 förordnats att företaga den tekniska och ekonomiska undersökning, som erfordras för valet av maskintyp för fartyget, uppdragit åt denne att därvid, i samråd med fiskeristyrelsen och andra sakkunniga, beakta fartygets lämpliga användningsområde. Nyssnämnda undersökning har nu fortskridit så långt, att frågan om fartygets användningsområde alltmer aktualiserats.

Fiskeristyrelsen har emellertid framhållit, att det framdeles bör övervägas, om icke stöd åt islandssillfisket kan lämnas på ett för statsverket billigare sätt än genom att utsända ett bevakningsfartyg. Med anledning därav torde det böra uppdragas åt fiskeristyrelsen att utreda frågan om behovet av fortsatt dylikt stöd åt nämnda fiske samt, därest sådant anses föreligga,

om formerna därför och möjligheterna att nedbringa statsverkets kostnader för detsamma. Jag torde senare få för Kungl. Maj:t anmäla denna fråga på nytt. I avbidan härpå synes det böra uppdragas åt nyssnämnde utredningsman att i samråd med fiskeristyrelsen uppgöra ett förslag till arbetsprogram för Skagerak, i vilket även inrymmes fartygets användning som bevakningsfartyg för sillfisket vid Island. Sedan förslaget inkommit, torde jag få anmäla även denna fråga för Kungl. Maj:t.

För att säkerställa möjligheten att under nästa fiskesäsong kunna utskicka ett bevakningsfartyg till Island torde även för budgetåret 1955/56 medel böra anvisas för ändamålet under förevarande anslag. Det torde emellertid liksom föregående år få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid besluta, huruvida anslaget skall tagas i anspråk, samt att i sådant fall bestämma, vilket fartyg som skall disponeras för ändamålet. Skulle därvid i likhet med de tre senaste åren ett flottans fartyg komma i fråga och till expeditonsledare utses en officer i flottan, bör i överensstämmelse med de då tillämpade principerna avlöningen till denne bestridas från marinens anslag. Fiskeristyrelsens förslag rörande anslagets storlek har jag intet att erinra mot.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bevakningsfartyg för sillfisket vid Island* för budgetåret 1955/56 anvisa ett reservationsanslag av 70 000 kronor.

[155] **11. Organisationsbidrag m. m. vid fiskebåts- och fiskredskapsförsäkring**

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	37 000	1 363
1954/55 (statsliggaren s. 864)	37 000	
1955/56 (förslag)	37 000	

Anslaget, som till och med budgetåret 1951/52 anvisades under rubriken Fiskredskapsförsäkring: Organisationsbidrag m. m., avsågs ursprungligen för utbetalande av organisationsbidrag till fiskredskapsförsäkringsföreningar samt för propaganda bland fiskarna rörande fiskredskapsförsäkring och viss rådgivande verksamhet i fråga om sådan försäkring. Från och med budgetåret 1952/53 (prop. 1952: 34) avses anslaget jämväl för viss upplysnings- och rådgivningsverksamhet rörande fiskebåtsförsäkring samt för utbetalning av organisationsbidrag till båtförsäkringsföreningar.

Fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök (skr. 17/8 1954) hemställer, att anslaget — med hänsyn till att erfarenhet saknas rörande belastningen efter anslagets vidgade användningsområde — skall uppföras med oförändrat belopp.

Statskontoret (remissutlåtande 13/9 1954) anför, att anslaget med hänsyn

till de obetydliga belopp, som utbetalats från detsamma, synes kunna avsevärt nedsättas.

Föredraganden

Fiskredskapsförsäkringen har sedan sin tillkomst år 1948 icke på långt när vunnit den anslutning, statsmakterna avsett. Man torde icke heller kunna räkna med att den i sin nuvarande form kommer att få någon större betydelse. Med anledning därav har jag tillkallat särskilda sakkunniga med uppgift att verkställa en översyn av den nuvarande ordningen på området. I avvidan på resultatet av översynen torde förevarande anslag i enlighet med fiskeristyrelsens förslag böra upptagas med oförändrat belopp av 37 000 kronor.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Organisationsbidrag m. m. vid fiskebåts- och fiskredskapsförsäkring* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 37 000 kronor.

[156] 12. Bidrag vid förluster på grund av fiskredskapsförsäkring

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	10 000	—
1954/55 (statsliggaren s. 864)	10 000	
1955/56 (förslag)	10 000	

Fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök (skr. 17/8 1954) hemställer, att anslaget skall uppföras med oförändrat belopp.

Föredraganden

Såsom framgår av vad jag anför under nästföregående anslagspunkt har jag i enlighet med Kungl. Maj:ts bemyndigande tillkallat särskilda sakkunniga för översyn av den nuvarande formen för fiskredskapsförsäkring. I avvaktan på resultatet av översynen torde förevarande anslag böra uppföras med ett oförändrat belopp av 10 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag vid förluster på grund av fiskredskapsförsäkring* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 10 000 kronor.

[157] 13. Isbrytarhjälp åt fiskarbefolkningen

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	10 000	32 184
1954/55 (statsliggaren s. 864)	10 000	
1955/56 (förslag)	10 000	

Fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök (skr. 17/8 1954) framhåller, att medel för verksamheten bör stå till förfogande jämväl under nästa budgetår. Utgifterna för ifrågavarande verksamhet uppgick visserligen under sistförflutna budgetår till omkring 32 000 kronor, men med hänsyn till att medelsbehovet helt kommer att bero på isförhållandena under vintern 1955/56 föreslås, att anslaget skall uppföras med oförändrat belopp.

Med biträdande av fiskeristyrelsens förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Isbrytarhjälp åt fiskarbefolkningen* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 10 000 kronor.

[158] Främjande av beredning och avsättning av fisk m. m.

Under förevarande anslagstitel anvisades senast för budgetåret 1941/42 ett reservationsanslag av 400 000 kronor. Med anlitande av anslaget har i enlighet med bestämmelser, som Kungl. Maj:t utfärdat för varje särskilt fall, utlämnats bidrag för åstadkommande av prisregleringar å fisk även som till andra åtgärder till fiskavsättningens främjande. Anslaget användes numera för att stödja fiskarnas organisationer, för propagandaverksamhet m. m. samt för att bestrida avlöningskostnaderna för den statlige fiskexportrepresentanten. Efter beslut av riksdagen har anslaget fått disponeras även under budgetåren 1945/46—1954/55. Vid utgången av budgetåret 1953/54 förelåg å anslaget en reservation av 225 900 kronor.

Fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök (skr. 17/8 1954) hemställer, att anslaget skall få disponeras jämväl under budgetåret 1955/56.

Jag tillstyrker fiskeristyrelsens förslag och hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att medgiva, att det å riksstaten för budgetåret 1941/42 anvisade reservationsanslaget till Främjande av beredning och avsättning av fisk m. m. må under budgetåret 1955/56 användas för det med anslaget avsedda ändamålet.

[159] Understöd åt fiskare

För detta ändamål anvisades senast för budgetåret 1942/43 ett reservationsanslag av 50 000 kronor. Efter beslut av riksdagen har medgivits, att anslaget fått användas även under budgetåren 1946/47—1954/55. Anslaget disponeras i enlighet med bestämmelserna i kungörelsen den 15 juni 1934 (nr 281) angående anslag av statsmedel för beredande av tillfälligt understöd åt fiskare (ändrad genom kungörelsen 1940: 110). Å anslaget förelåg vid utgången av budgetåret 1953/54 en reservation av 154 600 kronor.

Fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök (skr. 17/8 1954) hemställer, att anslaget skall få disponeras även under nästa budgetår.

Föredraganden

Den av mig förra året ifrågasatta översynen (IX ht 1954 s. 316) av bestämmelserna för användningen av förevarande anslag har enligt Kungl. Maj:ts beslut den 30 juni 1954 uppdragits åt de sakkunniga för översyn av riktlinjerna för prisregleringen på fiskets område (1954 års fiskeriutredning). I avvaktan på resultatet av denna översyn torde riksdagens medgivande böra inhämtas att jämväl under nästa budgetår få disponera anslaget för avsett ändamål.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att medgiva, att det å riksstaten för budgetåret 1942/43 anvisade reservationsanslaget till Understöd åt fiskare må under budgetåret 1955/56 användas för det med anslaget avsedda ändamålet.

[160] 14. Bidrag till fiskare för förlust av fiskredskap m. m.

	Anslag	Reservation från föregående budgetår	Nettoutgift
1952/53		41 494	30 700
1953/54		11 424	8 765
1954/55 (statsliggaren s. 864) ..	20 000	2 659	
1955/56 (förslag)	30 000		

Till och med budgetåret 1939/40 har under förevarande anslagsrubrik anvisats sammanlagt 351 000 kronor. Efter medgivande av riksdagen har å anslaget uppkomna reservationer fått disponeras för ändamålet även under budgetåren 1943/44—1953/54. För budgetåret 1954/55 har riksdagen anvisat ytterligare 20 000 kronor. För användningen av anslaget ävensom av statens fiskredskapslånefond, från vilken kan utgå låneunderstöd till fiskare vid förlust av eller skada å fiskredskap, gäller i propositionen 1935: 77 angivna, av riksdagen godkända grunder.

Fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök (skr. 17/8 1954) hemställer, att för budgetåret 1955/56 skall anvisas ett anslag av 30 000 kronor. Styrelsen erinrar om att utredning igångsatts om en förbättrad fiskredskapsförsäkring, samt framhåller, att med hänsyn till dels att nämnda utrednings resultat icke torde hinna påverka medelsbehovet för budgetåret 1955/56, dels att reservationen för närvarande uppgår till föga mer än 2 000 kronor, 30 000 kronor torde böra anvisas för ändamålet.

Statskontoret (remissutlåtande 13/9 1954) anför, att utgifterna under detta anslag har visat sig uppgå till relativt låga belopp. Någon höjning av anslagsbeloppet torde därför icke vara av behovet påkallad.

Föredraganden

Vid anmälan i det föregående av medelsbehovet under anslaget till Organisationsbidrag m. m. vid fiskebåts- och fiskredskapsförsäkring har jag an-

fört, att särskilda sakkunniga tillkallats för översyn av den med statligt stöd anordnade fiskredskapsförsäkringen. I överensstämmelse med 1954 års riksdags beslut bör medel finnas tillgängliga under förevarande anslag i avbidan på resultatet av översynen. Med utgångspunkt från det av riksdagen beräknade årliga medelsbehovet och med hänsyn till den ringa reservationen vill jag därför icke motsätta mig fiskeristyrelsens förslag, att anslaget för budgetåret 1955/56 skall uppföras med ett med 10 000 kronor till 30 000 kronor förhöjt belopp. Jag har därvid utgått från att översynen skall vara slutförd inom sådan tid, att förslag i ämnet kan föreläggas 1956 års riksdag.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till fiskare för förlust av fiskredskap m. m.* för budgetåret 1955/56 anvisa ett reservationsanslag av 30 000 kronor.

[161] 15. Säkerhetsanordningar till ledning för fiskefartyg

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budget- årets utgång	Odisponerad be- hållning vid bud- getårets utgång
1953/54	90 700	105 155	64 946	2 124
1954/55 (statsliggaren s. 864)	90 700			
1955/56 (förslag)	90 200			

Av det för innevarande budgetår anvisade anslaget har 10 600 kronor avsetts till underhåll och drift av fiskefyrar. Återstoden av anslaget skall användas till nyanläggning av säkerhetsanordningar till ledning för fiskefartyg.

Yrkanden. *Fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök* (skr. 17/8 1954) hemställer, att anslaget skall uppföras med 90 200 kronor i enlighet med följande sammanställning.

1. Underhåll och drift av fiskefyrar	11 620	
2. Nyanläggningar:		
a) Fiskefyr på Karthällan, Östergötlands län	22 000	
b) Fiskefyr på Smörbådan, Göteborgs och Bohus län	3 000	
c) Två fiskefyrar vid Kalvrännan, Göteborgs och Bohus län, tillsammans	32 000	
d) Fiskefyr å Vändskär vid inloppet till Skärså fiskeläge, Gävleborgs län	6 600	
e) Fiskefyr å Kusön vid Axmars bruk, Gävleborgs län ..	15 000	78 600
Avrundning (—)		20
		90 200

Motiv. 1. I och med att lotsstyrelsen övertagit driften av fiskefyrarna Sörskäret i Gävleborgs län (Kungl. Maj:ts beslut den 6 november 1953) och

Gnäggen i Västernorrlands län (Kungl. Maj:ts beslut den 16 juli 1954), minskas de hittillsvarande anspråken på förevarande bidragspost med 340 kronor.

I skrivelse till Kungl. Maj:t den 23 juli 1954 har fiskeristyrelsen föreslagit att för budgetåret 1954/55 disponibla medel för nyanläggning av säkerhetsanordningar skall användas till anläggande av fiskefyrar på Flöjten och Flundrebådan samt vid Djupasund, samtliga i Blekinge län, av fyrlykta vid inloppet till Karlskrona i Blekinge län och av fiskefyr å Skåreskär vid Kalvrännan i Göteborgs och Bohus län. Vidare har Donsö-Vrångö fyrkassa i skrivelse till fiskeristyrelsen den 18 december 1953 anhållit om ett årligt bidrag för underhåll och drift av tre fyrar, vilkas uppförande fyrkassan bekostat, nämligen Kårholmeskär, belägen sydväst om Donsö, samt överensfyrarna Donsö övre och Donsö nedre, belägna vid Donsö ränna. Dessa tre fiskefyrar är till nytta för i främsta hand de på Donsö och Vrångö hemmahörande fiskebåtarna — sammanlagt finns bortåt ett 60-tal stora fiskebåtar på dessa bägge öar — och i någon mån även för fiskebåtar från andra håll samt dessutom för en del lasttrafik m. m.

Fiskeristyrelsen föreslår att, i likhet med vad i andra liknande fall brukat tillämpas, statsbidrag med 170 kronor per anläggning och år skall utgå för underhåll och drift av nyssnämnda fem anläggningar i Blekinge och tre anläggningar i Göteborgs och Bohus län. Det bör ankomma på vederbörande fiskarorganisation att omhänderta driften och underhållet av fyrarna i fråga.

Det för budgetåret 1954/55 utgående statsbidraget till underhåll och drift av säkerhetsanordningar bör därför för budgetåret 1955/56 höjas till (10 600 — 340 + 1 360 =) 11 620 kronor.

2 a) I skrivelse den 13 maj 1954 har Södermanlands skärgårdsfiskareförbund med bifogande av skrivelse i ärendet från lotsstyrelsen anhållit, att fiskeristyrelsen måtte utverka största möjliga bidrag för uppförande av en fyr på skäret Karthällan vid farleden Oxelösund—Arkö. Av lotsstyrelsens nämnda skrivelse framgår, att lotsstyrelsen är beredd lämna förbundet tillstånd till uppförande av fyren i fråga samt att anläggningskostnaden av lotsstyrelsen beräknats uppgå till 22 000 kronor. Ett betydande antal fiskare från Södermanland — sistlidna vinter ett fyrtiotal — bedriver vintertid strömmingsfiske vid kusten av Östergötland. Fyren i fråga skulle bli till stor nytta för dem, då de färdas till Oxelösund för att landa sina fångster m. m. Fiskeristyrelsen finner det därför skäligt, att statsmedel anvisas för anläggandet av denna fyr.

2 b) Lokalavdelningen nr 3, Fiskebäck, av Svenska västkustfiskarnas centralförbund har anhållit om statsbidrag med 3 031 kronor 11 öre till kostnaden för en fiskefyr, som avdelningen med lotsstyrelsens medgivande under år 1953 uppfört på skäret Smörbådan ostsydost om fyren Rivö i Göteborgs södra skärgård. Då förstnämnda fyr är till betydande nytta icke blott för fiskarna i själva Fiskebäck utan även för fiskare från fiskelägena Önnared, Styrso, Donsö och Vrångö — i vilka fiskelägen sammanlagt finns cirka

120 stora båtar — förordar fiskeristyrelsen, att statsbidrag må utgå med 3 000 kronor.

2 c) Sedan Svenska västkustfiskarnas centralförbunds lokalavdelning nr 38, Koster, hemställt om statsbidrag till uppförande av tre fiskefyrar vid Kalvrännan sydost om Sydkoster, begärdes medel till dessa fyrar i anslagsäskandena för innevarande budgetår. Beträffande motiveringen torde få hänvisas till IX ht 1953 s. 261. Enär de av riksdagen för budgetåret 1954/55 beviljade medlen under förevarande anslag icke medger anläggandet av samtliga de fiskefyrar, som fanns upptagna i fiskeristyrelsens anslagsäskande för innevarande budgetår, har fiskeristyrelsen i sin förenämnda skrivelse till Kungl. Maj:t den 23 juli 1954 hemställt, att endast den yttersta av dessa tre fyrar, vilken benämnes Skåreskär, skall anläggas med anlåtande av de för innevarande budgetår disponibla medlen. Anläggningskostnaden för de två fyrarna i Kalvrännan (Rönnegrå och Vedskär) har av lotsstyrelsen beräknats till 32 000 kronor. Medel till dessa bägge fyrar bör anvisas för budgetåret 1955/56.

2 d) Gävleborgs läns fiskareförbund har i skrift den 20 juli 1953 anhållit om anslag till kostnaderna för uppförandet av, bl. a., en fiskefyr på Vändskär vid inloppet till Skärså fiskeläge nära Söderhamn. Denna fyr uppfördes redan år 1953 genom lotsverkets försorg på anhållan av förbundet, som förskotterat anläggningskostnaden, 6 602 kronor 35 öre. Fyren i fråga benämnes numera Skärså. Fyren, som snarast synes vara att betrakta som en angoringsfyr till Skärså hamn, är till stor nytta för de till ett fyrtiotal uppgående fiskarna i Skärså.

2 e) I nyssnämnda skrift den 20 juli 1953 behandlas också fråga om statsbidrag till en fiskefyr på Kusön i närheten av Axmars bruk. Lotsstyrelsen, som förklarat sig icke ha någon principiell erinran mot anordnandet av en fiskefyr därstädes, har beräknat anläggningskostnaden till 15 000 kronor. Även för denna fyr gäller, att den skulle bli av stor betydelse för de omkring 10 yrkesfiskare, som finnes på Kusön.

Yttrande. Statskontoret (skr. 13/9 1954) ifrågasätter, huruvida den under ifrågavarande anslag föreslagna utökningen av säkerhetsanordningarna är av den angelägenhetsgrad, att medel för dessa ändamål nu bör beviljas.

I detta sammanhang torde jämväl få anmälas, att *fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök* i skrivelse den 17 augusti 1954 med eget yttrande överlämnat en skrivelse den 4 februari 1954 från lotsstyrelsen med redogörelse för resultaten av en av Kungl. Maj:t anbefalld undersökning rörande anläggning av en radiofyr på Klövningarna i Göteborgs och Bohus län. Fiskeristyrelsen anför i huvudsak följande.

Anordnandet av en riktad radiofyr på Klövningarna skulle otvivelaktigt vara till allra största gagn för fiskarna i norra Bohuslän, särskilt i strömstadstrakten och på Kosteröarna. Lotsstyrelsen har — under framhållande av att Klövningarna ur teknisk synpunkt synes vara en lämplig plats för en riktad radiofyr till betjäning av de sjöfarande inom dessa farvatten — beräknat kostnaderna för radiofyren till sammanlagt 150 000 kronor, varav 65 000 kronor för själva fyrapparaturen och 85 000 kronor för kraftledning

(luftkabel och sjökabel) från Nordkoster till Klövningarna jämte transformatorstation på sistnämnda plats. Härtill kommer ett belopp av 10 000 kronor för reservaggregat såsom ytterligare säkerhetsåtgärd vid eventuella strömbavbrott och kabelfel, vilken åtgärd emellertid synes kunna anstå i avvaktan på resultatet i driftsäkerhetshänseende av enbart kabelförbindelse.

I förhållande till den på senare år medgivna medelsanvisningen till nyanläggningar av säkerhetsanordningar till ledning för fiskefartyg — omkring 75 000 kronor — representerar den beräknade kostnaden för radiofyr på Klövningarna ett betydande belopp, vilket icke torde kunna rymmas inom den ordinarie medelsanvisningen för nämnda ändamål. Å andra sidan är det uppenbart, att tillkomsten av en dylik radiofyr måste anses vara ett trängande behov ur fiskarbefolkningens synpunkt i betraktande av de svårnavigabla och ytterst riskfyllda farvatten det här är fråga om.

Fiskeristyrelsen tillstyrker, att ett belopp av 150 000 kronor skall anvisas för anordnande av en riktad radiofyr på Klövningarna i huvudsaklig överensstämmelse med den av lotsstyrelsen verkställda utredningen. Fiskeristyrelsen framhåller vidare, att — även om såsom lotsstyrelsen framhållit denna fyr icke är av direkt betydelse för den allmänna handelssjöfarten — det ändock syntes skäligt, att ett övervägande sker, om icke de betydande kostnaderna för fyren åtminstone till en del kan bestridas ur de medel, som avses för nyanläggningar av säkerhetsanordningar för den allmänna sjöfarten.

Föredraganden

Såsom fiskeristyrelsen framhållit bör statsbidrag utgå till underhåll och drift av de i styrelsens äskande angivna nya fiskefyrarna. Mot storleken av de föreslagna bidragen har jag icke något att erinra. Med hänsyn härtill bör alltså det för dylika bidrag beräknade beloppet under anslaget höjas — efter avdrag för minskade anspråk på bidragsposten genom överförande till lotsstyrelsen av driften utav två fiskefyrar — med $(1\,360 - 340 =) 1\,020$ kronor till avrundat 11 600 kronor.

Vad härefter angår nyanläggningar av säkerhetsanordningar finner jag mig kunna tillstyrka vad fiskeristyrelsen härutinnan föreslagit med undantag av medelsanvisningen för anläggning av en riktad radiofyr på Klövningarna i Göteborgs och Bohus län. Till nyanläggningar bör således beräknas ett belopp av 78 600 kronor.

Vid bifall till vad jag nu förordat, skulle förevarande anslag för budgetåret 1955/56 behöva uppföras med $(11\,600 + 78\,600 =) 90\,200$ kronor, vilket i jämförelse med medelsanvisningen för löpande budgetår innebär en minskning med 500 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Säkerhetsanordningar till ledning för fiskefartyg*
för budgetåret 1955/56 anvisa ett reservationsanslag av
90 200 kronor.

[162] 16. Befrämjande av fiskefartygs förseende med radiotelegraf- eller radiotelefonstation

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budget- årets utgång
1953/54	25 000	8 400	25 800
1954/55 (statsliggaren s. 865)	25 000		
1955/56 (förslag)	5 000		

Fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök (skr. 17/8 1954) hemställer, att anslaget skall uppföras med 5 000 kronor samt att de bidrag, som utlämnas från anslaget, skall bestämmas till åtminstone 1 200 kronor för anläggning. Till stöd för sistnämnda förslag anför styrelsen, att bidragen hittills begränsats till 600 kronor för anläggning, ett belopp som ungefär motsvarade 25 procent av tidigare kostnad. På senare tid har emellertid kostnaden för radiotelefonsändare stigit högst betydligt och uppgår nu enligt uppgift av televerket till 5 500 kronor. Bidrag av den storlek, som för närvarande utdelas till dylika anordningar, måste därför anses för låga för att utgöra verklig hjälp och bör uppbringas till ungefär 25 procent av nuvarande anskaffningskostnad eller till 1 200 kronor. Styrelsen anför vidare, att anslaget med hänsyn till förefintlig reservation icke behöver höjas, även om den föreslagna höjningen av bidragsbeloppen genomföres.

Föredraganden

Jag tillstyrker fiskeristyrelsens förslag såväl i fråga om höjning av bidragen från 600 till 1 200 kronor per anläggning som i fråga om anslagets storlek och hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Befrämjande av fiskefartygs förseende med radiotelegraf- eller radiotelefonstation* för budgetåret 1955/56 anvisa ett reservationsanslag av 5 000 kronor.

J. Skogsväsendet

[163] 1. Skogsstyrelsen: Avlöningar

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	487 800	481 522
1954/55 (statsliggaren s. 865)	489 700	
1955/56 (förslag)	549 200	

Y r k a n d e n. *Skogsstyrelsen* (skr. 24/8 1954) hemställer, att anslaget skall höjas med 197 700 kronor till 687 400 kronor i enlighet med följande beräkning.

	Ökning
1. Inordnande av virkesmättningsavdelningen i styrelsens ordinarie organisation	
1 chef och föredragande (byråchef) i Ce 37	27 468
1 byråsekreterare (assistent) i Ce 25	16 896
1 reseinspektör i Ce 23	16 464
1 reseinspektör i Ce 21	13 956
Reseinspektörer i högst Cg 23 (sammanlagt omkring 26 månader)	24 778
1 kontorist i Ce 13	9 990
1 kontorsbiträde i Ce 6—Ce 8	7 635
1 kontorsbiträde i högst Cg 8 (6 månader)	3 774
Vikariatsersättningar m. m.	1 200
2. Överförande till anslaget av kostnaderna för	
1 speciallärare (skoglig tjänsteman) i Ce 21	13 164
1 speciallärare (skoglig tjänsteman) i Ce 19	11 868
3. Tjänsteförändring	
1 förste byråsekreterare i Ca 29 i st. för Ce 29	—
4. Personalförstärkningar	
a) 1 förste byråsekreterare i Ce 27	18 276
b) 1 amanuens i Ce 23—Ce 25	14 772
c) 1 expeditionsvakt i Ce 10	9 000
5. Arvode till ytterligare en ledamot av styrelsen	1 500
6. Löneklassförändringar	6 943
	197 684

M o t i v. Arbetsuppgifterna har ökat högst avsevärt men styrelsen har endast i viss utsträckning erhållit förstärkning av sin personal. De befattningar, som sålunda tillkommit, har i en del fall, oaktat arbetsuppgifterna är av stadigvarande natur, uppförts allenast såsom extra eller tillfälliga samt bekostats av särskilda medel. Osäkerhet beträffande anställningsförhållan-

dena är till avsevärt men och ställer befattningshavarna inför stora personliga svårigheter. De förslag, som nu framlägges och som innebär en upprepning av tidigare gjorda äskanden eller beaktande av senare ställningstaganden från statsmakternas sida, är betingade av nämnda synpunkter.

Beträffande styrelsens motivering för de olika yrkandena må i övrigt återgivas följande.

1. I betänkande med förslag till lag om virkesmätning den 30 augusti 1946 (SOU 1946: 63) föreslog styrelsen, att den särskilda avdelning, som alltsedan 1944 varit inrättad inom styrelsen för handläggning av virkesmättingsärenden, skulle inordnas i styrelsens organisation såsom en byrå och att pensionsberättigande tjänster för den till avdelningen knutna personalen i viss utsträckning skulle inrättas. I samband med framläggande av proposition i frågan (prop. 1947: 95) uttalade dåvarande departementschefen, att med ståndpunktstagande till organisationsförslaget borde anstå till dess närmare erfarenheter vunnits angående den nya lagens tillämpning och de krav, lagen kom att ställa på styrelsens personal. Riksdagen beslöt i enlighet härmed, vilket bl. a. innebar, att styrelsens kostnader för ändamålet liksom tidigare skulle bestridas från särskilt anslag och personalen erhålla tämligen löslig anställning. Sedan verksamheten efter viss utbyggnad under de första åren av lagens tillämpning vunnit erforderlig stadga och arbetsuppgifterna på området blivit jämförelsevis konstanta, har skogsstyrelsen vid upprepade tillfällen framfört förslag om att avdelningen måtte fastare inordnas i styrelsens organisation och visst antal pensionsberättigande tjänster inrättas. Förslagen har emellertid lämnats obeaktade.

Den hittillsvarande anordningen kan icke längre bibehållas, om en effektiv verksamhet skall upprätthållas. Styrelsen har därför ansett sig böra med skärpa upprepa sitt tidigare yrkande. Styrelsen understryker, att befattningen med virkesmättingsärenden utgör en styrelsen författningsenligt åvilande, synnerligen viktig arbetsuppgift, där stora ekonomiska värden kommer i blickpunkten. Bärande skäl synes icke kunna åberopas för att behandla den för virkesmättingsärenden anställda personalen på annat sätt i anställningshänseende än personal i allmänhet i statsförvaltningen. Styrelsen erinrar om att hinder icke ansetts böra möta att efter ett års verksamhet till verkets avlöningsanslag överföra den med den skogliga statistiken sysselsatta personalen, vilken personal dessutom är organisatoriskt knuten till virkesmättningsavdelningen. Avdelningen bör erhålla karaktären av särskild byrå inom styrelsen, förslagsvis benämnd virkesmättnings- och skogsstatistiska byrån.

Styrelsens förslag beträffande personalens inplacering på löneskalan innebär icke någon ändring i vad som gäller under innevarande budgetår utom beträffande chefen för avdelningen, för vilken föreslås lönegrad Ce 37 i stället för Cg 33.

2. I enlighet med riksdagens beslut (prop. 1954: 141; JoU 22; rskr. 232) föreslås, att kostnaderna för två specialutbildade lärare för den skogliga yrkesutbildningen överflyttas från anslaget Skogsvård m. m.: Bidrag till

vissa skogsbrukskurser m. m. till styrelsens avlöningsanslag och att tjänsterna därvid placeras i lönegrad Ce 21 respektive Ce 19.

3. Beträffande motiveringen för ifrågavarande tjänsteförändring hänvisar styrelsen till föregående års anslagsäskande (IX ht 1954 s. 322). Därjämte framhålles, att den nuvarande innehavaren av tjänsten varit förordnad å densamma sedan den 1 juli 1950.

4 a—c. Beträffande motiveringen för ifrågavarande personalförstärkningar torde i huvudsak få hänvisas till föregående års statsverksproposition (IX ht 1954 s. 322 och 323 under 2 a—c).

5. Uppräkningen är föranledd av att styrelsen från och med budgetåret 1954/55 utökats med en ledamot.

6. Ökningen är av automatisk karaktär.

Yttranden. Statskontoret anför, att skogsstyrelsen under innevarande budgetår av anslaget till bidrag till vissa skogsbrukskurser m. m. disponerar ett belopp av högst 25 000 kronor för anställande av två specialutbildade lärare för biträde med den skogligen yrkesutbildningen. Enligt statskontorets mening bör härutinnan ej göras annan ändring än att kostnaderna överflyttas till förevarande anslag. Därest det emellertid anses påkallat, att två lönegradsplacerade befattningar inrättas för ändamålet, bör tjänsterna placeras i högst lönegrad 19 och föras å extra stat.

Statskontoret förutsätter, att övriga under anslaget framförda yrkanden, som icke avser automatiska utgiftsökningar, f. n. icke skall vinna bifall.

Departementschefen

Skogsstyrelsen har i sina anslagsäskanden ånyo framfört förslag om att inordna virkesmätningssavdelningens personal i styrelsens organisation. Ej heller nu finner jag mig emellertid böra biträda detta. Kostnaderna för avdelningen bör följaktligen även under nästa budgetår bestridas från förslagsanslaget till Kostnader för virkesmätning.

Vad angår styrelsens förslag i övrigt bör för nästa budgetår arvode beräknas till ytterligare en ledamot i denna. Kostnaden härför uppgår till 1 500 kronor. Jag har vidare intet att erinra mot att de två speciallärare, till vilka medel f. n. är beräknade under reservationsanslaget Bidrag till vissa skogsbrukskurser m. m. överföres till styrelsens avlöningsanslag. Befattningarna bör därvid placeras såsom assistenttjänster i lönegrad Ce 19. Jag kan även förorda, att konsulenttjänsten i återväxtfrågor, för vilken kostnaderna nu bestrides med skogligen prisutjämningsmedel, med bibehållen benämning skall uppföras på styrelsens stat och placeras i lönegrad Cg 27. Härutöver är jag endast beredd att tillstyrka, att en expeditionsvaktsbefattning i lönegrad 10 skall inrättas vid styrelsen.

Vid bifall till vad jag sålunda föreslagit bör anslaget höjas med $(1\,500 + 23\,700 + 18\,300 + 9\,000 =) 52\,500$ kronor. Härtill kommer emellertid en automatisk ökning å 7 000 kronor på grund av löneklassförändringar. Sammanlagt behöver alltså anslaget höjas med 59 500 kronor.

I enlighet med styrelsens förslag bör en förste byråsekreterartjänst i lönegrad Ce 29 överföras å ordinarie stat.

De beslutade ändringarna av grundlönebeloppen föranleder en omräkning av vissa anslagsposter. Anslaget beräknas sålunda:

Avlöningar till ordinarie tjänstemän 231 700 (+ 72 400) kronor;
arvoden, bestämda av Kungl. Maj:t, 7 500 (+ 1 500) kronor;
avlöningar till övrig icke-ordinarie personal 235 300 (+ 80 000) kronor;
rörligt tillägg 74 700 (— 94 400) kronor.

Anslaget bör alltså uppföras med $(231\,700 + 7\,500 + 235\,300 + 74\,700 =) 549\,200 (+ 59\,500)$ kronor.

Å skogsstyrelsens personalförteckning bör uppföras ytterligare en förste byråsekreterartjänst i lönegrad Ca 29 samt avföras en förste byråsekreterartjänst i lönegrad Ce 29.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för skogsstyrelsen, som angivits i det föregående

b) fastställa följande avlöningsstat för skogsstyrelsen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1955/56:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> ...	231 700
2. Arvoden, bestämda av Kungl. Maj:t	7 500
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	235 300
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	74 700
Summa kronor	549 200

c) till *Skogsstyrelsen*: *Avlöningar* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 549 200 kronor.

[164] 2. Skogsstyrelsen: Omkostnader

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	100 000	119 169
1954/55 (statsliggaren s. 866)	102 500	
1955/56 (förslag)	118 000	

Y r k a n d e n. *Skogsstyrelsen* (skr. 24/8 1954) hemställer, att anslaget skall höjas med 41 500 kronor till 144 000 kronor enligt följande beräkning.

	1954/55	Ökning	Minskning
1. Sjukvård m. m.	2 000	800	
2. Reseersättningar	27 000	41 000	
3. Expenser	35 500	21 200	

	1954/55	Ökning	Minskning
4. Publikationstryck	20 000		5 500
5. Blankettryck	18 000		16 000
		63 000	21 500
		+ 41 500	

M o t i v. Vid bifall till framställningarna under nästföregående punkt om överförande till styrelsens avlöningsanslag av virkesmätningssavdelningens personal samt en konsulent i återväxtfrågor bör medel för de med virkesmätningss- respektive konsulentverksamheten förenade omkostnaderna anvisas från förevarande anslag.

1. Ökningen föranledes huvudsakligen av beräknade kostnader för virkesmätningssavdelningen.

2. Posten har under senare år varit i knappaste laget, varjämte en ökad reseverksamhet påkallas av de vidgade arbetsuppgifter, som tillagts styrelsen med avseende å den skogliga yrkesutbildningen (prop. 1954: 141; JoU 22; rskr. 232). Dessa omständigheter gör en uppräknings av posten med 3 000 kronor nödvändig. För innevarande budgetår har rese- och traktamentskostnaderna för virkesmätningssavdelningen och konsulenten i återväxtfrågor beräknats till 30 000 kronor respektive 8 000 kronor. Styrelsen räknar med samma kostnader härför under nästa budgetår.

3. Av ökningen hänförs sig 1 600 kronor till delposten bränsle, lyse och vatten, varav 1 000 kronor beror på belastningen och 600 kronor avser kostnader för lyse för virkesmätningssavdelningen. Delposten övriga expenser, vartill under innevarande budgetår anvisats 31 500 kronor, har varit alltför knapp för att i erforderlig utsträckning medgiva förnyelse och komplettering utav beståndet av kontorsmaskiner eller ersättning av förslitna inventarier såsom möbler, mattor och gardiner m. m. Viss nyanskaffning av inventarier blir nödvändig med hänsyn till de nytillkomna tvenne lärartjänsterna. Vidare behövs moderna kontorsmaskiner såsom dupliceringsmaskin, apparat för framställning av fotostenciler och snabbkopieringsapparat, om en utökning av kontorspersonalen skall kunna undvikas. För nu angivna ändamål beräknas en ökning av delposten med 5 500 kronor vara nödvändig. Ökningen i övrigt föranledes av förslaget att hit överföra kostnaderna för virkesmätningssavdelningen, 12 100 kronor, och för återväxtkonsulenten, 2 000 kronor.

4. Från posten bestrides kostnaderna för tryckning av skogsvårdsstyrelsernas förvaltningsberättelser, Skogsstatistisk årsbok och vissa andra publikationer, cirkulär m. m. Kostnaderna för tryckning av förvaltningsberättelserna, uppgående till 14 000 å 15 000 kronor, bör enligt skogsstyrelsen i fortsättningen belasta skogsvårdsstyrelsernas omkostnadsanslag. Då för ändamålet beräknats ett alltför lågt belopp för innevarande budgetår, kan överflyttningen emellertid icke medföra större minskning av förevarande post än med 10 000 kronor.

Å andra sidan bör uppräknings ske med 2 500 respektive 2 000 kronor med

anledning av förslaget om virkesmätningsavdelningens och återväxtkonsulentens överförande på skogsstyrelsens stat.

Medelsbehovet under anslagsposten utgör sålunda ($20\,000 - 10\,000 + 2\,500 + 2\,000 =$) 14 500 kronor, innebärande en minskning med 5 500 kronor.

5. Medelstillgången under posten har en följd av år varit helt otillräcklig för att täcka kostnaderna för de blanketter, som skogsstyrelsen på rekvisition tillhandahåller skogsvårdsstyrelserna. Ehuru Kungl. Maj:t medgivit vissa anslagsöverskridanden, har det varit nödvändigt att för ändamålet jämväl anlita medel under skogsvårdsstyrelsernas omkostnadsanslag. Denna uppdelning på olika anslag är föga ändamålsenlig ur anslagstekniska och andra synpunkter. Jämväl här ifrågavarande kostnader för skogsvårdsstyrelsernas räkning bör därför överflyttas till sistnämnda styrelser omkostnadsanslag. Förevarande anslagspost behöver för täckande av kostnader för blanketter i skogsstyrelsens egen verksamhet upptagas med allenast 2 000 kronor, vilket innebär en minskning med 16 000 kronor.

Y t t r a n d e. Statskontoret har med hänsyn till den nytillkomna lärarpersonalen ej något att erinra mot att anslagsposten till reseersättningar uppräknas med 3 000 kronor. Beträffande delposten till övriga expenser framhåller ämbetsverket, att denna för budgetåret 1953/54 förstärktes med 2 000 kronor för att möjliggöra viss, av personalökning föranledd inventarieanskaffning. Då posten sedermera icke nedräknats, bör den kunna lämna tillgång till ökad inventarieanskaffning. Statskontoret föreslår därför, att posten uppföres med oförändrat belopp.

Kostnaderna för tryckning av skogsvårdsstyrelsernas förvaltningsberättelser och blankettryck har tidigare bestritts av de medelsbelopp, som ställts till skogsvårdsstyrelsernas förfogande. På förslag av skogsstyrelsen beräknades fr. o. m. budgetåret 1943/44 medel å styrelsens omkostnadsstat (prop. 1943: 278 s. 7). Tillräckliga skäl för en återgång till den gamla ordningen har enligt statskontorets mening ej anförts.

Departementschefen

Med hänsyn till de under föregående anslag förordade assistent- och konsulenttjänsterna bör posten reseersättningar uppräknas med tillhoppa 8 000 kronor. Vidare synes delposten övriga expenser böra uppräknas med 6 500 kronor, av vilket belopp 5 500 kronor avses för ersättnings- och nyanskaffning av möbler, kontorsmaskiner och övriga inventarier bl. a. på grund av de nytillkomna assistenterna samt 1 000 kronor för ökade kostnader i anledning av konsulenten. Med hänsyn till belastningen bör därjämte delposten bränsle, lyse och vatten höjas med 1 000 kronor. Skogsstyrelsens yrkanden i övrigt kan jag icke biträda.

Vid bifall till vad jag sålunda förordat bör skogsstyrelsens omkostnadsanslag för nästa budgetår uppföras med ($102\,500 + 8\,000 + 6\,500 + 1\,000 =$) 118 000 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa stat för anslagets användning.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen
att till *Skogsstyrelsen: Omkostnader* för budgetåret 1955/56
anvisa ett förslagsanslag av 118 000 kronor.

[165] 3. Skogshögskolan: Avlöningar

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	835 000	740 302
1954/55 (statsliggaren s. 866)	846 200	
1955/56 (förslag)	872 900	

Yrkanden. *Styrelsen för skogshögskolan och statens skogsforskningsinstitut* (skr. 16/6 1954) hemställer, att anslaget skall höjas med ett avrundat belopp av 110 300 kronor till 956 500 kronor i enlighet med följande beräkning.

	Ökning	Minskning
1. Tjänsteförändringar m. m.		
a) 1 laborator i Ca 34 i st. för Ce 34	—	—
b) 1 bibliotekarie i Ca 29 i st. för Ce 29	—	—
c) 1 konservator i Ca 19 i st. för en preparator i Ca 14	2 070	
d) 1 institutionsvaktmästare i Ca 12 i st. för en vaktmästare i Ca 11	408	
e) Höjt arvode till specialläraren i klimatologi	120	
f) Höjt arvode till vaktmästarens biträde	918	
2. Personalförstärkningar		
a) 1 förste assistent i Cg 27 i skogsekonomi	18 276	
b) 1 förste assistent i Cg 27 i skoglig arbetslära	18 738	
c) 1 förste assistent i Cg 27 i virkeslära	18 276	
d) 1 förste amanuens i virkeslära		6 000
e) 1 assistent i Cg 21 i skoglig arbetslära i Garpenberg under tre månader	3 030	
f) 1 biblioteksassistent i Ce 15	10 092	
g) 1 skogsbiträde i Cg 14 vid avdelningarna för skogsskötsel och virkeslära	9 684	
h) 4 skrivbiträden i Cf 4 vid avdelningarna för skoglig arbetslära, skogsskötsel och virkeslära samt vid skogsbiblioteket	24 288	
3. Halvt årsarvode till husmor vid förläggningen i Garpenberg	4 536	
4. Löneklassförändringar m. m.	6 186	
	116 622	6 000
	+ 110 622	

Motiv. 1 a. Högskolestyrelsen har tidigare (IX ht 1951 s. 255, 1952 s. 270 och 1954 s. 327) föreslagit tjänstens överförande å ordinarie stat. Den nuvarande innehavaren kommer att avgå under år 1955 på grund av uppnådd övre gräns inom pensioneringsperioden. För att erhålla en välmeriterad efterträdare är det av vikt, att tjänsten ordinariesättes.

1 b. Bibliotekarierna vid universiteten och högskolorna är i regel ordinarie tjänstemän. Med hänsyn till skogsbibliotekets storlek och dess betydelse som landets enda skogsbibliotek bör även här ifrågavarande bibliotekarietjänst ordinariesättas.

1 c—d. Beträffande motiveringen för dessa tjänsteförändringar torde få hänvisas till 1954 års statsverksproposition (IX ht s. 327 under punkterna 1 b och 1 c).

1 e. För att studenterna skall hinna delges den kurs i klimatologi, som anses erforderlig, bör föreläsningarna ökas från fyra till sex timmar, varför arvodet till specialläraren i ämnet bör ökas i motsvarande mån.

1 f. Arvodet till vaktmästarens biträde för tillsyn under en tid av åtta månader av städningen samt för högskolans öppethållande för de studerandes kvällsstudier under terminerna uppgår för närvarande till 2 160 kronor. Den nya biblioteksbyggnaden beräknas medföra en halvtimmes arbete av motsvarande art per dag på annan tid än den ordinarie arbetstiden. Vidare har omorganisationen av undervisningen medfört, att de studerande begagnar högskolans lokaler under nio i stället för åtta månader av året. Styrelsen anser därför skäligt, att arvodet ökas dels med 648 kronor för merarbetet i fråga om biblioteksbyggnaden, dels med en åttondel av 2 160 kronor eller 270 kronor på grund av den förlängda studietiden.

2 a. Den skogsekonomiska avdelningen har under tre år framåt starkt behov av ifrågavarande assistent, avsedd för forskning, enär den extra ordinarie förste assistenten, som i enlighet med 1946 års högskoleutrednings förslag skall vara avdelningens vetenskapliga arbetshjälp, under motsvarande tid kommer att vara helt upptagen av pågående specialutredningar rörande bondeskogsbrukets ekonomi.

2 b—c. I fråga om förevarande förslag torde beträffande motiveringen få hänvisas till 1954 års statsverksproposition (IX ht s. 328 under punkten 2 a). Därutöver återoppar styrelsen uttalandena i riksdagens jordbruksutskotts utlåtande 1954: 1 s. 116—118.

2 d. En utökning av personalen med en förste assistent vid avdelningen för virkeslära medför, att den för innevarande budgetår medgivna förste amanuensstjänsten vid samma avdelning bortfaller.

2 e. För att undervisningsplanen vid förläggningen i Garpenberg skall kunna genomföras på ett effektivt sätt synes det nödvändigt att utöka den biträdande personalen med en assistent i skoglig arbetslära under tre månader, då övningarna i detta ämne pågår koncentrerat i Garpenberg.

2 f. Yrkandet har framförts de två senaste åren (IX ht 1953 s. 270 och 1954 s. 328). Utöver de motiv, som tidigare anförts, framhåller styrelsen att därest det internationella bibliografiska samarbete beträffande skoglig

litteratur och tidskriftsartiklar, som tillkommit efter beslut inom Food and Agriculture Organization of the United Nations (FAO) år 1953, såsom önskvärt är knytes till skogsbiblioteket, erfordras förstärkning av personalen med en ny kvalificerad tjänst.

2 g. Envar av avdelningarna för skogsskötsel och virkeslära behöver ett skogligt biträde. Tills vidare föreslår styrelsen emellertid medel för endast en sådan befattning med placering i Cg 14. Detta biträde avses skola stå till båda avdelningarnas förfogande. Biträdet skall för skogsskötselns del handha ledningen av de åtgärder rörande skogsvården m. m. å högskolans övningsskogar, som nu endast delvis medhinner under praktiska övningar med de studerande. I arbetsuppgiften skall dessutom bl. a. ingå bearbetning av material från fältarbetena å övningsskogarna och sammanställande av statistiskt material från dessa. På grund av att assistenterna i regel stannar å sina befattningar endast under kort tid, är det önskvärt att ha ett biträde, som väl känner den rutinmässiga delen av avdelningens verksamhet.

För avdelningen för virkeslära har 1946 års högskoleutredning föreslagit ett skogligt biträde. I fråga om denna avdelning avses biträdet skola syssla med de mera rutinbetonade arbetena vid de fältförsök, som hör samman med forskningsuppgifterna.

2 h. Under de senaste två åren har styrelsen i sina anslagsäskanden hemställt om skrivbiträden vid skogsskötselavdelningen samt avdelningarna för skoglig arbetslära och virkeslära, där skrivhjälp i stort sett saknas. Då de för kansliet avdelade biträdena endast i mycket begränsad omfattning kan utföra arbeten åt dessa avdelningar, belastas assistenterna med en hel del arbete, som normalt utföres av biträden. Beträffande den föreslagna skrivbiträdestjänsten vid avdelningen för virkeslära hänvisas till uttalandena i riksdagens jordbruksutskotts utlåtande 1954: 1 s. 116—118. För det ökande arbetet med maskinskrivning av tusentals katalogkort och av litteraturlistor vid skogsbiblioteket föreligger ett stegrat behov av skrivhjälp. Härtill erfordras ett språkkunnigt biträde, helst i kanslibiträdes ställning. Styrelsen har dock stannat vid att tills vidare föreslå ett biträde i reglerad befordringsgång. För såväl nämnda avdelningar som biblioteket har 1946 års högskoleutredning föreslagit biträdestjänster för kontorsgöromål.

3. Förslaget framfördes jämväl i anslagsäskandena för innevarande budgetår. Beträffande motiveringen torde få hänvisas till IX ht 1954 s. 329.

4. Förändringarna under denna punkt är av automatisk karaktär.

Y t t r a n d e. *Statens lönenämnd*, till vilken högskolestyrelsens framställning såvitt angår förslagen under punkterna 2 b—f remitterats för yttrande, anför att den icke funnit anledning till erinran mot bifall till framställningen i de delar, den remitterats.

Slutligen torde jag i detta sammanhang få anmäla, att *styrelsen för skogshögskolan och statens skogsforskningsinstitut* i skrivelse den 10 november 1954 hemställt, att under anslagsposten arvoden och särskilda ersättningar

måtte för nästa budgetår upptagas ett arvode av 1 500 kronor för avlönande av en särskild speciallärare i nationalekonomi med 30 timmars undervisningsskyldighet. Som motivering anför styrelsen, att specialläraren avses komma att bestrida den undervisning i nationalekonomi, som för beredande av lättnad i rektors undervisningsskyldighet ålagts innehavaren av en docenttjänst. Innehavaren av denna tjänst väntas komma att lämna densamma i juni 1955.

Departementschefen

Vad först angår högskolestyrelsens förslag om personalförstärkningar vill jag tillstyrka, att vid högskolans avdelning för virkeslära inrättas dels en förste assistenttjänst i lönegrad Cg 27 i stället för en tjänst som förste amanuens, dels en biträdestjänst i reglerad befordringsgång. Vid bifall härtill bör anslaget uppräknas med 12 300 respektive 6 100 kronor. Beträffande den av högskolestyrelsen begärda förste assistenttjänsten i skoglig arbetslära torde jag få erinra om att undervisningen i detta ämne vid högskolan ombesörjes av professorn i arbetslära vid statens skogsforskningsinstitut. Som jag närmare kommer att redogöra för vid behandlingen av skogsforskningsinstitutets avlöningsanslag, har styrelsen för skogshögskolan och statens skogsforskningsinstitut hemställt jämväl om en förste assistenttjänst i arbetslära vid skogsforskningsinstitutet. För att tillgodose behovet av biträde åt ifrågavarande professor har sålunda föreslagits inrättandet av två förste assistenttjänster. Jag anser mig emellertid icke kunna tillstyrka, att mer än en av dessa tjänster inrättas. Denna bör enligt min mening placeras vid skogsforskningsinstitutet, dock med skyldighet för vederbörande innehavare att biträda jämväl vid undervisningen vid högskolan. Övriga av högskolestyrelsen ifrågasatta utökningar av personalen vid högskolan är jag icke beredd tillstyrka.

Med hänsyn till vad chefen för civildepartementet anfört vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor synes någon lönegradsuppflyttning av preparators- och vaktmästartjänsterna icke böra ske. Däremot vill jag icke motsätta mig, att arvodet till vaktmästarens biträde höjes. Denna höjning bör emellertid begränsas till 540 kronor. Vidare bör i enlighet med högskolestyrelsens förslag under anslaget beräknas ett belopp av 1 500 kronor till arvode åt en speciallärare i nationalekonomi. Sistnämnda arvode bör dock tagas i anspråk endast om undervisningen i ämnet ej kan ordnas på annat sätt. Någon uppräknings av arvodet till specialläraren i klimatologi anser jag mig icke kunna förorda. Detsamma gäller de av högskolestyrelsen föreslagna ordinariesättningarna.

Vid bifall till mina förslag bör anslaget höjas med ett belopp av (12 300 + 6 100 + 540 + 1 500 =) i runt tal 20 500 kronor. Dessutom erfordras för beräknade löneklassförändringar och reglerad befordringsgång ett belopp av 6 200 kronor. Anslaget bör sålunda uppräknas med sammanlagt 26 700 kronor. Vidare föranleder de beslutade ändringarna av grundlönebeloppen en omräkning av vissa anslagsposter.

Anslaget beräknas sålunda:

Avlöningar till ordinarie tjänstemän 280 200 (+ 69 500) kronor;
arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 29 200 (+ 1 500) kronor;

avlöningar till övrig icke-ordinarie personal 466 200 (+ 120 300) kronor;
särskilda löneförmåner till viss tjänsteman 1 200 (oförändrat) kronor;
rörligt tillägg 96 100 (— 164 600) kronor.

Anslaget uppföres sålunda med (280 200 + 29 200 + 466 200 + 1 200 + 96 100 =) 872 900 (+ 26 700) kronor.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) fastställa följande avlöningsstat för skogshögskolan, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1955/56:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> ..	280 200
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	29 200
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	466 200
4. Särskilda löneförmåner till viss tjänsteman.....	1 200
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	96 100
Summa kronor	872 900

b) till Skogshögskolan: Avlöningar för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 872 900 kronor.

[166] 4. Skogshögskolan: Omkostnader

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	236 800	262 854
1954/55 (statsliggaren s. 868)	265 300	
1955/56 (förslag)	298 800	

Y r k a n d e n. *Styrelsen för skogshögskolan och statens skogsforskningsinstitut* (skr. 16/6 1954) hemställer, att anslaget skall höjas med 40 100 kronor till 305 400 kronor. Därjämte begär *högskolestyrelsen* (skr. 14/10 1954) under kapitalbudgeten tillhopa 14 500 kronor för vissa arbeten, som bör redovisas i detta sammanhang. De föreslagna ändringarna framgår av följande sammanställning.

	1954/55	Ökning
1. Reseersättningar till lärare och assistenter	56 800	13 200
2. Bränsle, lyse och vatten	79 000	10 000
3. Övriga expenser	62 600	5 900
4. Publikationstryck	3 500	1 500

	1954/55	Ökning
5. Praktiska övningar för ordinarie studerande	54 900	8 000
6. Underhåll av skogshögskolans parker	—	1 500
7. Inredningsarbeten vid förläggningen i Malingsbo	—	14 500
		54 600

Motiv. 1. Högskolestyrelsen upprepar sina i förra årets anslagsäskanden gjorda framställningar om medel till reseersättningar med 1 700 kronor för specialläraren i skogsskötsel och 1 300 kronor för den förste assistenttjänst i skogsuppskattning, som inrättades den 1 juli 1952, samt om medel till en förstärkning av det för föreståndaren och assistenterna i Garpenberg avsedda beloppet, vilket nu beräknas höjt från 900 till 1 450 kronor. Erfarenheterna från de senaste läsåren efter omorganisationen visar, att resemedlen för den vid övningar biträdande personalen i Garpenberg är otillräckliga på grund av den rörliga undervisningen i virkeslära och arbetslära vid förädlingsverk, flottleder och avverkningar ävensom det förhållandet, att besök vid industrier samt övningar i tumning och aptering endast får ske med mindre grupper studerande, för att pågående arbeten skall kunna fortgå ostörda. Därjämte äskas 750 kronor till traktamenten åt den tillfällige förste assistenten i skogs- och fältmätning under fem månader samt 5 000 respektive 1 000 kronor till de under avlöningsanslaget (2 b och c) föreslagna förste assistenttjänsterna. Till resor för kontrollering av examensarbeten begäres en höjning från 3 000 till 5 000 kronor.

2. Till den nya elevbostaden i Garpenberg, som torde komma att tagas i bruk under andra halvåret 1955, beräknas för bränsle 8 000 kronor och för lyse 2 000 kronor. Nettoförbrukningen för bränsle, lyse och vatten under budgetåret 1953/54 uppgick till 90 000 kronor, medan anslagsposten för innevarande budgetår är upptagen med 79 000 kronor. I avvaktan på ytterligare erfarenhet av förbrukningen föreslås emellertid en ökning av posten med endast 10 000 kronor, beräknad för behovet i Garpenberg.

3. För innevarande budgetår begärdes en höjning av anslagsposten med 15 500 kronor. Därav motiverades 5 500 kronor med höjda städningskostnader och prisstegringar i övrigt. För detta ändamål höjdes anslagsposten med 3 500 kronor. Återstoden, 2 000 kronor, äskas nu ävensom 1 500 kronor för ytterligare ökade städningskostnader vid högskolan i Stockholm fr. o. m. den 1 januari 1954 jämlikt kollektivavtal. Därjämte äskas ett i överensstämmelse med gällande avtal beräknat belopp å 2 400 kronor för merkostnad för städning i Garpenberg. När den nya elevbostaden tages i bruk, kan nämligen de stora utrymmen, som därvid frigöres i huvudbyggnaden och den s. k. Malmgården, utnyttjas för undervisningsändamål.

4. Högskolestyrelsen begär liksom de senaste fyra åren, att anslagsposten skall höjas till 5 000 kronor, för att högskolan trots nuvarande höga tryckningskostnader skall i sin egen skriftserie kunna publicera de vetenskapliga uppsatser, som tillkommer i samband med forskningsarbetet inom högskolan.

5 och 6. Förslagen under dessa punkter utgör en upprepning av högskolestyrelsens äskanden senast föregående år. Beträffande motiveringen torde få hänvisas till 1954 års statsverksproposition (IX ht s. 331—332).

7. Av det under denna punkt begärda beloppet avses 8 000 kronor till linoleummattor vid förläggningen i Malingsbo och 6 500 kronor till inredande vid samma förläggning av ett vindsrum för personal. Beträffande det förstnämnda yrkandet, som framförts jämväl de båda senaste åren, anföres nu, att samtliga golv inom förläggningen bör förses med linoleummattor på grund av svårigheten att erhålla personal för städning. I fråga om vindsrummet framhålles, att den uthusbyggnad, som tidigare inrymt bostad för kökspersonal, brunnit ned, varför en ny bostad för två å tre personer måste anskaffas. En sådan kan åstadkommas genom inredande av ett rum å huvudbyggnadens vind.

Departementschefen

Genom tillkomsten av den nya elevbostaden vid förläggningen i Garpenberg synes en uppräknig av delposterna bränsle, lyse och vatten samt övriga expenser bli nödvändig. Jag tillstyrker sålunda, att förstnämnda delpost i enlighet med högskolestyrelsens beräkning höjes med 10 000 kronor. Beträffande delposten övriga expenser kan jag biträda högskolestyrelsens förslag i så måtto, att jag förordar, att posten på grund av ökade städningskostnader skall uppräknas med 3 900 kronor, varav 1 500 kronor avses för högskolan i Stockholm och 2 400 kronor för förläggningen i Garpenberg.

I fråga om posten reseersättningar är jag med hänsyn till förslaget under nästföregående anslagspunkt om inrättandet av en förste assistenttjänst i virkeslära beredd att tillstyrka en höjning med 1 000 kronor. Vidare torde posten praktiska övningar böra uppräknas något. Jag anser mig emellertid icke kunna förorda större ökning av denna än med 1 100 kronor, varav 600 kronor avses till flygfoton för undervisningen vid Garpenberg och 500 kronor för stegrade kostnader på grund av större elevantal.

I enlighet med högskolestyrelsens förslag bör posten publikationstryck uppräknas med 1 500 kronor samt en ny post, benämnd underhåll av högskolans parker, uppföras med samma belopp. Såsom framgår av det föregående torde i detta sammanhang slutligen böra upptagas medel för vissa arbeten vid förläggningen i Malingsbo. Jag föreslår därför att ett engångsbelopp av tillhoppa 14 500 kronor beräknas för ändamålet under posten underhåll av högskolans byggnader i Malingsbo och Bjurfors.

Vid bifall till vad jag förordat skulle högskolans omkostnadsanslag för nästa budgetår behöva höjas med $(10\,000 + 3\,900 + 1\,000 + 1\,100 + 1\,500 + 1\,500 + 14\,500 =)$ 33 500 kronor till 298 800 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa ny omkostnadsstat för högskolan.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Skogshögskolan: Omkostnader* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanlag av 298 800 kronor.

[167] 5. Skogshögskolan: Materiel m. m.

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budget- årets utgång
1953/54	53 000	49 487	15 319
1954/55 (statsliggaren s. 869)....	53 000		
1955/56 (förslag).....	53 000		

Y r k a n d e n. *Styrelsen för skogshögskolan och statens skogsforskningsinstitut* (skr. 16/6 1954) hemställer, att anslaget skall höjas med 46 800 kronor till 99 800 kronor enligt följande beräkning.

	1954/55	Ökning	Minskning
1. Avdelningen för			
allmän skogszoologi med viltvård	5 600	6 400	
skoglig arbetslära	1 200	3 800	
skoglig marklära	9 500	7 500	
skogsbotanik	9 500	7 500	
skogsekonomi	4 700	5 300	
skogsskötsel	9 500	4 300	
skogsuppskattning med skogsindelning	4 300	2 600	
virkeslära	4 000	8 000	
2. Fotografiska laboratoriet	800	400	
3. Preparatorsverkstaden	500	1 500	
4. Studentkårens utbyte av studerande och praktikanter med utländska institutioner för högre			
skoglig undervisning	500	1 000	
5. Undervisningen i skogsbotanik	1 500		1 500
		48 300	1 500
		+ 46 800	

M o t i v. 1. I likhet med föregående år begäres för vissa avdelningar belopp, som icke obetydligt överstiger vad 1946 års högskoleutredning föreslagit. För andra avdelningar äskas belopp enligt högskoleutredningens förslag med någon förhöjning, i vissa fall upp till realvärdet, d. v. s. en ökning med 38 procent. Dessa uppräknings motiveras med att en knapp medelsanvisning under en lång följd av år före senaste omorganisation och därmed sammanhängande upprustning orsakat en så stark eftersläpning i fråga om apparatur och utensilier, att erforderlig standard endast i viss omfattning hittills uppnåtts. Den pågående moderniseringen av undervisningen, resor för den även utom högskolan bedrivna forskningen samt för skötseln av högskolans övningskogor och provytor ävensom uppehållandet av en nära kontakt med det praktiska skogsbruket kräver en höjning av materialanslaget med de angivna beloppen.

2—4. Dessa ökningar begärdes även föregående år. Beträffande motive-

ringen torde få hänvisas till 1954 års statsverksproposition (IX ht s. 333 och 334).

5. Beloppet under denna punkt anvisades såsom engångsanslag för innevarande budgetår.

Departementschefen

Högskolestyrelsen har åberopat ett flertal skäl för höjning av förevarande anslag. Jag anser mig emellertid icke kunna föreslå, att för ändamålet skall anvisas högre belopp än för innevarande budgetår. Anslaget bör alltså även för nästa budgetår uppföras med 53 000 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t eller, efter Kungl. Maj:ts bemyndigande, på högskolestyrelsen att fördela anslaget på olika ändamål. Jag hemställer sålunda, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Skogshögskolan: Materiel m. m.* för budgetåret 1955/56 anvisa ett reservationsanslag av 53 000 kronor.

[168] 6. Skogshögskolan: Bokinköp och bokbindning för högskolans bibliotek

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budget- årets utgång
1953/54	18 000	18 016	10
1954/55 (statsliggaren s. 869)	23 000		
1955/56 (förslag)	23 000		

Av det för innevarande budgetår anvisade anslaget utgör 5 000 kronor ett engångsbelopp för överflyttning av skogshögskolans boksamlingar till en ny biblioteksbyggnad.

Styrelsen för skogshögskolan och statens skogsforskningsinstitut (skr. 16/6 1954) hemställer, att anslaget skall höjas med ytterligare 4 000 kronor till 27 000 kronor. Höjningen motiveras med ökad tidskriftsprenumeration, stegrade inbindningskostnader samt behov av att inköpa nyutkomna böcker i skogliga, skogligt naturvetenskapliga, ekonomiska och tekniska ämnen. Vidare erinras om att högskolans bibliotek är det enda offentliga bibliotek, som har skoglig litteratur något så när fullständigt. Fordringarna på biblioteket i Garpenberg har därjämte ökat avsevärt, enär självstudier och tentamensläsning nu bedrivs vid denna förläggning på samma sätt som vid högskolan i Stockholm.

Departementschefen

Av skäl, som anförts av högskolestyrelsen, framgår att behov föreligger av ökad medelsanvisning till bokinköp och bokbindning m. m. för högskolans bibliotek. Jag anser mig böra i så måtto biträda högskolestyrelsens begäran, att jag förordar att för ändamålet skall utgå ett med 5 000 kronor höjt belopp. Emellertid har för innevarande budgetår under förevarande anslag an-

visats ett engångsbelopp å 5 000 kronor för överflyttning av högskolans boksamlingar till den nya biblioteksbyggnaden. Vid bifall till vad jag förordat, erfordras därför icke någon höjning av anslagets storlek för nästa budgetår, utan detta kan uppföras med ett oförändrat belopp av 23 000 kronor. Jag hemställer i enlighet härmed, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Skogshögskolan: Bokinköp och bokbindning för högskolans bibliotek* för budgetåret 1955/56 anvisa ett reservationsanslag av 23 000 kronor.

[169] 7. Skogshögskolan: Stipendier

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	34 700	18 020
1954/55 (statsliggaren s. 869)	34 700	
1955/56 (förslag)	48 800	

Styrelsen för skogshögskolan och statens skogsforskningsinstitut (skr. 16/6 1954) hemställer om en höjning av anslaget med 8 800 kronor till 43 500 kronor. Förslaget innebär, att högskolans penningstipendier för ordinarie studerande skall höjas från 920 kronor till 1 416 kronor eller sammanlagt till ($10 \times 1\,416 =$) 14 160 kronor samt att medelsanvisningen till naturastipendier till ordinarie studerande skall höjas från 7 500 kronor till 11 328 kronor.

I detta sammanhang torde jag få erinra om det under lantbrukshögskolans stipendieanslag redovisade förslaget från *Sveriges förenade studentkårer* angående ökat anslag till stipendier m. m. Såsom framgår av vad där anföres, berör detta förslag jämväl skogshögskolan. Det nu utgående beloppet å 16 700 kronor till kontant- och naturastipendier bör enligt framställningen höjas till sammanlagt 35 000 kronor, vilket medför en höjning av det totala anslaget med 18 300 kronor till 53 000 kronor.

Departementschefen

I anslutning till vad jag anfört vid anmälan av lantbrukshögskolans stipendieanslag torde de elevstipendier vid skogshögskolan, vilka utgår i form av kontantstipendier, böra höjas från 920 till 2 200 kronor. Detta medför en ökning av medelsbehovet med ($10 \times 2\,200 - 9\,200 =$) 12 800 kronor. I anslutning till höjningen av kontantstipendierna bör även posten till naturastipendier ökas. Med bibehållande av det nuvarande antalet naturastipendier bör posten uppräknas med 1 300 kronor. Anslaget torde därför för nästa budgetår böra uppföras med ett belopp av ($34\,700 + 12\,800 + 1\,300 =$) 48 800 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Skogshögskolan: Stipendier* för budgetåret 1955/56 anvisa ett anslag av 48 800 kronor.

[170] 8. Skogshögskolan: Inredning och utrustning

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budget- årets utgång
1953/54	21 500	23 180	39 116
1954/55 (statsliggaren s. 869)	111 000		
1955/56 (förslag)	35 000		

Y r k a n d e n. *Styrelsen för skogshögskolan och statens skogsforskningsinstitut* (skr. 16/6 1954) hemställer, att för ändamålet skall anvisas ett med 11 500 kronor till 99 500 kronor sänkt anslag. Detta avses skola disponeras enligt följande fördelning.

1. Inredning och möblering i nya biblioteksbyggnaden	48 600
2. Materiel och apparater i de nya bibliotekslokalerna	15 400
3. Möbler i tjänsterum för rektorsexpedition och kansli	3 500
4. Komplettering av möbler i tre nya tjänsterum inom avdelningen för skogsskötsel	1 100
5. Lös inredning i djurrum och kokrum inom avdelningen för allmän skogszoologi med viltvård	6 000
6. Möbler i tre tjänsterum inom avdelningen för virkeslära	2 500
7. Gardiner samt komplettering av möbler till nya elevbostaden vid förläggningen i Garpenberg	6 500
8. Armatur och fast möbelinredning i samma byggnad	13 400
9. Möbler till förläggningen i Bogesund	2 500
	99 500

M o t i v. 1 och 2. I förra årets anslagsäskanden begärde högskolestyrelsen 191 800 kronor för den nya biblioteksbyggnaden. Högskolestyrelsen hemställer nu om ytterligare 64 000 kronor för inredning och utrustning av byggnaden, varav 48 600 kronor avses för inredning och möblering samt 15 400 kronor för inköp av materiel och apparater.

3 och 4. Till inköp av möbler för rektorsexpedition och kansli begärdes förra året 8 200 kronor och för tre nya tjänsterum inom avdelningen för skogsskötsel 2 500 kronor. För dessa ändamål beviljades respektive 4 700 och 1 400 kronor. Högskolestyrelsen anser, att de i förra årets anslagsäskanden upptagna beloppen erfordras för att tillgodose högskolans behov, och hemställer om ytterligare 3 500 respektive 1 100 kronor för dessa ändamål.

5 och 6. Högskolestyrelsen återkommer i annat sammanhang till under senare år gjorda framställningar om medel till ombyggnad av högskolans gamla pannrum till djurrum och kokrum för skogszoologiska avdelningen m. m. samt inrättande av tre nya arbetsrum inom avdelningen för virkeslära. Med anledning därav upprepas tidigare äskanden om respektive 6 000 och 2 500 kronor för inredning och möblering av dessa lokaler.

7. I den nya elevbostaden i Garpenberg erfordras gardiner och rullgardiner till 36 bostadsrum samt övriga lokaler. En utökning av de studeran-

des antal medför vidare nödvändiga kompletteringsköp av möbler och sängutrustningar. Förläggningsföreståndaren uppskattar dessa kostnader till 6 500 kronor.

8. Sedan det befunnits, att det för uppförande av den nya elevbostaden beviljade anslaget icke kommer att täcka kostnaderna för viss armatur eller för i väggarna infällda förvaringsskåp och bokhyllor i elevrummen, begäres 3 600 kronor för armatur och 9 800 kronor för uppsättningar av nämnda skåp och bokhyllor.

9. Högskolans byggnader vid den nya förläggningen i Bogesund har hittills icke kunnat möbleras av brist på medel. Ifrågavarande lokaler om sammanlagt tre rum och kök bör erhålla sådan möblering, att högskolans lärare och studerande kan beredas inkvartering där under övningar och forskning å denna övningsskog.

Departementschefen

Jag vill redan här anmäla, att jag vid behandlingen av skogshögskolans anslagsäskanden å kapitalbudgeten för nästa budgetår icke ämnar tillstyrka någon medelsanvisning till de av högskolestyrelsen angivna arbetena, avseende ombyggnad av gamla pannrummet och inredning av tre nya arbetsrum inom lokalerna för avdelningarna för virkeslära och arbetslära. Därmed bortfaller de under förevarande punkt anmälda behoven av inredning och möblering av dessa lokaler. Vidare kommer enligt vad som numera upplysts det av högskolestyrelsen äskade beloppet å 48 600 kronor till inredning och möblering i nya biblioteksbyggnaden ej att erfordras.

Vad gäller högskolestyrelsens framställning i övrigt tillstyrker jag en medelsanvisning av sammanlagt 35 000 kronor, vilket innebär en minskning av anslaget i förhållande till innevarande år med 76 000 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att, efter förslag av högskolestyrelsen, sedermera bestämma den närmare fördelningen av anslaget.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Skogshögskolan: Inredning och utrustning* för budgetåret 1955/56 anvisa ett reservationsanslag av 35 000 kronor.

[171] 9. Skogshögskolan: Institutionernas upprustning

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budget- årets utgång
1953/54	15 000	12 375	44 757
1954/55 (statsliggaren s. 870)	15 000		
1955/56 (förslag)	10 800		

Y r k a n d e n. *Styrelsen för skogshögskolan och statens skogsforskningsinstitut* (skr. 16/6 1954) hemställer, att för ändamålet skall anvisas ett med

4 200 kronor till 10 800 kronor sänkt anslag. Anslaget avses skola disponeras enligt följande fördelning.

1. Mikroskop till avdelningen för virkeslära.....	8 000
2. Frysbox till förläggningen i Garpenberg.....	2 800
	10 800

Motiv. 1. Tillgång till ett forskningsmikroskop (ultropak) med nödvändiga tillbehör är en förutsättning för viss forskning inom avdelningen för virkeslära, t. ex. för studiet av vedens byggnad. Mikroskop saknas f. n. vid denna avdelning.

2. Det gemensamma hushållet vid förläggningen i Garpenberg beräknas fr. o. m. budgetåret 1955/56 komma att i medeltal omfatta 45 personer inklusive personal. Inköp av varor för hushållet måste till övervägande del ske i stora partier, vilkas förvaring särskilt sommartid erbjuder stora svårigheter.

Departementschefen

Då jag icke har något att erinra mot den av högskolestyrelsen föreslagna medelsanvisningen, hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att till *Skogshögskolan: Institutionernas upprustning* för budgetåret 1955/56 anvisa ett reservationsanslag av 10 800 kronor.

[172] 10. Statens skogsmästarskola: Avlöningar

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	66 700	67 386
1954/55 (statsliggaren s. 870)	74 500	
1955/56 (förslag)	90 400	

Yrkanden. *Styrelsen för statens skogsmästarskola* (skr. 26/8 1954) hemställer, att anslaget skall höjas med 16 700 kronor till 91 200 kronor i enlighet med följande beräkning.

	Ökning
1. Arvoden till speciallärare	15 000
2. Vikariatsersättning	800
3. Löneklassförändringar m. m.	892
	16 692

Motiv. 1. I skrivelse den 26 augusti 1954 har styrelsen för skogsmästarskolan begärt, att Kungl. Maj:t måtte fastställa ny kursplan för skolan.

Förslaget till kursplan innebär i huvudsak, att den nuvarande frivilliga tentamensperioden om tre månader skall avkortas till hälften. Den obligatoriska undervisningstiden kan därigenom utsträckas från 12 till 13 1/2 må-

nader. Förlängningen avses skola användas till ökning av undervisningen i ämnena arbetslära med arbetsorganisation och fotogrammetri med 140 respektive 60 timmar samt i ämnena matematik, handelslära och bokföring, maskinlära, skogsbiologi och skogsekonomi med 10—25 timmar för ämne. Beträffande ämnena träförädling och jordbruksekonomi innebär förslaget en minskning av undervisningstiden med 10 respektive 25 timmar.

Den ökade undervisningen, som enligt förslaget skall helt fullgöras av speciallärare, beräknas draga en årlig kostnad av i avrundat belopp 15 000 kronor i arvoden. Styrelsen har därvid räknat med 290 undervisningstimmar à 50 kronor.

2. Från icke-ordinarieposten i skolans avlöningsstat skall bestridas kostnader för vikariatsersättningar. För detta ändamål har för innevarande budgetår beräknats 200 kronor, vilka medel endast tagits i anspråk vid semestervikariat på rektorstjänsten. För att vid inträffande ledighet ha någon marginal föreslår styrelsen, att posten skall uppräknas med 800 kronor för vikariatsersättningar.

3. Ökningen under denna punkt är av automatisk natur.

Y t t r a n d e n. Över skolstyrelsens förslag till ny kursplan har remissutlåtanden avgivits av *statskontoret, domänstyrelsen, skogsstyrelsen, Sveriges skogsägareföreningars riksförbund, Sveriges skogsägareförbund, Sveriges lantbruksförbund* och *Svenska skogsmästareförbundet*. Därvid har förslaget helt tillstyrkts av samtliga remissinstanser utom statskontoret och Sveriges skogsägareföreningars riksförbund. *Riksförbundet* anser en viss beskärning i den föreslagna ökningen av undervisningen i skoglig arbetslära med arbetsorganisation samt i fotogrammetri vara lämplig. I övrigt har emellertid förbundet i princip icke något att erinra mot förslaget. *Statskontoret* anför, att behovet av den ifrågasatta utökningen av undervisningen undandraget sig ämbetsverkets närmare bedömande. Ersättningen till speciallärare, som skolstyrelsen beräknat till 50 kronor för lektionstimme, anser statskontoret böra hållas inom en ram av 25—35 kronor, allteftersom lektionerna fördelas över längre eller kortare perioder.

Departementschefen

Såsom framgår av det anförda har flertalet remissmyndigheter tillstyrkt, att skogsmästarskolans kursplan skall omläggas och utvidgas i huvudsaklig överensstämmelse med skolstyrelsens förslag. Jag torde i annat sammanhang få på nytt anmäla detta ärende. Med hänsyn till undervisningens krav synes anslaget emellertid nu böra höjas med 15 000 kronor. På grund av beräknade löneklassförändringar m. m. bör anslaget vidare uppräknas med 900 kronor. Däremot kan jag icke tillstyrka någon ökning av medelsanvisningen till vikariatsersättning.

Vid bifall till vad jag sålunda förordat bör skogsmästarskolans avlöningsanslag höjas med tillhopa 15 900 kronor. Slutligen föranleder de beslutade ändringarna av grundlönebeloppen en omräkning av vissa anslagsposter.

Anslaget beräknas sålunda:

Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 21 200 (+ 15 000) kronor;

avlöningar till icke-ordinarie personal 61 000 (+ 15 100) kronor;

rörligt tillägg 8 200 (— 14 200) kronor.

Anslaget uppföres sålunda med (21 200 + 61 000 + 8 200 =) 90 400 (+ 15 900) kronor.

Under återopande av vad jag sålunda anfört hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) fastställa följande avlöningsstat för statens skogsmästarskola, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1955/56:

Avlöningsstat

1. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	21 200
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal	61 000
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	8 200
Summa kronor	90 400

b) till Statens skogsmästarskola: Avlöningar för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 90 400 kronor.

[173] 11. Statens skogsmästarskola: Omkostnader

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	29 600	34 118
1954/55 (statsliggaren s. 870)	28 600	
1955/56 (förslag)	39 200	

Y r k a n d e n. *Styrelsen för statens skogsmästarskola* (skr. 26/8 1954) hemställer, att anslaget skall höjas med 28 750 kronor till 57 350 kronor enligt följande beräkning.

	Ökning	Minskning
1. Reseersättningar	1 500	
2. Expenser	750	
3. Övriga utgifter:		
a) Iståndsättande av väg		2 000
b) Underhåll av väg	500	
c) Anskaffning av mörkläggningsgardiner		700
d) Anskaffning av undervisningsmateriel i ämnena fotogrammetri och arbetslära	2 000	
e) Inköp av Volkswagenbuss, jeep för elevtransporter och gårdskörslor m. m.	26 700	
	31 450	2 700
	+ 28 750	

Motiv. 1. Under senare år har styrelseledamöterna mera allmänt debiterat författningsenlig ersättning för resor och traktamenten vid styrelsesammanträden, varjämte styrelsen utökats med en ledamot. Vidare ökar kostnaderna för lärarnas reseersättningar och traktamenten på grund av att lämpliga planläggningsobjekt kommer att ligga på allt längre avstånd från skolan, allt eftersom de planerade arbetena blir utförda.

2. Vattendistributionen sker fr. o. m. innevarande budgetår från en kommunal vattentäkt. Avgiften för vatten kommer därmed att stiga från 250 kronor till cirka 1 000 kronor om året, varav dock befattningshavarna vid skolan skall erlägga på respektive bostäder belöpande belopp. För innevarande budgetår debiterar kommunen därjämte en anslutningsavgift på 6 500 kronor.

3 a och c. För dessa ändamål anvisades i fjol engångsbelopp, som nu bortfaller.

3 b. Såsom styrelsen redan förra året framhöll erfordras ett årligt belopp av 500 kronor för att kunna hålla vägen framför skolområdet i gott skick. Beloppet torde lämpligen beräknas under posten för underhåll av parken som därvid bör benämnas Underhåll av park och väg.

3 d. I nyssnämnda framställning angående ändrad kursplan har föreslagits anskaffande av undervisningsmateriel för ökade kurser i ämnena fotogrammetri och arbetslära till en engångskostnad av 2 000 kronor.

3 e. Skogsmästarskolan erhöll år 1948 såsom gåva av Skogsförsäkringsaktiebolaget en fullt utrustad skogsbrandjeep, vilken varit till ovärderlig nytta och använts vid elevtransporter, hämtning av materiel, sopkörning, plogning m. m. Enär fordonet numera börjat bli förslitet, har styrelsen sett sig nödsakad begära medel för anskaffande av en ny jeep. Förfrågningar hos givaren och andra försäkringsföretag har nämligen givit vid handen, att någon ny gåva icke torde kunna påräknas. Jeepens nuvarande värde har beräknats till 2 000 kronor, vilket belopp frändragits kostnaden för en ny, 13 000 kronor.

För städning av skollokalernas golv, omkring 600 kvadralmeter, har en dammsugare visat sig allt mer erforderlig. Svårigheten att behålla städpersonalen under någon längre tid är nämligen delvis beroende av obehaget med det kritdamm, som virvlar upp vid vanlig städning. Om dammsugare anskaffas, kan höjning av städningsarvodet undvikas. I annat fall torde en höjning med omkring 200 kronor för år vara ofrånkomlig. För inköp av en dammsugare beräknas ett belopp av 600 kronor.

Skolan disponerar ett parkområde med omkring 1 300 kvadratmeter gräsmattor. Kommande sommar avses att iordningställa ytterligare omkring 700 kvadratmeter, som genom uppgrävningar vid värme- och vattenledningarnas reparation under föregående och innevarande år blivit förstörda. För att ej skötseln av dessa gräsmattor skall bli alltför betungande för vaktmästaren, föreslår styrelsen inköp av en gräsklippningsmaskin till en kost-

nad av 3 000 kronor. Maskinen bör jämväl kunna användas till jordfräsning, buskslätter m. m.

För undervisningen är det av stor betydelse om litteratur, diagram och schematiska uppställningar i tidskrifter m. m. snabbt kan mångfaldigas. Stencilering eller ljuskopiering kräver emellertid alltför lång tid, varför en snabbkopieringsapparat enligt styrelsen skulle vara av stort värde. Kostnaden härför beräknas till 1 600 kronor.

Slutligen begär styrelsen i likhet med föregående år ett belopp av 10 500 kronor för inköp av en Volkswagenbuss. Beträffande motiveringen torde få hänvisas till 1954 års statsverksproposition (IX ht s. 341).

Departementschefen

Jag har icke något att erinra mot skolstyrelsens förslag, att posten reseersättningar skall uppräknas med 1 500 kronor. Av vad skolstyrelsen anfört framgår, att suppleant för styrelseledamot inkallats och deltagit i styrelsens sammanträden jämväl då ordinarie ledamot varit närvarande. Frågan huruvida ersättning må utgå till sådan suppleant torde jag få upptaga till behandling i annat sammanhang. Jag har ej heller något att erinra mot förslaget, att posten bränsle, lyse och vatten höjes. Uppräkningen synes böra ske med ett till 800 kronor avrundat belopp.

Vidare vill jag tillstyrka, att under posten övriga utgifter anvisas ett engångsbelopp av 10 500 kronor för inköp av en buss för elevtransporter även om att posten uppräknas med 500 kronor för underhåll av väg.

Då å andra sidan två för innevarande budgetår anvisade engångsbelopp å tillhoppa 2 700 kronor bortfaller, bör vid bifall till vad jag nu föreslagit förevarande anslag för nästa budgetår uppföras med $(28\,600 + 1\,500 + 800 + 10\,500 + 500 - 2\,700 =)$ 39 200 kronor. I förhållande till medelsanvisningen för innevarande budgetår innebär detta en ökning med 10 600 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa ny omkostnadsstat för skolan.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens skogsmästarskola*: Omkostnader för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 39 200 kronor.

[174] 12. Statens skogsmästarskola: Stipendier

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	20 000	19 250
1954/55 (statsliggaren s. 871)	20 000	
1955/56 (förslag)	20 000	

Styrelsen för statens skogsmästarskola (skr. 26/8 1954) hemställer, att anslaget skall upptagas med ett oförändrat belopp av 20 000 kronor.

Med biträdande av styrelsens förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens skogsmästarskola: Stipendier* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 20 000 kronor.

[175] 13. Statens skogsforskningsinstitut: Avlöningar

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	1 284 000	1 240 183
1954/55 (statsliggaren s. 871)	1 271 000	
1955/56 (förslag)	1 307 000	

Y r k a n d e n. *Styrelsen för skogshögskolan och statens skogsforskningsinstitut* (skr. 16/6 1954) hemställer, att anslaget skall höjas med 133 300 kronor till 1 404 300 kronor enligt följande beräkning.

	Ökning
1. Tjänsteförändringar m. m.	
a) Chefstjänsten i Cp 17 i st. för Cp 15	2 400
b) 6 skogsmästartjänster i lönegrad 21 i st. för lönegrad 20	4 248
c) 1 kassör i Ca 21 i st. för Ca 17	2 256
d) 1 kanslibiträde i Ca 11 i st. för Ce 11	—
e) 1 assistent och 1 skogsmästare överföres å extra ordinarie stat	—
f) Tillsyn av ämbetslokaler och städning	200
2. Personalförstärkningar	
a) 1 försöksledare i Ce 32	22 884
b) 1 bitr. skogstekniker i Ce 14	9 684
c) 1 förste assistent i Ce 27	18 276
d) Medel för 1 assistent i Ce 25	16 464
e) 2 skogstekniker i Ce 17	21 816
f) 1 vaktmästare i Ce 10	8 280
g) 1 kontorsbiträde i Ce 8	7 548
3. Löneklassförändringar m. m.	19 244
	133 300

M o t i v. 1 a. Institutets chef har till uppgift att leda och samordna arbetet inom institutet samt uppehålla kontakten med andra forskningsgrenar och myndigheter samt med den skogliga praktiken. Tillkomsten av nya avdelningar m. m. och den starka utvidgningen i övrigt av institutets verksamhet samt intensifieringen av samarbetet inom landet och av institutets kontakter med utlandet har medfört, att chefstjänsten blivit mer krävande än som från början kunnat förutses. Sedan den 1 juli 1952 är befattningarna som avdelningsföreståndare och professor vid institutet placerade i lönegrad Co 14, medan chefsens löneställning icke ändrats. Dennes årslön överstiger därför f. n. en avdelningsföreståndares med endast 4 procent mot 15—26 procent, då chefstjänsten år 1944 inrättades. Lönegradsuppflyttningen av avdelnings-

föreståndarna har medfört en höjning av deras årslön med 6—15 procent. Med hänsyn till chefstjänstens väsentligt ändrade karaktär borde chefen enligt styrelsens förmenande ha erhållit en procentuellt sett större lönehöjning än den, som tillerkänts avdelningsföreståndarna. Vid avvägningen av chefens lönegradsplacering bör även beaktas, att på grund av institutets höga internationella anseende och ställning inom svenskt skogsbruk en stor och betungande representationsplikt åvilar chefen. Styrelsen inskränker sig emellertid f. n. till att föreslå en lönegradsplacering, som motsvarar en höjning av årslönen med 7,5 procent. Chefstjänsterna vid ett flertal forskningsanstalter och jämförbara institutioner är placerade i lönegrad 17 på löneplan 2.

1 b. I föregående års anslagsäskanden hemställde institutsstyrelsen efter en redogörelse för det samband, som förelåg mellan skogsmästarnas och vissa yrkesskollärares lönereglering, att ifrågavarande sex skogsmästartjänster skulle uppflyttas i lönegrad 23. Beträffande motiveringen härför torde få hänvisas till 1954 års statsverksproposition (IX ht s. 343—345). Utöver vad där anförts framhåller styrelsen nu bl. a., att genom beslut vid 1954 års riksdag yrkeslärartjänsterna vid skogsmästarskolan och statens skogsskolor uppflyttats till lönegrad 21 (prop. 1954: 125; SU 117; rskr. 270). Vid sådant förhållande hemställer styrelsen, att frågan om skogsmästarnas löneställning måtte omprövas. Med hänsyn till av statsmakterna lämnade besparingsdirektiv inskränker sig styrelsen dock f. n. till att föreslå, att skogsmästartjänsterna vid institutet skall uppflyttas till samma lönegrad som berörda yrkeslärartjänster.

1 c. Ändrad lönegradsplacering av kassören begärdes även föregående år. Beträffande motiveringen torde därför få hänvisas till 1954 års statsverksproposition (IX ht s. 345).

1 d. Antalet ordinarie kanslibiträden vid institutet uppgår numera till tre, medan antalet extra ordinarie sådana biträden utgör nio. Styrelsen föreslår, att ytterligare en kanslibiträdestjänst ordinariesättes. Vid bifall här till kan en ordinarie kontorsbiträdestjänst utgå ur personalförteckningen.

1 e. Behovet av ifrågavarande tjänster, vilka inrättades från och med den 1 juli 1952 vid genetiska avdelningen, är av stadigvarande natur. Innehavarna av tjänsterna bör erbjudas en fastare anställning än den såsom extra tjänstemän.

1 f. För tillsynen över tjänstelokaler i två större institutionsbyggnader samt i en villa och en växthusanläggning ävensom för uppsikten över institutets parkanläggningar utgår f. n. gottgörelse med 600 kronor för år. Höjningen motiveras med att de i tilläggsbestämmelserna till statens allmänna avlöningsreglemente angivna ersättningsbeloppen för dylika sysslor höjts enligt kungörelsen 1952: 472. Dessutom torde göromålen i förevarande fall få anses vara mera tidskrävande än normalt.

2 a. Tjänsten, som begärdes även i förra årets anslagsäskanden, avses för avdelningen för botanik och marklära samt motiveras med att ett mycket stort behov föreligger av ökad produktionsekologisk och skogsfysiologisk

forskning. Angående motiveringen torde i övrigt få hänvisas till IX ht 1953 s. 290.

2 b. Angående motiveringen för inrättandet av ifrågavarande tjänst, vilken avses för avdelningen för botanik och marklära, torde få hänvisas till IX ht 1953 s. 290.

2 c. Ifrågavarande tjänst avses för avdelningen för arbetslära. Institutsstyrelsen finner det synnerligen angeläget, att institutet får möjlighet att upptaga arbetsfysiologiska undersökningar. Såsom ledare för dessa erfordras en kvalificerad forskare.

2 d. Liksom förra året (IX ht 1954 s. 346) erinrar styrelsen om att vissa besparingsåtgärder måst vidtagas till följd av att icke-ordinarieposten för budgetåret 1951/52 generellt nedräknades med 40 000 kronor. Sålunda har tills vidare fått anstå med att ledigförklara en assistenttjänst vid skogsavdelningen, vilken tjänst är obesatt till följd av att innehavaren förordnats till försöksledare. Personalinskränkningen har visat sig vara mycket kännbar med hänsyn till den särskilt under senare år intensifierade förnygringsforskningen. Medel bör därför åter anvisas för ifrågavarande assistenttjänst.

2 e. Ifrågavarande tjänster begärdes även föregående år. Beträffande motiveringen torde därför få hänvisas till 1954 års statsverksproposition (IX ht 1954 s. 346).

2 f. Tjänsten avses närmast för avdelningen för botanik och marklära samt zoologiska avdelningen. Institutsstyrelsen framhåller, att bristen på vaktmästarpersonal gjort sig starkt kännbar på grund av att institutets lokaler vid Experimentalfältet f. n. är fördelade på icke mindre än fyra byggnader samt anspråken på kommunikation icke blott mellan dessa utan även mellan institutet, å ena sidan, samt skogshögskolan och skogsbiblioteket ävensom myndigheter, institutioner och företag i staden, å den andra, ständigt ökats som en följd av utvidgningen av institutets verksamhet. Styrelsen erinrar också om att tidigare anvisade medel till vaktmästarbiträde indragits i samband med den allmänna nedskärningen av institutets avlöningsstat budgetåret 1951/52.

2 g. Organisationen på institutets olika vetenskapliga avdelningar har under senare år successivt förstärkts. Detta har medfört en ständigt stegrad ökning i registrerings- och skrivarbetet samt kassagöromålen på institutets kansli. Institutet har ofta måst anlita skrivbyråer för att undvika alltför stora balanser i arbetet. Enligt styrelsens bestämda mening är en utökning av kansliets personalresurser nödvändig, om kansliet skall kunna sköta sina arbetsuppgifter på ett tillfredsställande sätt. Äskandet avser en tjänst i befordringsgången för biträde med skriv- och kontorsgöromål, men styrelsen räknar med en arbetskraft, som tidigare haft statsanställning, varför kostnaden uppskattas till att motsvara lön enligt löneklass 8.

3. Ökningen under denna punkt är av automatisk natur.

Institutsstyrelsen framhåller slutligen, att tre ordinarie kontorsbiträdes-tjänster icke kunnat utnyttjas, i följd varav ordinarie posten under avlö-

ningsanslaget bör nedräknas med 14 976 kronor och icke-ordinarieposten uppräknas med samma belopp.

Y t t r a n d e. *Statens lönenämnd* anför, att nämnden icke kan tillstyrka, att skogsmästartjänsterna uppflyttas i lönegrad. Ej heller föreligger enligt lönenämndens mening skäl för en uppflyttning av kassörstjänsten. Mot inrättandet av en förste assistenttjänst vid avdelningen för arbetslära har lönenämnden intet att erinra.

Departementschefen

Såsom framgår av vad jag tidigare anført under skogshögskolans avlöningsanslag tillstyrker jag institutsstyrelsens förslag om inrättandet av en förste assistenttjänst vid avdelningen för arbetslära. Tjänsten synes emellertid böra placeras i lönegrad Cg 27. Vid bifall härtill bör anslaget uppräknas med 18 300 kronor. Någon ytterligare utökning av institutets personal är jag emellertid icke beredd att nu föreslå.

Med hänsyn till vad chefen för civildepartementet anført vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor synes de av institutsstyrelsen ifrågasatta lönegradsuppflyttningarna böra lämnas utan bifall. Övriga av styrelsen föreslagna tjänsteförändringar anser jag mig kunna biträda endast i så måtto att jag tillstyrker, att en kanslibiträdestjänst i lönegrad Ce 11 överföres till ordinarie stat.

Beträffande institutsstyrelsens hemställan i övrigt har jag icke något att erinra mot att beloppet till särskild gottgörelse för tillsyn av ämbetslokaler och städning ökas med 200 kronor. Dessutom bör för beräknade löneklassförändringar anvisas 17 500 kronor.

Vid bifall till vad jag föreslagit bör förevarande anslag höjas med sammanlagt $(18\,300 + 200 + 17\,500 =)$ 36 000 kronor. Slutligen föranleder de beslutade ändringarna av grundlönebeloppen en omräkning av vissa anslagsposter.

Anslaget beräknas sålunda:

Avlöningar till ordinarie tjänstemän 490 500 (+ 112 600) kronor;

avlöningar till tillfälliga biträden 100 (oförändrat) kronor;

avlöningar till övrig icke-ordinarie personal 648 700 (+ 190 700) kronor; rörligt tillägg 167 700 (— 267 300) kronor.

Anslaget uppföres sålunda med $(490\,500 + 100 + 648\,700 + 167\,700 =)$ 1 307 000 (+ 36 000) kronor.

Å skogsforskningsinstitutets personalförteckning bör uppföras ytterligare en kanslibiträdestjänst i lönegrad Ca 11. Samtidigt bör antalet kontorsbiträdestjänster i lönegrad Ca 8 minskas med en.

Under återopande av vad jag sålunda anført hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för statens skogsforskningsinstitut, som angivits i det föregående

b) fastställa följande avlöningsstat för skogsforskningsinstitutet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1955/56:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> ...	490 500
2. Avlöningar till tillfälliga biträden, <i>förslagsvis</i>	100
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal.....	648 700
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	167 700
Summa kronor	1 307 000

c) till *Statens skogsforskningsinstitut*: *Avlöningar* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 1 307 000 kronor.

[176] 14. *Statens skogsforskningsinstitut*: **Omkostnader**

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	260 300	289 901
1954/55 (statsliggaren s. 872)	269 900	
1955/56 (förslag)	287 800	

Y r k a n d e n. *Styrelsen för skogshögskolan och statens skogsforskningsinstitut* (skr. 16/6 1954) hemställer, att anslaget skall höjas med 20 900 kronor till 290 800 kronor i enlighet med följande beräkning.

	1954/55	Ökning	Minskning
1. Reseersättningar	78 500	10 000	
2. Underhåll av byggnader	2 000	3 800	
3. Renhållning, städning och tvätt	27 000	9 500	
4. Material- och redskapsbod å Tönnersjö- hedens försökspark.....	2 400		2 400
		23 300	2 400
		+ 20 900	

M o t i v. 1. Hittills har omkring hälften av anslagsposten disponerats till traktamenten. Dessa har i traktamentsklasserna A, B och C höjts med respektive 13, 15 och 11—29 procent. Då utgifterna för traktamenten sålunda i fortsättningen kommer att taga i anspråk en förhållandevis större andel av anslagsposten än f. n., anser styrelsen nödvändigt, att densamma uppräknas med belopp motsvarande cirka åtta procent.

Tidigare har traktamente icke utgått till skogsmästarna för dessas för rättningar på försöksparkerna. Efter tillkomsten av det nya allmänna rese-reglementet och det däri införda zonbegreppet har emellertid frågan aktua-

liserats. I skrivelse den 10 mars 1954 har styrelsen därför hemställt om särsk bestämmelser för de tjänsteförrättningar å institutets försöksparker, som utföres av på dessa stationerad personal. Såsom skäl härför anför styrelsen bl. a., att jämförliga personalkategorier, t. ex. kronojägarna, äger åtnjuta traktamente inom sina bevakningstrakter. En del av försöksparkerna ligger helt eller delvis inom skogsmästarnas tjänstgöringszoner, men enär arbetsförhållandena är i stort sett likartade för de olika skogsmästarna, bör traktamenten utgå, oavsett om förrättningsstället ligger inom eller utom tjänstgöringszonen. Arbetsplatserna är nämligen belägna så långt från farbar väg, att personalen ej kan intaga sina måltider i hemmet utan att oskäligt stor del av arbetsdagen tages i anspråk därför. Förslaget kommer enligt beräkningar icke att medföra högre sammanlagda kostnader än vid en direkt tillämpning av resereglementet jämte tilläggsbestämmelser. Ärendet är ännu ej slutbehandlat inom civildepartementet, men vare sig förslaget skulle bifallas eller ej, kan det enligt styrelsen icke undvikas, att skogsmästarnas tjänsteförrättningar i framtiden medför ökade kostnader. Styrelsen uppskattar denna ökning till 3 500 kronor.

2. Uppräkningen hänför sig till kostnaden för uppsättning av ett 253 meter långt s. k. gunnebostängsel kring skogsmästarbostaden i Vindeln. Det nu befintliga trästaketet uppsattes år 1923 och är i sådant skick, att det måste ersättas.

3. Genom tillkomsten under nästa budgetår av den nya institutionsbyggnaden för genetiska avdelningen kommer institutets utgifter för städning att stiga med 9 500 kronor för år, varav 5 800 kronor utgör lönekostnader till två städerskor samt 2 500 kronor respektive 1 200 kronor kostnader för storstädning och material. Enligt en av statens städningskonsulent gjord utredning kan någon minskning i kostnaderna för städning av institutets övriga lokaler icke åstadkommas.

4. Ifrågavarande post avser ett för innevarande budgetår anvisat engångsbelopp, som bortfaller.

Institutsstyrelsen föreslår slutligen med hänsyn till att skogsforskningsinstitutet numera uppbär ersättning för upplåtelse av tjänstebostäder å även andra försöksparker än Bogesunds, att rubriken till den under särskilda uppbördsmedel upptagna posten Inkomst av arrenden m. m. från försöksfält å Bogesund ändras till Inkomster av hyror och arrenden.

Departementschefen

Med hänsyn till den under föregående anslag förordade förste assistenttjänsten bör posten reseersättningar uppräknas med 5 000 kronor. Kungl. Maj:t har numera meddelat beslut i anledning av den särskilda framställningen rörande skogsmästarnas traktamenten. Med hänsyn till medelsbehovet i fråga om dessa tjänstemän bör posten höjas med 3 500 kronor. Någon ytterligare uppräkning av posten kan jag däremot icke tillstyrka. Denna torde sålunda böra uppräknas med tillhoppa 8 500 kronor.

Vidare vill jag förorda, att under posten underhåll av byggnader anvisas ett engångsbelopp av 3 800 kronor till nytt stängsel kring skogsmästarbostaden i Vindeln.

Slutligen bör posten renhållning, städning och tvätt uppräknas med hänsyn till att städningskostnaden kommer att öka genom att en ny institutionsbyggnad för genetiska avdelningen beräknas kunna tagas i anspråk under nästa budgetår. Det synes emellertid vara tillfyllest, om posten uppräknas med 8 000 kronor.

Å andra sidan kommer anslaget att minska genom att ett för innevarande budgetår anvisat engångsbelopp å 2 400 kronor bortfaller.

I detta sammanhang torde jag få anmäla, att styrelsen för Knut och Alice Wallenbergs stiftelse samt styrelsen för fonden för skoglig forskning ävensom Samarbetsnämnden för skoglig växtförädling och genetik till skogsforskningsinstitutet anslagit respektive 150 000, 100 000 och 50 000 kronor eller tillhoppa 300 000 kronor såsom ytterligare bidrag till uppförande av nämnda skogsgenetiska institutionsbyggnad, vartill berörda stiftelse och fond tidigare donerat 600 000 kronor enligt vad som anmälts för riksdagen föregående år (IX ht s. 350). Ifrågavarande byggnad, till vilken Kungl. Maj:t den 24 september 1954 godkänt ritningar, har nämligen kostnadsberäknats till 900 000 kronor. Kungl. Maj:t har den 12 november 1954 förklarat hinder icke möta för styrelsen för skogshögskolan och skogsforskningsinstitutet att mottaga nämnda belopp å 300 000 kronor. Anmälan härom skulle dock göras till riksdagen. Vad sålunda förekommit har jag härmed velat bringa till riksdagens kännedom.

Med beaktande av vad jag sålunda anfört bör anslaget under nästa budgetår uppföras med $(269\,900 + 8\,500 + 3\,800 + 8\,000 - 2\,400 =)$ 287 800 kronor. I förhållande till medelsanvisningen för innevarande budgetår innebär detta en ökning med 17 900 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa ny omkostnadsstat för institutet.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens skogsforskningsinstitut: Omkostnader* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 287 800 kronor.

[177] 15. Statens skogsforskningsinstitut: Utrustning m. m.

	Anslag
1955/56 (förslag).....	162 000

Yrkanden. Styrelsen för skogshögskolan och statens skogsforskningsinstitut (skr. 16/6 1954) hemställer, att till utrustning m. m. vid skogsforskningsinstitutet skall anvisas ett anslag av 213 900 kronor enligt följande beräkning.

	Ökning
1. Instrument och annan utrustning för avdelningen för botanik och marklära	40 000
2. Instrument för zoologiska avdelningen	12 000
3. Inredning och utrustning av den nya institutionsbyggnaden för genetiska avdelningen	140 000
4. Nyanskaffning av diverse inventarier.....	4 100
5. Utbyggnad av telefonväxel	17 800
	213 900

Motiv. 1. De undersökningar, som under senare år bedrivits vid avdelningen för botanik och marklära rörande skogens näringstillstånd samt skogsträdens näringskrav och näringshushållning, har redan givit viktiga resultat och bör inom en ganska snar framtid kunna leda till uppklarandet av för vårt skogsbruk väsentliga frågor, om de kan fortsättas och kompletteras, främst med mera fysiologiska undersökningar samt med ytterligare fältförsök. För att avdelningen skall kunna genomföra dessa undersökningar erfordras enligt institutsstyrelsen apparatur och annan utrustning för sammanlagt 80 000 kronor. Då anskaffningskostnaden kan fördelas på två år begär styrelsen endast halva detta belopp för budgetåret 1955/56.

2. De belopp, som vid skogsforskningsinstitutets omorganisation år 1944 anvisades för utrustning av bl. a. zoologiska avdelningens laboratorier, har enligt styrelsen visat sig otillräckliga för att tillgodose avdelningens behov av apparatur för ekologiska undersökningar. Härför erfordras enligt styrelsen en specialkonstruerad bryggtermostat, en helautomatisk precisionsvåg och ett kylskåp till en sammanlagd kostnad av i runt tal 12 000 kronor.

3. Genom beslut den 20 november 1953 anbefallde Kungl. Maj:t byggnadsstyrelsen att i samråd med styrelsen för skogshögskolan och statens skogsforskningsinstitut samt föreståndaren för genetiska avdelningen vid institutet professorn Åke Gustafsson utarbeta och till Kungl. Maj:t för godkännande insända erforderliga ritningar och entreprenadhandlingar m. m. till en ny institutionsbyggnad för nämnda avdelning. Byggnadsstyrelsen har kostnadsberäknat ifrågavarande byggnad till 900 000 kronor. Byggnadernas uppförande har möjliggjorts främst genom anslag från Knut och Alice Wallenbergs stiftelse samt från fonden för skoglig forskning. För inredning och utrustning begär nu institutsstyrelsen enligt särskild specifikation ett sammanlagt belopp av i runt tal 280 000 kronor, varav till möblering och lös inredning av personalrum 40 100 kronor och av laboratorier 58 000 kronor samt till instrumentutrustning 180 250 kronor. Byggnaden beräknas bli färdigställd hösten 1955, men beloppet kan enligt institutsstyrelsen utan alltför stor olägenhet fördelas på två år, varför endast 140 000 kronor äskas för budgetåret 1955/56.

4. I samband med genetiska avdelningens flyttning till egen institutionsbyggnad beräknas tre rum i huvudbyggnaden tills vidare kunna avsättas såsom arbetsrum åt gästande forskare eller såsom tjänsterum åt personal för

tillfälliga utredningar. Kostnaden för möblering av dessa rum beräknas till sammanlagt 2 400 kronor. För komplettering och renovering av linne och annan utrustning i de rum, som institutet disponerar i försöksparkernas skogsmästarbostäder, begäres 1 000 kronor. Linneförrådet har icke förnyats sedan 1920-talet. För komplettering av glas, porslin och bestick i institutets restaurang begäres 700 kronor.

5. I samband med tillkomsten av den nya institutionsbyggnaden för genetiska avdelningen blir det enligt institutsstyrelsen nödvändigt att utbygga institutets automatiska telefonväxel. Enligt av televerket gjorda kontroller på in- och utgående linjer är växeln redan för liten. Televerket har i infordrat anbud angivit kostnaden för erforderlig utökning av telefonväxeln till 17 745 kronor, varav 14 671 kronor utgör inträdesavgift och 3 074 kronor abonnemangsavgift.

Departementschefen

Mot institutsstyrelsens beräkning av kostnaderna för inredning och utrustning av den nya institutionsbyggnaden för genetiska avdelningen har jag icke något att erinra. Härför torde sålunda böra beräknas 280 000 kronor. Jag förutsätter emellertid härvid, att utgifterna under posten avväges så, att ytterligare medelsanvisning för ändamålet icke kommer i fråga. Såsom institutsstyrelsen framhållit kan beloppet lämpligen fördelas på två år. För budgetåret 1955/56 behöver därför endast 140 000 kronor anvisas.

För att tillgodose övriga anspråk under anslaget förordar jag en medelsanvisning av sammanlagt 22 000 kronor. Detta belopp bör i första hand användas till att utbygga institutets telefonväxel. I övrigt torde det få ankomma på institutsstyrelsen att bestämma medlens användning.

Vid bifall till vad jag sålunda förordat bör förevarande anslag för nästa budgetår uppföras med $(140\,000 + 22\,000 =) 162\,000$ kronor.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens skogsforskningsinstitut: Utrustning m. m.*
för budgetåret 1955/56 anvisa ett reservationsanslag av
162 000 kronor.

[178] 16. Statens skogsforskningsinstitut: Särskilda undersökningar

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budget- årets utgång
1953/54	230 000	223 910	6 571
1954/55 (statsliggaren s. 873)	230 000		
1955/56 (förslag)	249 000		

Y r k a n d e n. *Styrelsen för skogshögskolan och statens skogsforskningsinstitut* (skr. 16/6 1954) hemställer, att anslaget skall höjas med 136 000 kronor till 366 000 kronor i enlighet med följande beräkning.

	1954/55	Ökning
1. Föryngringsundersökningar	35 000	10 000
2. Genetiska undersökningar	25 000	25 000
3. Skogsekologiska undersökningar m. m.	25 000	10 000
4. Entomologiska prognosundersökningar	16 000	4 000
5. Arbetsstudier m. m.	15 000	15 000
6. Mykologiska undersökningar	—	25 000
7. Förarbeten till fastighetstaxeringen	—	8 000
8. Proveniensundersökningar	—	15 000
9. Kompletterings- och underhållsåtgärder på försökspar- kerna	—	9 000
10. Taxering av Siljansfors försökspark	—	15 000
		136 000

M o t i v. 1. För 12 år sedan påbörjades föryngringsundersökningar i större omfattning. De därvid anlagda fältförsöken har nu börjat nå fullt tillfredsställande mognad, varför arbetet med slutrevisionen och bearbetningen därav ökat. Därigenom har svårigheter uppstått att hålla de löpande arbetena i gång. Försöken bör emellertid med hänsyn till de goda resultat, som hittills nåtts, enligt styrelsens mening ej endast effektivt tillgodogöras utan även ökas.

2. Det för innevarande budgetår disponibla beloppet för den genetiska avdelningens centrala verksamhet i fråga om skogsträdens ärftliga struktur är enligt institutsstyrelsen helt otillräckligt. Under det senaste året har dessutom vid avdelningen utarbetats nya metoder för fröundersökningar och groningsbedömning genom röntgenundersökning. Denna metodik saknar motsvarighet annorstädes, och avdelningens verksamhet anses böra inriktas på att fullfölja den. Särskilda medel härför står emellertid icke till förfogande.

3 och 4. Föregående år gjordes motsvarande framställningar. Beträffande motiveringarna torde därför få hänvisas till IX ht 1954 s. 351—352.

5. Från anslagsposten bestrides kostnaderna för en väsentlig del av verksamheten vid avdelningen för arbetslära. Såsom anförts under institutets avlöningsanslag har vid flera tillfällen begärts, att arbetsfysiologiska studier skulle igångsättas vid nämnda avdelning. Som särskilt skäl har framförts behovet av vidgade kunskaper om skogsarbetets arbetsfysiologiska natur i den nu intensifierade yrkesutbildningen av skogsarbetare. För att genomföra denna forskningsuppgift erfordras emellertid, förutom inrättandet av den under avlöningsanslaget behandlade förste assistenttjänsten, att tillräckliga medel för undersökningarna ställas till institutets förfogande.

6. För ifrågavarande undersökningar begärdes medel även föregående år. Beträffande motiveringen torde därför få hänvisas till IX ht 1954 s. 352. För nästa budgetår begäres dock ett högre belopp än för det innevarande.

7. Enligt taxeringsförordningen åligger det institutet att före allmän fastighetstaxering fastställa centrala skogstaxeringsanvisningar samt att till

länsstyrelserna avlämna arealuppgifter m. m. Dessa skyldigheter medför, att institutet måste företaga en speciell gruppering av riksskogstaxeringens material i apteringsområden och särskilt uträkna kubikmassebestämmande faktorer för vissa typträd inom dessa områden. Innan institutet till länsstyrelserna kan avlämna arealuppgifter m. m., har institutet att upprätta sammanställningar av förrådsuppgifter från riksskogstaxeringen med uppdelning på för fastighetstaxeringen särskilt avpassade grupper av fastighetstaxeringsdistrikt. Då nästa fastighetstaxering skall äga rum år 1957, måste institutet utarbeta berörda anvisningar och uppgifter senast under första halvåret 1956. Arbetet härmed beräknas draga en tid av ungefär två månader. Institutet disponerar emellertid icke över för dessa extra arbetsuppgifter erforderlig personal, nämligen en assistent i lönegrad Cg 23, två skogstekniker i lönegrad Cg 15 och två räknebiträden i lönegrad Cg 11. Styrelsen hemställer därför, att under förevarande anslag skall upptagas en särskild post om 8 000 kronor för förarbeten till fastighetstaxeringen.

8. Våren 1954 har genetiska avdelningens nya stora proveniensförsök, omfattande 29 över hela landet fördelade ytor med inalles 100 000 plantor från 120 provenienser och 2 500 trädavkommor, slutplanterats. Dessutom har ytor för undersökningar rörande resistensen mot snöskyttesvampen utlagts. Hjälpplantering, besprutning och skötsel liksom studier inom skilda områden kräver stora årliga kostnader. Hägnader till skydd mot rådjur, älg och renar måste successivt uppföras. För dessa undersökningar, som sedan institutets grundande utgjort en central del av dess verksamhet, utgår f. n. inga särskilda medel.

9 och 10. Medel för dessa ändamål begärdes även i 1952 och 1953 års anslagsäskanden. Beträffande motiveringen torde därför få hänvisas till IX ht 1953 s. 295.

Departementschefen

Såsom framgår av det föregående har institutsstyrelsen äskat medel icke blott för att fortsätta pågående undersökningar i huvudsakligen samma omfattning som tidigare utan även för att i viss mån utöka verksamheten och påbörja nya undersökningar. Enligt min mening är det angeläget, att framför allt de genetiska och de arbetsfysiologiska undersökningarna kan utvidgas på sätt institutsstyrelsen avsett. Därjämte kommer institutet åliggande uppgifter i samband med den allmänna fastighetstaxeringen att draga kostnader. Under förevarande huvudtitel torde emellertid härtill endast 4 000 kronor böra anvisas. Med hänsyn till det anförda synes en viss uppräknings av anslaget böra äga rum. Jag är dock icke beredd att föreslå en större höjning därav än sammanlagt 19 000 kronor. Anslaget torde sålunda för nästa budgetår böra uppföras med ett belopp av $(230\,000 + 19\,000 =) 249\,000$ kronor.

Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t eller, efter Kungl. Maj:ts bemyndigande, institutsstyrelsen att i sinom tid närmare bestämma om anslagets fördelning på de olika ändamålen.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen
att till *Statens skogsforskningsinstitut: Särskilda under-
sökningar* för budgetåret 1955/56 anvisa ett reservationsan-
slag av 249 000 kronor.

[179] 17. *Statens skogsforskningsinstitut: Riksskogstaxering och avverk-
ningsstatistik*

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budget- årets utgång
1953/54	535 000	572 271	6 133
1954/55 (statsliggaren s. 873)	379 000		
1955/56 (förslag)	379 000		

Styrelsen för skogshögskolan och statens skogsforskningsinstitut (skr. 16/6 1954) hemställer, att anslaget skall uppföras med ett oförändrat belopp av 379 000 kronor.

Jag tillstyrker styrelsens förslag och hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens skogsforskningsinstitut: Riksskogstaxering och avverkningsstatistik* för budgetåret 1955/56 anvisa ett reservationsanslag av 379 000 kronor.

[180] 18. *Statens skogsforskningsinstitut: Skogsproduktforskning*

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budget- årets utgång
1953/54	66 000	67 846	1 916
1954/55 (statsliggaren s. 874)	66 000		
1955/56 (förslag)	66 000		

Styrelsen för skogshögskolan och statens skogsforskningsinstitut (skr. 16/6 1954) hemställer, att anslaget skall uppföras med ett oförändrat belopp av 66 000 kronor.

Jag tillstyrker styrelsens förslag och hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens skogsforskningsinstitut: Skogsproduktforskning* för budgetåret 1955/56 anvisa ett reservationsanslag av 66 000 kronor.

[181] 19. Ersättning till statens domäners fond för utgifter för avlöningar vid statens skogsskolor m. m.

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	277 200	291 152
1954/55 (statsliggaren s. 874)	278 700	
1955/56 (förslag)	566 300	

Y r k a n d e n. *Domänstyrelsen* (skr. 28/8 1954) hemställer, att anslaget skall höjas med 312 600 kronor till 591 300 kronor enligt följande beräkning.

	Ökning
<i>Avlöningar</i>	
1. Avlöningar till tjänstemän (nu 143 350)	20 900
2. Arvoden till ämneslärare (nu 7 800)	500
3. Löner till gårdskarlar (nu 17 250)	10 600
<i>Övriga utgifter</i>	
4. Expenser och underhåll (nu 79 000)	210 300
5. Resekostnadsersättningar och traktamenten till föreståndare och yrkeslärare (nu 2 200)	3 700
6. Studiehjälp till eleverna (nu 26 600)	65 900
7. Kostnader för lokalstyrelser (nu 2 500)	700
	312 600

M o t i v. *Domänstyrelsen* framhåller i sin motivering bl. a., att i anslags-äskandena för statens skogsskolor, vilka avser kostnader under kalenderåret 1955, ingår beräknade driftsutgifter vid den nya skogsskolan i Älvsbyn.

1. Föreståndare i Ca 32 och en yrkeslärare i Ca 21 måste anställas vid Älvsbyskolan redan den 1 september 1955, för att organisation av skolan, inträdesprövningar m. m. skall kunna genomföras i god tid före kursens början den 1 november 1955. Då denna skola ej är avsedd att drivas i samband med förvaltning av skolrevir, måste under riksstatsanslaget beräknas medel till ett skrivbiträde i Ce 11 för sådana expeditions- och skrivgöromål, som vid övriga skolor utföres av skolrevirens genom domänfonden avlönade kontorspersonal. Styrelsen anser det även nödvändigt, att vid Älvsbyskolan fr. o. m. den 1 november 1955 finnes anställd en biträdande yrkeslärare i Ce 17 med tjänstgöring under halva året för att ersätta den hjälp med planläggning och ledning av elevernas praktiska arbeten, som vid de övriga skolorna lämnas genom skolrevirens linjepersonal. Aterstående delen av året beräknas denne tjänsteman bli sysselsatt å närbeläget revir. Avlöningarna under kalenderåret 1955 för nu nämnda tjänstemän vid Älvsbyskolan beräknas till (7 700 + 4 500 + 2 300 + 1 850 =) 16 350 kronor. Den angivna ökningen beror i övrigt på löneregleringen för yrkeslärarna (3 100 kronor) och på löneklass- och ortsgruppsförändringar (1 450 kronor) samt är av automatisk natur.

2. För ämneslärare vid Älvsbyn beräknas ett anslag av sammanlagt 500 kronor för två månader år 1955.

3. Anslagna medel är enligt domänstyrelsen otillräckliga. Styrelsen upprepar därför sin i fjolårets anslagsäskanden framförda begäran om höjning av anslaget med 8 200 kronor för de hittillsvarande skolorna. För Älvsbyskolan beräknas kostnaderna under de fyra månader av år 1955, då gårdskarl erfordras, till 2 400 kronor.

4. För skolan i Älvsbyn har domänstyrelsen beräknat ett belopp av 135 300 kronor, varav 100 000 kronor till möbler, inredning och undervisningsmaterial, 24 000 kronor till två bussar för elevtransporter och 11 300 kronor till värme, belysning, städning, telefon, tidskrifter, skjutmaterial, studieresor för eleverna, driftkostnader för två persontransportbussar m. m. Kostnaderna för möblering och inredning har beräknats med hänsyn till att högst 24 elever kommer att antagas vid varje kurs. Standarden på möbler och inredning har ansetts böra vara likvärdig med den vid Bispgårdens skola. Behovet av bussar sammanhänger med att Älvsbyskolan ej skall drivas i samband med förvaltning av skolrevir. Elevernas övningar kommer därför att förläggas till skogar, varav vissa är belägna på flera mils avstånd från skolan. Domänstyrelsen erinrar om att medel till bussar även för övriga skolor tidigare begärts, för att revirens bussar ej skall behöva användas för elevtransporter.

För Hällnäs och Bispgårdens skogsskolor har styrelsen beräknat de årliga utgifterna för expenser och underhåll till 23 800 respektive 26 200 kronor. För Bjurfors skogsskola har utgifterna uppskattats till 41 000 kronor, varav 17 000 kronor avser anskaffning av nya inventarier till elevhem, samlings-sal, matsal, kök och personalbostäder efter nu pågående renoverings- och utbyggnadsarbeten vid denna skola. Totala medelsbehovet för dessa ändamål är omkring 23 000 kronor, men 6 000 kronor har av årets anslag disponerats för inköp av en del utav inventarierna. För Kolleberga skogsskola har anslagsbehovet beräknats till 63 000 kronor. Av detta belopp avses 37 200 kronor till inredning och möbler i elevrum, dagrum, lektionssalar m. m. efter föreslagen ombyggnad av skolbyggnaden.

De för de hittillsvarande skolorna upptagna, icke specificerade anslagsbehoven motsvarar enligt styrelsen ofrånkomliga löpande utgifter för bl. a. värme, belysning och städning, telefon, tidskrifter, skjutmaterial, olycksfall, elevernas studieresor samt underhåll och normal förnyelse av inventarier. Det totala anslagsbehovet för expenser och underhåll under kalenderåret 1955 har sålunda av styrelsen beräknats till $(135\,300 + 23\,800 + 26\,200 + 41\,000 + 63\,000 =)$ 289 300 kronor, vilket jämfört med innevarande år innebär en ökning med 210 300 kronor.

5. Höjningen påkallas dels av att traktamenten och resekostnadsersättningar numera utgår efter grunder, som i och för sig medför högre kostnader (2 100 kronor), dels av ökat medelsbehov i anledning av tillkomsten av föreståndare och yrkeslärare vid skolan i Älvsbyn (1 600 kronor).

6. Enligt Kungl. Maj:ts beslut den 13 november 1953 erhåller eleverna vid

skogsskolorna numera studiebidrag, stipendium och resebidrag enligt kungörelsen den 30 juni 1953 (nr 515) angående statlig studiehjälp åt eleverna vid vissa lantbruksundervisningsanstalter m. m. För sådan studiehjälp till elever under år 1955 beräknas för de nuvarande skolorna 84 500 kronor och för Älvsbyskolan 8 000 kronor eller sammanlagt 92 500 kronor.

7. Ökningen motsvarar beräknad kostnad under år 1955 för lokalstyrelse vid skolan i Älvsbyn.

Y t t r a n d e. *Statskontoret* anför, att den föreslagna uppräkningsposten till löner till gårdskarlar torde böra begränsas till vad som motive-ras av tillkomsten av den nya Älvsbyskolan eller till 2 400 kronor. Då någon specificering ej lämnats beträffande yrkandena om ökad medelsanvisning under delposten till expenser och underhåll till möblering och inredning av Älvsbyskolan samt för expenser och inventarier för andra skogsskolor, kan statskontoret ej ingå på prövning av den för ändamålet föreslagna förstärkningen av delposten. Yrkande om medel till bussar för elevtransporter har tidigare avvisats, senast av 1953 års riksdag. Statskontoret förutsätter, att ej heller det nu framförda förslaget därom vinner beaktande. Delposten till reseersättningar synes i betraktande av belastningen under budgetåret 1953/54 och med hänsyn till det behov av ökade medel, som föranledes av tillkomsten av skolan i Älvsbyn, böra höjas. Uppräkningsposten torde dock kunna begränsas till 2 600 kronor. I betraktande av den förhållandevis låga belastningen å posten till kostnader för lokalstyrelser lärare, även med beaktande av de nytillkomna kostnaderna för skolan i Älvsbyn, någon höjning av denna post ej behöva vidtagas.

Departementschefen

Tillkomsten av skogsskolan i Älvsbyn föranleder en betydande höjning av posten till avlöningar. Gentemot domänstyrelsens hemställan om medel till avlöningar åt en skogsskoleföreståndare i lönegrad Ca 32, en yrkeslärare i lönegrad Ca 21 och en biträdande yrkeslärare med halvårsanställning samt till arvode åt ämneslärare har jag icke något att erinra. Däremot anser jag, att det i stället för den av domänstyrelsen föreslagna skrivbiträdestjänsten i lönegrad Ce 11 bör vara till fyllest med ett skrivbiträde i reglerad befordringsgång. För inrättandet av nämnda tjänster erfordras för nästa budgetår en medelsanvisning av sammanlagt 16 600 kronor.

Styrelsens hemställan om ökning av beloppet för löner till gårdskarlar kan jag tillstyrka endast i så måtto, att delposten synes böra höjas med 2 000 kronor för lön till en gårdskarl vid skolan i Älvsbyn. Vidare bör posten höjas med 3 100 kronor på grund av den tidigare beslutade lönegradsuppflyttningen av yrkeslärarna och med 1 500 kronor på grund av löneklassförändringar.

Vid bifall till mina förslag bör avlöningsposten sålunda höjas med (16 600 + 2 000 + 3 100 + 1 500 =) 23 200 kronor.

Vad härefter angår posten till expenser och underhåll synes förutom tillkomsten av skolan i Älvsbyn även förhållandena vid de andra skolorna påkalla en höjning av posten. Jag är sålunda beredd biträda vad styrelsen hem-

ställt om beträffande skolorna i Hällnäs, Bispgården, Bjurfors och Kolleberga, nämligen en medelsberäkning av respektive 23 800, 26 200, 41 000 och 63 000 kronor. Gentemot styrelsens begäran om medel till möbler samt inredning och utrustning vid Älvsbyskolan har jag ej heller något att erinra. Till ifrågavarande ändamål vid skolan vill jag alltså förorda, att 75 000 respektive 25 000 kronor anvisas. Till övriga driftkostnader såsom värme, belysning etc. för skolan kan jag däremot endast tillstyrka 9 000 kronor. Vidare finner jag det erforderligt, att skolan själv skall kunna ombesörja elevtransporter. Jag är emellertid icke beredd tillstyrka att mer än en buss inköpes för ändamålet. Kostnaden härför har beräknats till 12 000 kronor. Vad jag nu förordat innebär, att för Älvsbyskolan skulle anvisas till expenser och underhåll ett belopp av $(75\,000 + 25\,000 + 9\,000 + 12\,000 =)$ 121 000 kronor. Posten expenser och underhåll skulle sålunda vid bifall till vad jag föreslagit behöva uppräknas med $(23\,800 + 26\,200 + 41\,000 + 63\,000 + 121\,000 - 79\,000 =)$ 196 000 kronor.

Vad angår posten reseersättningar kan jag på grund av tillkomsten av Älvsbyskolan tillstyrka, att posten uppräknas med 1 800 kronor.

Slutligen kan jag tillstyrka de uppräknings av posterna till studiehjälp till eleverna och kostnader för lokalstyrelser, som domänstyrelsen föreslagit, nämligen med respektive 65 900 och 700 kronor.

Anslaget bör sålunda för nästa budgetår uppföras med $(278\,700 + 23\,200 + 196\,000 + 1\,800 + 65\,900 + 700 =)$ 566 300 kronor, vilket innebär en höjning i förhållande till innevarande år med 287 600 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa ny stat för anslaget.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Ersättning till statens domäners fond för utgifter för avlöningar vid statens skogsskolor m. m.* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 566 300 kronor.

[182] 20. Byggnads- och underhållsarbeten vid statens skogsskolor

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budget- årets utgång
1953/54	320 000	119 912	200 088
1954/55 (statsliggaren s. 874)	923 300		
1955/56 (förslag)	496 500		

Y r k a n d e n. Domänstyrelsen (skr. 28/8 1954) hemställer, att anslaget skall uppföras med 520 300 kronor, vilket i jämförelse med innevarande budgetår innebär en minskning med 403 000 kronor. Anslaget avses skola disponeras för byggnads- och underhållsarbeten enligt följande uppställning.

1. Hällnäs skogsskola	8 700
2. Bispgårdens skogsskola	6 500
3. Bjurfors skogsskola	55 600
4. Kolleberga skogsskola	429 500
5. Älvsbyns skogsskola	20 000
	520 300

Motiv. 1. Av kostnaderna vid Hällnäs skogsskola avser 1 000 kronor reparation av badrum i elevhemmet, 3 000 kronor ny värmepanna i skolhuset, 4 000 kronor reparation av yttertak och värmeisolering av köket i föreståndarens bostad samt 700 kronor oförutsedda kostnader.

2. För underhåll av byggnaderna vid Bispgårdens skogsskola har för innevarande budgetår icke beräknats något anslag. Under året har det emellertid för husens bestånd varit nödvändigt att utföra vissa mindre arbeten till en kostnad av 2 500 kronor, som förskotterats av domänverket och nu bör ersättas domänfonden. För underhåll av hus och tomt erfordras ytterligare 4 000 kronor.

3. Av det anslag å 310 000 kronor, som av 1953 års riksdag beviljades för byggnadsarbeten vid skogsskolorna, tilldelade styrelsen Bjurfors skogsskola 180 000 kronor för utbyggnad och modernisering av elevbostaden. Återstående anslag togs i anspråk för byggnadsarbeten i övrigt vid skogsskolorna. De byggnadsritningar, som tidigare upprättats beträffande Bjurfors, blev emellertid på lokalstyrelsens begäran omarbetade, varvid elevrummen, samlingssalen och även vissa andra utrymmen utökades. Entreprenaden på arbetena enligt i huvudsak den omarbetade planen slutar på 243 800 kronor. För i entreprenaden icke ingående arbeten och oförutsedda kostnader beräknas 23 200 kronor. Totalkostnaden förutses alltså bli 267 000 kronor. Styrelsen har emellertid räknat med att samlingssalen vid vissa tillfällen skall få användas även av revirets personal och arbetare, enär annan sådan lokal icke finnes på platsen, och anser därför, att bidrag till byggnaden bör utgå av domänfondens medel intill ett belopp av 40 000 kronor. För mindre, oförutsedda underhållsarbeten på övriga byggnader och anordningar har beräknats 8 600 kronor.

4. Med hänsyn till riksdagens uttalande (JoU 1954: 1 s. 125—126; rskr. 9) har upprättats förslag till lösning av byggnadsfrågorna vid Kolleberga skogsskola. Förslaget, vars genomförande beräknas draga en kostnad för själva byggnadsarbetena av sammanlagt 340 000 kronor, innebär i huvudsak, att den gamla skolbyggnaden skall inredas till elevhem (155 000 kronor), att föreståndarens nuvarande bostad skall ombyggas till lokaler för lärosal, expedition, samlingar och åskådningsmateriel (100 000 kronor) samt att ny bostad skall uppföras för föreståndaren (85 000 kronor). Vidare beräknas omläggning av avloppsledningar kosta 28 500 kronor och ändring av pannhuset 15 000 kronor, vartill kommer 59 000 kronor för planering av byggnadsplatsen m. m. samt för oförutsedda kostnader i samband med hela projektets genomförande.

För att täcka vissa av domänverket förskotterade kostnader erfordras slutligen 1 000 kronor.

En mindre del av de utav styrelsen föreslagna arbetena har utförts under innevarande år till en kostnad av 14 000 kronor med anlitan av det belopp av 20 000 kronor, varom förmåles i jordbruksutskottets nyssnämnda utlåtande. Återstående 6 000 kronor har använts för reparation av yrkeslärarbostaden.

5. Beloppet är avsett att utgöra ersättning för de medel, som av årets anslag för Älvsbyskolan enligt jordbruksutskottets förslag disponerats för byggnadsarbeten vid Kolleberga skogsskola.

Y t t r a n d e. *Statskontoret* framhåller, att behovet av medel för det med anslaget avsedda ändamålet väsentligen undandrager sig dess bedömande. I likhet med vad som skedde beträffande petitaframställningen för innevarande budgetår understryker ämbetsverket angelägenheten av att i nuvarande läge alla möjligheter till utgiftsbegränsningar tillvaratages samt att endast sådana byggnadsåtgärder vidtages, som prövas oundgängligen erforderliga. Under iakttagande härav torde en medelsanvisning av den storleksordning, styrelsen föreslagit för upprustning av Kolleberga skogsskola, ej böra komma i fråga.

Departementschefen

Den upprustning av landets skogsskolor, som kunde påbörjas under budgetåret 1953/54, har under innevarande år kunnat fullföljas endast i synnerligen begränsad omfattning på grund av att den nytillkomna skogsskolan i Älvsbyn krävt en investering av betydande storlek. Under nästa budgetår bör emellertid upprustningen fortsättas. Därvid synes särskilt skolan i Kolleberga böra bli föremål för omfattande om- och nybyggnad. Mot domänstyrelsens beräkning av kostnaderna därför, 443 500 kronor, har jag icke något att erinra. Beloppet torde emellertid böra minskas med 14 000 kronor, avseende kostnad för redan utfört arbete, vartill medel förskotterats ur anslagsposten till skogsskolan i Älvsbyn. Jag kan även biträda styrelsens förslag om anvisande av 8 700 respektive 6 500 kronor till reparationsarbeten vid Hällnäs och Bispgårdens skogsskolor. Beträffande skogsskolan i Bjurfors är jag däremot icke beredd att tillstyrka större medelsanvisning än dels 23 200 kronor till oförutsedda kostnader för elevbostaden, dels 8 600 kronor till underhållsarbeten, eller sålunda tillhoppa 31 800 kronor.

På grund av riksdagens beslut har till Kollebergaskolan av de för skogsskolan i Älvsbyn avsedda medlen använts dels nyssnämnda belopp å 14 000 kronor, dels ytterligare 6 000 kronor för reparation av yrkeslärarbostaden. Med anledning därav bör till byggnadsarbetena i Älvsbyn anvisas ytterligare 20 000 kronor.

Vid bifall till vad jag sålunda förordat bör till byggnads- och underhållsarbeten vid statens skogsskolor för nästa budgetår anvisas ett anslag av $(443\,500 - 14\,000 + 8\,700 + 6\,500 + 31\,800 + 20\,000 =)$ 496 500 kronor. I förhållande till medelsanvisningen för innevarande budgetår innebär detta en minskning med 426 800 kronor.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Byggnads- och underhållsarbeten vid statens skogsskolor* för budgetåret 1955/56 anvisa ett reservationsanslag av 496 500 kronor.

[183] 21. Ersättning till statens domäners fond för utgifter för avlöningar vid statens förberedande skogskurser m. m.

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	116 600	114 228
1954/55 (statsliggaren s. 875)	117 200	
1955/56 (förslag)	117 200	

Y r k a n d e. *Domänstyrelsen* (skr. 28/8 1954) hemställer, att anslaget skall höjas med 1 400 kronor till 118 600 kronor i enlighet med följande beräkning.

	Ökning	Minskning
<i>Avlöningar</i>		
1. Avlöning till yrkeslärare (nu 21 300)		3 600
2. Lön till gårdskarlar (nu 2 000)		300
3. Löneklassförändringar	900	
<i>Övriga utgifter</i>		
4. Expenser och underhåll (nu 22 600)	4 700	
5. Resekostnadsersättning och traktamenten (nu 10 500)		300
	5 600	4 200
	+ 1 400	

M o t i v. 1. Liksom fallet är med de biträdande yrkeslärarna beräknas tills vidare även yrkeslärarna kunna undvaras i kursverksamheten under två månader av året, då de får tjänstgöra på revir.

2. Behovet av medel har minskat.

3. Ökningen är av automatisk natur.

4. Ökningen hänför sig i huvudsak till högre kostnader för värme, belysning och städning samt för inköp och underhåll av inventarier.

5. Behovet av medel har minskat.

Y t t r a n d e. *Statskontoret* har icke funnit framställningen ge anledning till särskilt uttalande.

Departementschefen

Domänstyrelsens förslag till medelsberäkning under ifrågavarande anslag föranleder icke annan erinran från min sida än att posten till expenser och underhåll bör uppräknas med ett belopp av endast 3 300 kronor. Vid bifall

härtill bör anslaget å ena sidan uppräknas med sammanlagt 4 200 kronor, medan å andra sidan de föreslagna minskningarna uppgår till samma belopp. Anslaget torde sålunda för nästa budgetår böra uppföras med ett oförändrat belopp av 117 200 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa ny stat för anslaget.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Ersättning till statens domäners fond för utgifter för avlöningar vid statens förberedande skogskurser m. m.* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 117 200 kronor.

[184] 22. Byggnadsarbeten för iordningställande av förläggningar för statens förberedande skogskurser

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	17 800	17 783
1954/55 (statsliggaren s. 875)	20 000	
1955/56 (förslag)	52 900	

Y r k a n d e. *Domänstyrelsen* (skr. 28/8 1954) hemställer, att anslaget skall höjas med 149 900 kronor till 169 900 kronor, vilket belopp avses skola disponeras för följande ändamål.

1. Upprustning och underhåll av byggnader vid Skinnskatteberg	11 700
2. Underhåll av byggnader vid Storsund	11 200
3. Modernisering av yrkesläarbostad vid Skinnskatteberg	30 000
4. Uppförande av två yrkesläarbostäder, varav en vid Skinnskatteberg och en vid Storsund	117 000
	169 900

M o t i v. 1. De i domänstyrelsens anslagsäskanden för förra året föreslagna upprustningsarbetena vid Skinnskatteberg har påbörjats och måste enligt styrelsen fullföljas. Kostnaderna kan ej nedbringas under det i fjol beräknade beloppet, 28 200 kronor. Av tillgängligt anslag har emellertid endast 18 000 kronor kunnat disponeras. Tilläggsanslag erfordras därför med 10 200 kronor. Dessutom behövs 1 500 kronor för bättring av taket på köksbaracken och vissa andra nödvändiga underhållsarbeten, som ej ingår i nyssnämnda kostnadsberäkning.

2. Anslag erfordras för underhåll av förläggningsbaracken med 6 500 kronor, av köksbaracken med 1 900 kronor, av samtliga yttertak med 600 kronor, av sanitära och elektriska anläggningar samt värmesystem med 600 kronor och för anskaffande av nytt aggregat till bastun med 1 600 kronor.

3. För en yrkeslärare vid Skinnskatteberg har bostad ordnats i en äldre byggnad, som tidigare utgjort arrendatorsbostad vid ett numera nedlagt skogsjordbruk. Bostaden är i behov av en genomgripande renovering.

4. Styrelsen begär liksom föregående år anslag till uppförande av ett bostadshus för en yrkeslärare vid Skinnskatteberg. Kostnaden har beräknats till 52 000 kronor. Bostäder erfordras även för yrkeslärarna vid Storsund. Styrelsen begränsar sig emellertid f. n. till att föreslå, att en av dessa bostäder skall uppföras. På grund av de jämförelsevis höga byggnadskostnaderna i Norrland beräknas ett anslag av 65 000 kronor erforderligt för detta ändamål. Styrelsen framhåller, att det visat sig omöjligt att erhålla yrkeslärare, som någon längre tid stannar å sin befattning, med mindre bostad finns på platsen. Ständiga ombyten av lärare och långa vakanser inverkar ytterst menligt på undervisningen.

Yttrande. Statskontoret anför, att förslag om anvisande av medel till uppförande av bostadshus för yrkeslärare framfördes i fjolårets petita utan att vinna beaktande. Ämbetsverket förutsätter, att ej heller det nu gjorda yrkandet i sådant hänseende röner tillmötesgående. Övriga förslag synes med hänsyn till nödvändigheten att begränsa statsutgifterna böra vinna beaktande endast i den utsträckning, som kan befinnas av behovet oundgängligen påkallad.

Departementschefen

Vad domänstyrelsen yrkat i fråga om upprustning och underhåll av byggnader vid förläggningarna i Skinnskatteberg och Storsund samt för modernisering av yrkeslärarbostaden i Skinnskatteberg är jag beredd att biträda. För ändamålen bör beräknas ett medelsbehov av $(11\,700 + 11\,200 + 30\,000 =)$ sammanlagt 52 900 kronor. Däremot kan jag icke biträda styrelsens förslag om anvisande av medel till uppförande av nya yrkeslärarbostäder i Skinnskatteberg och Storsund.

Anslaget bör sålunda vid bifall till vad jag nu förordat uppföras med 52 900 kronor, vilket i förhållande till medelsanvisningen för innevarande budgetår innebär en ökning med 32 900 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Byggnadsarbeten för iordningställande av förläggningar för statens förberedande skogskurser* för budgetåret 1955/56 anvisa ett reservationsanslag av 52 900 kronor.

[185] 23. Ersättning till statens domäners fond för utgifter för övertalig personal

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	419 200	393 016
1954/55 (statsliggaren s. 875)	383 500	
1955/56 (förslag)	366 000	

Domänstyrelsen (skr. 28/8 1954) hemställer, att anslaget skall uppföras med 366 000 kronor. Detta innebär i jämförelse med innevarande budgetår en minskning med 17 500 kronor. Av det äskade beloppet avses 19 400 kro-

nor till ersättningar, föranledda av 1934 års riksdags beslut (rskr. 265) att till indragningsstat utan tjänstgöringsskyldighet fr. o. m. den 1 januari 1935 överflytta en skogsskoleföreståndare och en skogsrättare, 19 700 kronor till ersättningar, föranledda av 1937 års riksdags beslut (rskr. 257) att till indragningsstat utan tjänstgöringsskyldighet fr. o. m. den 1 januari 1938 överflytta viss personal vid domänverket och 326 900 kronor till ersättningar till övertalig personal i övrigt enligt den fördelning, som närmare framgår av följande sammanställning.

Personal	Antal entledigade befattningshavare	Total kostnad för år 1955	Fördelning			
			Häradsallm., lappm.-skogar		Ecklesiastika skogar	
			%	kronor	%	kronor
<i>Ordinarie personal</i>						
Jägmästare	19	257 711	34,6	89 168	65,4	168 543
Skogstaxatorer	2	20 922	50	10 461	50	10 461
Kronojägare	71	407 292	37,7	153 549	62,3	253 743
Kontorsbiträden	2	9 726	—	—	100	9 726
Summa ordinarie personal	94	695 651		253 179		442 473
<i>Icke-ordinarie personal</i>						
Revir- och skogsindelningsass.: förtidspension	10	64 131	93,3	61 210	6,7	4 395
livränta	1	1 474				
Summa	11	65 605		61 210		4 395
Kronojägare: förtidspension	11	31 039	34,6	12 466	65,4	23 563
livränta	3	1 990				
Summa	14	36 029		12 466		23 563
Summa icke-ordinarie personal	25	101 634		73 676		27 958
Summa summarum	119	797 285		326 854		470 481

¹ Av beloppet hänför sig omkring 211 200 kronor till avlöningar och återstoden 115 700 kronor till rörligt tillägg.

I fråga om beräkningen av anslaget erinrar domänstyrelsen om att personalen på indragningsstat är underkastad 1920 års provisoriska avlöningsreglemente för domänverket samt de kompletterande bestämmelser härtill, som meddelats genom beslut av Kungl. Maj:t den 29 december 1949. Enär de kontanta avlöningsförmånerna för domänverkets personal å indragningsstat genomgående understiger den pension jämte rörligt tillägg, vartill vederbörande befattningshavare på grund av gällande bestämmelser blir berättigad vid uppnådd pensionsålder, har jämlikt nämnda beslut avlöningsförmånerna under år 1955 upptagits till belopp motsvarande pensionsförmånerna jämte rörligt tillägg. Av den övertaliga personalen har nio tjänstemän avlidit, sedan anslagsäskandena för budgetåret 1954/55 avgavs.

Departementschefen

Då jag icke har något att erinra mot domänstyrelsens beräkning av medelsbehovet under förevarande anslag, hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Ersättning till statens domäners fond för utgifter för övertalig personal* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 366 000 kronor.

[186] 24. Skogsvård m. m.: Bidrag till skogsvårdsstyrelserna: Avlöningar

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	8 952 000	8 668 976
1954/55 (statsliggaren s. 875)	9 078 400	
1955/56 (förslag)	9 390 400	

Y r k a n d e n. *Skogsstyrelsen* (skr. 24/8 1954) hemställer, att anslaget skall höjas med 543 600 kronor till 9 622 000 kronor i enlighet med följande beräkning.

Ökning

1. Överförande och eo-sättning av 20 extra tjänster, avlönade från anslaget Skogsvård m. m.: Bidrag till vissa skogsbrukskurser m. m.: 2 assistenter i Ce 23—Ce 25, 6 förste länsskogvaktare i Ce 19, 6 länsskogvaktare i Ce 17 och 6 instruktörer i Ce 12 204 282
2. Tjänsteförändringar
 - a) 8 förste länsskogvaktare i Ca 19 i st. för 8 länsskogvaktare i Ca 17 (Stockholm, Värmland, Västernorrland och Jämtland samt 2 i vardera Västerbotten och Norrbotten) 7 992
 - b) 1 förste länsskogvaktare i Ce 19 i st. för 1 länsskogvaktare i Ce 17 (Västmanland) 900
 - c) överförande å extra ordinarie stat av 1 assistent i högst Cg 25 (Blekinge) och 8 biträdande länsskogvaktare i högst Cg 14 (Stockholm, Östergötland, Jönköping, Kalmar norra, Kristianstad, Skaraborg, Västmanland och Västernorrland) —
3. Personalförstärkningar
 - a) 2 länsskogvaktare i Ca 17 (Kronoberg och Värmland) 19 656
 - b) 1 kanslibiträde i Ca 11 (Älvsborg) 7 968
 - c) 3 assistenter i Ce 23—Ce 25 (Kalmar södra, Göteborgs och Bohus samt Norrbotten) 40 776
 - d) 1 förste länsskogvaktare i Ce 19 (Jämtland) 11 400
 - e) 1 länsskogvaktare i Ce 17 (Kalmar norra) 10 032
 - f) 8 biträdande länsskogvaktare i Ce 14 (Jönköping, Gotland, Malmöhus och Jämtland samt 4 i Värmland) 70 644
 - g) 3 husmödrar i Ce 10 (Kronoberg, Kalmar norra och Jämtland) 22 536

	Ökning
h) 5 vaktmästare i Ce 10 (Stockholm, Kronoberg, Gotland, Jämtland och Norrbotten)	39 792
i) 1 kontorsbiträde i Ce 6—Ce 8 (Stockholm)	8 650
4. Löneklassförändringar	98 972
	543 600

Motiv. Skogsstyrelsen anför såsom allmän motivering för sina förslag rörande medelsanvisningen till skogsvårdsstyrelsernas avlöningar och omkostnader bl. a., att skogsvårdsstyrelserna framställt åtskilliga önskemål om personalförstärkningar, lönegradsuppflyttningar och ökade medelsanvisningar för olika ändamål. Endast i begränsad omfattning har skogsstyrelsen ansett dessa önskemål böra tillgodoses. Vad angår lönegradsförändringar och nya tjänsters inrättande har skogsstyrelsen funnit påkallat att ingå till Kungl. Maj:t med en särskild framställning om att en allmän omprövning av skogsvårdsstyrelsernas organisation, personaluppsättning och personalens löneställning m. m. måtte verkställas av särskilt tillkallade sakkunniga. Med utgångspunkt från att en sådan allmän utredning och översyn skall komma till stånd har skogsstyrelsen icke funnit lämpligt att i förevarande sammanhang framföra några mera genomgripande ändringsförslag med avseende å personaluppsättningar och löneställningar. Vissa mindre jämkningar och personalförstärkningar, vilkas genomförande icke binder en blivande utredning, har dock ansetts böra föreslås. Förslagen beträffande skogsvårdsstyrelsernas avlönings- och omkostnadsanslag är baserade på den förutsättningen, att den egentliga fältverksamheten icke skall undergå några mera betydande förändringar eller utvidgningar i förhållande till tidigare budgetår. Däremot har förutsatts, att en viss utbyggnad av utbildningsverksamheten och plantskoledriften måste vidtagas, för att skogsvårdsstyrelserna skall bli i stånd att fullgöra de alltmer växande uppgifterna. En dylik förstärkning torde icke utan allvarliga återverkningar för verksamheten kunna ställas på framtiden.

Vad undervisningsverksamheten beträffar erfordras en viss mindre personalförstärkning för att möta det ökade utbildningsbehovet. Härjämte kräves allvarliga krafttag för att förse skogsvårdsstyrelserna med ändamålsenliga skogsvårdsgårdar och undervisningslokaler samt erforderlig personal för anläggningarnas skötsel och drift. Åtskilliga skogsvårdsstyrelser har visserligen redan nu fullgoda undervisningsanläggningar och personal för dessas skötsel. Genom att undervisningsverksamheten utvecklas och beläggningen av gårdarna blir mer och mer kontinuerlig, stiger emellertid också personalkostnaderna. Eftersom dessa ej kan täckas av skogsvårdsgårdarnas avkastning, erfordras ökad medelsanvisning. Husmödrar och vaktmästare bör i likhet med vad som redan genomförts vid ett par skogsvårdsstyrelser beredas extra ordinarie anställning med avlöning från avlöningsanslaget. Om icke dylika pensionsberättigande befattningar snarast inrättas, uppstår allvarliga risker för att de icke kan tillfredsställande besättas.

I fråga om plantskolorna finner skogsstyrelsen det vara nödvändigt med en betydligt kraftigare utvidgning av skogsvårdsstyrelsernas plantskoleareal än vad tidigare förutsatts. Utvidgningen bör emellertid fördelas på ett flertal år.

Beträffande de särskilda posterna anföres i huvudsak följande.

1. I enlighet med riksdagens beslut (prop. 1954: 141; JoU 22; rskr. 232) bör kostnaderna för ifrågavarande 20 extra tjänster överföras från anslaget till Bidrag till vissa skogsbrukskurser m. m. till skogsvårdsstyrelsernas avlöningsanslag. Tjänsterna bör i samband därmed ombildas till extra ordinarie och placeras, assistenterna i Ce 23—Ce 25 (reglerad befordringsgång), förste länsskogvaktarna i Ce 19, länsskogvaktarna i Ce 17 och instruktörerna i Ce 12.

2 och 3. Skogsstyrelsen lämnar inledningsvis följande redogörelse för skogsvårdsstyrelsernas förslag till tjänsteförändringar och personalförstärkningar.

I fråga om *tjänsteförändringar* har skogsvårdsstyrelserna begärt överförande till ordinarie stat av 1 länsskogvaktartjänst i Ce 17 (Kronoberg) och till extra ordinarie stat av 3 tjänster för extra biträdande länsskogvaktare i Cg 14 (Kalmar norra, Kristianstad och Västmanland). Styrelserna har vidare föreslagit följande tjänsteutbyten, nämligen inrättande av 1 distriktsjägmästartjänst i Ca 30 i stället för 1 tjänst såsom förste assistent i Ca 27 (Västerbotten), 3 tjänster såsom förste assistent i Ca 27 i stället för 3 assistenttjänster i Ca 25 (Jönköping, Värmland och Västernorrland), 1 assistenttjänst i Ca 25 i stället för en extra ordinarie dylik tjänst i Ce 23—Ce 25 (Kronoberg), 19 tjänster för förste länsskogvaktare i Ca 19 i stället för motsvarande antal tjänster såsom länsskogvaktare i Ca 17 (Stockholm, Skaraborg, Värmland och Västernorrland envar 1, Malmöhus, Jämtland och Västerbotten envar 2, Kopparberg 3 samt Norrbotten 6), 2 kansliskrivartjänster i Ca 15 i stället för 2 kontoristtjänster i Ca 13 (Jönköping och Jämtland), 2 tjänster såsom förste länsskogvaktare i Ce 19 i stället för 1 länsskogvaktartjänst i Ce 17 (Västmanland) och 1 länsskogvaktartjänst i Cg 17 (Jämtland) samt 1 länsskogvaktartjänst i Ce 17 i stället för en instruktörstjänst i Cg 12 (Kalmar norra). Härutöver har föreslagits följande lönegradsuppflyttningar, nämligen av 1 länsjägmästartjänst från Ca 34 till Ca 37 (Värmland), av 1 kamrerartjänst från Ca 23 till Ca 25 (Jämtland) samt av 2 kamrerartjänster från Ca 21 till Ca 23 (Jönköping och Värmland). Styrelserna har slutligen uttalat sig för att en omprövning måtte komma till stånd av lönegradsplaceringen för vissa jägmästar- och kamrerartjänster utöver de angivna samt att en allmän förbättring av länsskogvaktarpersonalens löneställning måtte vidtagas.

Beträffande *personalförstärkningar* har föreslagits inrättande av 1 assistenttjänst i Ca 25 (Norrbotten), 2 länsskogvaktartjänster i Ca 17 (Kalmar norra och Värmland), 3 tjänster såsom biträdande länsskogvaktare i Ca 14 (Jönköping samt 2 i Värmland), 1 plantskoleföreståndartjänst i Ca 14 (Kalmar norra), 1 kontoristtjänst i Ca 13 (Kronoberg), 1 kanslibiträdets-tjänst i Ca 11 (Älvsborg), 4 assistenttjänster i Ce 23—Ce 25 (Kronoberg, Kalmar södra, Älvsborg och Norrbotten), 3 länsskogvaktartjänster i Ce 17 (Södermanland, Halland och Älvsborg), 13 tjänster såsom biträdande länsskogvaktare i Ce 14 (Kronoberg, Kalmar norra, Gotland, Malmöhus, Västmanland, Västernorrland, Jämtland och Västerbotten envar 1 samt Värmland 5), 1 tjänst såsom biträdande plantskoleföreståndare i Ce 14 (Söderman-

land), 3 husmoderstjänster i Ce 10 (Kronoberg, Kalmar norra och Jämtland), 5 vaktmästartjänster i Ce 10 (Stockholm, Kronoberg, Gotland, Jämtland och Norrbotten) samt 2 kontorsbiträdestjänster i Ce 6—Ce 8 (Stockholm och Skaraborg).

Beträffande de under förevarande punkter framförda förslagen anför skogsstyrelsen i övrigt i huvudsak följande.

2 a och b. Vad angår de föreslagna utbytena av åtta ordinarie länsskogvaktartjänster och en extra ordinarie sådan tjänst mot motsvarande antal tjänster som förste länsskogvaktare avses därmed befattningar, vilka är förenade med särskilt kvalificerade arbetsgöromål, såsom föreståndarskap för skogsvårdsgård eller därmed i ansvarshänseende likställda arbetsuppgifter. Antalet befordringstjänster för länsskogvaktarpersonal är f. n. synnerligen ringa, och en ökning inom ramen för nu uppdragna riktlinjer för dylika tjänsters inrättande synes i hög grad önskvärd. Tidigare framlagda förslag i angiven riktning har också undantagslöst bifallits. Frågan om inrättande av befordringstjänster för länsskogvaktarpersonal i vidare omfattning efter andra grunder än de hittillsvarande torde få prövas av den utav skogsstyrelsen föreslagna utredningen.

2 c. Förslaget under denna punkt, vilket innebär ett upprepande av motsvarande förslag i äskandena för budgetåren 1953/54 och 1954/55 (IX ht 1954 s. 367), utgör ett led i strävandena att fastare knyta personal till skogsvårdsstyrelsetjänst.

3 a. Skogsstyrelsen har redan i tidigare medelsäskanden framhållit, att antalet länsskogvaktartjänster hos skogsvårdsstyrelserna i Kronobergs och Värmlands län är otillräckligt med hänsyn till en ändamålsenlig distriktsindelning. Förslaget under denna punkt innebär en upprepning av föregående års hemställan i ämnet (IX ht 1954 s. 368).

3 b och i. De under dessa punkter upptagna förslagen har framställts jämväl i äskandena för budgetåren 1953/54 och 1954/55 (IX ht 1954 s. 368 o. 369). Förslagens genomförande innebär, att de ifrågavarande båda skogsvårdsstyrelserna sättes i samma ställning som övriga sådana styrelser erhöi redan vid genomförandet år 1952 av 1947 års biträdesutrednings förslag.

3 c och f. Skogsstyrelsen har under dessa punkter i stort sett återkommit med de förslag, som de båda senaste åren framförts i ämnet och avser att bereda personal, som oundgängligen erfordras för verksamheten, tryggare anställningsförhållanden (IX ht 1954 s. 368). Minskningen av antalet assistenttjänster från fem till tre jämfört med föregående års förslag är föranledd av att skogsstyrelsen ansett detta personalbehov böra delvis tillgodoses genom förslaget under punkt 1 i vad det avser assistenttjänster. Alla de begärda tjänsterna har funnits under ett flertal år på bekostnad av omkostnadsmedel. Skogsstyrelsen fäster vidare uppmärksamheten på att hälften av de begärda befattningarna såsom biträdande länsskogvaktare är avsedd för Värmlands län, där antalet tjänster för länsskogvaktarpersonal är särskilt otillräckligt. Förslaget innebär dock i nämnda hänseende en ned-

prutning med tre befattningar av skogsvårdsstyrelsens i och för sig väl-motiverade äskande.

3 d och e. Den skogsvårdsstyrelserna åvilande utbildnings- och undervisningsverksamheten kräver, att antalet länsskogvaktartjänster för yrkesutbildning utökas med minst två utöver de under punkt 1 upptagna. Tjänsterna är avsedda för Jämtlands län och Kalmar norra län.

3 g och h. De under dessa punkter upptagna tjänsterna är oundgängligen erforderliga för verksamheten vid respektive skogsvårdsgårdar. Då behovet är stadigvarande, bör tjänsterna överföras till avlöningsanslaget och upptagas på extra ordinarie stat.

4. Ökningen under denna punkt är av automatisk karaktär.

Y t t r a n d e n. *Statskontoret* anför, att de förslag om beredande av extra ordinarie anställning för viss fältpersonal samt om inrättande av nya tjänster, vilka utgör en upprepning av i tidigare anslagsäskanden framförda, då avvisade önskemål, synes alltjämt böra lämnas obeaktade. *Statskontoret* anser sig ej heller böra biträda skogsstyrelsens begäran, att de för utbildningsverksamheten nyinrättade 20 extra befattningarna skall uppföras såsom extra ordinarie.

Med hänsyn till den betydande utökning av styrelsernas lärarpersonal, som nyligen ägt rum, bör vidare enligt ämbetsverket någon ytterligare förstärkning av denna personal ej nu medgivas.

Med anledning av förslaget om utbyte av vissa länsskogvaktartjänster mot tjänster som förste länsskogvaktare framhåller *statskontoret*, att löneställningen för länsskogvaktarna prövats av statsmakterna i samband med tjänsteförteckningsrevisionen (prop. 1952: 241). Enligt direktiven för 1955/56 års budgetbehandling kan lönegradsuppflyttning ifrågakomma endast där på grund av ändrade arbetsuppgifter eller ändrad ansvarsställning viss tjänst eller viss grupp av tjänster ändrat karaktär. Då någon utredning i sådant avseende ej förebragts, kan *statskontoret* icke tillstyrka bifall till skogsstyrelsens hemställan i denna del. Därest, såsom skogsstyrelsen förut-satt, en allmän omprövning av skogsvårdsstyrelsernas organisation, personaluppsättning och personalens löneställning m. m. kommer till stånd, anser *statskontoret*, att det bör anstå med prövning av lönegradsplaceringen för nu ifrågavarande länsskogvaktare.

Statens lönenämnd framhåller, med anledning av förslaget att inrätta nio förste länsskogvaktartjänster i stället för lika många länsskogvaktartjänster, att enligt hittills tillämpade principer (prop. 1946: 126, s. 74, prop. 1950: 1, bil. 11, s. 289 och prop. 1952: 1, bil. 11, s. 310) förste länsskogvaktartjänster avsetts för föreståndare för skogsvårdsgårdar. I överensstämmelse härmed tillstyrker lönenämnden allenast, att sex förste länsskogvaktartjänster in-rättas, nämligen en i Stockholms län, två i vardera Västerbottens och Norrbottens län samt en i Västmanlands län. Förslagen under punkterna 3 d), e) och g) föranleder ingen erinran från lönenämndens sida.

Departementschefen

Vad först angår skogsstyrelsens förslag att till förevarande anslag skall överföras tjänster, till vilka medel för innevarande budgetår beräknats under reservationsanslaget Bidrag till vissa skogsbrukskurser m. m., kan jag tillstyrka detsamma. För inrättande av två assistenttjänster i för civiljägmästare gällande reglerad befordringsgång, sex förste länsskogvaktartjänster i lönegrad Ce 19, sex länsskogvaktartjänster i lönegrad Ce 17 och sex instruktörstjänster i lönegrad Ce 12 bör anslaget sålunda uppräknas med 204 300 kronor. Det torde böra få ankomma på skogsstyrelsen att avgöra, hur ifrågavarande tjänster skall fördelas mellan skogsvårdsstyrelserna.

Beträffande de av skogsstyrelsen ifrågasatta personalförstärkningarna och personalförändringarna är jag beredd att tillstyrka styrelsens förslag endast i vad avser inrättandet av en kontorsbiträdestjänst i reglerad befordringsgång vid skogsvårdsstyrelsen i Stockholms län. Vid bifall härtil bör anslaget uppräknas med 8 700 kronor. Jag får emellertid i detta sammanhang anmäla, att det är min avsikt att hos Kungl. Maj:t begära bemyndigande att tillsätta en utredning med uppgift bl. a. att företaga en omprövning av skogsvårdsstyrelsernas organisation och personaluppsättning.

Anslaget torde slutligen på grund av beräknade löneklassförändringar böra uppräknas med 99 000 kronor.

Vid bifall till vad jag nu förordat, bör anslaget höjas med $(204\,300 + 8\,700 + 99\,000 =)$ 312 000 kronor. Av detta belopp hänför sig 87 200 kronor till posten avlöningar till ordinarie personal och 224 800 kronor till posten avlöningar till icke-ordinarie personal. Ifrågavarande poster skulle följaktligen för nästa budgetår behöva upptagas med $(7\,467\,200 + 87\,200 =)$ 7 554 400 kronor respektive $(1\,523\,200 + 224\,800 =)$ 1 748 000 kronor. Då posten arvoden till styrelseledamöter med flera bör beräknas med oförändrat belopp av 88 000 kronor, skulle anslaget för nästa budgetår behöva upptagas till $(7\,554\,400 + 1\,748\,000 + 88\,000 =)$ 9 390 400 kronor.

Liksom för innevarande budgetår torde Kungl. Maj:t böra äga bemyndiga skogsstyrelsen att fördela såväl förevarande anslag som skogsvårdsstyrelsernas omkostnadsanslag ävensom att fastställa utgifts- och inkomststater för skogsvårdsstyrelserna. I samband därmed bör skogsstyrelsen även äga meddela erforderliga föreskrifter rörande staternas tillämpning.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Skogsvård m. m.: Bidrag till skogsvårdsstyrelserna:*
Avlöningar för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag
 av 9 390 400 kronor.

[187] 25. Skogsvård m. m.: Bidrag till skogsvårdsstyrelserna: Omkostnader

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budget- årets utgång
1953/54	15 491 000	5 470 393	114 642
1954/55 (statsliggaren s. 878) ..	5 766 000		
1955/56 (förslag)	6 366 000		

Till bestridande av skogsvårdsstyrelsernas omkostnader för innevarande budgetår beräknas förutom anslaget å 5 766 000 kronor en mindre behållning å föregående budgetårs omkostnadsanslag stå till förfogande. Av anslagsbeloppet har 5 468 900 kronor fördelats mellan skogsvårdsstyrelserna, medan återstoden tills vidare förbehållits skogsstyrelsens disposition. Något ianspråktagande av eget kapital hos skogsvårdsstyrelserna har icke förutsatts skola ifrågakomma. Det i statsverkspropositionen (IX ht 1954 s. 374) upptagna byggnadsprojektet, som avsetts skola finansieras på dylikt sätt, har nämligen förfallit tills vidare.

Y r k a n d e n. *Skogsstyrelsen* (skr. 24/8 1954) hemställer, att anslaget skall upptagas med 7 265 000 kronor, vilket innebär en ökning med 1 499 000 kronor i förhållande till innevarande budgetår. Skogsvårdsstyrelsernas utgifter har därvid beräknats till 16 088 600 kronor. Dessutom har liksom för innevarande år upptagits ett belopp av 350 000 kronor för att täcka under budgetåret uppkommande oförutsedda utgifter.

I enlighet med vad som förut anförts vid behandlingen av skogsstyrelsens omkostnadsanslag bör vidare enligt skogsstyrelsen till här ifrågavarande anslag överflyttas kostnaderna för tryckning av dels skogsvårdsstyrelsernas berättelser inklusive de s. k. rikstabellerna, dels gemensamma blanketter, vilka genom skogsstyrelsens försorg tillhandahållas skogsvårdsstyrelserna. Utgifterna för berörda båda ändamål beräknas till 15 000 respektive 40 000 kronor. Från anslaget avses i fortsättningen även skola bestridas kostnaderna för artiklar till och tryckning av publikationen Från skogsvårdsstyrelsernas arbetsfält. Kostnaderna för denna har hittills kunnat bestridas av avsatta skogsvårdsavgiftsmedel, vilka ställts till skogsstyrelsens disposition. Dessa medel kommer emellertid att vara förbrukade med utgången av innevarande år. Den årliga kostnaden för publikationen beräknar skogsstyrelsen till 4 000 kronor.

Slutligen föreslår skogsstyrelsen, att under anslaget skall beräknas ett belopp av 150 000 kronor för att möjliggöra uppräknig av vissa skogsvårdsstyrelser utgående behållningar. Uppräkningen är erforderlig för att skogsvårdsstyrelserna ej skall bli nödsakade att upptaga tillfälliga lån. Behovet av ökade rörelsemedel sammanhänger framför allt med den ökade plantförsörjningsverksamheten. Beloppet torde få fördelas av skogsstyrelsen med hänsyn till föreliggande behov.

De sammanlagda utgifterna för skogsvårdsstyrelserna under budgetåret

¹ Härav å tilläggsstat II 50 000 kronor.

1955/56 har skogsstyrelsen sålunda beräknat till (16 088 600 + 350 000 + 15 000 + 40 000 + 4 000 + 150 000 =) 16 647 600 kronor.

Skogsvårdsstyrelsernas egna inkomster har uppskattats till 9 254 600 kronor. Av deras egna kapitaltillgångar anses något tillskott icke kunna ifrågakomma. Däremot har det förutsatts, att ett belopp av 128 000 kronor skall upplånas.

M o t i v. Skogsstyrelsen framhåller inledningsvis, att skogsvårdsstyrelserna uppskattat de sammanlagda omkostnaderna till 17 826 243 kronor, varav 98 765 kronor för uppräknig av den utgående behållningen hos vissa av dem. Då motsvarande utgifter i gällande stater upptagits till 13 931 600 kronor, har skogsvårdsstyrelserna sålunda räknat med en utgiftsökning av nära 3 900 000 kronor nästkommande budgetår. Då inkomsterna samtidigt beräknas öka med allenast omkring 390 700 kronor samt något ianspråktagande av eget kapital ej förutsatts, innebär skogsvårdsstyrelsernas förslag en avsevärd nettoomkostnadsstegring. Den upptagna utgiftsökningen sammanhänger dels med en beräknad utvidgning av verksamheten, dels med den allmänna ökning av utgifterna för olika ändamål, som är en följd av inträffade prisstegringar och medgivna förhöjningar av löneförmåner m. m. Skogsstyrelsen har emellertid vid anslagsprövningen utgått från att den egentliga verksamheten på fältet skall få i huvudsak samma omfattning som innevarande budgetår. En viss förstärkning av de personella och materiella resurserna har dock befunnits erforderlig på grund av vidgade arbetsuppgifter, framför allt i fråga om undervisning och plantförsörjning. Utgiftsstegringarna i övrigt är praktiskt taget helt automatiska.

Vad angår skogsvårdsstyrelsernas utgifter under budgetåret 1955/56 har skogsvårdsstyrelserna, såsom framgår av det föregående, uppskattat dem till 17 826 243 kronor, medan skogsstyrelsen beräknat dem till 16 088 600 kronor. I förhållande till de i utgiftsstaten för innevarande år angivna utgifterna innebär skogsstyrelsens förslag en ökning med 2 157 000 kronor i enlighet med följande sammanställning.

	Beräknat för 1955/56	Ökning	Minskning
1. Avlöningar till tillfällig personal	2 722 400	81 300	
2. Resekostnadsersättningar	2 236 000	5 000	
3. Traktamenten	2 183 000		
4. Sjukvård	34 700	6 900	
5. Tjänstelokaler och expenser	1 046 500	109 200	
6. Inventarier	235 500	32 000	
7. Kursverksamhet	129 600	31 800	
8. Annan upplysning och propaganda	94 300	5 300	
9. Diverse	66 500	4 300	
10. Fröförsörjning	635 600		74 800
11. Plantförsörjning	3 915 000	1 300 000	
	510 000		
12. Skogsvårdsgårdar	2 012 000	682 900	

	Beräknat för 1955/56	Ökning	Minskning
13. Övriga fastigheter	141 100	31 500	
14. Kapital	11 300		1 900
15. Lån	115 100		56 500
	16 088 600	+ 2 290 200	— 133 200
		+ 2 157 000	

Rörande beräkningen av de olika utgiftsposterna anför skogsstyrelsen i huvudsak följande.

1. Att en utgiftsstegring under denna anslagstitel beräknas inträda trots vad som i det föregående förordats i fråga om överförande till avlöningsanslaget av kostnaderna för vissa tjänster, sammanhänger främst med de ökade arbetsuppgifterna på plantförsörjningens och undervisningens område. Kostnadsökningen i anledning härav kompenseras emellertid till stor del av ökade inkomster under titlarna utförda uppdrag (övrigt) och plantförsörjning. Vid beräkningen av lönekostnaderna under denna punkt har skogsstyrelsen utgått från att nu gällande avlöningsgrunder för personal, som här avses, skall tillämpas tämligen oförändrade nästa budgetår.

2. Posten resekostnadsersättningar bör enligt skogsstyrelsen uppräknas med 5 000 kronor.

4. För sjukvård beräknar skogsstyrelsen med hänsyn till belastningen under senare år ett med 6 900 kronor höjt belopp.

5—6. Beträffande posten tjänstelokaler och expenser avser 28 000 kronor ökade hyreskostnader till följd av inflyttning i nya tjänstelokaler eller utvidgning av äldre, 43 500 kronor utgifter för anskaffning av nya ekonomiska kartor (flygkartor) för fältarbetet och återstoden, 37 700 kronor, ökade kostnader för telefonabonnemang på grund av utökning av tjänstelokalerna, särskilda kostnader för flyttning i samband med ombyte av lokaler m. m. Højningen av inventarieposten är bl. a. nödvändig för att möjliggöra viss erforderlig nyanskaffning av möbler, gardiner och armatur m. m. till de ökade tjänstelokalerna samt för komplettering av inventariebeståndet.

7. De vidgade uppgifterna på undervisningens område nödvändiggör en uppräknig av utgiftsposten kursverksamhet bl. a. för att möjliggöra anskaffande av undervisningsmateriel i ökad omfattning.

8—9. Uppräkningen av dessa poster har ansetts påkallad med hänsyn till stegrade utgifter.

10—11. I fråga om verksamheten med frö och plantor uppgår de av skogsvårdsstyrelserna beräknade inkomsterna till 568 230 respektive 3 376 100 kronor, medan utgifterna upptagits till 766 900 respektive 4 005 750 kronor. Skogsvårdsstyrelserna räknar alltså med en förlust å dessa verksamhetsgrenar av 198 670 respektive 629 650 kronor. Hårtill kommer beräknade kostnader för återbetalning av frölån med 60 000 kronor. Den totala nettoförlusten å fröförsörjningen skulle således uppgå till 258 670 kronor. Enligt skogsstyrelsens förmenande bör man i fråga om skogsvårdsstyrelsernas verksamhet med frö i enlighet med vad som förutsatts i statberäkningarna för de senaste budgetåren i stort sett kunna räkna med att utgifter och inkomster skall balansera. I enlighet härmed har skogsstyrelsen, som funnit kostnaderna för återbetalning av frölån nästkommande budgetår böra upptagas till det av skogsvårdsstyrelserna angivna beloppet, 60 000 kronor, beräknat utgif-

terna under titeln fröförsörjning till 635 600 kronor och inkomsterna till 662 200 kronor, vilket innebär en nettoförlust av 33 400 kronor. Förlusten beror på vissa investerings- och reparationsarbeten i fröklängningsanstalter. Vad gäller verksamheten med plantförsörjning har skogsstyrelsen i föregående års medelsäskanden (IX ht 1954 s. 373) anført, att en successiv utbyggnad av skogsvårdsstyrelsernas plantskolor allttjämt är nödvändig med hänsyn till plantförsörjningsläget i landet och att på grund därav under åtskilliga år framåt en viss tämligen betydande förlust i verksamheten är ofrånkomlig. Statsmakternas ställningstagande i frågan innebär också i huvudsak ett godtagande av detta resonemang. I staten för innevarande budgetår har räknats med en totalförlust å plantförsörjningsverksamheten av 468 000 kronor. Enahanda beräkningssätt för nästa budgetår skulle utvisa en nettoförlust av 483 000 kronor. Skogsstyrelsen har därvid beräknat inkomsterna till 3 432 000 kronor och utgifterna till 3 915 000 kronor. Av sistnämnda belopp förutsättes emellertid 28 000 kronor skola täckas genom upptagande av lån, vartill tillstånd av Kungl. Maj:t redan beviljats vederbörande skogsvårdsstyrelse.

Behov av planter, rationaliseringssynpunkter och allmänna beredskaps-skal påfordrar enligt skogsstyrelsen under de närmaste åren en mycket kraftig utökning av skogsvårdsstyrelsernas plantskoleanläggningar. De närmare skälen härför har redovisats i en av kommittén för produktionsfrämjande åtgärder avgiven utredning. Bl. a. med hänsyn till att det utgör en skogsvårdsstyrelserna författningsenligt åvilande normal arbetsuppgift att förse skogsägarna med planter, har skogsstyrelsen ansett det principiellt riktigast, att kostnaderna för utvidgningen belastar skogsvårdsstyrelsernas ordinarie anslag. Skogsstyrelsen har sålunda icke funnit sig böra räkna med att, på sätt produktionskommittén förslagsvis tänkt sig, prisutjämningsmedel för ändamålet skall stå till förfogande i nämnvärd utsträckning. Medelsbehovet för utbyggnaden av plantförsörjningsverksamheten har av skogsstyrelsen för närmaste femårsperiod beräknats till 2 020 000 kronor, varav på budgetåret 1955/56 skulle belöpa 510 000 kronor. Nettoförlusten för plantförsörjningsverksamheten 1955/56 skulle på grund härav komma att uppgå till $(483\,000 + 510\,000 =) 993\,000$ kronor.

12—13. Under dessa titlar har skogsvårdsstyrelserna upptagit utgifterna till 2 800 700 respektive 134 035 kronor, medan inkomsterna beräknats till 775 900 respektive 109 835 kronor. En väsentlig del av utgifterna under titeln skogsvårdsgårdar avser uppförande eller ombyggnad av undervisnings- och elevlokaler samt verkställande av vissa andra anläggningsarbeten. Sålunda har skogsvårdsstyrelsen i Stockholms län beräknat 70 000 kronor till skogsvägar på skogsvårdsgården Ladvik och 25 000 kronor till ombyggnad av ett bostadshus i Ed, avsett såsom tjänstebostad för en biträdande läns-skogsvaktare och plantskoleföreståndare. Skogsvårdsstyrelsen i Jönköpings län har beräknat 50 000 kronor såsom ytterligare bidrag till uppförande av en lokal för verktygsvård jämte elevhem och garage på skogsvårdsgården Trollebo och skogsvårdsstyrelsen i Kronobergs län 35 000 kronor till ombyggnad av en vaktmästarbostad på skogsvårdsgården Asa. Skogsvårdsstyrelserna i Kalmar norra och Hallands län har beräknat 20 000 respektive 30 000 kronor för byggandet av lokaler för verktygsvård på skogsvårdsgårdarna Lidhem och Lia. Vidare har skogsvårdsstyrelsen i Blekinge län upptagit 250 000 kronor såsom ytterligare bidrag till skol- och elevlokaler på skogsvårdsgården Sjöarp samt skogsvårdsstyrelsen i Kristianstads län 225 000 kronor såsom bidrag till gäldande av köpeskillingen för den nyligen inköpta skogsvårdsgården Breanäs, visst kompletteringsförvärv av mark till denna gård samt iordningställande av gården för undervisningsändamål. Skogsvårdsstyrelsen i

Värmlands län har äskat 100 000 kronor såsom ytterligare bidrag till uppförandet av skol- och elevbyggnad på skogsvårdsgården Södra Viken samt skogsvårdsstyrelsen i Västernorrlands län 500 000 kronor till förvärv av en central skogsvårdsgård vid Sollefteå samt för bidrag till uppförande av undervisningslokaler å denna. Slutligen har skogsvårdsstyrelsen i Jämtlands län upptagit 70 000 kronor för visst kompletteringsförvärv av mark till skogsvårdsgården Halåsen, skogsvårdsstyrelsen i Västerbottens län 90 000 kronor för inrättande av lokal för verktygsvård m. m. på skogsvårdsgården Bäcksjö och iordningställande av elevbostäder på skogsvårdsgården Hammar samt skogsvårdsstyrelsen i Norrbottens län 100 000 kronor för påbörjande av byggnadsarbeten på en tilltänkt skogsvårdsgård i Saarisuando.

Skogsstyrelsen anser synnerligen angeläget, att det pågående arbetet med att förse skogsvårdsstyrelsernas skogsvårdsgårdar med ändamålsenliga lokaler och annan utrustning för undervisningen kan fullföljas i så snabb takt som möjligt och att de skogsvårdsstyrelser, som saknar lämpliga skogsvårdsgårdar, beredes möjlighet att, då tillfälle yppar sig, förvärva och iordningställa sådana. Skogsvårdsstyrelsernas äskanden rörande skogsvårdsgårdarnas upprustning och utbyggnad m. m. synes enligt skogsstyrelsen i gemen väl motiverade, och de föreslagna projekten synes i stort sett böra komma till utförande i tilltänkt omfattning. En viss begränsning av medelsanvisningen för budgetåret 1955/56 finner skogsstyrelsen likväl möjlig att vidtaga. Sålunda torde bidraget till det av skogsvårdsstyrelsen i Stockholms län föreslagna vägbyggnadsprojektet böra stanna vid 35 000 kronor. Vidare synes kostnaderna för byggnadsarbetena å skogsvårdsstyrelsens i Blekinge län skogsvårdsgård Sjöarp böra fördelas på ytterligare ett budgetår; för budgetåret 1955/56 liksom för innevarande budgetår synes sålunda böra upptagas ett belopp av 100 000 kronor. I fråga om det av skogsvårdsstyrelsen i Kristianstads län upptagna kostnadsbeloppet avser 135 000 kronor köpeskilling för den med Kungl. Maj:ts tillstånd inköpta skogsvårdsgården Breanäs, medan 65 000 kronor utgör beräknad köpesumma för det tilltänkta kompletteringsförvärvet och 25 000 kronor oundgängliga kostnader för upprustning av byggnaderna på skogsvårdsgården. Skogsstyrelsen, som intet har att erinra mot de av skogsvårdsstyrelsen verkställda kostnadsberäkningarna, har förutsatt, att av köpeskillingen för Breanäs 35 000 kronor skall kunna anvisas av skogsstyrelsen från ofördelade anslagsmedel innevarande budgetår samt att 100 000 kronor skall täckas genom upptagande av län.

Skogsvårdsstyrelsen i Västernorrlands län har för en tilltänkt skogsvårdsgård träffat preliminärt avtal om förvärv av skog och inägor till en fastighet i Multrå socken för en avtalad köpeskilling av 100 000 kronor. Till täckande av nämnda köpesumma och för påbörjande av byggnadsarbeten för skollokaler å skogsvårdsgården har skogsstyrelsen funnit sig böra för nästa budgetår räkna med ett belopp av 250 000 kronor. Frågan om anvisande av ytterligare statsbidrag för de fortsatta byggnadsarbetena vid gården torde enligt skogsstyrelsen framdeles få upptagas till prövning. Skogsvårdsstyrelsen förutsätter, att lokala bidrag till ändamålet skall kunna erhållas i viss utsträckning.

De av skogsvårdsstyrelserna i Jönköpings och Jämtlands län upptagna beloppen har skogsstyrelsen funnit sig icke böra medtaga, enär ifrågavarande utgifter torde kunna finansieras i annan ordning. Ej heller har skogsstyrelsen funnit sig böra nu räkna med något utgiftsbelopp för den av skogsvårdsstyrelsen i Norrbottens län tilltänkta skogsvårdsgården i Saarisuando med hänsyn till att frågan om förvärv av mark för ändamålet ännu icke är slutgiltigt löst. I övrigt har skogsstyrelsen funnit sig kunna i huvudsak godtaga de av skogsvårdsstyrelserna gjorda beräkningarna, dock att skogs-

styrelsen icke räknat med större medelsanvisning för det av skogsvårdsstyrelsen i Hallands län upptagna byggnadsprojektet än 20 000 kronor eller samma belopp som för motsvarande byggnad å skogsvårdsgården Lidhem i Kalmar norra län.

I enlighet med förutnämnda beräkningar och efter vissa reduceringar av de av skogsvårdsstyrelserna i övrigt uppskattade kostnaderna beräknar skogsstyrelsen utgifterna för skogsvårdsgårdar och övriga fastigheter till 2 012 000 respektive 141 100 kronor. Detta innebär en ökning med 682 900 respektive 31 500 kronor i förhållande till staterna för innevarande budgetår. I utgiftssiffran för skogsvårdsgårdar ingår ersättning till domänstyrelsen för upplåten mark till skogsvårdsgårdarna Ladvik i Stockholms län och Asa i Kronobergs län med 100 000 respektive 26 000 kronor. Skogsstyrelsen anmärker liksom i föregående års medelsaskanden, att den förstnämnda ersättningen synes alltför hög med hänsyn till det värde, som den till skogsvårdsgården hörande marken representerar för skogsvårdsstyrelsen, och vill för sin del föreslå, att en omprövning av ersättningens storlek kommer till stånd. I avvaktn på en dylik omprövning har skogsstyrelsen likväl ansett sig böra räkna med det hittillsvarande utgiftsbeloppet, 100 000 kronor.

14—15. Av utgifterna för återbetalning av lån avser 60 000 kronor frölån och 55 100 kronor övriga lån.

För täckande av skogsvårdsstyrelsernas utgifter under budgetåret 1955/56 står i första hand till förfogande skogsvårdsstyrelsernas egna inkomster i verksamheten. Dessa har, såsom framgått av det föregående, av skogsstyrelsen beräknats till 9 254 600 kronor. Därjämte förutsättes, att ett belopp av 128 000 kronor av utgifterna kommer att täckas genom lån. I förhållande till de i staten för innevarande år angivna inkomsterna innebär skogsstyrelsens beräkning en ökning med 918 900 kronor i enlighet med följande sammanställning.

	Beräknat för 1955/56	Ökning	Minskning
Biträdesersättningar	3 951 000	26 000	
Övrigt	164 000	108 000	
Försäljning av frö m. m.	662 200		105 300
» » planter m. m.	3 432 000	775 000	
Skogsvårdsgårdar	874 800	101 800	
Övriga fastigheter	109 100	9 900	
Kapital	27 300		3 500
Diverse	34 200	7 000	
	9 254 600	+ 1 027 700	— 108 800
		+ 918 900	

Rörande beräkningen av inkomsterna anför skogsstyrelsen i huvudsak följande.

I skogsvårdsstyrelsernas förslag till inkomststater beräknas inkomsterna i verksamheten under nästkommande budgetår till 8 795 443 kronor. Motsvarande inkomster har i de för innevarande budgetår fastställda staterna upptagits till 8 335 700 kronor. Av inkomsterna för utförda uppdrag har

skogsvårdsstyrelserna beräknat, att 3 776 368 kronor skall inflyta i form av biträdesersättningar och 132 010 kronor utgöra inkomster i övrigt. I fråga om biträdesersättningarna har skogsstyrelsen räknat med att biträdesverksamheten under nästkommande budgetår skall erhålla i stort sett samma omfattning, som förutsatts i de till grund för innevarande års stater föreliggande beräkningarna. Även beträffande fördelningen av biträdesdagarna på åtgärdsgrupper har skogsstyrelsen ansett sig kunna i huvudsak bygga på samma fördelningsgrunder som vid fastställandet av staterna för innevarande budgetår. Med utgångspunkt därifrån och från att det blir nödvändigt att tillämpa de för innevarande budgetår fastställda jämförelsevis höga taxorna utan nämnvärd sänkning även nästkommande budgetår har skogsstyrelsen funnit sig böra räkna med ett inkomstbelopp av 3 951 000 kronor, vilket innebär en höjning med 26 000 kronor. Intäkterna av utförda uppdrag i övrigt beräknas skola öka från 56 000 kronor till 164 000 kronor eller med 108 000 kronor. Denna ökning återspeglas på utgiftssidan i den förnt angivna utgiftstegringen under titeln avlöningar till tillfällig personal.

Beträffande titlarna frö- och plantförsörjning beräknar skogsstyrelsen inkomsterna till 662 200 respektive 3 432 000 kronor, vilket innebär, att skogsvårdsstyrelsernas beräkningar höjts med 93 970 kronor såvitt gäller den förstnämnda titeln och med 55 900 kronor i vad avser titeln plantförsörjning.

Inkomsterna under titlarna skogsvårdsgårdar, övriga fastigheter, kapital och diverse uppskattar skogsstyrelsen till 874 800, 109 100, 27 300 och 34 200 kronor.

Då utgifterna för skogsvårdsstyrelserna under budgetåret 1955/56 beräknats till 16 647 600 kronor och till täckande av dessa utgifter ett belopp av $(9\,254\,600 + 128\,000 =) 9\,382\,600$ kronor ansetts komma att stå till förfo- gande, skulle medelsbehovet under anslaget utgöra 7 265 000 kronor.

Y t t r a n d e. Statskontoret erinrar om att höjningen av förevarande anslag för innevarande budgetår begränsades till 325 000 kronor, och förutsätter, att sträng restriktivitet vid prövningen av anslagsäskandena är i än högre grad påkallad för nästkommande budgetår.

Statskontoret anför vidare.

Beträffande verksamheten för fröförsörjningen synes angeläget, att de i årets statsverksproposition angivna riktlinjerna för denna verksamhetsgren, enligt vilka inkomsterna och utgifterna skall balansera varandra, blir bestämmande för kostnadsberäkningen även under nästkommande budgetår. I enlighet härmed bör jämväl kostnaderna för vissa investeringsarbeten m. m. liksom för innevarande budgetår beräknas täckta av inkomster å verksamheten.

Vad angår plantförsörjningen vill statskontoret erinra, att nettoförlusten å verksamheten för innevarande budgetår uppskattats till 464 000 kronor, innebärande en förhöjning med i runt tal 200 000 kronor jämfört med budgetåret 1953/54. Nettoförlusten å plantförsörjningen lär för nästkommande budgetår icke böra beräknas till högre belopp än för innevarande år.

I avvaktan på statsmakternas ställningstagande till den av kommittén för produktionsfrämjande åtgärder framlagda utredningen angående behovet av skogsproduktionsfrämjande åtgärder och möjligheterna att utföra sådana lär böra anstå med prövning av skogsstyrelsens föreliggande förslag om en extra ordinär utökning av skogsvårdsstyrelsernas plantskoleanläggningar, innebärande en kostnadsökning för nästkommande budgetår å 510 000

kronor. Statskontoret utgår från att en så väsentlig utgiftsökning, som skogsstyrelsens förslag skulle innebära, i nuvarande läge icke kan ifrågakomma.

Med hänsyn till den anbefallda återhållsamheten i fråga om allmänna investeringar torde de av skogsstyrelsen framlagda projekten för byggnads- och andra anläggningsarbeten beträffande skogsvårdsgårdarna och övriga fastigheter — innebärande en förhöjning av kostnadsramen med icke mindre än omkring 715 000 kronor i förhållande till i årets statsverksproposition beräknade belopp — böra starkt begränsas.

Kostnaderna för tryckning av publikationen Från skogsvårdsstyrelsernas arbetsfält torde framdeles böra bestridas från posten till annan upplysning och propaganda, varför särskilda medel icke bör beräknas för ändamålet.

Vad slutligen beträffar förslaget om beräkning under anslaget av visst belopp för att möjliggöra uppräknig av vissa skogsvårdsstyrelser utgående behållningar vill statskontoret erinra, att Kungl. Maj:t genom beslut den 14 maj 1954 angående framställning från skogsvårdsstyrelsen i Kristianstads län om lån bemyndigat skogsstyrelsen, att till skogsvårdsstyrelsen av under händer varande medel såsom lån utbetala erforderligt belopp, dock högst 100 000 kronor. Då behov av ökade rörelsemedel inom skogsvårdsstyrelserna uppkommer, bör enligt statskontorets mening samma förfaringssätt jämväl framdeles komma till användning efter beslut av Kungl. Maj:t i varje särskilt fall.

I detta sammanhang torde jag få anmäla, att *Skogsvårdsstyrelsernas förbund* (skr. 18/6 1953) hemställt om prövning av de regler, efter vilka traktamentsersättning vid sammanträde med skogsvårdsstyrelse må utgå, samt av arvodesbeloppets storlek. Förbundet framhåller till motivering att enligt Kungl. Maj:ts beslut den 28 juni 1946 ersättning utgår med dagarvode av 20 kronor för sammanträdesdag samt med resekostnadsersättning och traktamente enligt resereglementets klass I A, dock med den inskränkningen, att traktamente ej utgår för dag, då arvode uppburits. Motsvarande inskränkning gäller ej för lantbruksnämnd, länsbostadsnämnd, länsarbetsnämnd m. fl.

Skogsstyrelsen, som efter remiss avgivit yttrande i ärendet, anför att den redan i yttrande den 23 februari 1952 över 1949 års reseersättningskommittés betänkande med förslag till allmänt resereglemente m. m. framhållit det orimliga i det av Skogsvårdsstyrelsernas förbund påtalade förhållandet. Styrelsen tillstyrker därför, att frågan omprövas. Vidare framhålles, att i avslutning därtill omprövning jämväl bör ske av frågan om ersättning till icke självskriven ledamot av det råd i undervisningsfrågor, som enligt förordningen 1941: 350 skall finnas hos varje skogsvårdsstyrelse.

Svenska skogs- och flottningsarbetarförbundet har sedermera (skr. 1/6 1954) understrukit behovet av ändringar i sistnämnda avseende och framhållit, att med hänsyn till nuvarande arbetsinkomster sammanträdena i undervisningsråden kommer att med nu gällande ersättningsbestämmelser medföra påtagliga ekonomiska upppoffringar för ifrågavarande ledamöter.

Departementschefen

Under de senaste budgetåren har statsmakterna vid beräkningen av omkostnadsanslaget för skogsvårdsstyrelserna utgått från att dessa skall kun-

na uppehålla sin verksamhet i en omfattning, som motsvarar omkring 65 procent av normalprogrammet. Skogsvårdsstyrelserna har för sin del i anslagsäskandena för nästa budgetår räknat med en avsevärd nettoomkostnadsstegring. Denna ökning sammanhänger dels med en beräknad utvidgning av verksamheten, dels med en allmän ökning av utgifterna för olika ändamål till följd av inträffade prisstegringar och höjda löneförmåner. Beträffande verksamhetens omfattning har skogsstyrelsen utgått från att denna kommer att bli av i huvudsak samma storlek som den för innevarande budgetår beräknade. Trots detta har skogsstyrelsen räknat med ett ökat medelsbehov under förevarande anslag av i runt tal 1 500 000 kronor. Denna utgiftsökning hänför sig till, förutom automatiskt verkande faktorer av olika slag, en viss förstärkning av de personella och materiella resurserna på grund av vidgade arbetsuppgifter, framför allt i fråga om undervisning och plantförsörjning. För egen del är jag emellertid icke beredd tillstyrka en så stor anslagshöjning som den skogsstyrelsen föreslagit. Enligt min mening bör verksamheten under nästa budgetår i huvudsak uppehållas i ungefär samma omfattning som under innevarande budgetår. Med hänsyn till den stora betydelsen av plantförsörjningen och verksamheten vid skogsvårdsgårdarna synes dock en viss om ock relativt begränsad utvidgning av dessa verksamhetsgrenar böra komma till stånd.

Härefter torde jag få övergå till en närmare prövning av medelsbehovet under förevarande anslag för nästa budgetår. Vad därvid först angår frågan om kostnaderna för skogsvårdsstyrelsernas verksamhet för frö- och plantförsörjningen har skogsstyrelsen beträffande förstnämnda verksamhet räknat med en nettoförlust av 33 400 kronor. Därvid har dock inräknats kostnader för återbetalning av frölån med 60 000 kronor. För plantförsörjningen har beräknats en nettoförlust av 483 000 kronor, varav 28 000 kronor skulle täckas genom upptagande av lån. Vid beräkningen har skogsstyrelsen utgått från att redan i princip beslutade anläggningsarbeten skall fullföljas i planenlig ordning. Den sammanlagda nettoförlusten å ifrågavarande båda verksamhetsgrenar skulle sålunda komma att uppgå till 516 400 kronor. I detta sammanhang torde jag få erinra om att jag tidigare år vid beräkningen av förevarande anslag uttalat, att i princip kostnaderna för återbetalningen av frölån i första hand borde kunna täckas genom ökade inkomster av fröförsäljning. Därutöver borde verksamheten för fröförsörjningen bedömas så, att inkomsterna och utgifterna balanserade varandra. Under fröförsäljningen borde i enlighet härmed upptagas ett överskott, som svarade mot vad av utgiftsposten till lån belöper å frölån. Angivna riktlinjer torde enligt min mening böra följas jämväl under nästa budgetår. I fråga om plantförsörjningen har nettoförlusten för innevarande budgetår beräknats till omkring 464 000 kronor, medan motsvarande förlust för nästa budgetår av skogsstyrelsen uppskattats till 483 000 kronor. Skogsstyrelsen har emellertid föreslagit, att en speciell utbyggnad av plantförsörjningsverksamheten därutöver skall komma till stånd. Den sammanlagda kostnaden för denna utbyggnad har beräknats till 2 020 000 kronor under en femårspe-

riod, varav å budgetåret 1955/56 skulle belöpa 510 000 kronor. Nettoförlusten för plantförsörjningsverksamheten under nästa budgetår skulle på grund härav uppgå till $(483\,000 + 510\,000 =)$ 993 000 kronor. Då en utbyggnad av ifrågavarande verksamhet, som skogsstyrelsen anför, torde vara nödvändig med hänsyn till plantförsörjningsläget i landet, synes nettoförlusten å verksamheten för nästa budgetår böra uppskattas till större belopp än det, som beräknats för nu löpande budgetår. Jag kan emellertid icke förorda, att sagda förlust beräknas till högre belopp än 533 000 kronor. Med utgångspunkt från vad jag anför, beträffande fröförsörjningen, torde sålunda den totala nettoförlusten å båda de ifrågavarande verksamhetsgrenarna för nästa budgetår böra uppskattas till sistnämnda belopp. Såsom förut anförts förutsattes därvid, att kostnaderna för återbetalning av frölån även under nästa budgetår skall täckas genom inkomster av fröförsäljning.

Vad angår övriga utgifter torde skogsstyrelsens beräkningar böra godtagas i fråga om flertalet utgiftsposter. Jag tillstyrker sålunda, att följande poster skall uppräknas med angivna belopp, nämligen tjänstelokaler och expenser med 109 200 kronor till 1 046 500 kronor, inventarier med 32 000 kronor till 235 500 kronor, kursverksamhet med 31 800 kronor till 129 600 kronor, annan upplysning och propaganda med 5 300 kronor till 94 300 kronor, diverse med 4 300 kronor till 66 500 kronor och övriga fastigheter med 31 500 kronor till 141 100 kronor samt att posten kapital minskas med 1 900 kronor till 11 300 kronor och posten lån med 56 500 kronor till 115 100 kronor. Med hänsyn till att jag under nästföregående anslagspunkt icke ansett mig kunna biträda skogsstyrelsens förslag att överföra viss personal från förevarande anslag till skogsvårdsstyrelsernas avlöningsanslag samt på grund av ökade uppgifter på plantförsörjningens område torde posten avlöningar till tillfällig personal böra uppräknas med 308 600 kronor till 2 949 700 kronor. Posterna till resekostnadsersättningar och traktamenten torde däremot kunna sänkas något, den förra posten med 66 000 kronor till 2 165 000 kronor och den senare med 25 000 kronor till 2 158 000 kronor.

I detta sammanhang torde jag få till behandling upptaga den av Skogsvårdsstyrelsernas förbund och skogsstyrelsen väckta frågan om ersättning till ledamöter och suppleanter i skogsvårdsstyrelser och därtill knutna undervisningsråd. Av de i ärendet anförda skälen vill jag tillstyrka, att berörda ersättningsbestämmelser ändras så, att dagtraktamente skall utgå jämväl för dag, då arvode uppburits. Samtidigt bör traktamentsklasserna ändras till I A för ordförande och II B för övriga, varvid dock den, som enligt hittills gällande bestämmelser tillhört rese- och traktamentsklass I A, skall så länge han utan avbrott kvarstår såsom ledamot eller suppleant vara bibehållen vid sistnämnda rese- och traktamentsklass. Vad jag nu föreslagit, synes icke påkalla några ändringar i medelsberäkningarna för posterna till resekostnadsersättningar och traktamenten.

I fråga om posten skogsvårdsgårdar inser jag önskvärldheten av att de av skogsstyrelsen föreslagna byggnadsarbetena kommer till stånd. Trots detta anser jag mig icke kunna tillstyrka, att för ändamålet beräknas större

utgifter än 1 627 000 kronor. Detta innebär, att posten ökas med 297 900 kronor i stället för såsom skogsstyrelsen föreslagit 682 900 kronor. Bland utgifterna har därvid förutsatts skola ingå ersättningen till statens domäners fond för Ladviks och Asa skogsvårdsgårdar. Slutligen torde posten till sjukvård böra beräknas med ett oförändrat belopp av 27 800 kronor.

Bortsett från utgifterna för frö- och plantförsörjningen skulle sålunda skogsvårdsstyrelsernas omkostnader för nästa budgetår här kunna beräknas till $(1\,046\,500 + 235\,500 + 129\,600 + 94\,300 + 66\,500 + 141\,100 + 11\,300 + 115\,100 + 2\,949\,700 + 2\,165\,000 + 2\,158\,000 + 1\,627\,000 + 27\,800 =) 10\,767\,400$ kronor.

Skogsvårdsstyrelsernas inkomster, bortsett från inkomsterna för frö- och plantförsörjningen, har skogsstyrelsen beräknat till 5 160 400 kronor. Detta belopp fördelar sig med 3 951 000 kronor på biträdesersättningar, 164 000 kronor på övriga ersättningar, 874 800 kronor på skogsvårdsgårdar, 109 100 kronor på övriga fastigheter, 27 300 kronor på kapital och 34 200 kronor på diverse. Mot denna beräkning har jag icke något att erinra.

Vid bifall till vad jag sålunda föreslagit, skulle det behövas ett belopp av $(533\,000 + 10\,767\,400 - 5\,160\,400 =) 6\,140\,000$ kronor för att täcka skogsvårdsstyrelsernas omkostnader. Liksom övriga år torde emellertid härutöver böra beräknas ett särskilt belopp till uppkommande, i staterna för skogsvårdsstyrelserna icke beräknade omkostnader. Skogsstyrelsen har hemställt, att detta belopp skall fastställas till oförändrat 350 000 kronor. Jag anser emellertid lämpligt, att det av styrelsen begärda beloppet av 4 000 kronor till kostnader för tryckning av publikationen Från skogsvårdsstyrelsernas arbetsfält inräknas under denna post. Densamma bör därför uppföras med 354 000 kronor och liksom f. n. ställas till skogsstyrelsens förfogande. Som framgår av vad jag anfört under skogsstyrelsens omkostnadsanslag kan jag däremot ej tillstyrka någon överflyttning till förevarande anslag av kostnaderna för tryckning av skogsvårdsstyrelsernas berättelser och för blanketttryck. Ej heller kan jag förorda, att den av skogsstyrelsen föreslagna uppräknningen av vissa skogsvårdsstyrelser utgående behållningar kommer till stånd. Emellertid torde här få anmälas, att skogsstyrelsen jämlikt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 14 maj 1954 i anledning av likviditetssvårigheter till skogsvårdsstyrelsen i Kristianstads län utbetalat 100 000 kronor såsom lån. Lånet har återbetalats den 28 juni 1954.

Skogsstyrelsen har icke räknat med att någon reservation på anslaget skall stå till förfogande vid utgången av innevarande budgetår. Genom lån beräknas emellertid kunna täckas utgifter till ett belopp av 128 000 kronor. Anslaget bör följaktligen för budgetåret 1955/56 uppföras med $(6\,140\,000 + 354\,000 - 128\,000 =) 6\,366\,000$ kronor.

Slutligen torde jag här få erinra om att Kungl. Maj:t, i samband med fastställande av reglemente för Karesuando skogsallmänning med därtill hörande fonder, förordnat att kostnad för sådan utsyning eller anvisning av trakt för avverkning, som sker genom skogsvårdsstyrelsens försorg, skall bestridas av medel, som förvaltas av skogsvårdsstyrelsen, dock att nödig hantlangning skall tillhandahållas av skogsallmänningen.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Skogsvård m. m.: Bidrag till skogsvårdsstyrelserna: Omkostnader* för budgetåret 1955/56 anvisa ett reservationsanslag av 6 366 000 kronor.

[188] 26. Skogsvård m. m.: Statens skogsförbättringsanslag

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	1 700 000	1 454 406
1954/55 (statsliggaren s. 878)	1 700 000	
1955/56 (förslag)	2 100 000	

Av det för innevarande budgetår anvisade anslaget må högst 1 650 000 kronor disponeras *dels* för utlämnande av bidrag till markägare enligt bestämmelserna i kungörelsen den 21 maj 1948 (nr 239) angående bidrag och lån till vissa skogsförbättrande åtgärder, *dels* — utan hinder av bestämmelserna i nämnda kungörelse — till högst 200 000 kronor för bidragsverksamhet enligt så kallat förenklat förfarande (jämför IX ht 1954 s. 381), *dels* för förvaltningsbidrag till skogssällskapet, *dels* till ett belopp av 5 000 kronor för anordnande av fortbildningskurser i de verksamhetsgrenar, som stödes med anslagsmedlen. 500 000 kronor av beloppet må dock tagas i anspråk först sedan Kungl. Maj:t efter särskild framställning av skogsstyrelsen lämnat medgivande därtill. Återstoden av anslaget, förslagsvis 50 000 kronor, må disponeras för bidrag till åtgärder mot skadegörelse av skogsinsekter.

Y r k a n d e n. *Skogsstyrelsen* (skr. 24/8 1954) hemställer, att anslaget skall höjas med 800 000 kronor till 2 500 000 kronor. Vidare hemställer styrelsen om vissa ändringar i kungörelsen nr 239/1948.

M o t i v. Skogsstyrelsen anför, att skogsodling såväl med som utan stöd av bidrag under en följd av år kommit till utförande i ständigt ökad utsträckning. Under år 1952 skogsodlades sålunda på skogar under skogsvårdslagen inom hela landet 42 230 hektar, vilket innebär en ökning från år 1951 med mer än 20 procent. Det till följd härav ökade behovet av bidrag till planteringar kan icke tillgodoses utan motsvarande inskränkning av annan verksamhet, som stödes med bidrag ur anslaget, d. v. s. skogsdikning.

Det totala medelsbehovet för budgetåret 1955/56, fränsett medel till åtgärder mot skadegörelse av skogsinsekter, har av skogsvårdsstyrelserna beräknats till sammanlagt 2 450 000 kronor, varav 1 450 000 kronor för återväxtåtgärder och 1 000 000 kronor för dikning. Skogsstyrelsen har i dagens läge ansett sig böra äska nämnda belopp utan ändring jämte, liksom tidigare år, förslagsvis 50 000 kronor till åtgärder mot skadegörelse av skogsinsekter. Enligt skogsstyrelsens mening bör anslagsmedlen ställas till skogsstyrelsens förfogande utan några inskränkningar.

Beträffande ändringarna i kungörelsen den 21 maj 1948 (nr 239) anför skogsstyrelsen följande.

Av de medel, som anvisats de senaste båda budgetåren, har ett till 200 000 kronor begränsat belopp kunnat användas för bidragsgivning enligt s. k. för-

enklat förfarande. Tillvägagångssättet, som omnämnts i 1953 års statsverksproposition (IX ht s. 331), kan i korthet beskrivas så, att åtgärden — det är här endast fråga om återväxtåtgärder — utföres under ledning av en skogsvårdsstyrelsens förman utan föregående ansökning, planläggning och kontraktering. Bidraget beviljas till belopp, motsvarande kostnaderna för plantörsbiträde och skogsodlingsmaterial. Värdet av förmånerna förutsättes icke i något fall uppgå till hälften av de totala kostnaderna för åtgärderna eller till det bidrag, markägaren enligt de för skogsförbättringsanslaget gällande bidragsbestämmelserna är berättigad erhålla. Verksamheten kommer därför automatiskt att begränsas till smärre företag, där fördelarna av det förenklade tillvägagångssättet är påtagliga. Med hänsyn till att det i realiteten ofta blir skogsvårdsstyrelsens förman, som — om ock under tillsyn av skogsvårdsstyrelsens tjänstemän — avgör om förmånerna skall utgå, har bidraget maximerats på så sätt, att ingen markägare erhåller förmåner utöver ett värde av 200 kronor per företag.

Den här beskrivna verksamheten har hittills bedrivits försöksvis. Erfarenheterna av verksamheten har varit mycket goda, och försökskaraktären synes nu böra upphöra. Detta torde emellertid kräva en omarbetning av bidragsförfattningen. I samband därmed torde begränsningen av bidraget till 200 kronor för varje företag böra något uppmjukas på så sätt, att värdet av bidraget må kunna uppgå till högst omkring 200 kronor. Den tidigare stränga maximeringen medför nämligen vissa praktiska svårigheter, i det att kostnaderna ej alltid kan exakt beräknas i förväg. I och med att verksamhetens försökskaraktär upphör, torde det få ankomma på skogsstyrelsen att avgöra, huru stor del av bidragsmedlen som bör disponeras för bidragsgivning enligt ifrågakommande tillvägagångssätt.

I samband med nu nämnda överarbetning av bidragsförfattningen föreslår skogsstyrelsen även en annan ändring. Enligt författningen kan bidrag utgå ur anslaget för åtgärder å mark, varå skogsvårdslagen den 21 maj 1948 eller lagen om allmänningsskogar i Norrland och Dalarna äger tillämpning. Vid tiden för bidragsförfattningens tillkomst lydde varken de sistnämnda skogarna eller häradsallmänningarna under skogsvårdslagen. Meningen var sålunda, att bidrag ur anslaget ej skulle utgå till häradsallmänning. Frågan härom avsågs skola upptagas först då den pågående omprövningen av skogslagstiftningen avslutats. Vid en senare ändring av skogsvårdslagen, varigenom häradsallmänningarna inordnades under lagen, förbisågs emellertid spørsmålet om bidrag och lån för skogsförbättrande åtgärder. Frågan huruvida anslagsbestämmelserna skall vara tillämpliga på häradsallmänningar eller ej har enligt skogsstyrelsens mening föga aktuellt intresse, eftersom anslagsmedlens nuvarande snäva begränsning knappast möjliggör någon bidragsgivning över huvud taget till större skogsägare. Frågan kan emellertid bli av betydelse i ett förändrat läge, t. ex. vid arbetslöshet. Av praktiska skäl synes det lämpligt, att bidrag ur anslaget i så fall kan utgå även till häradsallmänningar. Skogsstyrelsen föreslår därför en ändring av bidragsförfattningen i här angiven riktning. Även vissa författningsändringar av formell natur kan enligt skogsstyrelsen ifrågakomma.

Y t t r a n d e. Statskontoret anför, att det undandrager sig ämbetsverkets bedömande i vilken utsträckning skogsstyrelsens önskemål bör vinna beaktande, men ämbetsverket utgår ifrån att möjligheterna att tillgodose dessa yrkanden är än mindre än vid anslagsberäkningen för innevarande budgetår.

Statskontoret kan av principiella skäl icke biträda kravet på att maximigränsen för markägares förmåner vid bidragsgivning enligt s. k. förenklat förfarande ändras till omkring 200 kronor. Ej heller finner statskontoret skäl

tillstyrka sådan ändring av gällande bestämmelser, att häradsallmänningarna kan erhålla bidrag från detta anslag.

Departementschefen

Liksom skogsstyrelsen anser jag, att förevarande anslag för nästa budgetår bör höjas. En så stor ökning, som skogsstyrelsen föreslagit, kan jag dock icke tillstyrka. Jag är emellertid beredd att förorda, att anslaget höjes med 400 000 kronor till 2 100 000 kronor. Av anslaget bör högst 2 050 000 kronor disponeras för bidrag till markägare samt för förvaltningsbidrag till skogssällskapet. Återstående 50 000 kronor torde liksom hittills böra avses till åtgärder mot skadegörelse av skogsinsekter. Vidare bör i enlighet med styrelsens förslag 5 000 kronor av beloppet å 2 050 000 kronor få tagas i anspråk för anordnande av fortbildningskurser i de verksamhetsgrenar, som stödes med anslagsmedlen.

Slutligen vill jag tillstyrka, att försökskaraktären hos det s. k. förenklade förfarandet nu avvecklas och att reglerna därom inarbetas i kungörelsen den 21 maj 1948 (nr 239). Jag kan emellertid icke förorda, att den nu tillämpade regeln att övre gränsen för bidragets värde, 200 kronor för företag, därvid skall uppmjukas. Ej heller kan jag biträda styrelsens förslag att göra häradsallmänning berättigad till bidrag. Vid bifall till vad jag nu föreslagit i fråga om bidragsbestämmelserna torde det få ankomma på Kungl. Maj:t att vidtaga erforderliga författningsändringar. Jag vill även förorda att skogsstyrelsen bemyndigas avgöra, hur stor del av anslaget som bör disponeras enligt det förenklade förfarandet.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) till *Skogsvård m. m.: Statens skogsförbättringsanslag* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 2 100 000 kronor

b) förklara, att under nämnda budgetår må från samma anslag för andra med detsamma avsedda ändamål än bekämpande av skogsinsekter beviljas bidrag å tillhoppa högst 2 050 000 kronor i enlighet med de grunder, som angivits i det föregående.

[189] 27. Skogsvård m. m.: Väg- och flottledsbyggnader å skogar i enskild ägo

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budget- årets utgång	Odisponerad be- hållning vid bud- getårets utgång
1953/54	12 100 000	2 082 508	3 975 942	6 682
1954/55 (statsliggaren s. 879)	1 700 000			
1955/56 (förslag).....	2 500 000			

¹ Härav å tilläggsstat II 100 000 kronor.

Av det för budgetåret 1953/54 anvisade anslaget må 300 000 kronor tagas i anspråk först sedan Kungl. Maj:t efter särskild framställning av skogsstyrelsen lämnat medgivande därtill.

Y r k a n d e. *Skogsstyrelsen* (skr. 24/8 1954) hemställer, att anslaget skall höjas med 3 300 000 kronor till 5 000 000 kronor. Vidare föreslås, att liksom hittills ett belopp av högst 5 000 kronor av anslaget skall få disponeras för fortbildningskurser i skogsvägbyggnad.

M o t i v. Skogsstyrelsen framhåller, att behovet av bidrag för skogsvägbyggnad är synnerligen stort. Redan de hos skogsvårdsstyrelserna vid innevarande budgetårs början ineliggande bidragsansökningarna motsvarade ett bidragsbelopp av inemot 20 000 000 kronor. Styrelsen anför vidare.

Då ett sådant behov givetvis ej kan tillgodoses i full utsträckning på kort sikt, måste en sträng gallring av ansökningarna under alla förhållanden äga rum. Urvalet omfattar i första hand företag, där delägarna är många eller behovet av bidrag med hänsyn till delägarnas ekonomiska ställning särskilt stort. Emellertid har medeltillgången framtvingat en ännu strängare gallring. Skogsstyrelsen har sålunda varit nödsakad att i huvudsak reservera bidragsmedlen för sådana företag, som uppfyller båda de nämnda villkoren. Denna skärpning vid urvalet av företag har medfört en förskjutning av det statsunderstödda skogsvägbygandet till Norrland samt Dalarna och Värmland. Trots det stränga urvalet, vilket bl. a. innebär, att bidrag lämnas endast i ringa omfattning utanför det nämnda området och enbart i rena undantagsfall till vägar berörande en eller ett fåtal markägare, kan ej tillnärmelsevis hela behovet tillgodoses av bidrag för sådana större vägar, som berör många delägare.

Utbyggande av skogsvägnätet är ett effektivt sätt att förbilliga virkestransporterna och samtidigt ofta en första förutsättning för intensiv skogsvård. Ett utbyggt nät av skogsvägar möjliggör för skogsarbetarna att bo i hemmet även vid sysselsättning på avlägsna arbetsplatser. Den standardhöjning, detta innebär, tillmätas mycket stor betydelse vid all anställning av skoglig arbetskraft, och sedan flera år har det varit utomordentligt svårt att få arbetskraft för skogsvårdsåtgärder i väglösa skogstrakter. Härtill kommer, att dessa åtgärders lönsamhet givetvis starkt påverkas av möjligheterna att frakta ut virket. Beträffande behovet av ett väl utbyggt skogsvägnät hänvisar skogsstyrelsen även till jordbruksutskottets uttalande vid 1954 års riksdag (JoU nr 31).

Kostnaderna för skogsvägbyggnad har under de senaste åren stigit avsevärt. En skogsväg av den höga klass, som nu anses lämplig vid längre virkestransporter, kostar ofta inemot 30 kronor för meter i anläggning. En sådan byggnadskostnad betalar sig ytterst sällan på kort sikt, så mycket mindre som de större vägar det här gäller för att helt kunna utnyttjas vanligen måste kompletteras med smärre stickvägar. Även om skogsvägbygandet lönar sig på lång sikt, är det sålunda ofta betungande för den mindre skogsägaren. Härtill kommer svårigheterna att ena ett stort antal intressenter om ett gemensamt vägbygge, vilket som regel kräver jämkning av skilda intressen angående tidpunkt för byggandet, vägens sträckning och klass m. m. Statsbidraget får därvid delvis karaktären av ersättning till markägarna för att de prutar på individuella önskemål för det gemensamma bästa, räknat på längre sikt. På grund av mångfalden skilda, ofta kortsiktiga intressen är det vanligt, att en eller flera markägare måste tvingas deltaga i det gemensamma vägbygget på sätt, som kan ske genom förrättning enligt lagen

om enskilda vägar. Emellertid drar sig markägarna för att tvinga en granne till vägbygge. Först om statsbidrag kan påräknas, anser de i allmänhet försvärsligt att vidtaga åtgärden. Statsbidrag blir därför oftast en oundgänglig förutsättning för tillkomsten av större gemensamhetsvägar.

Uteblivet statsbidrag till sådan väg, som här åsyftas, betyder ofta, att vägen icke kommer till stånd eller icke får det utförande med hänsyn till sträckning och klass m. m., som vore ändamålsenligt. Det är icke ovanligt, att i sådana fall mindre vägar i stället utbyggs, som endast berör en eller ett fåtal delägare. Detta betyder merendels, att vägnätets rationella utformning förrycks och att möjligheterna att senare utbygga den lämpliga huvudvägen minskas. Men dessutom medför en sådan utveckling, att enbart de mera närbelägna skogarna nås av väg. De avlägsna trakter, som främst är beroende av den längre, gemensamma huvudvägen, blir fortfarande väglösa.

Det är enligt skogsstyrelsen synnerligen önskvärt, att goda konjunkturer utnyttjas även inom de avlägsna skogarna och att de förråd nyttiggöres, som där finns av f. n. icke avsättningsbart virke. Frånsett den utökning av träindustriernas råvarubas redan på kort sikt, som vägnätets utbyggnad medför, bereds därigenom möjlighet till framtida höjd produktion genom intensivare skogsvård, vilket i mycket hög grad är en allmän angelägenhet. Den fördyring av vägarbetet, som inträtt de senaste åren, har icke medfört motsvarande förhöjning av skogsvägsanslaget.

Y t t r a n d e. *Statskontoret* anför, att det undandrager sig ämbetsverkets bedömande i vilken utsträckning skogsstyrelsens önskemål för nästkommande budgetår bör vinna beaktande. Ämbetsverket utgår emellertid från att möjligheterna att tillgodose detta yrkande i nuvarande läge är mindre än vid anslagsberäkningen för innevarande budgetår.

Departementschefen

En fortsatt utvidgning och upprustning av landets skogsvägnät är synnerligen angelägen. Med hänsyn härtill och till det stora antalet hos skogsvårdsstyrelserna inneliggande bidragsansökningar är en ökad medelsanvisning önskvärd. Å andra sidan påkallar det ekonomiska läget återhållsamhet i investeringsverksamheten. På grund härav kan jag icke biträda en anslagsökning av den storleksordning, skogsstyrelsen föreslagit. Jag är emellertid beredd tillstyrka, att anslaget uppräknas med 800 000 kronor till 2 500 000 kronor. I detta sammanhang vill jag framhålla, att en ytterligare uppräkning torde böra föranleda, att frågan om avräkning av en del utav anslaget mot bilskattemedel upptages till prövning. Då förhållandena emellertid f. n. icke synes motivera en större medelsanvisning än jag nyss föreslagit, torde denna fråga icke nu behöva aktualiseras.

Anslaget synes böra disponeras enligt samma grunder som de, vilka gäller för det för innevarande budgetår anvisade anslaget.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Skogsvård m. m.: Väg- och flottledsbyggnader å skogar i enskild ägo* för budgetåret 1955/56 anvisa ett reservationsanslag av 2 500 000 kronor.

[190] 28. Skogsvård m. m.: Åtgärder för ökad skogsproduktion i Norrland m. m.

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budget- årets utgång	Odisponerad be- hållning vid bud- getårets utgång
1953/54	1 200 000	1 267 484	4 771 656	484
1954/55 (statsliggaren s. 879).....	1 200 000			
1955/56 (förslag)	1 500 000			

Y r k a n d e. *Skogsstyrelsen* (skr. 24/8 1954) hemställer, att anslaget skall höjas med 600 000 kronor till 1 800 000 kronor. Vidare föreslås, att liksom hittills ett belopp av högst 5 000 kronor skall få disponeras för kursverksamhet.

M o t i v. *Skogsstyrelsen* upplyser, att den företagit viss utredning rörande formerna för den framtida stödverksamheten och därvid kommit fram till att tiden ännu icke är mogen för något definitivt ställningstagande i frågan. Beträffande medelstillgången under anslaget framhåller *skogsstyrelsen*, att denna under de senaste åren varit så begränsad, att den verkat uppbromsande på verksamheten inom de s. k. skogsvårdsområdena. Här-om anföres bl. a. följande.

Med hänsyn till den knappa medelstillgången har det ej varit möjligt att igångsätta någon mer omfattande försöksverksamhet efter nya linjer. Detta skulle nämligen ha inneburit, att bidragsmedel undanhållits från tidigare kontrakterade skogsvårdsområden, vilket skulle ha varit så mycket olyckligare som under det sistförflutna budgetåret bidragsverksamhetens tyngdpunkt förskjutits från betesanläggningar till skogsvårdsåtgärder. Även förvaltningsbidraget till skogsvårdsstyrelserna har ökat på sistone. Detta beror på att skogsvårdsstyrelserna av förvaltningsbidraget bestrider kostnaderna för det skogsodlingsmaterial, som författningsenligt utlämnas fritt. För budgetåret 1955/56 torde behovet av sådant material stiga ytterligare, och enbart denna del av förvaltningsbidraget beräknas komma att uppgå till 150 000 kronor. Skogsvårdsstyrelsernas övriga omkostnader uppskattas till 250 000 kronor, varför 400 000 kronor torde åtgå till förvaltningsbidrag. För fullföljande av åtgärder inom tidigare kontrakterade skogsvårdsområden beräknar *skogsstyrelsen*, att minst 1 100 000 kronor behövs, om ej verksamheten skall alltför mycket tillbakahållas genom bristande medelstillgång. Slutligen anser *skogsstyrelsen* synnerligen angeläget, att ett belopp av minst 300 000 kronor kan disponeras redan under budgetåret 1955/56 för utökad försöksverksamhet.

Y t t r a n d e. *Statskontoret* anför, att det undandrager sig ämbetsverkets bedömande, i vilken utsträckning *skogsstyrelsens* önskemål för nästkommande budgetår bör vinna beaktande. Ämbetsverket utgår emellertid från att möjligheterna att tillgodose dessa yrkanden är mindre nu än vid anslagsberäkningen för innevarande budgetår.

Departementschefen

Skogsstyrelsen, som för innevarande budgetår föreslog oförändrat anslag till ifrågavarande ändamål, har för nästa budgetår hemställt om en ökning av medelsanvisningen med 600 000 kronor. Även om jag delar styrelsens uppfattning, att ökade medel bör ställas till förfogande för den verksamhet, det här gäller, kan jag dock icke tillstyrka en så stor anslagshöjning, som styrelsen ifrågasatt. Jag är emellertid beredd förorda, att anslaget skall höjas med 300 000 kronor till 1 500 000 kronor. Av detta belopp torde liksom hittills högst 5 000 kronor få disponeras för kursverksamhet.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Skogsvård m. m.: Åtgärder för ökad skogsproduktion i Norrland m. m.* för budgetåret 1955/56 anvisa ett reservationsanslag av 1 500 000 kronor.

[191] 29. Skogsvård m. m.: Bidrag till vissa skogsbrukskurser m. m.

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budget- årets utgång
1953/54	350 000	453 813	65 242
1954/55 (statsliggaren s. 879)	968 000		
1955/56 (förslag).....	968 000		

Y r k a n d e. *Skogsstyrelsen* (skr. 24/8 1954) hemställer, att anslaget skall höjas med 232 000 kronor till 1 200 000 kronor i enlighet med följande beräkning.

	1954/55	1955/56	Ökning	Minskning
1. Kurser anordnade av skogsvårdsstyrelse eller skogssällskapet (SFS 1954: 427)				
a) skogliga ungdomskurser		350 000		
b) kurser i skogsarbete, huggning m. m.		300 000		
c) kurser i skogsarbete, körning m. m.		90 000		
d) förmanskurser		40 000		
e) andra skogsbrukskurser		90 000		
f) kombinerade kurser (i såväl skogsarbete som skogsbruk i övrigt)	675 000	120 000	445 000	
g) instruktionsverksamhet i skogsarbete		80 000		
2. Kurser anordnade av annan än skogsvårdsstyrelse eller skogssällskapet (SFS 1954: 427)		50 000		

	1954/55	1955/56	Ökning	Minskning
3. Centrala kurser för instruktörer och lärare vid kursverksamheten	25 000	40 000	15 000	
4. Inköp av för skogsvårdsstyrelserna gemensam undervisningsmateriel m. m.	25 000	25 000		
5. Personalkostnader				
a) skogsstyrelsen	25 000	—		25 000
b) skogsvårdsstyrelserna	203 000	—		203 000
6. Kurser för virkesmätare	10 000	10 000		
7. Bidrag till vissa föreningar....	5 000	5 000		
	968 000	1 200 000	460 000	228 000
			+ 232 000	

Motiv. 1—2. Som skogsstyrelsen frambållit i sitt den 23 oktober 1953 framlagda förslag till ordnande av den lägre skogliga yrkesutbildningen (prop. 1954: 141) är det uppenbart, att ifrågavarande verksamhet måste utvidgas mycket starkt, om den skall kunna ge skolning åt någon nämnvärd del av de ungdomar, som söker sig till skogsyrket, och av de många yrkesverksamma, som ej erhållit någon utbildning i ungdomen. Genom att 1954 års riksdag anvisat medel för viss utökning av personalresurserna på undervisningsområdet — två lärare hos skogsstyrelsen och 20 hos skogsvårdsstyrelserna — har skogsvårdsstyrelserna beretts möjlighet att i större utsträckning än hittills tillgodose det stora utbildningsbehovet på området. Under det sistförflutna budgetåret har vidare ett par nya skogsvårdsgårdar tagits i bruk, och ytterligare ett antal väntas kunna bli iordningställda för undervisningsändamål under budgetåret 1954/55. Med utgångspunkt från förefintliga resurser och den beräknade elevtillströmningen har skogsvårdsstyrelserna och skogssällskapet äskat i runt tal 1 175 000 kronor för ändamålet. Skogsstyrelsen kan i det väsentliga godtaga de lokala organens beräkningar. En viss nedskärning av de sökta beloppen med hänsyn till de lokala möjligheterna att genomföra programmet torde emellertid få vidtagas. Även kurser, anordnade av annan än skogsvårdsstyrelse eller skogssällskapet, torde under budgetåret få en viss ökad omfattning. För detta ändamål torde böra beräknas i runt tal 50 000 kronor. Till den sammanlagda kursverksamheten under punkterna 1—2 har skogsstyrelsen för sin del föreslagit ett belopp av 1 120 000 kronor. Skogsstyrelsen understryker starkt behovet av en utvidgad undervisning av den omfattning, som sålunda föreslagits. Vid de överläggningar skogsstyrelsen sommaren 1954 haft med övriga av den skogliga yrkesutbildningsverksamheten berörda myndigheter och sammanslutningar betonades allmänt angelägenheten av att medel i erforderlig utsträckning anvisades till denna mycket viktiga verksamhet. I fråga om storleken av medelsäskandena för budgetåret 1955/56 uttalade deltagarna i överläggningarna samfällt, att anslag borde begäras för en inom sådana gränser ökad kurs-

verksamhet, som resurserna i fråga om lärare och instruktörer tillät. Skogsstyrelsens förslag överensstämmer med de därvid anförda synpunkterna.

3. En utvidgning av verksamheten i den omfattning, skogsstyrelsen föreslagit, gör det nödvändigt att anordna ett ökat antal centrala kurser för lärare och instruktörer, både längre instruktörskurser och kortare special- och repetitionskurser. Ökningen påkallas jämväl av att skogsarbetsstudieorganisationerna enligt uppgift kommer att upphöra med sin instruktörsutbildning.

4, 6 och 7. Under dessa punkter beräknas oförändrade belopp.

5. Minskningen föranledes av att ifrågavarande personalkostnader i anslutning till riksdagens beslut (prop. 1954: 141; JoU 22; rskr. 232) av skogsstyrelsen föreslagits skola fr. o. m. budgetåret 1955/56 överföras till skogsstyrelsens respektive skogsvårdsstyrelsernas avlöningsanslag.

Y t t r a n d e. *Statskontoret* anför, att anslaget för att möjliggöra en intensifiering av den statsunderstödda skogliga undervisningsverksamheten för innevarande budgetår uppräknats med omkring 600 000 kronor. Innan närmare erfarenheter vunnits rörande verkningarna härav, synes någon ökning av medelsanvisningen ej böra ifrågakomma. Anslaget torde i stället böra minskas med ett belopp, motsvarande kostnaderna för den personal, som från och med nästkommande budgetår kommer att avlönas från skogsstyrelsens respektive skogsvårdsstyrelsernas avlöningsanslag.

Departementschefen

Såsom framgår av det anförda har förevarande anslag för innevarande budgetår mer än fördubblats. Jag får erinra om att jag vid behandlingen av skogsstyrelsens och skogsvårdsstyrelsernas avlöningsanslag föreslagit, att viss personal, för vilken kostnaderna under innevarande budgetår bestrides ur här ifrågavarande anslag, fr. o. m. budgetåret 1955/56 skall överföras till nyssnämnda båda avlöningsanslag. Med hänsyn härtill kommer en oförändrad medelsanvisning under anslaget till skogsbrukskurser att i själva verket innebära en ökning av för övriga ändamål under anslaget tillgängliga medel med omkring 228 000 kronor. Någon ytterligare medelsanvisning kan jag emellertid icke förorda. Jag föreslår därför, att anslaget för nästa budgetår skall uppföras med ett oförändrat belopp av 968 000 kronor.

Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t eller, efter Kungl. Maj:ts bemyndigande, på skogsstyrelsen att meddela närmare bestämmelser rörande dispositionen av anslaget.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Skogsvård m. m.: Bidrag till vissa skogsbrukskurser m. m.* för budgetåret 1955/56 anvisa ett reservationsanslag av 968 000 kronor.

[192] 30. Förberedande skogskurser

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	18 500	20 463
1954/55 (statsliggaren s. 880)	20 500	
1955/56 (förslag)	45 500	

Y r k a n d e. *Skogsstyrelsen* (skr. 24/8 1954) hemställer dels att anslaget till förberedande skogskurs vid Asa skogsvårdsgård skall upptagas med oförändrat 20 500 kronor, dels — efter samråd med domänstyrelsen — att ytterligare en förberedande skogskurs för omkring 20 elever skall anordnas och att för ändamålet skall anvisas 25 000 kronor under förevarande anslag. Den nya kursen, vilken liksom den tidigare är avsedd att anknytas till enskilt skogsbruk, föreslås skola förläggas till den skogsvårdsskola, som drives av Aktiebolaget Mo och Domsjö i Norrflärke, Västernorrlands län. Skogsstyrelsen hemställer om bemyndigande att med bolaget överenskomma om ersättning till bolaget för disposition av lärare, lokaler och undervisningsmateriel m. m. enligt följande beräkning.

1. Arvoden till huvudlärare	11 100
2. Resekostnadsersättningar och vissa andra ersättningar i samband med resor	3 800
3. Speciallärare	1 000
4. Andel i skogsvårdsskolans driftkostnader	
a) Byggnadsunderhåll, värme, lyse, städning, gårdskarlar	3 500
b) Inventarier och undervisningsmateriel	1 500
c) Övriga expenser	700
5. Elevernas resor till avlägsna arbetsplatser samt studieresor	2 500
6. Annonser och diverse	700
7. Premier till elever	200
	25 000

M o t i v. Skogsstyrelsen erinrar om att den i äskandena för budgetåret 1952/53 begärde, att två förberedande skogskurser skulle anordnas men att anslag beviljades endast till en av dem, nämligen vid Asa skogsvårdsgård. Styrelsen finner det synnerligen angeläget, att den andra då föreslagna kursen nu kommer till stånd, enär de förberedande kurserna utgör en flaskhals i den skogligen utbildningen, och anför vidare i huvudsak följande.

Vid de i domänstyrelsens regi anordnade förberedande skogskurserna utbildas årligen 128 elever. Härtill kommer Gammelkroppa skogsskola och Asa skogsvårdsgårds förberedande skogskurser med 38 respektive 20 elever. Sammanlagt utbildas sålunda 186 elever per år. Vid de utbildningsanstalter — den beslutade skogsskolan i Älvsbyn, som kommer att börja sin verksamhet hösten 1955, inräknad — där för inträde erfordras genomgången förberedande skogskurs, intages årligen omkring 175 elever. Med hänsyn till avgång till andra yrken och möjlighet till gallring m. m. bör emellertid årligen utbildas åtminstone 200 elever. Antalet sökande är mycket stort och uppgår fortfarande till mer än fyrdubbla antalet elevplatser.

Om den föreslagna utbildningen förlägges till skogsvårdsskolan i Norrflärke, som anses lämplig ur undervisnings- och förläggningssynpunkt, vinnes önskvärd geografisk spridning av utbildningsmöjligheterna, samtidigt som byggnadskostnader undvikes. Representanter för Aktiebolaget Mo och Domsjö, Norra Ångermanlands och Södra Västerbottens skogsägareförening, Medelpads skogsägareförening samt skogsstyrelsen i Västernorrlands län har vid överläggningar med skogsstyrelsen uttalat sitt intresse att medverka till att anordna denna kurs. Bolaget har förklarat sig villigt upplåta skolan för ändamålet och ställa dennas ordinarie lärarpersonal till förfogande. Skogsstyrelsen ämnar vid utformandet av kursplanen samråda med domänstyrelsen.

Rörande beräkningen av de olika utgiftsposterna för den nya kursen anför skogsstyrelsen i huvudsak följande.

1. Ersättningen har beräknats med ledning av de löner, som utgår till lärarna vid domänstyrelsens och skogsstyrelsens övriga förberedande skogskurser, d. v. s. till föreståndaren lön enligt löneklass 29 och till yrkesläraren lön enligt löneklass 17. För föreståndaren har vidare räknats med lön för 5 månader (4 månaders kurs + 1 månads förberedelser m. m.) och för yrkesläraren med lön för 4 månader.

2. Posten har beräknats något lägre än för kursen vid Asa.

3. På grund av en något utökad undervisning i vissa speciella ämnen räknas med något flera speciallärare än vid Asa-kursen.

4. Efter överläggning med representanter för Aktiebolaget Mo och Domsjö har ansetts skäligt att till skolans driftkostnader lämna bidrag med angivna belopp.

5. Erfarenheterna från Norrflärkeskolan ger vid handen, att en avsevärd effektivisering av den praktiska undervisningen vid denna skola uppnås, om eleverna flyttas till arbetsplatser även på längre avstånd från skolan. Transporterna har vid denna skola skett med mindre bussar. Man får därför räkna med högre kostnader för detta ändamål vid ifrågavarande kurs än vid Asa-kursen.

6—7. Kostnaderna under dessa punkter har upptagits till samma belopp som vid kursen vid Asa under innevarande budgetår.

Y t t r a n d e. Statskontoret anför, att en förberedande skogskurs anordnats vid Asa skogsvårdsgård fr. o. m. budgetåret 1952/53. I nuvarande läge anser sig ämbetsverket icke böra tillstyrka, att antalet dylika kurser ökas.

Departementschefen

Såsom framgår av det förut anförda anses det vara synnerligen angeläget att fr. o. m. nästa budgetår en förberedande skogskurs skall anordnas utöver den, som sedan några år förekommer vid Asa skogsvårdsgård. Med hänsyn härtill är jag beredd att tillstyrka skogsstyrelsens förslag härom. Kursen torde i enlighet med förslaget böra förläggas till Aktiebolaget Mo och Domsjö's skogsvårdsskola i Norrflärke i Västernorrlands län och anordnas efter i huvudsak de riktlinjer, som framgår av det föregående. Kostnaderna för kursen kan icke med säkerhet beräknas för närvarande. För ändamålet torde emellertid i enlighet med skogsstyrelsens beräkning böra upptagas ett belopp av 25 000 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att sedermera utfärda erforderliga föreskrifter för kursens bedrivande.

Med anledning av vad jag sålunda förordat torde anslaget för nästa budgetår böra uppföras med ett belopp av (20 500 + 25 000 =) 45 500 kronor. Anslagets benämning torde vidare böra ändras till Förberedande skogskurser.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Förberedande skogskurser* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 45 500 kronor.

[193] 31. Kostnader för virkesmätning

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	170 000	157 078
1954/55 (statsliggaren s. 880)	170 000	
1955/56 (förslag)	170 000	

Största delen av det för innevarande budgetår anvisade anslaget är avsedd till bestridande av löner och övriga kostnader för skogsstyrelsens handläggning av ärenden rörande virkesmätning och därmed sammanhängande frågor. Enligt Kungl. Maj:ts beslut den 4 juni 1954 må styrelsen bestrida löner och övriga kostnader för denna verksamhet i huvudsaklig överensstämmelse med ett av styrelsen upprättat kostnadsförslag. Detta torde komma att medföra en utgift å anslaget för löpande budgetår av omkring 162 000 kronor, varav omkring 115 400 kronor till avlöningar och 46 600 kronor till omkostnader. Från anslaget må därjämte bestridas kostnaderna för de i propositionen 1947: 95 omförmälda undersökningarna rörande mätning av sågtimmer. För sistnämnda ändamål beräknas ett belopp av omkring 10 000 kronor.

Såsom jag tidigare denna dag anført under punkt 163 i samband med beräkningen av skogsstyrelsens avlöningsanslag har jag icke ansett mig kunna biträda ett av styrelsen framlagt förslag, att virkesmätningssavdelningens personal skulle inordnas i skogsstyrelsens organisation och att kostnaderna för verksamheten från och med nästa budgetår skulle bestridas från styrelsens avlönings- och omkostnadsanslag. Medel för ändamålet synes sålunda jämväl i fortsättningen böra anvisas under förevarande särskilda anslag. Detta torde enligt mitt förmenande böra uppföras med ett oförändrat belopp av 170 000 kronor. Den av mig föreslagna anslagsberäkningen innebär, att jag icke ansett mig kunna tillstyrka de under skogsstyrelsens avlönings- och omkostnadsanslag föreslagna förändringarna beträffande virkesmätningssavdelningen.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Kostnader för virkesmätning* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 170 000 kronor.

[194] 32. Belöningar för rovdjurs dödande

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	20 000	9 400
1954/55 (statsliggaren s. 880)	20 000	
1955/56 (förslag)	20 000	

Anslaget synes för nästa budgetår böra uppföras med ett oförändrat belopp av 20 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Belöningar för rovdjurs dödande* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 20 000 kronor.

[195] 33. Ersättning för av rovdjur dödade tamdjur

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	95 000	65 063
1954/55 (statsliggaren s. 880)	95 000	
1955/56 (förslag)	95 000	

Även om nettoutgifterna från anslaget under budgetåret 1953/54 uppgick endast till omkring två tredjedelar av det för samma budgetår anvisade beloppet, synes anslaget med hänsyn till tidigare belastning för nästa budgetår böra uppföras med ett oförändrat belopp av 95 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Ersättning för av rovdjur dödade tamdjur* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 95 000 kronor.

K. Lantmäteriväsendet**[196] 1. Lantmäteristyrelsen: Avlöningar**

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	1 027 000	941 822
1954/55 (statsliggaren s. 881)	1 035 300	
1955/56 (förslag)	1 041 000	

Y r k a n d e n. *Lantmäteristyrelsen* (skr. 25/8 1954) hemställer, att anslaget skall höjas med 700 kronor enligt följande beräkning:

	Ökning	Minskning
1. Ny teknisk byrå, i samband varmed inrättas 1 byråchefstjänst i Ca 37 i st. för 1 byrådirektörstjänst i Ca 31 men indrages 1 biträdestjänst i Ca 8		5 256
2. 1 kartkonservator i Ca 19 i st. för 1 arkivbiträde i Ca 15 ...	528	
3. 1 kanslibitråde i Ca 11 i st. för 1 kontorsbiträde i Ca 8	1 032	
4. 1 förste expeditionsvakt i Ca 12 i st. för 1 expeditionsvakt i Ca 10	744	
5. Lönegradsuppflyttningar enligt reglerad befordringsgång samt löneklassförändringar	3 650	
	5 954	5 256
		+ 698

M o t i v. 1. Lantmäteristyrelsen framhåller, att den alltsedan 1952 övervägt åtgärder i syfte att effektivisera den inre organisationen genom en rationellare byråindelning. Vad som främst föranlett dessa överväganden är, att handläggningen av mätningstekniska ärenden hittills varit uppdelad på två byråer. Olägenheterna härav har framträtt med ökad styrka vid det intensiva reformarbete, som nu inletts på det tekniska området och nödvändiggör en samlad ledning av framför allt utvecklingsarbete och rådgivning. Frågan har i någon mån komplicerats av att styrelsens tekniska uppgifter avser två i viss mån skilda områden, nämligen dels lantmäteriväsendet, där styrelsen utövar den egentliga ledningen av verksamheten, dels stadsmätningsväsendet, som sorterar under kommunala organ och där styrelsen endast utövar visst överinseende. Då resultatet av styrelsens motiv och förslag med nödvändighet blivit relativt omfattande, har styrelsen valt att redovisa resultatet i en vid anslagsskrivelsen fogad särskild promemoria rörande byråindelningen inom lantmäteristyrelsen.

Det i promemorian framlagda förslaget innebär sammanfattningsvis, att den nuvarande indelningen av lantmäteristyrelsen i fyra byråer — administrativa byrån, landsbyrån, utredningsbyrån och stadsbyrån — skall ut-

bytas mot en indelning i fem byråer, nämligen en administrativ byrå, en reducerad landsbyrå, en utredningsbyrå, en reducerad stadsbyrå och en ny teknisk byrå för främst mättningsärenden. Reformen har beräknats kunna genomföras utan kostnadsökningar för statsverket och i princip genom omfördelning av befintlig personal. De enda återverkningarna ur personalsynpunkt föreslås skola bli att en byrådirektörstjänst utbytes mot en byråchefstjänst. Den kostnadsökning, som föranledes härav, beräknas emellertid mer än väl kunna kompenseras genom inskränkning av biträdespersonalen med en tjänst i Ca 8.

Det avgörande skälet för en indelning i fem byråer anser lantmäteristyrelsen vara, att var och en av dessa representerar stora och betydelsefulla arbetsområden, som inom den centrala fastighetsbildningsmyndigheten bör representeras av en tjänsteman i byråchefs ställning. Dessa fackområden är dessutom var för sig så krävande, att det icke kan anses möjligt för en och samma person att vara verklig specialist på mer än ett av dem.

I promemorian framhålles vidare bl. a., att vid den diskussion som fördes i samband med stadsbyråns tillkomst år 1936, från skilda håll framskymtade tanken på att överinseendet över stadsmättningsväsendet helt skulle vara koncentrerat till nämnda byrå. Den nu föreslagna reformen innebär, att överinseendet skall fördelas på två byråer, nämligen dels å stadsbyrån beträffande fastighetsbildning och fastighetsregistrering, dels å den nya tekniska byrån i fråga om mätningstekniska frågor. För att garanti skall erhållas för att städernas speciella behov och önskemål vederbörligen tillgodoses i de ärenden, som beredes och föredrages å mättningsbyrån, bör enligt förslaget instruktionsvis föreskrivas, att byråchefen på stadsbyrån skall deltaga i handläggningen av sådana tekniska ärenden, som är av betydelse för stadsmättningsväsendet.

I övrigt torde beträffande innehållet i ifrågavarande promemoria få hänvisas till denna.

2 och 3. Beträffande motiveringen för dessa förslag torde få hänvisas till IX ht 1954 s. 387 under 2 och 3. Utöver vad som där anfördes framhåller lantmäteristyrelsen nu bl. a., att länslantmäterikontorens kartbestånd år 1951 uppgick till i det närmaste 1 miljon kartor. Av dessa är cirka 160 000 skadade. Lantmäteriets nuvarande kartlagtningsorganisation skulle vara sysselsatt cirka 30 år för att avhjälpa enbart de nu befintliga skadorna. Från överlantmätarhus har gjorts enträgna framställningar om ökad personal för kartlagning. Styrelsen har emellertid icke ansett sig f. n. böra framlägga förslag därom, då ännu icke alla möjligheter att intensifiera verksamheten kan anses slutligt prövade. En åtgärd i sådant syfte är att låta ifrågavarande arkivbiträde, som får anses vara en av landets främsta experter på kartkonservering, regelbundet besöka länskontoren för att lämna råd och anvisningar till den personal, som där sysslar med arkivvård och kartlagning. Hans arbetsuppgifter blir därigenom väsentligt förändrade. Likaså blir fallet med arbetsuppgifterna för kontorsbiträdet, som under arkivbiträdets fränvaro ensamt får taga ansvaret för den kvalificerade kartkonserveringen.

4. Detta förslag framfördes i anslagsäskandena för sistförflutna och innevarande budgetår. Beträffande motiveringen för förslaget torde därför få hänvisas till IX ht 1954 s. 387 under 4. Här må blott nämnas, att lantmäteristyrelsen nu bl. a. upplyser, att ifrågavarande tjänsteman år 1953 genomgått specialutbildning för att kunna fylla sina tekniska uppgifter på bästa sätt.

5. Ökningen är av automatisk karaktär.

Yttranden. Över lantmäteristyrelsens förslag i dess helhet har utlåtande avgivits av statskontoret. Statens lönenämnd har yttrat sig över förslagen under punkterna 2—4. Vidare har statens sakrevision, statens organisationsnämnd, Svenska stadsförbundets styrelse, styrelsen för Svenska landskommunernas förbund, Svenska kommunal-tekniska föreningen, Sveriges civilingenjörsförbund ävensom Svenska väg- och vattenbyggares riksförbund yttrat sig över förslaget om ändrad byråindelning. Av innehållet i utlåtandena må här återgivas följande.

Statskontoret erinrar om, att lantmäteristyrelsens organisationsform var föremål för översyn så nyligen som år 1948 i samband med den då företagna omprövningen av lantmäteriväsendets organisation. Några mera genomgripande förändringar i styrelsens organisation befanns därvid icke påkallade (prop. 1948: 172). Enligt statskontorets mening talar emellertid numera vissa skäl för att tekniska ärenden inom lantmäteristyrelsen bör handläggas på en och samma avdelning. Ämbetsverket är dock ej övertygat om att det är nödvändigt och lämpligt — i varje fall f. n. — att låta en sådan avdelning få ställning som en fristående byrå vid sidan av övriga byråer inom styrelsen. Vid bedömande av förslaget torde även böra beaktas, att 1953 års fotogrammetriutredning enligt givna direktiv har att klarlägga, vilka tekniska och organisatoriska förbättringar som bör åstadkommas inom ramen för statens nuvarande nettoutgifter för framställning och tillhandahållande av fotogrammetriska kartor och annat fotogrammetriskt material jämte därmed sammanhängande frågor. Resultatet av denna utredning torde komma att bli av betydelse för spörsmålet om ändrad byråindelning. Statskontoret kan därför ej förorda, att förslaget härom f. n. föranleder någon åtgärd. Indragningen av en kontorsbiträdestjänst anses dock böra komma till stånd utan hinder därav. Yrkandena om förbättrad löneställning för vissa befattningshavare å kartkonserveringsavdelningen samt för en expeditivsvakt, vilka utgör en upprepning av tidigare prövade och avvisade framställningar, finner statskontoret alltjämt ej böra föranleda någon åtgärd.

Statens lönenämnd tillstyrker, att arkivbiträdestjänsten ändras till en tjänst såsom kartkonserverator i lönegrad 17, att kontorsbiträdestjänsten uppflyttas till Ca 11 samt att en expeditivsvakttjänst i Ca 10 uppflyttas till Ca 11.

Statens sakrevision framhåller, att stadsbyrån inrättades i samband med att överinseendet över städernas fastighetsbildnings- och mätningssväsende år 1936 förlades till lantmäteristyrelsen. I anslutning därtill uttrycktes vid remiss- och riksdagsbehandlingen från kommunalt håll vissa farhågor för

ett ökat statligt inflytande i hithörande ärenden. Enligt vad sakrevisionen erfarit har emellertid samarbetet med stadsbyrån varit mycket gott, varför ur dessa synpunkter anledning icke föreligger att vidtaga någon organisationsändring. Ehuru vissa rationaliseringsskäl talar för en ändrad byråindelning, synes resultatet av det nu framlagda förslaget i personalbesparingshänseende vara mera obetydligt och den ekonomiska vinsten praktiskt taget ingen. Med hänsyn härtill och då behovet av en omorganisation enligt sakrevisionens mening icke blivit tillräckligt styrkt, avstyrker sakrevisionen förslaget om utökning av antalet byråer.

Statens organisationsnämnd finner lantmäteristyrelsen ha anfört vägande skäl för inrättandet av en teknisk byrå. Däremot förefaller det nämnden tveksamt, huruvida lands- och stadsbyråerna efter utbrytning av de tekniska ärendena bör bestå såsom självständiga byråer. Såsom lantmäteristyrelsen framhållit har nämligen utvecklingen i fråga om lagstiftning och förvaltning medfört en viss utjämning mellan land och stad och ytterligare steg i samma riktning kan förväntas som resultat av 1954 års fastighetsbildningskommittés arbete. Under sådana förhållanden synes det som om en sammanslagning av lands- och stadsbyråerna skulle vara möjlig i samband med nyinrättandet av en teknisk byrå. Nämnden anser sig emellertid icke kunna göra bestämda uttalanden om den lämpligaste byråindelningen utan en föregående organisationsundersökning.

Svenska stadsförbundets styrelse finner sig icke kunna biträda förslaget om en utbrytning ur stadsbyrån av de delar, som nu huvudsakligen arbetar med tekniska uppgifter, samt en sammanslagning av dessa delar med motsvarande sektioner av landsbyrån till en särskild teknisk byrå. Med hänsyn till lantmäteristyrelsens uppgift att utöva överinseendet över stadsmätningsväsendet skulle en sådan omorganisation innebära en ur stadskommunal synpunkt icke önskvärd försämring genom att frågorna rörande fastighetsbildning och fastighetsregistrering skildes från de mätningstekniska ärendena. Då överinseendet över städernas fastighetsbildnings- och mätningsväsende förlades till lantmäteristyrelsen, skedde detta under den uttryckliga förutsättningen, att alla hithörande ärenden skulle handläggas inom en och samma byrå, nämligen stadsbyrån. Enligt förbundsstyrelsens åsikt har utvecklingen inom stadsmätningsväsendet sedan dess icke undergått någon förändring, som motiverar den ifrågasatta uppdelningen av stadsärendena på olika byråer. Förbundsstyrelsen understryker till sist, att om den föreslagna tekniska byrån det oaktat inrättas, detta icke bör inverka på stadsbyråns hittillsvarande kompetensområde.

Mot vad förbundsstyrelsen sålunda yttrat har *styrelseledamoten herr Jung* reserverat sig. För sin del har denne funnit lantmäteristyrelsens förslag ägnat att medföra bestämda fördelar för stadsmätningsväsendet och fördenskull tillstyrkt detsamma.

Styrelsen för Svenska landskommunernas förbund har ur de synpunkter förbundet har att företräda icke någon erinran mot förslaget.

Svenska kommunal-tekniska föreningen, Sveriges civilingenjörsförbund

samt Svenska väg- och vattenbyggares riksförbund har avstyrkt lantmäteristyrelsens förslag.

Föredraganden

I anslutning till vad chefen för civildepartementet anfört vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor bör en arkivbiträdestjänst i lönegrad Ca 15, en expeditiönsvaktstjänst i lönegrad Ca 10 samt en kontorsbiträdestjänst i lönegrad Ca 8 ändras till respektive en arkivassistenttjänst i lönegrad Ca 17, en förste expeditiönsvaktstjänst i lönegrad Ca 11 samt en kanslibiträdestjänst i lönegrad Ca 11. Kostnaderna härför kan beräknas till 2 000 kronor.

Vad härefter angår den föreslagna omorganisationen av lantmäteristyrelsen torde enligt min mening med prövningen därav böra anstå i avbida på ytterligare erfarenheter rörande utvecklingen på det tekniska området samt pågående utredningar. Emellertid förutsätter jag därvid, att möjligheterna likväl beaktas att låta den fotogrammetriska sakkunskapen inom styrelsen komma till nytta även på stadsmätningssväsendets område.

Såsom lantmäteristyrelsen föreslagit bör anslaget höjas med i runt tal 3 700 kronor på grund av beräknade löneklassförändringar samt lönegradsuppflyttningar i reglerad befordringsgång. Sammanlagt behöver alltså lantmäteristyrelsens avlöningsanslag för nästa budgetår uppräknas med 5 700 kronor.

De beslutade ändringarna av grundlönebeloppen föranleder en omräkning av vissa anslagsposter. Anslaget beräknas sålunda:

Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat 495 500 (+ 122 500) kronor;

arvode, bestämt av Kungl. Maj:t, 1 500 (oförändrat) kronor;

avlöningar till icke-ordinarie personal 401 000 (+ 101 100) kronor;

rörligt tillägg 143 000 (— 217 900) kronor.

Anslaget uppföres alltså med $(495\,500 + 1\,500 + 401\,000 + 143\,000 =) 1\,041\,000 (+ 5\,700)$ kronor.

Å personalförteckningen för lantmäteristyrelsen bör uppföras en arkivassistenttjänst i lönegrad Ca 17 och en förste expeditiönsvaktstjänst i lönegrad Ca 11. Vidare bör antalet kanslibiträdestjänster i lönegrad Ca 11 ökas med en till nio. Å andra sidan bör antalet arkivbiträdes-, expeditiönsvaks- och kontorsbiträdestjänster minskas med vardera en tjänst.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för lantmäteristyrelsen, som angivits i det föregående

b) fastställa följande avlöningsstat för lantmäteristyrelsen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1955/56:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat, <i>förslagsvis</i>	495 500
2. Arvode, bestämt av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	1 500
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal	401 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	143 000
Summa kronor 1 041 000	

c) till *Lantmäteristyrelsen*: *Avlöningar* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 1 041 000 kronor.

[197] 2. Lantmäteristyrelsen: Omkostnader

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	123 500	125 551
1954/55 (statsliggaren s. 882)	123 500	
1955/56 (förslag)	123 500	

Yrkande. *Lantmäteristyrelsen* (skr. 25/8 1954) hemställer, att anslaget skall höjas med 10 000 kronor till 133 500 kronor.

Motiv. Ökningen faller helt på delposten till övriga expenser. Enligt lantmäteristyrelsen har denna delpost varit hårt ansträngd under de senaste budgetåren. Av den begärda höjningen avses 8 000 kronor för att förnya styrelsens delvis ålderdomliga och starkt förslitna uppsättning av maskiner, instrument och övrig kontorsutrustning. Återstående 2 000 kronor hänför sig till städningskostnaderna och motiveras med att styrelsen ansett sig böra helt övergå till daglig städning. Den varannandagsstädning, som hittills tillämpats inom två av styrelsens avdelningar, har nämligen icke utfallit väl.

Yttrande. *Statskontoret* anför, att anslagsposten till sjukvård m. m. med hänsyn till belastningen under de senaste budgetåren vid oförändrade grunder bör höjas med 2 000 kronor till 8 000 kronor. Yrkandet om uppräkning av delposten till övriga expenser för att möjliggöra nyanskaffning i större omfattning av kontorsutrustning är statskontoret ej berett tillstyrka. Vad angår den påkallade medelförstärkningen för att möta ökade städningskostnader erinrar statskontoret om att vid remissbehandlingen av lantmäteristyrelsens anslagsäskanden för innevarande budgetår enahanda förslag icke mötte någon invändning från ämbetsverkets sida.

Föredraganden

Enligt vad jag inhämtat kommer städningen inom lantmäteristyrelsens lokaler att bli föremål för ytterligare översyn. Någon höjning av det för städning avsedda beloppet torde därför ej nu böra komma i fråga. Ej heller kan jag tillstyrka någon ökad medelsanvisning att användas till förnyelse av kontorsutrustning m. m. Med hänsyn till den beslutade sjukförsäk-

ringsreformen bör sjukvårdsposten likaledes bibehållas vid oförändrat belopp.

I detta sammanhang torde jag få anmäla, att fråga uppkommit om gäldande av kostnaderna för framställning av kopior av sådana kartor, som åsyftas i 2 och 3 §§ kungörelsen den 5 mars 1954 (nr 86) om prövning av vissa ärenden rörande fastighetsredovisning och fastighetsbildning. Därest riksdagen icke har något att erinra, torde ifrågavarande kostnader få bestriidas från posten till publikationstryck i lantmäteristyrelsens omkostnadsstat. Någon uppräknig av nämnda post i anledning härav torde emellertid icke behövas.

Vid bifall till vad jag sålunda anför t kan förevarande anslag för nästa budgetår uppföras med oförändrat belopp av 123 500 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa omkostnadsstat för lantmäteristyrelsen.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lantmäteristyrelsen: Omkostnader* för budget-
året 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 123 500 kronor.

[198] 3. Lantmäteristyrelsen: Kartlagningsarbeten

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budget- årets utgång
1953/54	90 000	92 766	7 194
1954/55 (statsliggaren s. 882)	88 500		
1955/56 (förslag)	94 500		

Reservationen å anslaget väntas bli förbrukad under innevarande budgetår med undantag för 600 kronor.

Y r k a n d e. *Lantmäteristyrelsen* (skr. 25/8 1954), som under budgetåret 1954/55 äger att för ifrågavarande ändamål disponera förutom anvisat anslag 6 000 kronor av reserverade medel eller sålunda sammanlagt 94 500 kronor, hemställer att anslaget för budgetåret 1955/56 skall upptagas med sistnämnda belopp.

M o t i v. Med hänsyn till vad som anmälts under lantmäteristyrelsens avlöningsanslag beträffande omfattningen av arbetsuppgifterna i fråga om kartlagning och kartkonservering, anser styrelsen det i och för sig fullt befogat att redan nu utöka personalen för dessa uppgifter. Enligt styrelsen bör emellertid till en början avvaktas resultatet av dels den effektivare ledning av verksamheten, som åstadkommes genom att denna underordnas den föreslagna nya tekniska byrån, dels en intensifierad rådgivnings- och inspektionsverksamhet på området. Styrelsen inskränker sig därför till att föreslå samma ram för verksamheten, som gäller för innevarande budgetår. Kostnaderna beräknas sålunda till 94 500 kronor, därav 91 000 kronor för

avlöningar till särskilt anställd kartlagningspersonal, 1 500 kronor för timanställd personal, 1 000 kronor för förbrukningsmaterial samt 1 000 kronor för framställning av arbetskartor.

Y t t r a n d e. *Statskontoret* har ej funnit anledning till erinran mot lantmäteristydelsens förevarande förslag.

Föredraganden

Såsom lantmäteristydelsen föreslagit bör anslaget höjas med 6 000 kronor till 94 500 kronor för nästa budgetår. Någon utvidgning av verksamheten innebär detta icke, eftersom ökningen betingas av att en tillfällig reservation å anslaget bortfaller. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lantmäteristydelsen: Kartlagningsarbeten* för budgetåret 1955/56 anvisa ett reservationsanslag av 94 500 kronor.

[199] 4. Lantmäteristaten: Avlöningar

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	17 567 000	16 903 693
1954/55 (statsliggaren s. 882).....	17 855 500	
1955/56 (förslag).....	18 150 500	

Y r k a n d e n. *Lantmäteristydelsen* (skr. 25/8 1954) hemställer, att anslaget skall höjas med 845 500 kronor till 18 701 000 kronor enligt följande beräkning.

	Ökning	Minskning
1. 15 lantmätare i Ce 27	262 523	
2. Skiftesorganisationen i Kalmar län		
1 lantmätare i Ce 31 i st. för Cg 31	—	
1 biträdande lantmätare i Ce 27	17 028	
3. Fiskelägesorganisationen i Göteborgs och Bohus län		
2 lantmätare i Ce 27	35 304	
1 lantmätaraspirant i Cf 21	12 636	
1 mätningstekniker i Ce 19	11 400	
2 kontorsbiträdesaspiranter i Cf 4	11 640	
4. Skiftesorganisationen i Kopparbergs län		
2 lantmätare i Ce 27	34 056	
2 lantmätaraspiranter i Cf 21	24 240	
2 förste mätningstekniker i Ce 21	25 680	
4 mätningstekniska biträden i Cf 12	33 120	
2 kanslibiträden i Ce 11	15 936	
8 kontorsbiträdesaspiranter i Cf 4	44 544	

	Ökning	Minskning
5. Skiftesorganisationen i Norrbottens län		
1 lantmätare i Ca 29	20 148	50 000
2 lantmätaraspiranter i Cf 21	26 328	
1 förste mätningstekniker i Ce 21	13 956	
1 mätningstekniker i Ce 16	10 488	
1 mätningstekniskt biträde i Cf 12	9 000	
1 kanslibiträde i Ce 11	8 652	
2 kontorsbiträdesaspiranter i Cf 4	12 144	
6. Centralkontoret i Stockholm		
1 lantmätare i Ce 27	18 276	
2 mätningstekniker i Ce 19	23 736	
2 mätningstekniska biträden i Cf 12	18 000	
2 kontorsbiträdesaspiranter i Cf 4	12 144	
7. 50 kontorister i lönegrad 13 i st. för samma antal kansli- biträden i lönegrad 11	35 925	
8. 1 lantmätare i Ca 27 i st. för 1 distriktslantmätare å över- gångsstat i Ca 29 under 1 månad		390
9. Övergångsersättningar till distriktslantmätare och di- striktslantmätare å övergångsstat		7 287
10. Assistent å övergångsstat		12 300
11. Lönegradsuppflyttningar enligt reglerad befordringsgång samt löneklassförändringar	178 791	
	915 695	69 977
	+ 845 718	

Motiv. I en allmän motivering till sina förslag framhåller lantmäteristyrelsen bl. a., att lantmäteridistriktet omkring år 1951 upplevde ett något lugnare skede än tidigare beträffande tillströmningen av nya arbetsuppgifter. Därefter har emellertid en successiv ökning skett, som under år 1953 fått rekordartad storlek. Följden härav har blivit, att den reella arbetsbalansen ökat avsevärt för alla personalkategorier. Denna utveckling är oroväckande, eftersom den befintliga personalens arbetsprestation har varit mycket hög.

Det anförda avser riket i dess helhet. Man får emellertid icke härav dra slutsatsen, att detsamma skulle vara representativt för huvuddelen av lantmäteriets många organisationsenheter. Vad som framför allt skapar lantmäteriets aktuella arbetskraftssvårigheter är nämligen de betydande olikheter, som föreligger mellan skilda enheter. Den normala personaluppställningen inom ett lantmäteridistrikt utgör — förutom distriktslantmätaren — en biträdande lantmätare, två mätningstekniker och två biträden i kontorstjänst. För en sådan enhet får det anses normalt och lämpligt med ungefär ett halvt års arbetsbalans för alla befattningshavare. Det behövs nämligen en viss inliggande arbetsmängd för att möjliggöra en ändamåls-

enlig planläggning av arbetet och jämn sysselsättning för personalen. Skulle innerliggande arbetsmängd vara större, uppstår å andra sidan alltför besvärande väntetider för allmänheten.

Under en följd av år har emellertid konstaterats, att arbetsläget i åtskilliga distrikt avviker så markant från det läge, som enligt vad nyss anförts får anses normalt, att situationen snart blir ohållbar. Förhållandet har på senare tid ytterligare förvärrats. Av rikets 148 lantmäteridistrikt redovisade den 1 januari 1954 36 en arbetsbalans av högst 40 arbetsmånader, 32 en balans av 40—59 arbetsmånader, 26 en balans av 60—79 arbetsmånader, 21 en balans av 80—100 arbetsmånader samt 33 en balans av mer än 100 arbetsmånader. Den första gruppen anser styrelsen vara fullt tillfredsställande. Den andra kan godtagas med tvekan, under det att redan den tredje gruppen, med en balans av 60—79 arbetsmånader inger oro, om icke balansen kan förklaras av alldeles speciella förhållanden. De två sista grupperna är helt otillfredsställande. Styrelsen anser sig icke kunna taga ansvaret för att lantmäteriverksamheten i dylika enheter ombesörjes på ett för det allmänna och allmänheten tillfredsställande sätt, om icke personalförstärkningar sker. I anslutning härtill lämnar styrelsen en detaljredogörelse för alla de enheter, där arbetsbalansen angivits vara helt otillfredsställande.

I fråga om vilka åtgärder som vidtagits för att utjämna de stora skillnaderna i arbetsbelastning anför styrelsen, att de toppbelastade enheterna givetvis i möjligaste mån har erhållit personalförstärkningar. Möjligheterna härtill är emellertid mycket begränsade, eftersom de normalbelastade enheterna över huvud taget icke torde kunna uttunnas mer än vad som redan skett till förmån för de hårdare belastade enheterna. I särskilda framställningar har styrelsen därför hemställt eller kommer att hemställa, att Kisa distrikt i Östergötlands län, Ronneby distrikt i Blekinge län och Bergs distrikt i Jämtlands län skall indragas och i stället nya distrikt inrättas i Hudiksvalls-, Norrtälje- och Sundsvallsregionerna. Vidare har verksamheten under de senaste åren i möjligaste mån rationaliserats. Sålunda har en rad åtgärder vidtagits beträffande lagstiftning, organisation, administration och tekniska arbetsmetoder. Åtskilligt mer torde kunna åstadkommas genom den stora lagrevision, som uppdragits åt 1954 års fastighetsbildningskommitté. Å andra sidan bör hållas i minnet, att lagstiftningsarbetets huvuduppgift är att åstadkomma förrättningsinstitut för stora uppgifter, som ännu icke angripits på allvar.

Vad angår spørsmålet huruvida den nuvarande situationen betingas av tillfälliga omständigheter eller om de ökade anspråken på lantmäteriorganisationen kan väntas bestå, framhåller styrelsen, att man har att räkna med ökade uppgifter för lantmäteriet beträffande såväl samhällsbyggandet som jordbruket. Därtill kommer, att lantmäteriet under senare år tillförts flera nya uppgifter genom lagstiftning, som icke fanns då den nuvarande organisationen år 1947 byggdes upp. Bland dessa nämnes förrättningar för sammanföring av samfälld vägmark m. m., för legalisering av sänjedelning samt för bildande av vägföreningar i tätorter.

Slutsatsen av det anförda blir ofrånkomligen enligt styrelsen att, om icke förstärkningsåtgärder vidtages, det nuvarande kritiska arbetskraftsläget kan förväntas snabbt förvärras för att inom kort bli helt ohållbart. Styrelsen ser sig till följd därav nödsakad att på nytt begära personalförstärkningar såväl för distriktsorganisationens allmänna verksamhet som för en rad angelägna specialuppgifter.

Slutligen framhåller styrelsen, att lantmåteriväsendet visar en synnerligen gynnsam inkomstutveckling, som vida överträffat förhandskalkylerna. Om hänsyn endast togs till de två sista budgetåren — den tid den nuvarande lantmåteritaxan varit i kraft — har visserligen totalkostnaderna för lantmåteristaten (avlöningar och omkostnader) stigit från 20,8 miljoner kronor budgetåret 1952/53 till 21,4 miljoner kronor 1953/54, men om även inkomsterna togs med i beräkningen, har statsverkets nettoutgifter för lantmåteristaten minskat från 14,1 miljoner till 13,6 miljoner kronor.

Beträffande motiven för de särskilda yrkandena torde, utöver vad som anfördes i IX ht 1954 s. 394—396 såvitt angår förslagen under punkterna 2—6, här få återgivas följande.

1. Lantmåteristyrelsen framhåller att, såsom framgår av den allmänna motiveringen, distriktsorganisationen f. n. har 54 distrikt, vilka kan betraktas som allvarligt belastade. Av dessa är förhållandena synnerligen allvarliga i de 33, som redovisar en arbetsbalans av mer än 100 arbetsmånader. Bland sistnämnda 33 distrikt finnes dessutom exceptionella toppbelastningar, som helt faller utom ramen för den gällande organisationens kapacitet. Med hänsyn till dessa förhållanden ävensom till vikten av att lantmåtarrekryteringen — som det ju ankommer på styrelsen att dirigera — sker planenligt och framför allt med hänsynstagande till utvecklingen på längre sikt, har styrelsen stannat för att föreslå en omedelbar ökning av ramen för distriktens lantmåtarpersonal med 15 lantmätare. På grund av den betydande ansvällning av personal i befordringsgången, som successivt skett efter lantmåteriets omorganisation år 1947, bör denna grupp icke längre utökas. De nya tjänsterna bör därför i stället placeras i den lägsta lönegraden ovanför befordringsgången, d. v. s. i lönegrad Ce 27, för att i någon mån lätta på de yngre lantmätarnas f. n. dystra befordringsutsikter. Såvitt styrelsen kunnat finna har den viktiga frågan om de yngre lantmätarnas fördelning på lönegradsgrupper över huvud icke varit föremål för någon djupare analys i samband med tjänsteförteckningsrevisionen. De försämrade befordringsutsikterna påverkar f. ö. tydligt redan nu intresset för lantmåtarbanan. Vid de tre senaste antagningarna av studerande till lantmåteriavdelningen uppgick sålunda antalet sökande till respektive 22, 10 och 9.

2. Sedan skiftesverksamheten i Kalmar län under en följd av år praktiskt taget legat nere, har den nu kommit in i ett aktivare skede. Det stora laga skiftet å Dalsebo by i Vena socken, som i många avseenden kommer att tjäna som ett mönster för övriga skiften, kommer att avslutas inom några månader. Såsom styrelsen tidigare anmält föreligger emellertid i norra länsdelen skiftesuppgifter för åtskilliga decennier framåt. Det är av synnerligen stor

betydelse, att dessa uppgifter genomföres snabbt. Det vore därför beklagligt om icke de återstående relativt begränsade organisationsåtgärderna kunde ordnas snarast möjligt.

3. Under denna punkt lämnar styrelsen till en början en redogörelse för arbetsuppgifternas art och omfattning samt för behandlingen av tidigare förslag i ämnet. Därvid anföres följande.

Äganderäts- och fastighetsförhållandena inom ett femtiotal fiskelägen i Göteborgs och Bohus län är, såsom framgått vid en inom justitiedepartementet av häradshövdingen B. Kock verkställd utredning, synnerligen tilltrasslade. Detta tar sig bl. a. uttryck i att flera tusen bostadshus i fiskelägena ligger på ofri grund. Efter överläggningar inför justitieministern i juni 1951 beslöts, att inledningsvis en rad försöksobjekt skulle angripas, bl. a. Mollösunds municipalsamhälle samt fiskelägena Stora Dyrön och Tjörnekalv. Dessa försöksobjekt har senare — i april 1953 — utökats med två andra fiskelägen, Asperö och Vrångö.

Arbetet med att ordna plan-, fastighets- och äganderättsförhållandena i fiskelägena blir med nödvändighet omfattande och komplicerat. Till en början måste en grundkarta i relativt stor skala framställas över området. I samband därmed måste en noggrann inventering göras av fastighets- och hävdeförhållandena samt — för att underlätta det efterföljande planarbetet — en kartläggning av kommunikationsförhållandena, särskilt sedvanevägarna. Beträffande fastighetsförhållandena må här anmärkas, att äldre tiders jorddelning ofta åstadkommit en mycket stark parcellering och att denna fastighetsindelning vanligen efterföljts av långt gående sämjedelning och annan privat jorddelning i takt med arvskiften, försäljningar, byten och gåvor. Genom befolkningens tidigare vana att icke fullfölja fång med legala jorddelningsåtgärder och lagfart har på sina ställen helt kaotiska förhållanden uppstått. Någon korrespondens finnes sålunda i många fall icke mellan gällande fastighetsindelning, hävden på marken och den formella äganderätten.

Efter kartläggnings- och inventeringsarbetet skall därefter upprättas och fastställas byggnadsreglerande plan — stadsplan eller byggnadsplan. Visserligen har åtskilliga fiskelägen redan fastställda planer, men det har i praktiken visat sig att dessa i regel icke går att genomföra. Ibland är de direkt olämpliga, emedan hänsyn icke tagits till fiskelägenas säregna struktur och arbetsförhållanden. Vid upprättandet av planen måste ständigt hänsyn tagas till möjligheterna att genomföra densamma fram till färdiga byggnadstomter.

De härefter följande åtgärderna blir något olika i olika fall. Om bebyggelseförhållandena är så komplicerade, att stadsplan tillgripits, fullföljes denna genom tomtindelning och tomtmätning, varvid byggnadslagens regler om inlösen av tomt del blir ett värdefullt medel att tvångsvis lösa markförvärvsfrågorna. Ibland torde få tillgripas expropriation av större områden före planläggningen. Så har exempelvis skett i Mollösund i syfte att skaffa kommunen mark för samhällets utbyggnad. Det bör här understrykas, att proceduren tomtindelning — tomtmätning ofta blir synnerligen komplicerad. Gatunätet kan på grund av de geografiska förhållandena icke göras för tätt. Kommunikationsbehovet inom ett kvarter måste i stället tillgodoses genom bildande av s. k. förbindelsetomter, som innesluter sedvanevägarna. För att fylla sitt syfte måste dessa tomtar överföras i kommunens ägo.

I åtskilliga fall torde bebyggelseförhållandena komma att regleras av byggnadsplaner. I dessa fall står icke byggnadslagens och fastighetsbild-

ningslagens plangenomförande institut till förfogande. Planens realiserande får då ske på annat sätt. Ofta torde laga skifte komma att tillgripas, eventuellt i samband med en jordrannsakan. I andra fall åter tillgripes ett komplex av jorddelningsåtgärder, exempelvis ensittarförrättningar, avstyckningar, ägoutbyten och sammanläggningar. Genom skifte torde den med byggnadsplanen avsedda fastighetsdelningen i stort kunna genomföras i ett sammanhang. Varje markägares jordinnehav sammanföres i en eller ett fåtal skifteslotter, i första hand till en lämplig tomtplats för de egna byggnaderna. I planen bestämda gator, vägar och allmänna platser utlägges som samfälligheter. Om vid skiftet i byggnadsplanen upptagen obebyggd tomtmark avsättes som samfällighet erhåller skifteslaget (samhället) en god möjlighet att reglera samhällets utbyggnad.

Av de beskrivna arbetsuppgifterna faller med nödvändighet huvudparten på lantmäteriorganisationen. Distrikten är så belastade av sina övriga ärenden, att det icke är tänkbart, att de skulle kunna åtaga sig specialarbetena i fiskelägena. Styrelsen har därför inrättat en speciell organisation för ändamålet. Chefen för denna är ordinarie kontorslantmätare vid lantmäterikontoret i Kronobergs län och har friställts för dessa uppgifter genom särskilda åtgärder. Genom beslut vid 1953 års riksdag inrättades en mätningsteknikerbefattning och en kontorsbiträdesbefattning för ändamålet. Sistnämnda personalförstärkningar är de enda, som beviljats för dessa uppgifter.

I anslagsäskandena för budgetåret 1954/55 framlade styrelsen förslag om förstärkning av fiskelägesorganisationen i Göteborgs och Bohus län med två lantmätare i Ce 27, en lantmätaraspirant i Cf 21, ett mätningstekniskt biträde i Cf 12 och två kontorsbiträdesaspiranter i Cf 4. Föredragande statsrådet fann dock att, även om enligt hans mening starka skäl talade för förslaget, detsamma för det dåvarande icke borde föranleda någon åtgärd (IX ht 1954 s. 399). Efter motioner (I: 369 och II: 472) beslöt därefter jordbruksutskottet föreslå riksdagen att bifalla lantmäteristyrelsens förslag. Vid ärendets behandling i riksdagen beslöts emellertid, sedan kamrarna först stannat i olika beslut, bifall till Kungl. Maj:ts förslag eller sålunda, att medel icke skulle anvisas för ändamålet. Såsom skäl härför anfördes huvudsakligen, att det visserligen otvivelaktigt förelåg behov av att förstärka lantmäteriorganisationen på många håll i landet, men att i då aktuella sammanhang för liten överblick över fältet förelåg för att separata förslag skulle kunna accepteras.

Styrelsen erinrar om att den i sin allmänna motivering lämnat en redogörelse över läget beträffande lantmäteriväsendets personal, arbetsbelastning och inkomster. Förevarande fråga bör därför nu enligt styrelsen kunna tagas upp till behandling. Av vikt vid denna bedömning är, att distriktsorganisationen i Göteborgs och Bohus län relativt sett uppvisar en av de allvarligaste överbelastningarna i riket. Vad den särskilda fiskelägesorganisationen angår rapporterade denna vid årsskiftet 1953—1954 sin samlade arbetsbälans till 60 lantmätarmånader, 36 teknikermånader och 48 kontorsbiträdesmånader. Vidare är att märka, att pågående arbeten — det gäller i första hand Mollösund och Stora Dyrön — genom framsynta initiativ gett mycket lovande resultat ur försökssynpunkt. Styrelsen hyser fördenskull icke längre någon tvekan om att det går att lösa fiskelägesfrågorna på ett lämpligt sätt, om blott arbetskraft ställes till förfogande.

Med hänsyn till arbetsuppgifternas art och resultatet av tjänsteförteck-

ningsrevisionen för teknikerkårens del har styrelsen — efter förhandlingar med vederbörande personalorganisationer — funnit sig böra utbyta den förra året begärda tjänsten som mätningstekniskt biträde i Cf 12 mot en tjänst såsom mätningstekniker i Ce 19.

4. Skiftesorganisationen i Kopparbergs län erhöll sin nuvarande organisation genom beslut vid 1950 års riksdag. Verksamheten är fördelad på fem distriktslantmätare och två förfogandelantmätare eller sammanlagt sju särskilda enheter. Enligt balansrapporterna från årsskiftet 1953/54 representerar ineliggande arbetsuppgifter en sammanlagd arbetsmängd av 989 lantmätarmånader, 2 058 teknikermånader och 2 375 kontorsbiträdesmånader eller tillhopa 5 422 arbetsmånader. Den under år 1953 utvunna arbetsprestationen utgjorde enligt årsredogörelserna 125 lantmätarmånader, 212 teknikermånader och 237 kontorsbiträdesmånader eller sammanlagt 574 arbetsmånader. Även om det vore möjligt att bedriva skiftesarbetet i jämn följd, skulle alltså fullföljandet av nu pågående arbeten taga en tid av minst nio år. Av skilda skäl har man emellertid att räkna med vissa oundvikliga avbrott, varför det torde vara mera realistiskt att räkna med en tidsåtgång för nuvarande personal av 12 à 13 år.

Det föreliggande tidsprogrammet kan icke anses tillfredsställande. Medan laga skifte pågår i en bygd, kan av helt naturliga skäl förbättringsverksamheten i jordbruk och skogsbruk icke fortgå på vanligt sätt. Även rent organisatoriska skäl talar för en ökad takt i verksamheten. Sett på längre sikt arbetar nämligen en väl utbyggd organisation billigare än en liten sådan.

Styrelsen erinrar slutligen om att ifrågavarande skiftesorganisationer efter 1950 års riksdagsbeslut tillförts nya laga skiften om sammanlagt cirka 26 000 hektar med omkring 1 100 delägare. Dessutom har nyligen ansökan ingivits om ytterligare ett laga skifte (Boda socken) med en areal av omkring 23 000 hektar.

I detta sammanhang torde få anmälas en skrivelse den 14 oktober 1954 från *länsstyrelsen i Kopparbergs län*. Länsstyrelsen framhåller däri, att skiftesverksamhetens fortgång i de bygder i länet, där ifrågavarande skiftesorganisation verkar, är av den allra största betydelse för jordbruket och skogsbruket liksom för samhällsutvecklingen i övrigt i dessa bygder. På grund härav understryker länsstyrelsen livligt behovet av den utav lantmäteristyrelsen föreslagna arbetskraftsförstärkningen till skiftesorganisationen.

5. Lantmäteristyrelsen lämnar även här inledningsvis en redogörelse för verksamhetens art och omfattning samt för behandlingen av tidigare förslag i ämnet. I redogörelsen anföres följande.

I Norrbottens läns lappmark, huvudsakligen inom Kiruna stad och Kareuando socken, finnes ett antal ännu icke skiftade byar med mycket vidsträckt ägoinnehav. Befolkningsunderlaget i dessa bygder synes vara stabilt, och ungdomen visar vilja att stanna kvar och finna sin utkomst i orten. Byarnas markområden bestämdes vid avvittningen omkring sekelskiftet, men det skedde då ingen delning de olika brukningsenheterna emellan. Privat jorddelning har dock försiggått i betydande utsträckning och genom

köp, byte och samskjedelning inom och mellan jordregisterenheter förete fastighetsindelingen nu djupgående brister och oklarheter. Det finnes icke annat medel f. n. att råda hot på missförhållandena än att underkasta byarna laga skifte. Det är för bygden av den största betydelse, att dessa skiften snabbt kommer till stånd. De torde kunna betecknas som en grundförutsättning för den vidare utvecklingen av näringslivet i dessa bygder. Styrelsen hemställde därför i anslagsäskandena för budgetåret 1953/54, att en särskild organisation skulle inrättas, bestående av en distriktslantmätare och chef i Ce 32, tre yngre lantmätare i befordringsgången, en förste mätningstekniker i Ce 21, tre mätningstekniker i Cf 12 och tre kontorsbiträden. Föredragande statsrådet förklarade emellertid (IX ht 1953 s. 352), att visserligen starka skäl åberopats för förslaget men att han på grund av andra förstärkningsåtgärder icke kunde biträda förslaget. Jordbruksutskottet ansåg sig heller icke kunna tillstyrka förslaget, men då fastighetsförhållandena inom ifrågavarande bygder enligt utskottets mening var så otillfredsställande, att de krävde särskilda åtgärder, tillstyrkte utskottet, att ett belopp av 50 000 kronor anvisades för tillfälliga personalförstärkningar. Riksdagen beslöt i enlighet därmed. Detta belopp har fr. o. m. budgetåret 1953/54 använts för avlönande av en lantmätaraspirant, en mätningstekniker i lönegrad 19, en mätningstekniker i lönegrad 16 under sex månader, en mätningstekniker i lönegrad 12 och ett kontorsbiträde. Chef för verksamheten är en förfogandelantmätare i Ca 31, vilken tjänst hämtats från annat län.

Styrelsen tog på nytt upp frågan till 1954 års riksdag. Den anmälde, att ansökningar om laga skiften inkommit från skifteslag, omfattande sammanlagt mer än 160 000 hektar. Flera skiften, bl. a. å Soppero m. fl. byars skifteslag, hade påbörjats och arbetet bedrevs i högsta möjliga takt med den knappa personalen. För att bringa uppgifterna till ett slut inom rimlig tid hemställde styrelsen på nytt, att en fullständig organisation skulle utbyggas. Styrelsen begärde dock ingen ny chefstjänst för ändamålet.

I statsverkspropositionen för innevarande budgetår (IX ht 1954 s. 399) förklarades, att starka skäl visserligen talade för förslagets genomförande men att det på grund av den ståndpunkt 1953 års riksdag tagit till ärendet icke nu borde föranleda annan åtgärd än att beloppet å 50 000 kronor för tillfälliga personalförstärkningar bibehölls även för budgetåret 1954/55. Jordbruksutskottet, som haft att behandla motioner i ämnet (I: 122 och II: 105) tillstyrkte emellertid, att för ändamålet skulle anvisas ett belopp av 100 000 kronor i stället för 50 000 kronor. Vid riksdagsbehandlingen, därvid kamrarna först stannade i olika beslut, bifölls dock Kungl. Maj:ts förslag i statsverkspropositionen. Från riksdagsdebatten må antecknas, att allmän enighet rådde om behovet av en förstärkt organisation men att det ansågs, att man hade för liten överblick över förhållandena i lantmäteriet i dess helhet för att kunna taga ställning till ett separat förstärkningsförslag.

Efter denna redogörelse framhåller lantmäteristyrelsen, att balansen av ineliggande arbete för ifrågavarande skiftesorganisation vid årsskiftet 1953/54 uppgick till 158 lantmätarmånader, 342 teknikermånader och 95 kontorsbiträdesmånader. Med nuvarande personal skulle det i bästa fall taga ungefär tio år att fullfölja uppgifterna. Det synes styrelsen uppenbart, att ytterligare förstärkningar till skiftesorganisationen icke kan hämtas från lantmäteridistriktet i övrigt.

I detta sammanhang erinrar styrelsen om att vid riksdagsbehandlingen alternativet med en utbyggd skiftesorganisation med lönegradsplacerad per-

sonal ofta vägts mot utvägen att endast anvisa ett visst belopp för ändamålet. För sin del vidhåller styrelsen med bestämdhet, att organisationen bör byggas ut i vanlig ordning. Det är ur personalsynpunkt en orimlighet att begära att befattningshavare, som har att arbeta under exceptionellt krävande förhållanden långt ovan polcirkeln, icke skall få den trygghet i anställningen och de förmåner i övrigt, som tillkommer deras kolleger, vilka arbetar under gynnsammare betingelser. Styrelsen hemställer därför på nytt, att en fullständig skiftesorganisation skall inrättas i enlighet med dess förslag. Vid bifall härtill kan det nu anvisade anslaget å 50 000 kronor till verksamheten utgå.

6. Liksom föregående år hemställer styrelsen om vissa personalökningar för centralkontoret i Stockholm. Styrelsen framhåller därvid bl. a., att centralkontoret är att betrakta såsom ett hjälporgan till lantmåteridistriktet. Kontoret utför av kartläggningsproceduren endast ett urval arbetsmoment, nämligen sådana som med fördel utföres centralt av specialutbildad personal med tillgång till högklassig instrumentutrustning. Genom de fotogrammetriska metoderna har en betydande rationalisering redan skett av distriktens större tekniska uppgifter. Enligt styrelsens mening är det felaktigt att icke utnyttja denna rationaliseringsmöjlighet fullt ut. Detta kan emellertid icke ske utan personalförstärkningar. Av den överblick över läget i distriktsorganisationen, som lämnats i de allmänna motiven, torde ha framgått, att denna organisation icke längre kan uttunnas till förmån för specialuppgifter. För centralkontorets del gäller alltså, att en försiktig utbyggnad av personalen icke endast innebär en motsvarande kapacitetsökning utan även medför en möjlighet till fortsatt rationalisering.

7. De under denna punkt upptagna förslagen innebär ett fullföljande av 1954 års principbeslut om successivt inrättande av vissa kvalificerade tjänster vid distriktsorganisationen (Bil. 2 till statsverkspropositionen s. 17—18; IX ht 1954 s. 399). Det har härvid räknats med att 44 av de nuvarande extra ordinarie kanslibiträden och 6 av de ordinarie kanslibiträden skulle kunna erhålla motsvarande antal extra ordinarie respektive ordinarie kontoristtjänster. Styrelsen redovisar därför för nästa budgetår bland icke-ordinarie personal i distriktsorganisationen 79 kontorister, 28 kanslibiträden och 178 biträden i reglerad befordringsgång. Då därjämte för samma budgetår upptagits medel för avlöningar av 46 ordinarie kontorister och 6 ordinarie kanslibiträden, skulle sammanlagda antalet biträden i kontorstjänst i distriktsorganisationen komma att uppgå till 337. I förhållande till innevarande budgetår innebär detta en ökning med 17 biträden, eftersom ramen nu är 320. Denna ökning motsvaras av de biträden, vilka upptagits i förslagen under punkterna 3—6.

8. Antalet distriktslantmätare å övergångsstat uppgår nu till nio. Under innevarande budgetår beräknas en distriktslantmätare å övergångsstat avgå och ersättas med en lantmätare i Ca 27. Samma förhållande beräknas inträffa under nästkommande budgetår den 1 juni 1956. Den 30 juni samma år väntas sålunda antalet distriktslantmätare å övergångsstat uppgå till sju.

I detta sammanhang redovisar styrelsen för budgetåret 1955/56 sammanlagt 408 lantmätare och aspiranter. Då personalramen f. n. är fastställd till 381, innebär detta en ökning med 27. Ökningen utgöres av de lantmätare och aspiranter vilka styrelsen begärt under punkterna 1—6.

9. Minskningen följer av Kungl. Maj:ts beslut den 30 december 1948 angående övergångsvis utgående ersättning till vissa distriktslantmätare och distriktslantmätare å övergångsstat för mistade sportler.

10. Ifrågavarande assistent beräknas avgå med ålderspension under innevarande budgetår.

11. Ökningen är av automatisk karaktär.

Y t t r a n d e. *Statskontoret* erinrar om att 1953 års riksdag beräknade medel för anställande av tio lantmätaraspiranter, varvid förutsattes att någon ytterligare personalförstärkning för ändamålet icke vidare skulle behöva komma i fråga. Sedermera har sakkunniga tillkallats för att utreda frågan om ny fastighetsbildningslagstiftning och därmed sammanhängande frågor. I direktiven för de sakkunniga har understrukits bl. a. den från olika håll omvittnade angelägenheten av att göra förfarandet i fastighetsbildningsärenden snabbare, enklare och billigare. De sakkunniga har därför anbefallts att överväga olika åtgärder, som kan främja snabbhet och minska kostnaderna utan att allmänna och enskilda intressen eftersättes. Vid angivna förhållanden anser sig statskontoret f. n. ej kunna förorda någon som helst ökning av personalen för distriktsorganisationens allmänna verksamhet. De framförda förslagen om förstärkning av skiftesorganisationerna inom vissa län samt av centralkontoret i Stockholm, vilka i det närmaste överensstämmer med yrkanden, som varit föremål för statsmakternas prövning vid 1954 års riksdag utan att vinna bifall, torde enligt statskontoret alltjämt ej böra föranleda någon åtgärd.

Föredraganden

I anslutning till vad chefen för civildepartementet anfört vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor bör sex kanslibiträdestjänster i lönegrad Ca 11 och 44 dylika tjänster i lönegrad Ce 11 ändras till motsvarande antal kontoristtjänster i lönegrad Ca 13 och Ce 13. Kostnaderna här för kan beräknas till 36 000 kronor.

Vad härefter angår lantmäteristyrelsens olika förslag till personalförstärkningar, kan jag icke tillstyrka desamma såvitt angår distriktens allmänna verksamhet och centralkontoret i Stockholm. Med hänsyn till jord- och fastighetsförhållandena i de berörda delarna av landet anser jag mig däremot böra föreslå en viss utökning av den personal, som är avsedd för särskilda skiftesorganisationer. Jag vill sålunda föreslå, att för ändamålet skall ställas till lantmäteristyrelsens förfogande ett belopp av ytterligare 100 000 kronor för att förstärka i första hand skiftesorganisationen i Norrbottens län och fiskelägesorganisationen i Göteborgs och Bohus län men även skiftesorganisationen i Kopparbergs län. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t

att, efter förslag av lantmäteristyrelsen, bestämma den närmare dispositionen av medlen. Med hänsyn till att vissa justeringar av lantmäteritaxan bör vidtagas, torde ifrågavarande merkostnad komma att täckas genom ökade inkomster för statsverket.

Mot styrelsens beräkning av medelsbehovet på grund av löneklassförändringar och lönegradsuppflyttningar i reglerad befordringsgång har jag icke något att erinra. För dessa ändamål bör alltså upptagas ett avrundat belopp av 179 000 kronor. Å andra sidan kan anslaget minskas med 12 700 kronor på grund av att en distriktslantmätare och en assistent å övergångsstat kommer att avgå ur tjänst samt med 7 300 kronor till följd av att vissa övergångsersättningar successivt nedgår.

Vid bifall till vad jag sålunda föreslagit bör lantmäteristatens avlöningsanslag för nästa budgetår höjas med $(36\,000 + 100\,000 + 179\,000 - 12\,700 - 7\,300 =) 295\,000$ kronor.

De beslutade ändringarna av grundlönebeloppen föranleder en omräkning av vissa anslagsposter. Anslaget beräknas sålunda:

Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat 6 887 000 (+ 1 696 400) kronor;

avlöning till tjänsteman å övergångsstat utgår (— 12 300 kronor);

avlöningar till icke-ordinarie personal 8 830 000 (+ 2 370 900) kronor;

rörligt tillägg 2 433 500 (— 3 760 000) kronor.

Anslaget uppföres alltså med $(6\,887\,000 + 8\,830\,000 + 2\,433\,500 =) 18\,150\,500$ (+ 295 000) kronor.

Å personalförteckningen för lantmäteristaten bör sex av kanslibiträdes-tjänsterna i lönegrad Ca 11 vid distriktsorganisationen ändras till lika många kontoristtjänster i lönegrad Ca 13. Vidare bör antalet lantmätare å övergångsstat minskas med en till åtta.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för lantmäteristaten, som angivits i det föregående

b) fastställa följande avlöningsstat för lantmäteristaten, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1955/56:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat, <i>förslagsvis</i>	6 887 000
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	8 830 000
3 Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	2 433 500
Summa kronor	18 150 500

c) till *Lantmäteristaten*: *Avlöningar* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 18 150 500 kronor.

[200] 5. Lantmäteristaten: Omkostnader

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	4 075 000	4 516 191
1954/55 (statsliggaren s. 885)	4 185 000	
1955/56 (förslag)	4 175 000	

Y r k a n d e. *Lantmäteristytelsen* (skr. 25/8 1954) hemställer, att anslaget skall höjas med 185 000 kronor enligt följande sammanställning.

	Ökning
1. Förnyelse och underhåll av utrustning	110 000
2. Övriga expenser	25 000
3. Arkivfotografering av länskontorens arkiv	50 000
Summa kronor	185 000

M o t i v. 1. Ifrågavarande delpost är för innevarande budgetår upptagen med 255 000 kronor, därav 30 000 kronor för inköp och underhåll av möbler etc. för länslantmäterikontorens del, 25 000 kronor för anskaffning av handlings- och kartsåkåp av stål till länskontoren samt 200 000 kronor för förnyelse och underhåll av utrustning för distriktsorganisationen. Enligt styrelsen bör emellertid i överensstämmelse med de principer, som infördes fr. o. m. budgetåret 1953/54 i samband med sammanslagningen av de tidigare anslagen till länskontoren och distriktsorganisationen till gemensamma anslag under rubriken Lantmäteristaten, sådana kostnader som avser utökad utrustning åt länskontoren, bl. a. anskaffande av handlings- och kartsåkåp, liksom övriga utgifter av dylik natur hänförs till det under nyssnämnda rubrik uppförda utrustningsanslaget. Vid sina beräkningar av medelsbehovet under nu förevarande anslagspost utgår styrelsen härifrån och upptar här endast kostnader, hänförliga till vidmakthållandet av redan befintlig utrustning.

Enligt styrelsens beräkningar skulle för förnyelse och underhåll av utrustning för lantmäteristaten årligen erfordras 455 000 kronor. Styrelsen framhåller därvid, att på grund av den under en följd av år kraftigt begränsade medelsanvisningen i första hand lantmäteristatens instrument- och kontorsmaskinutrustning blivit avsevärt försliten. Denna utrustning har icke kunnat förnyas på långt när i den omfattning, som varit önskvärd, vilket medfört onormalt höga reparations- och översynskostnader. Styrelsen finner det därför absolut nödvändigt, att utrustningen vid lantmäteriets organisationsenheter förnyas i ett snabbare tempo än hittills för att verksamheten icke skall hämmas av försliten och otidsenlig materiel. För nästa budgetår anses dock kostnaderna kunna begränsas till 365 000 kronor genom vissa omläggningar av underhållsplanerna.

2. Posten övriga expenser har för budgetåret 1954/55 upptagits med ett belopp av 675 000 kronor, därav till renhållning och städning 350 000 kronor.

Skrivmateriel, papper, blankettryck o. d. Medelsanvisningen under denna

delpost uppgår för innevarande budgetår till 110 000 kronor. Utgifterna var under senast förflutna budgetår 83 630 kronor.

Styrelsen anför, att orsaken till att medelsåtgången kunnat begränsas i så hög grad framför allt är den koncentration av formulär och blanketter, som genomförts. Utgifterna för ändamålet har dock under budgetåret 1953/54 inskränkts i särskilt hög grad för att balansera en förutsedd ofrånkomlig utgiftsökning för telegram, telefon och annonsering. Posten kan emellertid enligt styrelsens uppfattning begränsas till 100 000 kronor, innebärande en minskning med 10 000 kronor.

Telegram, telefon, annonsering. Under delposten har för innevarande budgetår anvisats 135 000 kronor. Utgifterna uppgick under budgetåret 1953/54 till 143 215 kronor.

Liksom i föregående års anslagsäskanden framhåller styrelsen, att utgifterna för telefon begränsats så långt som möjligt. Någon ytterligare minskning av antalet rikssamtal anses sålunda icke kunna ske utan att organisationsenheternas arbete påverkas på ett olämpligt sätt. Vidare anføres, att telefonutrustningen såväl på ett flertal länslantmäterikontor som på många distriktskontor icke är av önskvärd omfattning. Styrelsen är av den bestämda uppfattningen, att det icke är förenligt med god arbetsekonomi att hålla telefonutrustningen på en alltför låg standard. Ifrågavarande delpost bör fördenskull nu anpassas efter behovet och höjas med 15 000 kronor till 150 000 kronor.

Bokinköp, bindning av böcker m. m. Till detta ändamål har för innevarande budgetår anvisats 80 000 kronor. Utbetalningarna var under sistförflutna budgetår 89 878 kronor.

På grund av att anslagsposten under flera år varit mycket hårt belastad har, förutom att bokinköpen i högsta grad måst begränsas, mycket angelägna ombindningar av länslantmäterikontorens jord- och fastighetsregisterband måst uppskjutas. Dessa band befinner sig därför på ett flertal länskontor i mycket dåligt skick. Styrelsen framhåller fördenskull med bestämdhet, att dessa för inskrivningsväsendet och fastighetsbildningen synnerligen betydelsefulla och flitigt utnyttjade register måste bringas i ett bättre skick. Medelsanvisningen under förevarande delpost bör i sådant syfte uppräknas med 20 000 kronor till 100 000 kronor.

Då delposten renhållning och städning föreslås skola upptagas till oförändrat belopp, bör sålunda enligt styrelsens förslag posten övriga expenser uppföras med tillhoppa ($350\,000 + 100\,000 + 150\,000 + 100\,000 =$) 700 000 kronor, vilket innebär en ökning med 25 000 kronor i förhållande till det för innevarande budgetår anvisade beloppet.

3. I fråga om motiveringen till detta förslag må utöver vad som anfördes i föregående års statsverksproposition (IX ht 1954 s. 402—403), till vilken torde få hänvisas, följande nämnas.

Inom såväl styrelsen som centrala samarbetsnämnden har under senare år övervägts olika möjligheter att åstadkomma en effektivare samverkan mellan länslantmäterikontoren och distriktsorganisationen. Alltmer ökade

krav ställes nämligen på länskontorens serviceuppgifter, i första hand från lantmäteridistriktet men även från en rad myndigheter och enskilda personer, vilka för sin verksamhet är beroende av upplysningar om fastighetsindelningen. Styrelsen har fördenskull nyligen uppdragit åt en särskild utredningsman att undersöka hithörande frågor.

Redan nu kan emellertid sägas, att arkivfotograferingen kommer att intaga en nyckelställning i nu antydda komplex av frågor. Vidare torde den kunna högst väsentligt underlätta den samverkan, som sker mellan rikets allmänna kartverk och lantmäteriet i arbetet med den ekonomiska kartläggningen. Den kan därjämte sannolikt medföra en möjlighet att stoppa upp den fortgående förstöring av lantmäteriets konceptkartor, som hittills gjort kartlagningen i länskontoren till en uppgift av nästan hopplösa dimensioner. Slutligen understryker styrelsen ånyo, att arkivfotografering torde vara den bästa metoden att säkerställa lantmäteriets koncepthandlingar i händelse av krig. Enbart sistnämnda omständighet torde därför motivera kostnaderna för fotograferingen. Då sålunda arkivfotograferingen utgör ett viktigt delmoment i en för lantmäteriet mycket betydelsefull rationaliseringsfråga, upprepar styrelsen sin begäran från föregående år, att ett belopp av 50 000 kronor skall anvisas för försöksarbeten på området, avseende jorddelningsarkivet i ett mindre länskontor.

Y t t r a n d e. *Statskontoret* anför följande.

Medelsåtgången under sistförflutna budgetår — 80 697 kronor — synes med oförändrade grunder motivera en uppräkningsanslagsposten till sjukvård m. m., förslagsvis med 25 000 till 80 000 kronor.

Den under anslagsposten till expenser uppförda delposten till förnyelse och underhåll av utrustning har för innevarande budgetår upptagits med 255 000 kronor. Med hänsyn till den anbefallda återhållsamheten i fråga om utgiftsstegringar synes någon höjning av delposten ej böra ifrågakomma. Under delposten beräknade medel för anskaffande av ny möbelutrustning m. m. för länskontoren samt för inköp av handlings- och kartskåp av stål bör i enlighet med lantmäteristyrelsens förslag framdeles upptagas under lantmäteristatens utrustningsanslag. Styrelsens beräkningar synes ge vid handen, att av det å delposten för innevarande budgetår anvisade medelsbeloppet omkring 5 000 respektive 25 000 kronor kan anses belöpa å sistnämnda båda utgiftsändamål. Med angivna utgångspunkter föreslår statskontoret, att delposten till förnyelse och underhåll av utrustning för nästkommande budgetår uppföres med 225 000 kronor.

Delposten för övriga expenser uppräknades för innevarande budgetår med 10 000 kronor. Då medelsåtgången för vissa med delposten avsedda utgiftsändamål synes bli lägre än som räknades med vid medelsanvisningen för innevarande budgetår, får redan en oförändrad medelstildelning anses innebära en viss anslagsförstärkning. Någon höjning av delposten lär icke böra ifrågakomma.

Statskontoret utgår från att förslaget om anvisande av 50 000 kronor för försöksarbeten rörande arkivfotografering, som även framfördes i anslagsäskandena för budgetåret 1954/55, alltså ej kan vinna beaktande.

Föredraganden

I enlighet med lantmäteristyrelsens förslag bör sådana kostnader, som avser ökad utrustning åt länskontoren, i fortsättningen hänföras till lantmäteristatens utrustningsanslag. Delposten till förnyelse och underhåll av utrustning kan på grund härav minskas med det belopp å 25 000 kronor, som nu upptagits för anskaffande av handlings- och kartsåkåp. Med hänsyn till betydelsen av att lantmäteristaten har tillgång till fullgod utrustning torde emellertid å andra sidan en uppräknings av samma delpost vara motiverad. Jag anser mig dock i nuvarande läge blott kunna föreslå en höjning med 15 000 kronor. Posten bör alltså upptagas med $(255\,000 - 25\,000 + 15\,000 =)$ 245 000 kronor. Vidare kan jag tillstyrka, att den under posten till övriga expenser upptagna delposten till bokinköp, bindning av böcker m. m. främst på grund av behovet av ombindning av länskontorens jord- och fastighetsregisterband skall höjas med 10 000 kronor. Då emellertid samtidigt delposten till skrivmateriel, papper och blankettertryck med hänsyn till belastningen kan sänkas med ett lika stort belopp, kan posten till övriga expenser bibehållas vid oförändrat belopp av 675 000 kronor. Någon medelsanvisning till arkivfotografering kan jag icke förorda. Slutligen bör med hänsyn till den beslutade sjukförsäkringsreformen någon uppräknings av sjukvårdsposten ej vidtagas.

Vid bifall till vad jag sålunda föreslagit skulle förevarande anslag för nästa budgetår behöva uppföras med $(4\,185\,000 - 25\,000 + 15\,000 + 10\,000 - 10\,000 =)$ 4 175 000 ($- 10\,000$) kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa ny omkostnadsstat för lantmäteristaten.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lantmäteristaten: Omkostnader* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 4 175 000 kronor.

[201] 6. Lantmäteristaten: Utrustning

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budget- årets utgång
1953/54	260 000	374 026	68 943
1954/55 (statsliggaren s. 886)	198 000		
1955/56 (förslag)	240 000		

Reservationen å anslaget var i realiteten disponerad vid budgetårets utgång.

Y r k a n d e n. *Lantmäteristyrelsen* (skr. 25/8 1954) hemställer, att anslaget skall höjas med 449 000 kronor till 647 000 kronor. Anslagsberäkningen framgår av följande specifikation.

1. Instrumentutrustning m. m. för länskontoren och distriktsorganisationen	266 000
2. Stereoinstrument för centralkontoret	180 000
3. Förvaringsskåp för nya ekonomiska kartan och stålskåp för arkivens årliga tillväxt (länskontoren)	124 000
4. Fotokopieringsanläggningar	50 000
5. Diktafoner	12 000
6. Centralförrådets reparationstjänst	15 000

Summa kronor 647 000

Motiv. 1. Styrelsen erinrar om att den i sina anslagsäskanden för innevarande budgetår beräknade kostnaden för att anskaffa den för distriktsorganisationen enligt tidigare uppgjord utrustningsplan erforderliga utrustningen till 687 000 kronor. Ehuru starka skäl talade för att hela anskaffningen borde ske i ett sammanhang, ansåg sig styrelsen dock på grund av det statsfinansiella läget böra fördela densamma på längre tid, dock högst tre år. Med hänsyn härtill hemställde styrelsen, att för ändamålet skulle anvisas 229 000 kronor. Endast 165 000 kronor anvisades emellertid. Kostnaden för den vid början av budgetåret 1955/56 enligt nämnda plan för distriktsorganisationen återstående utrustningen kommer sålunda att uppgå till 522 000 kronor. Såsom framhållits under lantmäteristatens omkostnadsanslag bör emellertid kostnaderna för ny utrustning för länskontoren hänföras till förevarande anslag. I anslutning härtill beräknar styrelsen nu här för anskaffning av bl. a. vissa arbetsbesparande kontorsmaskiner och möbler, som icke tidigare funnits, 10 000 kronor eller i medeltal cirka 400 kronor per länskontor. Totalt uppgår alltså anskaffningskostnaden vid början av budgetåret 1955/56 för erforderlig utrustning för lantmäteristaten till 532 000 kronor. Styrelsen framhåller särskilt, att möjligheterna att avarbete den rådande balansen inom distriktsorganisationen skulle öka betydligt, om föreliggande behov av nyanskaffning av teknisk utrustning kunde tillgodoses. Styrelsen har därför avstått från att för distriktens allmänna verksamhet framföra krav om utökning av biträdespersonalen och i stället utgått från att dennas kapacitet skall kunna ökas genom bl. a. en förbättrad teknisk utrustning, så mycket hellre som statsverkets kostnader för nyanskaffning av en förbättrad teknisk utrustning kommer att i väsentlig mån kompenseras av ökade taxeinkomster. På grund av det anförda och med beaktande av nödvändigheten att begränsa statsverkets investeringar hemställer styrelsen, att medel skall anvisas i sådan omfattning, att erforderliga nyanskaffningar kan ske under två år. För nästa budgetår äskas följaktligen 266 000 kronor.

2. Beträffande motiven för yrkandet under förevarande punkt torde få hänvisas till IX ht 1954 s. 405 under 2. Styrelsen framhåller nu tillika, att det under senare tid blivit allt svårare för centralkontoret att kunna hyra kompletterande instrument i erforderlig omfattning under de för kontoret i första hand önskvärda tiderna. Rubbningar uppstår därigenom lätt i arbets-

och leveransplaner. Vidare har de under senare år utvecklade numeriska fotogrammetriska metoderna alltmer aktualiserat behovet av ett nytt precisionsstereoinstrument.

3. För anskaffande av stålskåp och skåp för ekonomiska kartan begärde styrelsen i föregående års anslagsäskanden sammanlagt 142 000 kronor. Blott 50 000 kronor anvisades emellertid. Vid början av budgetåret 1955/56 kommer följaktligen att kvarstå ett medelsbehov å 92 000 kronor. Dessutom behövs 32 000 kronor till stålskåp för arkivens tillväxt under nästa budgetår samt till skåp för de blad av ekonomiska kartan, som under samma budgetår tilldelas länskontoren. Styrelsen föreslår därför, att för budgetåret 1955/56 skall för ifrågavarande ändamål anvisas 124 000 kronor. I anslutning till vad som anförts under lantmäteristatens omkostnadsanslag har styrelsen vid medelsberäkningen tagit hänsyn till de kostnader för inköp av handlings- och kartsåp av stål, som tidigare redovisats under sagda anslag.

4. För budgetåret 1953/54 anvisades till inköp av fotokopieringsanläggningar till sju länslantmäterikontor 70 000 kronor. Beträffande motiveringen härför lämnades en redogörelse i 1953 års statsverksproposition (IX ht 1953 s. 360—363).

Styrelsen anför nu, att betydelsen av ifrågavarande kartkopieringsverksamhet som ett medel att avlasta distriktsorganisationens stora arbetsbörda icke nog kan framhållas. Därför hemställs i likhet med föregående år, att medel skall anvisas till ytterligare fem dylika anläggningar. Kostnaden härför beräknas till 50 000 kronor.

5. Från ett flertal lantmätare har inkommit önskemål om att deras organisationsenheter skall förses med ljudupptagningsapparater (diktafoner) att användas vid diktering av protokoll och expeditioner, upptagningar vid sammanträden m. m. För sin del anser styrelsen, att det skulle vara synnerligen värdefullt att närmare få pröva diktafonernas användbarhet inom lantmäteriet. Sannolikt skulle de medföra en avsevärd effektivitetsökning. Under sina omfattande förrättningsresor har lantmätarna icke tillgång till kontorspersonal. Vid de korta uppehållen mellan förrättningsresorna medhinner icke utskrift av protokoll och redogörelser i erforderlig omfattning. Med tillhjälp av diktafon skulle emellertid tiden kunna utnyttjas bättre och jämnare arbetstakt uppnås för kontorspersonalen. På grund av det anförda hemställer styrelsen, att medel skall anvisas till inköp av 10 diktafoner för placering på större läns- och distriktskontor. Anskaffningskostnaden beräknas till 12 000 kronor.

6. Till stöd för detta förslag anför styrelsen, att centralförrådet utgör en central för fördelning och utlåning av instrument och maskiner för hela lantmäteristaten. Försliten utrustning inlevereras till förrådet för att användbara instrumentdelar o. d. skall kunna tillvaratagas före kassation. Reparationstjänsten har i enlighet med uttalade önskemål i huvudsak ombesörjts vid arméns optiska verkstäder, vid tygstationer och tygverkstäder samt örlogsvarv. Reparationer, som icke kunnat utföras där, har anförtratts privata instrumentfirmor. Erfarenheterna av hittillsvarande ordning är emellertid

icke goda. Reparationerna av fältinstrumenten blir nämligen genomgående dyrbara och medför ofta avsevärd tidsutdräkt. Anledningen härtill torde bl. a. vara, att arméverkstäderna icke inrättats för reparationstjänst inom ett så rikhaltigt sortiment av instrument, som lantmäteriet uppvisar. Styrelsen har sålunda måst införa en genomgående kontroll över att reparationskostnaderna icke överstiger värdet av den skadade materialen.

Under de gångna åren har det otvetydigt visat sig att vissa enklare reparationer och justeringar med fördel kan utföras av centralförrådet. Styrelsen har försöksvis redan utnyttjat förrådet för dylika arbeten. Till materialförvaltarens förfogande har för ändamålet ställts arvodesanställd arbetskraft under vissa perioder. Mera kvalificerade uppgifter sköter materialförvaltaren själv. Icke minst synes väsentliga kostnadsbesparingar kunna göras genom att talrika transporter till och från arméverkstäderna undvikas, om styrelsens förslag genomfördes. Styrelsen anser det därför riktigast, att reparationstjänsten differentieras så, att centralförrådet utför de enklare rutinarbetena jämte utbytes- och justeringsarbeten, medan de verkligt komplicerade arbetena liksom hittills anförtros arméverkstäder och privata verkstäder. Den föreslagna anordningen torde kunna fullföljas utan anvisande av medel för ytterligare arbetskraft. Däremot bör förrådet utrustas med verktyg och vissa maskiner för sin reparationstjänst. Kostnaderna för den kompletterande utrustningen kan enligt styrelsen tills vidare begränsas till 15 000 kronor.

Y t t r a n d e. Då förslag om anvisande av medel för anskaffande av stereoinstrument och fotokopieringsanläggningar avvisats av innevarande års riksdag, synes enligt *statskontoret* icke heller för nästkommande budgetår förutsättningar föreligga därför. I rådande läge anser sig statskontoret vidare icke kunna förorda, att medel anvisas för inköp av diktafoner.

Beträffande förslaget om att inrätta en reparationsverkstad i anslutning till det centrala instrumentförrådet uttalar statskontoret, att det ej blivit övertygat om att en dylik åtgärd på längre sikt skulle förbilliga lantmäteriets reparationstjänst. I avvaktan på resultatet av 1953 års fotogrammetriutredning bör särskild medelsanvisning för ändamålet ej ifrågakomma.

Vad slutligen angår medelsbehovet för instrumentutrustning m. m. för länskontoren och distriktsorganisationen samt till förvaringsskåp för nya ekonomiska kartan och stålskåp för arkivens årliga tillväxt föreslår statskontoret en ökning med tillhoppa ($5\,000 + 25\,000 =$) 30 000 kronor. Någon uppräknings i vidare mån av anslaget är statskontoret i nuvarande läge ej berätt att förordna. Enligt statskontoret skulle anslaget sålunda behöva upptagas med inalles ($165\,000 + 5\,000 + 25\,000 + 25\,000 =$) 220 000 kronor.

Föredraganden

I överensstämmelse med vad jag föreslagit under nästföregående anslagspunkt bör kostnaderna för anskaffande av handlings- och kartskåp till länskontoren överföras till förevarande anslag. Detta föranleder en höjning av delposten till förvaringsskåp för den nya ekonomiska kartan och stålskåp

för arkiven med 25 000 kronor till 50 000 kronor. I övrigt anser jag mig blott kunna tillstyrka, att delposten till instrumentutrustning m. m. skall höjas med 25 000 kronor till 190 000 kronor för att möjligheterna att avarbeta rådande arbetsbalans inom lantmäteridistriktet skall ökas. Med beaktande av att en engångsutgift å 8 000 kronor bortfaller skulle anslaget alltså behöva uppföras med $(198\,000 + 25\,000 + 25\,000 - 8\,000 =) 240\,000 (+ 42\,000)$ kronor för nästa budgetår.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lantmäteristaten: Utrustning* för budgetåret 1955/56 anvisa ett reservationsanslag av 240 000 kronor.

[202] 7. Utbildningskurser för viss lantmäteripersonal m. fl.

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budget- årets utgång
1953/54	212 600	178 899	33 701
1954/55 (statsliggaren s. 886)	118 500		
1955/56 (förslag)	102 600		

Reservationen å anslaget väntas bli förbrukad under innevarande budgetår.

Y r k a n d e n. *Lantmäteristyrelsen* (skr. 25/8 1954) hemställer, att anslaget skall ökas med 61 700 kronor till 180 200 kronor. Ökningen har beräknats på följande sätt.

	Ökning	Minskning
1. Utbildning av mätningstekniker		8 400
2. Utbildning av kontorspersonal	47 100	
3. Fortbildningskurser för kontorspersonal	13 800	
4. Fortbildningskurser för mätningstekniker	9 200	
	70 100	8 400
	+ 61 700	

M o t i v. 1. Utbildningen av mätningsteknisk personal för lantmäteriets och de kommunala mättningsorganisationernas behov har från och med budgetåret 1953/54 erhållit en fast organisation (prop. 1953: 91; JoU 1953: 16; rskr. 9). Styrelsen erinrar om att det därvid förutsatts, att intill dess närmare erfarenheter förelåg ny utbildningskurs skulle påbörjas vartannat år. Med hänsyn till rekryteringsbehovet är det nödvändigt, att en ny kurs påbörjas hösten 1955. Till den nya kursen bör, i likhet med vad som skett i fråga om den nu pågående kursen, antagas 25 elever.

Styrelsen framhåller vidare, att den nya teknikerutbildningen visat sig fungera bra och att man torde kunna hysa de bästa förhoppningar om re-

sultatet. Rent undervisningsmässigt har emellertid utbildningen haft att kämpa med en bestämd svårighet, nämligen anordningen med timavlönade assistenter. Undervisningen måste oundgängligen ha tillgång till en heltidsanställd assistent i stället för ett antal dylika assistenter. Styrelsen beräknar, att därest undervisningen tillföres en dugande och erfaren mätningstekniker som heltidsassistent, med arvode efter lönegrad 19 d. v. s. cirka 12 000 kronor för år, av ersättningen till timassistenter skall kunna inbesparas ett belopp av cirka 4 500 kronor. Heltidsassistenten skulle även kunna biträda vid de under punkterna 2—4 omnämnda kurserna.

Till utrustning har ej anvisats några medel för innevarande budgetår. I syfte att så långt möjligt begränsa utgifterna har styrelsen ansett sig även nu kunna avstå från förnyad medelsanvisning för ändamålet och avser att bestrida utrustningsutgifter för såväl innevarande som nästkommande budgetår med den reservation, som förelåg den 1 juli 1954.

Med utgångspunkt från det sagda och från erfarenheterna rörande den faktiska medelsåtgången under budgetåret 1953/54 samt med tillämpning i övrigt av de utav Kungl. Maj:t tidigare meddelade bestämmelserna för utbildningskurserna har kostnaderna för budgetåret 1955/56 beräknats till 50 500 kronor för ersättningar till lärare och assistenter, 4 500 kronor till lokaler och expenser samt 41 000 kronor till bidrag åt elever eller till sammanlagt 96 000 kronor. Då för innevarande budgetår anvisats 104 400 kronor för ändamålet, minskas sålunda anslagsbehovet under nästkommande budgetår med 8 400 kronor.

2 och 3. Under dessa punkter framlägger styrelsen förslag till det slutliga ordnandet av utbildningen utav kontorspersonal för lantmäteriväsendet. Förslagen, som är ett resultat av många års iakttagelser och diskussioner med berörda myndigheter och organisationer, har av praktiska skäl redovisats i en vid styrelsens anslagsskrivelse fogad särskild promemoria. I denna har tillika lämnats en redogörelse för den hittillsvarande omfattningen och organisationen av ifrågavarande utbildning ävensom för erfarenheterna därav. Enligt lantmäteristyrelsen har dessa erfarenheter visat, att kontorspersonalens utbildning principiellt bör uppdelas i två etapper, nämligen dels en för hela lantmäteriet lämpligt avpassad grundläggande specialutbildning, dels en vid senare tidpunkt insatt fortbildning avsedd att giva kompetens för de högre biträdestjänsterna såväl å länskontoren som distrikten. Beträffande det närmare innehållet av promemorian torde emellertid få hänvisas till denna. Här torde blott få återgivas följande sammanfattning av de däri framlagda förslagen.

Vad först angår den grundläggande specialutbildningen föreslås, att de nuvarande provisoriska utbildningskurserna av fyra och en halv månaders längd, som i olika avseenden visat sig otillräckliga, skall avlösas av kurser, omfattande sju månader samt fördelade på en hösttermin och en vårtermin. Studieplanen upptager undervisning i svenska språket (60 timmar), matematik (60 timmar), maskinskrivning (30 timmar), kartritning och textning (300 timmar), beräknings- och karteringsteknik

(200 timmar), kartlagning (30 timmar), rättslära (60 timmar), fastighetsrätt (120 timmar) och förvaltningskunskap (60 timmar). Den i förhållande till de provisoriska kurserna väsentligt utvidgade undervisningstiden har främst utnyttjats för att ge eleverna ökad rutin i praktisk-tekniska göromål samt ett något bredare underlag i allmänbildande ämnen. För inträde till kursen har uppställts krav på avlagd realexamen med minst godkända betyg i ämnena svenska språket, matematik och teckning eller däremot fullt svarande kompetens, minst sex månaders praktik samt grundläggande färdighet i maskinskrivning.

Ur organisationssynpunkt föreslås den nya kontorspersonalutbildningen skola samordnas med mätningsteknikerutbildningen. Betydande ekonomiska fördelar vinnes härigenom, i det bl. a. vissa lärarkrafter och viss utrustning kan utnyttjas gemensamt i de båda utbildningsgrenarna.

Antalet elever föreslås till 30. Med hänsyn till vad som nu kan bedömas anses rekryteringsbehovet nödvändiggör årliga kurser. Till elev bör enligt förslaget utgå stipendium med samma belopp, som f. n. utgår till elev vid teknikerutbildningen, d. v. s. 150 kronor i månaden.

Vid kostnadsberäkningarna utgår styrelsen från att den nya kontorsbiträdesutbildningen administrativt skall samordnas med mätningsteknikerutbildningen. Sålunda anses den nuvarande föreståndaren för sistnämnda utbildning böra vara föreståndare för kontorsbiträdesutbildningen. Denne åtnjuter i förstnämnda egenskap utöver avstädda löneförmåner som distriktslantmätare ett särskilt arvode av 1 800 kronor för år. Med hänsyn till de väsentligt ökade uppgifterna finner styrelsen skäligt, att han som föreståndare för kontorsbiträdesutbildningen skall åtnjuta ett tilläggsarvode av 500 kronor för år.

Då praktiskt taget samma lärare erfordras i de båda utbildningsgrenarna har styrelsen vid beräkningarna av arvoden och ersättningar till lärare och assistenter följt samma normer, som gäller för teknikerutbildningen. Assistentkostnaderna hålles låga på grund av att den för teknikerutbildningen föreslagna heltidsassistenten beräknas kunna biträda i viss omfattning även vid kontorsbiträdeskursen. Vidare förutsättes, att undervisningen under läsåret 1955/56 blir gemensam för de två kategorierna i svenska språket. Under läsåret 1956/57 väntas dock undervisningen ej kunna ske gemensamt i sagda ämne men i stället i rättslära och förvaltningskunskap.

Under angivna förutsättningar beräknar styrelsen kostnaderna för kontorsbiträdesutbildningen under budgetåret 1955/56 till 14 390 kronor till lärararvoden m. m., 4 000 kronor till lokaler och expenser, 11 300 kronor till utrustning samt 31 500 kronor till bidrag åt elever eller till sammanlagt i runt tal 61 200 kronor. Å andra sidan bortfaller det för innevarande budgetår anvisade beloppet å 14 100 kronor för anordnande av en kurs för nyutbildning av cirka 30 kontorsbiträden, varför kostnadsökningen för det nu framlagda förslagets genomförande stannar vid (61 200 — 14 100 =) 47 100 kronor.

Under budgetåret 1952/53 disponerade styrelsen ett belopp av 9 500 kronor för vidareutbildning av kontorspersonal inom distriktsorganisationen. Kursen omfattade 15 elever. För såväl föregående som innevarande budgetår har styrelsen begärt medel för anordnande av tre dylika kurser, envar med 15 deltagare. Förslagen har emellertid icke bifallits. Av den utredning angående utbildningen av kontorspersonal vid lantmäteriväsendet, som bifogats anslagsäskandena, framgår att fortbildningsbehovet är synnerligen stort. Mest framträdande synes det vara för lantmäteridistriktens befattningshavare, men från olika håll har med skärpa understrukits, att även länskontorens personal måste bli delaktiga av vidareutbildningen. Styrelsen finner sig på grund härav böra tillmötesgå önskemålen om gemensamma fortbildningskurser för dessa befattningshavare och hemställer förty, att medel skall anvisas för minst tre fortbildningskurser med vardera 15 elever under budgetåret 1955/56. Kurstiden anses under inga förhållanden kunna göras kortare än sex veckor. Till kurserna bör inkallas befattningshavare från såväl länskontor som distrikt. Kursprogrammet föreslås skola omfatta sammanlagt omkring 210 timmar och fördelas på undervisning i karterings- och beräkningsteknik (ca 70 timmar), praktisk förrätningskunskap (ca 70 timmar) samt fastighetsutredning (ca 70 timmar).

I fråga om kostnaderna för kurserna uppger styrelsen, att den beaktat alla tänkbara besparingsmöjligheter. Kurserna föreslås sålunda skola förläggas till och administreras av den fasta utbildningsanstalten för mätningstekniker och kontorspersonal. Kompendier förutsättes skola ombesörjas av styrelsen utan anvisande av särskilda medel. Vidare utgår styrelsen från att assistenthjälp skall kunna påräknas i erforderlig omfattning från teknikerutbildningen. Styrelsen begär följaktligen, för att på varje sätt underlätta att kurserna verkligen kommer till stånd, endast medel för ersättningen till lärare. Dessa kostnader beräknas komma att uppgå till $(210 \times 22 =)$ ca 4 600 kronor per kurs eller sammanlagt 13 800 kronor. För att möjliggöra att skickliga lärare skall kunna anlitas förutsättes slutligen att dessa i viss utsträckning skall få fullgöra sina uppgifter på tjänstetid.

4. Med hänsyn till de betydande anspråk på anslag, som anmälts under punkterna 1—3, och då dessa anspråk ur angelägenhetssynpunkt måste ställas framför teknikerkårens fortbildning, anser sig styrelsen även nu böra avstå från att framlägga en plan för en allmän fortbildningsverksamhet för teknikerkåren i dess helhet, trots att utan tvivel ett avsevärt behov av sådan verksamhet föreligger. Däremot finner styrelsen det angeläget, att ett begränsat antal tekniker snarast möjligt vidareutbildas i vissa bestämda uppgifter. Styrelsen föreslår därför, att under budgetåret 1955/56 skall anordnas två särskilda fortbildningskurser för mätningstekniker, den ena rörande planläggning och mätning av triangel- och polygonnät, den andra rörande fotogrammetriska arbetsmetoder. Till varje kurs anses böra inkallas 20 mätningstekniker från olika län. För att kurserna skall ge avsedd effekt bör de pågå under minst sex veckor. För ändamålet beräknas den nya teknikerutbildningen kunna utnyttjas i betydande utsträckning. Medel anses endast böra anvisas

för lärarkrafterna, vilka alla förutsättes kunna hämtas från lantmäteriet. Med utgångspunkt från att antalet undervisnings- och övningsstimmar för varje kurs kan uppskattas till ca 210, beräknar styrelsen ersättningen till lärare till $(210 \times 22 =)$ ca 4 600 kronor per kurs eller sammanlagt 9 200 kronor.

Y t t r a n d e n. *Statskontoret* anför följande.

Lantmäteristyrelsens förslag beträffande utbildning av mätningstekniker avser utbyte av ett antal deltidsanställda lärare mot en heltidsanställd assistent. Då riktlinjerna för denna utbildning prövades så sent som vid 1953 års riksdag, anser statskontoret ej skäl föreligga att göra någon ändring beträffande lärarpersonalens sammansättning. Ändringsförslaget motiveras av styrelsen även med en utvidgning av kursverksamheten för kontorspersonal, vilket förslag statskontoret f. n. ej kan tillstyrka. Ämbetsverket finner sig alltså böra förordna, att utbildningen av mätningstekniker och kontorspersonal skall ske i oförändrad omfattning.

Då förslag om medelsanvisning till fortbildningskurser för kontorspersonal avvisats i samband med prövning av anslagsäskandena för innevarande budgetår, läser det ånyo framställda yrkandet härom alltjämt ej böra föranleda någon åtgärd. Ej heller finner statskontoret tillräckliga skäl för att tillstyrka förslaget om fortbildningskurser för mätningstekniker.

Anslaget skulle vid bifall till vad sålunda förordats upptagas med $[(43\,000 + 4\,500 + 41\,000) + 14\,100 =]$ 102 600 kronor.

I fråga om förslaget till utbildning av kontorspersonal vid lantmäteriväsendet har, förutom av statskontoret, utlåtanden avgivits av överstyrelsen för yrkesutbildning, Svenska stadsförbundets styrelse, Svenska kommunaltekniska föreningen samt Civila statsförvaltningens tjänstemannaförbund. Av innehållet i utlåtandena torde få återgivas följande.

Överstyrelsen för yrkesutbildning meddelar, att den ur de synpunkter den företräder intet har att erinra mot förslaget.

Svenska stadsförbundets styrelse finner förslaget angående utbildning av kontorspersonal för lantmäteriväsendet icke föranleda någon erinran från styrelsens sida. Med hänsyn till att rekryteringen av personalen vid de kommunala mätningsskontoren i viss omfattning torde komma att ske från de sålunda utbildade personalkadrarna, understryker emellertid styrelsen nödvändigheten av att utbildningskurserna får en sådan kapacitet, att de kan fylla såväl det statliga som kommunala behovet av utbildad kontorspersonal inom mätningssväsendet. Eljest kan en ur det allmännas synpunkt mindre önskvärd konkurrens om befattningshavarna uppstå.

Ej heller *Svenska kommunaltekniska föreningen* har funnit anledning till erinran mot förslaget, som anses väl avvägt och ägnat att tillgodose de föreliggande utbildningskraven. I övrigt framför föreningen ungefär samma synpunkter som Svenska stadsförbundets styrelse.

Civila statsförvaltningens tjänstemannaförbund hemställer, att lantmäteristyrelsens förslag i utbildningsfrågan skall vinna bifall. Förbundet anser liksom nämnda styrelse, att utbildningen bör uppdelas i två etapper. I fråga om grundutbildningens längd framhåller förbundet, att den föreslagna kurs-

tiden är ett minimikrav, som under inga omständigheter bör nedprutas. Vad beträffar fortbildningsverksamheten anser förbundet principiellt en kurs-tid på sex veckor f. n. alltför kort. Tills vidare bör dock styrelsens förslag kunna accepteras, speciellt om kurserna kompletteras med möjligheter till självstudier.

Föredraganden

Lantmäteristyrelsens förslag, att en ny kurs för utbildning av mätningstekniker skall påbörjas under nästa budgetår, kan jag biträda. Mot beräkningen av kostnaderna för kursen har jag icke någon annan erinran, än att jag i likhet med statskontoret icke kan förorda det föreslagna utbytet av vissa timavlönade assistenter mot en heltidsanställd sådan i lönegrad 19. På grund härav kan kurskostnaderna begränsas till 88 500 kronor. Någon fortbildningskurs för mätningstekniker kan jag däremot icke tillstyrka.

Vad härefter angår lantmäteristyrelsens förslag till slutligt ordnande av utbildningen utav kontorspersonalen innefattar detta, såsom framgår av det föregående, såväl en grundläggande utbildning som vidareutbildning. Detta innebär en avsevärd ökning av den utbildning, som för närvarande förekommer. Jag är emellertid icke beredd att tillstyrka förslaget utan finner mig böra förorda, att utbildningen av ifrågavarande personal under nästa budgetår skall få samma omfattning som under nu löpande budgetår. I enlighet härmed bör till en kurs för nyutbildning av cirka 30 elever anvisas ett belopp av 14 100 kronor.

Vid bifall till vad jag sålunda förordat bör förevarande anslag för budgetåret 1955/56 uppföras med $(88\,500 + 14\,100 =)$ 102 600 kronor. I förhållande till medelsanvisningen för innevarande budgetår innebär detta en minskning med 15 900 kronor.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Utbildningskurser för viss lantmäteripersonal m. fl.*
för budgetåret 1955/56 anvisa ett reservationsanslag av
102 600 kronor.

[203] 8. Understöd åt jorddelningsväsendet m. m.: Bidrag till vissa förrättningskostnader m. m.

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	200 000	167 473
1954/55 (statsliggaren s. 886)	200 000	
1955/56 (förslag)	200 000	

Y r k a n d e. *Lantmäteristyrelsen* (skr. 25/8 1954) hemställer, att anslaget skall upptagas med oförändrat belopp av 200 000 kronor.

Motiv. Från och med den 1 juli 1954 kan statsbidrag utgå förutom i tidigare gällande utsträckning även till kostnader för s. k. sammanförings- och legaliseringsförrättningar. Denna ändring kommer att något öka medelsåtgången under anslaget. Då närmare erfarenheter ännu saknas beträffande frekvensen av nyss angivna förrättningstyper, är det emellertid icke möjligt att säkert ange, hur stor ökning av medelsåtgången som ifrågasvarande vidgning av kretsen av bidragsberättigade förrättningar kan medföra. I avvaktan på närmare erfarenheter anser sig styrelsen därför böra föreslå, att anslaget skall upptagas med oförändrat belopp.

Yttrande. *Statskontoret* har ej funnit anledning till erinran mot förevarande anslagsäskande.

Föredraganden

Såsom lantmäteristyrelsen föreslagit bör anslaget uppföras med oförändrat belopp av 200 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Understöd åt jorddelningsväsendet m. m.: Bidrag till vissa förrättningskostnader m. m.* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 200 000 kronor.

[204] 9. Understöd åt jorddelningsväsendet m. m.: Bidrag till utflyttnings-, väganläggnings- och odlingskostnader i sammanhang med skiften

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	400 000	298 905
1954/55 (statsliggaren s. 887)	400 000	
1955/56 (förslag)	350 000	

Yrkande. *Lantmäteristyrelsen* (skr. 25/8 1954) hemställer, att anslaget skall upptagas med oförändrat belopp av 400 000 kronor.

Motiv. Medelsåtgången under de tre senaste budgetåren har varit resp. 380 448, 361 715 och 298 905 kronor. Under tiden t. o. m. budgetåret 1950/51 har den till större delen utgjorts av bidrag till utflyttningskostnader. Bidragen till odling har varit obetydliga. Medelsåtgången för bidrag till utflyttningskostnader har därefter sjunkit under de tre senaste budgetåren, medan utgifterna för bidrag till väganläggningar i samband med skifte stigit väsentligt. Särskilt gäller detta bidrag till väganläggningar i samband med skiftena i Kopparbergs län.

Någon större förändring i det sammanlagda behovet av bidrag till utflyttnings-, väganläggnings- och odlingskostnader väntar styrelsen icke under de närmaste åren. Behovet av bidrag för väganläggningar i samband med skiftena i Kopparbergs län torde sålunda komma att kvarstå under en följd av år men kan givetvis av olika skäl växla år från år på ett sätt, som icke

kan helt förutses. Slutligen erinrar styrelsen om att fr. o. m. föregående budgetår en särskild skiftesorganisation inrättats i Kalmar län. Skiftesverksamheten i detta län torde därför komma att i högre grad än tidigare medföra anspråk på bidrag till kostnaderna för utflyttningar och väganläggningar.

Yttrande. Enligt statskontoret torde anslaget med hänsyn till belastningen under de senaste budgetåren kunna sänkas åtminstone till 350 000 kronor.

Föredraganden

I likhet med statskontoret finner jag anslaget med hänsyn till medelsåtgången under de senaste budgetåren böra minskas med 50 000 kronor till 350 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Understöd åt jorddelningsväsendet m. m.: Bidrag till utflyttnings-, väganläggnings- och odlingskostnader i sammanhang med skiften* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 350 000 kronor.

[205] 10. Understöd åt jorddelningsväsendet m. m.: Bidrag till kostnader vid ensittarförrättningar

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	135 000	116 239
1954/55 (statsliggaren s. 887)	135 000	
1955/56 (förslag)	115 000	

Lantmäteristyrelsen (skr. 25/8 1954) hemställer, att anslaget skall minskas med 20 000 kronor till 115 000 kronor. Till stöd härför anföres, att medelsåtgången under de tre senaste budgetåren varit endast resp. 108 465, 105 331 och 116 239 kronor.

Statskontoret (remissutlåtande 8/9 1954) har ej funnit anledning till erinran mot styrelsens förevarande förslag.

Föredraganden

Med biträdande av lantmäteristyrelsens förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Understöd åt jorddelningsväsendet m. m.: Bidrag till kostnader vid ensittarförrättningar* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 115 000 kronor.

[206] 11. Understöd åt jorddelningsväsendet m. m.: Bidrag till ersättning åt vissa förrättningsmän enligt lagen om enskilda vägar

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	40 000	29 105
1954/55 (statsliggaren s. 887)	20 000	
1955/56 (förslag)	20 000	

Lantmäteristyrelsen (skr. 25/8 1954) hemställer, att anslaget skall uppföras med oförändrat belopp av 20 000 kronor.

Från anslaget utbetalas tilläggsersättningar till förrättningsmän, som av länsstyrelse förordnats enligt lagen om enskilda vägar och som icke innehar statlig befattning, beträffande förrättningar, som påbörjats men icke avslutats före den 1 juli 1950. Medelsbehovet kommer därför att minska och så småningom helt upphöra. Styrelsen anser dock att anslaget under nästa budgetår bör bibehållas vid nuvarande storlek.

Statskontoret (remissutlåtande 8/9 1954) har icke funnit anledning till erinran mot förevarande anslagsäskande.

Föredraganden

I enlighet med lantmäteristyrelsens förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen,

att till *Understöd åt jorddelningsväsendet m. m.: Bidrag till ersättning åt vissa förrättningsmän enligt lagen om enskilda vägar* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 20 000 kronor.

[207] 12. Bidrag till städer och vissa andra samhällen för upprättande av fastighetsregister m. m.

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	5 000	4 492
1954/55 (statsliggaren s. 887)	5 000	
1955/56 (förslag)	5 000	

Lantmäteristyrelsen (skr. 25/8 1954) hemställer, att anslaget skall uppföras med oförändrat belopp av 5 000 kronor.

Från anslaget skall med tillämpning från och med den 1 juli 1953, förutom för tidigare avsett ändamål, bestridas kostnaderna för den del av arbetet med uppläggandet av fastighetsregister såsom för stad i köping eller municipalsamhälle eller annan ort å landet, vilken ankommer på överlantmätare, ävensom de materialkostnader som föranledes av detta arbete.

Med hänsyn till svårigheterna att mera exakt beräkna anspråken på anslaget samt till den ojämna belastningen under de sistförflutna budgetåren — resp. 750, 3 106 och 4 492 kronor — bör anslaget enligt styrelsens mening bibehållas vid oförändrat belopp.

Statskontoret (remissutlåtande 8/9 1954) har icke funnit anledning till erinran mot förevarande anslagsäskande.

Föredraganden

Såsom lantmäteristyrelsen föreslagit bör anslaget uppföras med oförändrat belopp av 5 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till städer och vissa andra samhällen för upprättande av fastighetsregister m. m.* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 5 000 kronor.

[208] 13. Vissa avstycknings- och mantalssättningsförrättningar

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	15 000	12 056
1954/55 (statsliggaren s. 888)	15 000	
1955/56 (förslag)	15 000	

Lantmäteristyrelsen (skr. 25/8 1954) hemställer, att anslaget skall uppföras med oförändrat belopp av 15 000 kronor. Härvid framhålles, att medelsåtgången inom anslaget är beroende icke blott av beslutade indelningsändringar utan jämväl av förrättningarnas omfattning och tidpunkten för deras avslutande. Svårigheter möter därför att mera tillförlitligt beräkna utgifterna under anslaget. Med hänsyn till medelsåtgången under de senast förflutna budgetåren, resp. 21 708, 21 302 och 12 056 kronor, anser styrelsen, att anslaget kan bibehållas vid nuvarande storlek.

Statskontoret (remissutlåtande 8/9 1954) har icke funnit anledning till erinran mot förevarande anslagsäskande.

Föredraganden

Med biträdande av lantmäteristyrelsens förslag tillstyrker jag, att anslaget skall uppföras med oförändrat belopp av 15 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Vissa avstycknings- och mantalssättningsförrättningar* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 15 000 kronor.

[209] 14. Tilläggsavvittring i Västerbottens läns lappmark

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	4 600	2 899
1954/55 (statsliggaren s. 888)	2 000	
1955/56 (förslag)	2 000	

Lantmäteristyrelsen (skr. 25/8 1954) hemställer, att anslaget skall uppföras med oförändrat belopp av 2 000 kronor. Styrelsen framhåller, att tilläggsavvittringen i stort sett är slutförd. Särskild avvittringsnämnd erfordras icke under nästa budgetår. Behov av medel för odlingsersättningar m. m. föreligger emellertid alltjämt. Länsstyrelsen i Västerbottens län har i skrivelse den 4 augusti 1954 till lantmäteristyrelsen föreslagit, att anslagsposten för budgetåret 1955/56 skall upptagas med 4 600 kronor. Med hänsyn till att medelsförbrukningen under de senast förflutna budgetåren uppgått till blott resp. 1 649, 1 426 och 2 899 kronor föreslår lantmäteristyrelsen emellertid, att anslaget skall bibehållas vid 2 000 kronor.

Statskontoret (remissutlåtande 8/9 1954) har icke funnit anledning till erinran mot förevarande anslagsäskande.

Föredraganden

Jag biträder lantmäteristyrelsens förslag och hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Tilläggsavvittring i Västerbottens läns lappmark* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 2 000 kronor.

[210] 15. Ströängars indragande till kronan

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	5 000	4 811
1954/55 (statsliggaren s. 888)	3 800	
1955/56 (förslag)	3 800	

Lantmäteristyrelsen (skr. 25/8 1954) anför, att länsstyrelserna i Norrbottens och Västerbottens län beräknat medelsbehovet för ändamålet till 4 900 kronor för Norrbottens och 1 200 kronor för Västerbottens län. Med hänsyn till medelsåtgången under de senast förflutna budgetåren — resp. 2 076, 14 och 4 811 kronor — samt till svårigheten att beräkna kommande utgifter för ströängsverksamheten, anser lantmäteristyrelsen för sin del, att anslaget bör upptagas med oförändrat belopp.

Statskontoret (remissutlåtande 8/9 1954) har icke funnit anledning till erinran mot förevarande förslag.

Föredraganden

I enlighet med lantmäteristyrelsens förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Ströängars indragande till kronan* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 3 800 kronor.

[211] 16. Kostnader för provskiften i Kopparbergs län

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	25 000	5 072
1954/55 (statsliggaren s. 889)	5 000	
1955/56 (förslag)	5 000	

Lantmäteristyrelsen (skr. 25/8 1954) hemställer, att anslaget skall uppföras med oförändrat belopp av 5 000 kronor. Härvid anföres, att utgifterna under anslaget är beroende av när beslutade utflyttningar och väganläggningar kommer till stånd vid de provskiften i Kopparbergs län, där sådana åtgärder ännu återstår. Det möter på grund härav stora svårigheter att beräkna utgifternas storlek. Vid en detaljerad uppskattning av utgifterna har överlantmätaren i länet kommit fram till ett medelsbehov av 10 000 kronor. Med hänsyn till det osäkra underlaget för beräkningarna föreslår styrelsen dock, att anslaget skall upptagas med oförändrat belopp.

Statskontoret (remissutlåtande 8/9 1954) har icke funnit anledning till erinran mot förevarande anslagsäskande.

Föredraganden

Med biträdande av lantmäteristyrelsens förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Kostnader för provskiften i Kopparbergs län* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 5 000 kronor.

L. Rikets allmänna kartverk

[212] 1. Rikets allmänna kartverk: Avlöningar

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	4 230 000	3 997 238
1954/55 (statsliggaren s. 891)	4 261 000	
1955/56 (förslag)	4 327 000	

Y r k a n d e n. *Rikets allmänna kartverk* (skr. 30/8 1954) hemställer, att anslaget skall höjas med 96 000 kronor i enlighet med följande beräkning.

	Ökning	Minskning
1. Personalförstärkningar		
a) 1 förste statstopograf i Ca 30	21 305	
b) 1 ritare i Ca 11	8 548	
c) 2 arvodesanställda underofficerare	4 492	
d) 2 förste kartassistenter i Ca 21	26 548	
e) 2 kartassistenter i Ce 19	23 927	
f) 1 ritbiträde i Ce 8	7 274	
g) 2 förste kartassistenter och flygförare i Ce 21	26 548	
h) 1 kansliskrivare i Ca 15	10 154	
2. Tjänsteförändringar m. m.		
a) 1 byrådirektör i Ca 33 i st. för 1 förste byråsekreterare i Ce 27 och 1 förste statskartograf i Ce 31		19 625
b) 5 förste kartassistenter i Ca 23 i st. för Ca 21	4 246	
c) 1 kassör i Ca 17 i st. för Ca 15	535	
d) 1 laboratoriebiträde i Ca 12 i st. för Ca 11	406	
e) vikariatslön i Ca 30 såsom sektionsföreståndare åt en statskartograf i Ca 27	905	
f) arvode vid vikariat såsom militärassistent	200	
g) beräknad vakans på 2 statskartografjänster i Ca 27 ..		36 887
h) minskat medelsbehov för ersättning till militär personal		17 020
3. Ökade kostnader för telefonister	461	
4. Höjd ersättning för tillsyn över lokaler och städning	300	
5. Löneklassförändringar och reglerad befordringsgång	33 725	
6. Ordinariesättning		
a) 13 kartassistenter i Ce 16	—	
b) 1 arkivbiträde i Ce 15	—	
c) 3 expeditivakter i Ce 10	—	
	169 574	73 532
		+ 96 042

M o t i v. Efter att inledningsvis ha närmare utvecklat kartverkets önskemål beträffande dels lönegradsuppflyttning av viss personal, dels ökning av personalen på topografiska byrån för framställning av en ny topografisk karta över landet, dels förstärkning av personalorganisationen på fotogrammetriska beställningsavdelningen, dels ändring av verkets kamerala och administrativa organisation och dels organisationen av militärbyrån, anför verket till stöd för de nu framlagda förslagen i huvudsak följande.

1 a—c. Försöksarbetena för den nya topografiska kartan i skalan 1: 50 000, som i prop. 1946: 106 förutsattes snarast skola komma till utförande, har nu avslutats. Enligt en av kartverket upprättad plan beräknas framställningen av kartan taga en tid av 50 år. Den för ändamålet erforderliga personalorganisationen kräver 24 nya tjänster. Organisationens utbyggande förutsättes dock ske under en tid av åtta år. För budgetåret 1955/56 beräknas, att blott en förste statstopograftjänst i lönegrad Ca 30 och en ritartjänst i lönegrad Ca 11 behöver inrättas samt att två pensionerade underofficerare överflyttas till arvodesbefattningar. I övrigt avses utvidgningen skola ske genom kommendering av militär personal.

1 d—h. Beställningsavdelningens verksamhet har alltmer ökats och har efter företagen taxerevision givit ett icke oväsentligt överskott. På grund av den starka arbetsbelastningen är personalen otillräcklig, vilket medför förseningar i leveranserna till olägenhet för beställarna. Vardera av avdelningens båda sektioner bör därför utökas med en förste kartassistent i lönegrad Ca 21 såsom biträdande arbetsledare och med en kartassistent i lönegrad Ce 19. Därutöver erfordras ett ritbiträde i lönegrad Ce 8 för att biträda vid nytillkommande stereoinstrument. För att kunna tillgodose ökade beställningar av fotobildmaterial för speciella ändamål avser verket att såsom skett innevarande år förhyra ett extra flygplan. Verket kommer därigenom att ha fem flygplan till sitt förfogande. En tjänst som förste kartassistent och flygförare bör därför inrättas för det extra flygplanet, varjämte ytterligare en sådan tjänsteman behövs såsom reserv vid sjukdomsfall o. d. samt för att under flygsäsongen mars—september kunna successivt bereda de fem flygförarna någon tids ledighet. På grund av beställningsverksamhetens ökning har vidare det expeditionella arbetet fått allt större omfattning och kommit att kräva mera kvalificerad arbetskraft. Med hänsyn härtill föreslås, att en kansliskrivartjänst i lönegrad Ca 15 skall tillföras avdelningen.

2 a. Kartverket framhåller liksom föregående år, att en teknisk-administrativ föredragande erfordras för att lindra överdirektörens arbetsbörda. Genom den år 1948 inrättade tjänsten såsom förste byråsekreterare i lönegrad Ce 27 har nämligen detta syfte icke nåtts. För teknisk-administrativa ärenden bör i stället inrättas en byrådirektörstjänst, vars innehavare bör vara en med kartverkets verksamhet väl förtrogen kartografisk-teknisk tjänsteman. Denna organisationsform har f. ö. redan prövats under någon tid genom att en förste statskartograf kunnat friställas för ändamålet. Verket föreslår därför, att en teknisk-administrativ byrådirektörstjänst i lönegrad Ca 33 skall inrättas. Samtidigt kan förste byråsekreterartjänsten, som nu hålles vakant, samt en tjänst som förste statskartograf i lönegrad Ce 31

på beställningsavdelningen indragas. Sistnämnda tjänst avses skola ersättas av en icke längre erforderlig tjänst av samma slag på fotogrammetriska byrån. Slutligen förutsättes de kamerala ärendena i fortsättningen skola handhavas av kamreraren.

2 b. Här upptagna fem förste kartassistenter är samtliga arbetsledare eller biträdande arbetsledare var och en på sin arbetssektion under vederbörande sektionsföreståndares översyn. De anses ha minst lika ansvarsfullt arbetsledarskap som de förste kartassistenter i lönegrad 21, vilka vid tjänsteförteckningsrevisionen uppflyttades till lönegrad Ca 23, och bör därför med hänsyn till sitt arbetsansvar och kvalificerade arbete vara placerade i sistnämnda lönegrad.

2 c. Till motivering för detta förslag anföres bl. a., att kassören icke blott omhänderhar kassarörelsen och bokföringen, utan även har att upprätta alla förslag till anordningsbeslut, att granska avlöningslistor, skatteavdrag m. m. samt att övervaka specialbokföring för beställningsarbeten och kartförsäljning. Kassören är därjämte ställföreträdare för kamreraren och har genom verkets utvidgade verksamhet fått väsentligt ökat arbetsansvar.

2 d. Ifrågavarande tjänst har tidigare varit i lönehänseende jämställd med förste expeditionsvaktjänst, vilka sistnämnda tjänster numera uppflyttats till lönegrad 12. Vidare anföres, att laboratoriebiträdet har sin huvudsakliga arbetsuppgift som fotostatör för framställning av kopior ur handskrifter m. m. och att en sådan tjänst vid riksarkivet uppflyttats från lönegrad 11 till lönegrad 12.

2 e. Som ställföreträdare för militärassistenten och föreståndare för militärbyråns andra sektion är f. n. anställd en pensionerad officer med arvode. Befattningen är numera huvudsakligen av teknisk art, och innehavaren måste ha fullgod utbildning i kartografiska arbeten. Vidare anses det sannolikt, att ifrågavarande avdelnings verksamhet, som avser framställning av eldledningskartor, blir av mindre omfattning efter den nya topografiska kartans tillkomst. Kartverket finner därför, att befattningen efter den nuvarande innehavarens avgång endast bör uppehållas på vikariat av statstopografen på militärbyrån med vikariatslön i lönegrad 30.

2 f. Till stöd för förslaget åberopas bestämmelserna i TB Saar, anmärkning 2 b).

2 g. Två vakanta statskartografjänster i lönegrad Ca 27 beräknas icke kunna återbesättas under de närmaste två åren.

2 h. Här avses dels arvodet till biträdande militärassistenten (punkt 2 e), dels de särskilda ersättningarna till två underofficerare, som efter pension föreslås erhålla arvodestjänster på topografiska byrån (punkt 1 c), dels den successiva indragning av särskilda ersättningar till militärpersonal vid förnyad kommendering till kartverket, som skall ske enligt beslut av 1954 års riksdag.

3. Någon närmare motivering lämnas icke.

4. Ökningen motiveras av meddelade anvisningar angående ersättning för ifrågavarande slags arbete.

5. Ökningen är av automatisk natur.

6 a. Antalet kartassistenter i lönegrad 16 uppgår till 76, varav 30 är ordinarie. Kartverket anser denna proportion ogynnsam och föreslår därför likom föregående år, att ytterligare 13 tjänster skall överföras till ordinarie stat.

6 b. Ifrågavarande arkivbiträde förestår verkets kartförråd, som på grund av den ökade kartproduktionen ständigt ökar i omfattning. Tjänsten har varit extraordinarie i mer än åtta år och bör därför, enär stadigvarande behov av densamma föreligger, överföras till ordinarie stat.

6 c. Av 11 expeditionsvakter i lönegrad 10 är endast fem ordinarie. Kartverket hemställer, att ytterligare tre, som har en tjänstetid av mer än sju år, skall överföras å ordinarie stat.

Y t t r a n d e n. *Statskontoret* uttalar angående personalbehovet för framställning av en ny topografisk karta, att på grund av den rationalisering, som ägt rum beträffande arbets- och reproduktionsmetoder, en betydande del av personalen å topografiska byrån under de närmaste åren kommer att kunna friställas. Med hänsyn härtill och då den påkallade personalförstärkningen icke låter sig förena med de krav på skärpt återhållsamhet med inrättande av nya tjänster, som uppställts för 1955/56 års budgetbehandling, förutsätter statskontoret, att framställningen i denna del alltjämt ej föranleder någon åtgärd. Med anledning av förslaget om ökad personalorganisation för den fotogrammetriska beställningsavdelningen erinrar statskontoret, att sakkunniga tillkallats för att verkställa utredning och avgiva förslag rörande framställning och tillhandahållande av fotogrammetriska kartor och annat fotogrammetriskt material (1953 års fotogrammetriutredning). I avvaktan på resultatet av utredningen bör enligt ämbetsverkets mening någon personalförstärkning å beställningsavdelningen ej ifrågakomma. Statskontoret förutsätter tillika, att frågan om överförandet av en statskartografjtjänst från fotogrammetriska byrån till beställningsavdelningen i samband med inrättandet av den föreslagna byrådirektörstjänsten kommer att prövas av samma utredning. Ej heller kartverkets yrkanden i övrigt under förevarande anslag bör enligt statskontoret föranleda någon åtgärd.

Statens lönenämnd anser i fråga om den föreslagna ändringen av kartverkets administrativa organisation, att de med föredragandebefattningen förenade göromålen icke motiverar en placering i lönegrad 33. Nämnden finner icke heller skäl föreligga för en uppflyttning av kassörstjänsten. I fråga om den föreslagna uppflyttningen av fem förste kartassistenter till lönegrad 23 anför nämnden, att brist på en sådan tjänst uppkommit på ekonomiska kartbyrån därigenom, att en för denna byrå avsedd tjänst i lönegrad 23 överflyttats till fotogrammetriska byrån. Enligt nämndens mening bör nämnda tjänst rätteligen återföras till ekonomiska byrån. Därest så icke kan ske, vill nämnden icke motsätta sig, att en förste kartassistent på ekonomiska byrån uppflyttas till lönegrad 23. Då någon ändring i arbetsuppgifterna icke synes ha skett efter tjänsteförteckningsrevisionen, anser sig nämnden icke kunna tillstyrka framställningen i övrigt.

1953 års fotogrammetriutredning finner det angeläget, att beslut rörande ny topografisk karta snarast meddelas, så att kartverket sättes i tillfälle att planera arbetet i detalj och åstadkomma den samordning med övriga arbeten, som erfordras för att ernå bästa möjliga resultat. I fråga om beställningsavdelningen anser sig utredningen kunna konstatera, att behov föreligger av en personalförstärkning. Detta ligger helt i linje med utredningens synpunkter på frågan, hur beställarnas behov av fotogrammetriskt material bättre skall kunna tillgodoses. Utredningen tillstyrker därför inrättandet av två förste kartassistenttjänster, två kartassistenttjänster, en ritbiträddestjänst samt en kansliskrivartjänst. Med hänsyn till verksamhetens affärsbetonade karaktär föreslås dessa tjänster skola uppföras å extra-ordinarie stat. Däremot anser utredningen, att ytterligare tjänster såsom förste kartassistent och flygförare icke bör tillskapas, förrän utredningen tagit slutlig ställning till frågan om den framtida organisationen av flygfotograferingsverksamheten vid kartverket. Utredningen förutsätter emellertid därvid, att kartverket vid behov erhåller medel till anställande av extra flygförare.

Slutligen torde i detta sammanhang få anmälas, att *Rikets allmänna kartverks personalförening* (skr. 17/11 1954) framfört sina synpunkter på lönegradsplaceringen för viss till föreningen ansluten personal.

Föredraganden

För framställning av en ny topografisk karta har kartverket begärt viss förstärkning av sin personal. Såsom jag framhållit redan i föregående års statsverksproposition, är det självfallet av stort intresse, att arbetet med denna karta kan fullföljas. Emellertid är jag icke heller i år beredd att tillstyrka kartverkets förslag. Enligt min mening bör nämligen möjligheten att genom fortsatt rationalisering av verkets kartarbeten friställa redan tillgänglig personal för framställningen av den topografiska kartan först ytterligare prövas.

I anslutning till vad kartverket och 1953 års fotogrammetriutredning anfört, vill jag däremot föreslå, att beställningsavdelningen skall erhålla följande personalförstärkning, nämligen två förste kartassistenter i lönegrad 21, två kartassistenter i lönegrad 19 och ett ritbiträde i lönegrad 8. För detta ändamål bör anslaget uppräknas med sammanlagt 57 700 kronor. Tjänsterna torde emellertid samtliga böra uppföras på extra stat. Då frågan om hur kartverkets flygverksamhet bör ordnas synes fordra närmare övervägande, torde inga nya tjänster som förste kartassistent och flygförare böra inrättas. I avvaktan på fotogrammetriutredningens resultat anser jag mig icke heller böra tillstyrka den föreslagna kansliskrivartjänsten på beställningsavdelningen.

Med hänsyn till att vissa taxehöjningar för beställningsarbeten synes böra ske, torde merkostnaderna för de fem föreslagna nya befattningarna på beställningsavdelningen komma att täckas genom ökade inkomster för ämbetsverket.

Vad vidare angår kartverkets administrativa organisation synes den nu-

varande anordningen med en förste byråsekreterare såsom biträde åt överdirektören vid handläggning av administrativa ärenden icke vara tillfredsställande. Jag har därför icke någon erinran mot att förste byråsekreterartjänsten indrages och att i stället en kartografiskt utbildad befattningshavare skall vara föredragande i administrativt-tekniska ärenden. I samband härmed torde en förste statskartograf-tjänst i lönegrad Ce 31 omändras till en byrådirektörstjänst. Någon ordinariesättning av tjänsten synes icke böra ske. Löneställningen för här ifrågasatt tjänsteman bör emellertid bli föremål för omprövning i samband med ställningstagandet till fotogrammetriutredningens förslag. Indragningen av nyssnämnda förste byråsekreterartjänst medför en kostnadsminskning av 21 300 kronor.

De ifrågasatta tjänsteförändringarna för fem förste kartassistenter, en kassör och ett laboratoriebiträde syftar till ändringar av den allmänna tjänsteförteckningsrevisionens resultat för kartverkets del. Några dylika ändringar torde icke nu böra ifrågakomma. Icke heller har enligt min mening tillräckliga skäl anförts för den föreslagna provisoriska anordningen beträffande uppehållandet av befattningen som sektionsföreståndare vid militärbyrån. Jag är därför icke beredd att tillstyrka ifrågasatt förslag.

Det förhållandet, att två statskartograf-tjänster i lönegrad Ca 27 under någon tid torde komma att vara vakanta, synes icke böra föranleda någon nedräkning av avlöningsanslaget. Såsom kartverket anført, kan däremot medelsbehovet till den särskilda ersättningen för militär personal vid förnyad kommandering vid kartverket beräknas komma att minska med i runt tal 4 800 kronor.

Mot förslagen att ersättningen till telefonister skall höjas med 460 kronor samt ersättningen för tillsyn över lokaler och städning med 300 kronor har jag ingen erinran. I anslutning till vad kartverket föreslagit bör vidare beräknas ett till 33 700 kronor avrundat belopp för löneklassförändringar och lönegradsuppflyttningar på grund av reglerad befordringsgång.

Vad angår de av kartverket begärda ordinariesättningarna, kan jag icke heller i år förorda desamma.

Vid bifall till vad jag anført i det föregående bör kartverkets avlöningsanslag höjas med $(57\,700 - 21\,300 - 4\,800 + 460 + 300 + 33\,700 =)$ i runt tal 66 000 kronor till 4 327 000 kronor. Slutligen föranleder de beslutade ändringarna av grundlönebeloppen en omräkning av vissa anslagsposter.

Anslaget beräknas sålunda:

Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat 2 328 300 (+ 591 000) kronor; arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 4 200 (oförändrat) kronor;

avlöningar till icke-ordinarie personal 1 446 200 (+ 376 200) kronor; rörligt tillägg 548 300 (— 901 200) kronor.

Å personalförteckningen bör en förste statskartograf-tjänst i lönegrad Ce 31 omändras till en byrådirektörstjänst i samma lönegrad. Vidare bör från förteckningen avföras en förste byråsekreterartjänst i lönegrad Ce 27.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för rikets allmänna kartverk, som angivits i det föregående

b) fastställa följande avlöningsstat för rikets allmänna kartverk, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1955/56:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat, <i>förslagsvis</i>	2 328 300
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	4 200
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal	1 446 200
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	548 300
Summa kronor	4 327 000

c) till *Rikets allmänna kartverk*: *Avlöningar* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 4 327 000 kronor.

[213] 2. Rikets allmänna kartverk: Omkostnader

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	529 700	529 216
1954/55 (statsliggaren s. 893).....	556 700	
1955/56 (förslag)	554 400	

Rikets allmänna kartverk (skr. 30/8 1954) hemställer, att anslaget skall minskas med 5 700 kronor. Av minskningen hänför sig 3 400 kronor till sjukvårdsposten samt 2 300 kronor till posten bränsle, lyse och vatten. Minskningen anses möjlig med hänsyn till belastningen under de tre senast förflutna budgetåren. Posterna är nu uppförda med 29 400 respektive 37 700 kronor.

Föredraganden

Någon ändring av sjukvårdsposten bör icke vidtagas. Däremot synes delposten till bränsle, lyse och vatten i enlighet med kartverkets förslag kunna sänkas med 2 300 kronor till 35 400 kronor. Anslaget bör sålunda uppföras med (556 700—2 300 =) 554 400 kronor för nästa budgetår. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa ny omkostnadsstat för kartverket. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att till *Rikets allmänna kartverk*: *Omkostnader* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 554 400 kronor.

[214] 3. Rikets allmänna kartverk: Kartarbeten m. m.

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budget- årets utgång
1953/54	1 120 000	1 218 612	33 688
1954/55 (statsliggaren s. 893) ..	1 145 000		
1955/56 (förslag)	1 239 000		

Y r k a n d e. *Rikets allmänna kartverk* (skr. 30/8 1954) hemställer, att anslaget skall höjas med 94 000 kronor enligt följande beräkning.

	1954/55	Ökning
1. Flygfotografering m. m.	425 000	25 000
2. Reproduktionsarbeten	25 000	69 000
		94 000

M o t i v. 1. Med hänsyn till den allt större efterfrågan på fotobildmaterial och fotogrammetriskt kartmaterial har kartverket under 1954 års flygfotograferingssäsong funnit sig böra förhyra ett flygplan från flygvapnet utöver kartverkets egna fyra flygplan. Detta har kunnat ske genom speciella bidrag från skogsintressenterna inom de stormhärjade skogsområdena i Gävleborgs län. För att även under år 1955 kunna öka den årliga fotograferingen genom att förhyra ett femte flygplan erfordras emellertid ökad medelstillgång. Kartverket beräknar, att ytterligare minst 50 000 kronor behövs för detta ändamål. Då emellertid under senare år beställningsfotograferingarna dragit omkring hälften av driftkostnaderna för själva flygfotograferingen och efterfrågan alltjämt är stor, räknar kartverket med att hälften av det ökade medelsbehovet kommer att täckas av beställningsavgifter. Kartverket anser sig därför kunna stanna vid att föreslå en ökning av posten med endast 25 000 kronor.

2. Under de senaste åren har vid den topografiska byrån genomförts en rationalisering av arbetsmetoderna beträffande såväl den nuvarande topografiska kartan som framställningen av ny topografisk karta över landet. De nya metoderna medför mycket betydande besparingar i arbetskraft och tid men ökar reproduktionskostnaderna. Ökningen är emellertid endast en bråkdel av den besparing, som vinnes i eljest erforderliga höjningar av lönekostnaderna för att genomföra samma arbetsprogram. Av verkställd beräkning av kostnaderna för framställning av topografiska kartor framgår sålunda, att trots höjningen av reproduktionskostnaderna totalkostnaden per areal minskas till mindre än hälften jämfört med äldre arbetsmetoder. Kartverket beräknar, att ifrågavarande post behöver uppräknas med 69 000 kronor, om de i arbetsplanen för budgetåret 1955/56 upptagna arbetena skall kunna genomföras.

Y t t r a n d e n. Under erinran om att posten till flygfotografering m. m. förstärkts med 25 000 kronor för innevarande budgetår, förklarar sig *stats-*

kontoret ej berett att tillstyrka ytterligare uppräknings av nämnda post i vidare mån än som kan möjliggöras genom att någon annan post under anslaget, t. ex. posten till fältarbeten, i motsvarande mån reduceras. Därest någon höjning av posten till reproduktionsarbeten bör ifrågakomma, anser statskontoret uppräkningsen böra begränsas till 15 000 kronor.

1953 års fotogrammetriutredning tillstyrker på de av kartverket anförda skälen den föreslagna höjningen av posten till flygfotografering m. m.

Föredraganden

Med hänsyn till vad kartverket anför tillstyrker jag, att för flygfotografering m. m. samt reproduktionsarbeten skall beräknas ytterligare 25 000 respektive 69 000 kronor. Ifrågavarande anslag bör alltså uppföras med $(1\,145\,000 + 25\,000 + 69\,000 =) 1\,239\,000 (+ 94\,000)$ kronor för nästa budgetår. Jag hemställer i enlighet härmed, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Rikets allmänna kartverk: Kartarbeten m. m.* för budgetåret 1955/56 anvisa ett reservationsanslag av 1 239 000 kronor.

[215] 4. Rikets allmänna kartverk: Utrustning m. m.

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budget- årets utgång
1953/54	80 000	79 379	28 402
1954/55 (statsliggaren s. 894)	106 000		
1955/56 (förslag)	156 300		

Reservationen utgöres dels av ett belopp å 15 000 kronor, som avsetts för anordnande av en kyl- och undertryckskammare vid kameraverkstaden i Norrtälje, dels av medel för vissa vid budgetårets slut ännu icke betalda kostnader för en ny kamera.

Yrkande. *Rikets allmänna kartverk* (skr. 30/8 1954) hemställer, att anslaget skall uppföras med 2 738 500 kronor eller 2 632 500 kronor mer än för innevarande budgetår. Anslaget föreslås skola disponeras enligt följande fördelning.

1. Utrustning till topografiska kartbyrån, 15 st. kurvsökare	2 250
2. Utrustning till fotogrammetriska byrån	
a) ny multiplexutrustning	100 000
b) framkallningsapparat för film	3 000
c) kameror	136 000
d) oscillograf	10 000
e) transportbil med släpvagn	12 250
f) två flygplan jämte reservdelar	2 000 000
3. Utrustning till geodetiska byrån, geodimeter	50 000

4. Utrustning till fotogrammetriska beställningsavdelningen	
a) precisionsstereoinstrument	200 000
b) rektifieringsinstrument	75 000
c) precisionsstereoinstrument	100 000
d) universalförminskningsinstrument	50 000

Summa kronor 2 738 500

Motiv. 1. För 1956 års fältarbeten erfordras ytterligare 15 kurvsökare.

2 a. De i samband med kartverkets omorganisation år 1937 anskaffade Multiplex-instrumenten för stereoarbeten vid fotokartans framställning är nu föråldrade och delvis förslitna. Nya sådana måste därför anskaffas av moderna, mera snabbarbetande och noggrannare typ. Kartverket anser emellertid lämpligt att, innan en större nyanskaffning äger rum, ett instrument inköpes för närmare prövning vid kartverkets egna arbeten.

2 b. Under de korta perioder med molnfritt väder, då flygfotografering kan äga rum på högre flyghöjder, anhopas den tagna flygfilmen på framkallningslaboratoriet trots skiftarbete. En ökning av antalet framkallningsapparater skulle stegra arbetstempot samt möjliggöra snabbare besked till flygdetachementen rörande filmernas beskaffenhet och därmed effektivisera flygfotograferingen. Ehuru åtminstone två nya framkallningsapparater behövs, inskränker kartverket sig till att begära ytterligare en sådan apparat för budgetåret 1955/56.

2 c. Den år 1953 erhållna kameran av typ Wild RC5 med aviogonobjektiv, 11 cm brännvidd och bildformat 18×18 cm bör kompletteras med en kamera med aviogonobjektiv, 15,5 cm brännvidd och bildformat $9'' \times 9''$, eftersom fotografering med denna kameratyp i flertalet fall kräves vid beställningsfotograferingar för skogsändamål m. m. Samma upphängningsanordning gäller för båda de nämnda kamerorna, så att de för olika ändamål kan utnyttjas ömsevis i samma flygplan. Kostnaderna för den nu begärda kameran beräknas till 51 000 kronor. Därjämte äskas 85 000 kronor till ytterligare en fullständig kamerautrustning av samma eller likartad typ.

2 d. För kameraprovning beträffande slutare, exponeringstider och vibrationsinverkningar m. m. behövs en oscillografanläggning. Det är av största betydelse vid översynen av kamerorna före flygfotograferingssäsongen, att sådana prov kan ske.

2 e. Ifrågavarande transportbil behövs i första hand för rangering av flygplanen på flygfältet vid huvudbasen i Norrtälje samt vid in- och utförande av planen mellan hangar och flygfält. F. n. måste detta ske genom att all tillgänglig personal avbryter sitt arbete och hjälper till med rullningen av planen. I händelse av brand i hangaren skulle på grund av brist på transportanordningar flygplanen icke hinna utföras. Den brandvagn med skum- och kolsyresläckningsmateriel, som ställts till förfogande av luftfartsmyndigheten, saknar även transportanordning. Vid ogynnsam väderlek kan hangarportarna icke öppnas med handkraft. Med hjälp av en transportbil kan detta ske. Slutligen skulle en dylik bil med släpvagn komma till daglig användning

vid alla transporter mellan flygfältet och staden, vilka nu måste ske med transportcykel eller förhyrd bil.

2 f. Kartverkets två äldsta flygplan av typen Focke Wulff Weihe är nu mer än 11 år gamla. De beräknas dock kunna tjäna sitt ändamål ännu ett par år men huvudsakligen för fotografering på lägre höjd. Om fotografering skall kunna ske i samma omfattning som år 1954 eller i ökad omfattning, måste nya flygplan anskaffas. Kartverket är emellertid ej nu berett att framlägga definitivt förslag i ämnet utan beräknar preliminärt 2 000 000 kronor för två flygplan jämte reservdelar.

3. Tillgången till en geodimeter medför betydande besparingar. Även för de aktuella kartläggningsarbetena inom inre Norrland skulle instrumentet vara av stor betydelse för kartverket liksom även för fotogrammetriska beställningsarbeten inom nämnda delar av landet. Om medel anvisas för inköp av ett sådant instrument, är kartverket berett att på beställning utföra mätningar med detsamma även åt andra statsmyndigheter eller enskilda.

4 a. Beställningsavdelningen har f. n. endast två precisionsstereoinstrument av första ordningen. Ett av dessa är numera ganska förslitet — det anskaffades redan år 1942 — och ger ej längre samma höga noggrannhet som tidigare. Härtill kommer att instrumentets konstruktion omöjliggör dess användning för bearbetning av bilder, som tagits med kartverkets nya kameror. Beställningsavdelningen har därför nu endast ett precisionsstereoinstrument av första ordningen för bearbetning av det kvalitativt bästa och moderna bildmaterialet. Detta är numera otillräckligt med hänsyn till efterfrågan och därvid angivna krav på noggrannhet. Då beställningar ligger inne till belopp, som två å tre gånger överstiger instrumentets inköpspris, och fler väntas, är det oundgängligen nödvändigt, att ytterligare ett instrument snarast får inköpas. Önskvärt vore om erforderliga medel kunde anvisas såsom tilläggsanslag redan för innevarande budgetår.

4 b. Beställningsavdelningen har endast ett rektifieringsinstrument och detta är nu föråldrat. Instrumentet medger nämligen ej större förstoring än fem gånger, vilket begränsar dess användbarhet, då det gäller bearbetning av modernt bildmaterial. För att icke möjligheterna att framställa rektifierade fotobilder i större skalor skall försämrats vid övergången till de moderna, nyanskaffade kamerorna, måste ett rektifieringsinstrument med minst 25 procent större maximal förstoringsgrad anskaffas.

4 c. Den stegrade upplösningsförmågan hos moderna flygkameror har medfört, att vid stereobearbetning större förstoring kan tillåtas i stereoinstrument. Beställningsavdelningens tre andra ordningens instrument är emellertid konstruerade för relativt ringa förstoring. Någon förbättrad ekonomi genom användning av moderna kameror och större flyghöjder kan därför ej ernås utan att ett nytt modernt andra ordningens stereokarteringsinstrument anskaffas.

4 d. Då kartverket numera arbetar med flera olika kameratyper och stereoinstrument, har behov uppstått av en universell förminskningsapparat. Beställningsavdelningen måste därför nu i vissa fall låna förminsk-

ningsapparat, i andra använda kraftigare förminskningsförhållanden än som är nödvändigt, vilket medför kvalitetsförsämring av kartorna. Ett universalinstrument för förminskning är f. n. under konstruktion hos firman Wild i Schweiz. Ett dylikt instrument skulle väsentligt underlätta beställningsavdelningens arbeten och även bli till nytta för fotogrammetriska byråns arbeten. Det bör därför anskaffas, så snart det blir tillgängligt.

Y t t r a n d e n. *Statskontoret* förklarar, att det undandraget sig dess bedömande, vilket av kartverkets äskanden under förevarande anslagspunkt som bör sättas i främsta rummet. Emellertid utgår statskontoret från att möjligheterna att tillgodose äskandena i nuvarande läge är ännu mindre än vid anslagsprövningen för innevarande budgetår. Innan 1953 års fotogrammetriutredning fullgjort sitt uppdrag bör några mera kostnadskrävande dispositioner ej vidtagas.

1953 års *fotogrammetriutredning* anför, att den ännu icke kunnat taga ställning till flygfotograferingsverksamhetens framtida organisation. Med hänsyn härtill finner sig utredningen icke kunna tillstyrka den begärda medelsanvisningen till inköp av flygplan med reservdelar. Beträffande övriga förslag framhåller utredningen, att det är angeläget, att kartverket får tillgodogöra sig den tekniska utvecklingen på området och att utrustningen anpassas efter de föreliggande behoven. Då en utrustningsanskaffning av den storleksordning kartverket angivit torde vara erforderlig, vilken organisationsform som än kan bli fastslagen för den framtida statliga fotogrammetriska verksamheten, tillstyrker utredningen kartverkets ifrågavarande förslag.

I detta sammanhang upptager utredningen fråga om anvisande av medel till viss försöksverksamhet inom kartverkets arbetsområde. Utredningen framhåller därvid, att kartverket endast i ringa utsträckning har möjligheter till försöksverksamhet. För ett så utpräglat tekniskt verk måste detta innebära en avsevärd brist, särskilt som såväl på det fotogrammetriska området som inom kartframställningen i övrigt en snabb utveckling äger rum. Sålunda framkommer nya metoder och tekniska hjälpmedel, som kan medföra avsevärda besparingar och förbättringar, om de får prövas och anpassas efter föreliggande förhållanden. På grund av det anförda föreslår utredningen, att ett belopp av 60 000 kronor skall ställas till kartverkets förfogande för försöksverksamhet under budgetåret 1955/56.

Föredraganden

Liksom föregående år har kartverket begärt ett avsevärt belopp för anskaffande av utrustning. Huvuddelen av beloppet eller 2 000 000 kronor är avsedd för två flygplan med reservdelar. Såsom framgår av det föregående är emellertid bl. a. den framtida organisationen av kartverkets flygfotograferingsverksamhet föremål för övervägande av 1953 års fotogrammetriutredning. Frågan om kartverkets behov av nya flygplan torde därför icke böra avgöras, förrän nämnda utredning avslutat sitt arbete. Däremot har utredningen ansett övrig av kartverket begärd utrustning erforderlig, oav-

sett vilket resultat utredningen må komma till i sitt blivande förslag. I nuvarande läge finner jag mig dock förhindrad att tillstyrka, att medel skall anvisas till mer än vissa av ändamålen. Därvid bör komma i fråga de 15 kurvsökarna, framkallningsapparaten, den kamera för vilken viss utrustning redan finnes samt geodimetern. Mot beräkningen av kostnaderna för nämnda instrumentutrustning har jag icke något att erinra. Vidare torde behovet av ett nytt Multiplex-instrument vara av den art, att det behöver tillgodoses omedelbart. Då det visat sig, att detta är möjligt genom ombyggnad och komplettering av redan befintlig utrustning, synes kostnaderna emellertid kunna begränsas till hälften av vad som begärts. Skulle det emellertid efter ytterligare överväganden visa sig önskvärt att andra utrustningsändamål bör komma i fråga före de nu angivna, torde det få ankomma på Kungl. Maj:t att efter framställning av kartverket besluta härom. Förut omnämnda utrednings förslag om att anvisa särskilda medel till viss försöksverksamhet vid kartverket kan jag icke tillstyrka.

Vid bifall till vad jag i det föregående förordat behöver kartverkets utrustningsanslag för nästa budgetår uppföras med $(2\,250 + 3\,000 + 51\,000 + 50\,000 + 50\,000 =)$ i runt tal 156 300 (+ 50 300) kronor.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Rikets allmänna kartverk: Utrustning m. m.* för budgetåret 1955/56 anvisa ett reservationsanslag av 156 300 kronor.

M. Lappväsendet

[216] 1. Lappfogdarna m. fl.: Avlöningar

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	327 000	333 944
1954/55 (statsliggaren s. 894)	342 200	
1955/56 (förslag)	368 600	

I särskilda skrivelser den 14, den 24 och den 14 augusti 1954 har *länsstyrelserna i Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län* framlagt förslag rörande medelsanvisning för budgetåret 1955/56 till avlöningar åt lappfogdar m. fl. I skrivelse den 15 september 1954 har länsstyrelsen i Västerbottens län därjämte — med överlämnande av en framställning från lappfogden i länet — hemställt, att kanslibiträdestjänsten i lönegrad Ca 11 å lappfogdekontoret i länet skall omändras till en kansliskrivartjänst i lönegrad Ca 15. Länsstyrelsernas beräkningar av medelsbehovet under förevarande anslag för nästa budgetår uppgår till i runt tal 371 000 kronor. I jämförelse med det för innevarande budgetår anvisade anslaget innebär detta en ökning med 28 800 kronor. Av sistnämnda belopp avses 1 800 kronor till ersättningar och gratifikationer åt ordningsmän inom lappbyarna och åt lappförmän. För vikariatsersättningar beräknas ett med 2 500 kronor höjt belopp, varav 750 kronor under ordinarieposten och 1 750 kronor under icke-ordinarieposten. Till kostnaderna för beräknade löneklassförändringar har upptagits en ökning av 9 100 kronor. Sistnämnda ökning är av automatisk karaktär. Vidare har länsstyrelsen i Jämtlands län hemställt, att en tjänst som lappfogdeassistent i lönegrad Ce 23 skall inrättas å lappfogdekontoret i länet. För avlöning åt denne har upptagits ett belopp av 14 700 kronor. Slutligen utgör 700 kronor skillnaden mellan lönen för ett kanslibiträde i lönegrad 11 och en kansliskrivare i lönegrad 15 å lappfogdekontoret i Västerbottens län.

Beträffande förslaget om inrättande av en tjänst som lappfogdeassistent i Jämtlands län må erinras om att Kungl. Maj:t med anledning av framställningar i ärendet från länsstyrelsen i länet genom beslut den 30 april, den 26 maj och den 1 oktober 1954 medgivit, att lappfogdens arbetsuppgifter finge i viss utsträckning begränsas under tiden den 1 maj—31 december 1954. Tillika har Kungl. Maj:t förordnat särskild tjänsteman att mot vikariatsersättning, beräknad som om vikariatet avsåge tjänstgöring i lönegrad 26, under nämnda tid bestrida de med lappfogdetjänsten förenade göromål, som icke förbehållits lappfogden. Länsstyrelsen hade för sin del begärt, att förordnandet skulle avse tiden till den 1 juli 1955. Enligt länsstyrelsen motiverar de lappfogden åvilande göromålen inrättandet av en assistenttjänst från och med sistnämnda dag.

Såvitt angår förslaget, att den nuvarande kanslibiträdestjänsten å lapp-

fogdekontoret i Västerbottens län skall utbytas mot en kansliskrivartjänst, anföres att på lappfogdekontoret behövs biträdespersonal, som självständigt kan handha vissa lappfogden åvilande göromål under de tider, då denne vistas å tjänsteresor.

Slutligen torde i detta sammanhang få anmälas en framställning den 28 december 1953 av länsstyrelsen i Norrbottens län om viss ändring i instruktionen den 31 augusti 1938 (nr 592) för lappfogdarna. Med överlämnande av skrivelser i ärendet från hovrätten för Övre Norrland och lappfogden i Norrbottens södra distrikt har länsstyrelsen hemställt, att i instruktionen måtte intagas bestämmelser av innebörd, att i lappfogdes tjänsteåligganden skall ingå skyldighet att biträda domstol i mål, där domstolen med hänsyn till behovet av sakkunskap om lapparna och renskötseln samt andra därmed sammanhängande frågor prövar sådant biträde erforderligt. Länsstyrelsens framställning har tillstyrkts av nyssnämnda hovrätt samt statskontoret.

Statens lönenämnd, som till följd av remiss yttrat sig beträffande länsstyrelsens i Västerbottens län förslag om utbyte av kanslibiträdestjänsten mot en kansliskrivartjänst i lönegrad Ca 15, har förklarat sig icke ha något att erinra mot den föreslagna lönegradsplaceringen av ifrågavarande tjänst.

Departementschefen

Såsom framgår av det föregående har Kungl. Maj:t medgivit, att de lappfogden i Jämtlands län åvilande arbetsuppgifterna finge i viss utsträckning begränsas under tiden den 1 maj—31 december 1954, varjämte Kungl. Maj:t förordnat särskild tjänsteman att under nämnda tid bestrida sådana med lappfogdetjänsten förenade göromål, som icke förbehållits lappfogden. För att undvika arbetsbalans å nämnda lappfogdekontor är jag beredd förorda, att medel beräknas för anställande under nästa budgetår av en assistent med arvode motsvarande lön i löneklass 23. Kostnaderna härför uppgår till 14 800 kronor. På grund av ökat medelsbehov för vikariatsersättningar samt beräknade löneklassförändringar bör anslaget vidare höjas med 2 500 respektive 9 100 kronor. Någon uppräknings av det belopp, som avses för ersättningar till ordningsmän m. m., kan jag däremot icke tillstyrka. Med hänsyn till vad chefen för civildepartementet anført vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor kan jag icke heller tillstyrka, att en tjänst såsom kanslibiträde å lappfogdekontoret i Västerbottens län skall omändras till en kansliskrivartjänst. Anslaget bör alltså uppräknas med $(14\,800 + 2\,500 + 9\,100 =)$ 26 400 kronor.

Den föreslagna ändringen i lappfogdeinstruktionen med avseende på lappfogdens tjänsteåligganden har jag icke något att erinra mot. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att vid bifall till detta förslag vidtaga erforderlig författningsändring.

De beslutade ändringarna av grundlönebeloppen föranleder en omräkning av vissa anslagsposter. Anslaget beräknas sålunda:

Avlöningar till ordinarie tjänstemän 118 400 (+ 30 500) kronor;
arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 40 000
(oförändrat) kronor;

avlöningar till övrig icke-ordinarie personal 175 900 (+ 60 000) kronor;
rörligt tillägg 34 300 (— 64 100) kronor.

Anslaget upptages alltså med (118 400 + 40 000 + 175 900 + 34 300 =)
368 600 (+ 26 400) kronor.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte
föreslå riksdagen att

a) fastställa följande avlöningsstat för lappfogdarna m. fl.,
att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1955/56:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> ...	118 400
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	40 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>för-</i> <i>slagsvis</i>	175 900
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	34 300

Summa kronor 368 600

b) till *Lappfogdarna m. fl.*: *Avlöningar* för budgetåret
1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 368 600 kronor.

[217] 2. Lappfogdarna m. fl.: Omkostnader

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	123 400	149 224
1954/55 (statsliggaren s. 895)	123 400	
1955/56 (förslag)	145 900	

Omkostnadsanslaget för lappfogdarna m. fl. upptager tre poster, nämligen
en för sjukvård m. m. å 500 kronor, en för reseersättningar å 110 000 kro-
nor samt en för expenser å 12 900 kronor.

I särskilda skrivelser den 14, den 24 och den 14 augusti 1954 har *länssty-*
relserna i Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län beräknat medelsbe-
hovet för ifrågavarande ändamål under nästa budgetår till sammanlagt
154 100 kronor. Av detta belopp avses 800 kronor för sjukvård, 131 000 kro-
nor för reseersättningar och 22 300 kronor för expenser. Av den för sist-
nämnda ändamål upptagna ökningen å 9 400 kronor avses 1 700 kronor för
inköp av viss utrustning till lappfogdekontoren i Jämtlands och Västerbot-
tens län.

Departementschefen

Under de senaste åren har posten till reseersättningar vid upprepade tillfällen måst överskridas. Med hänsyn härtill finner jag det motiverat, att denna post uppräknas till ett belopp, som kan anses motsvara det verkliga medelsbehovet för nästa budgetår. Vid beräkningen härav har jag funnit mig böra föreslå en höjning med 20 000 kronor. Jag förutsätter emellertid därvid, att resorna planlägges på sådant sätt att fråga om överskridande av posten icke skall uppkomma. På grund av medelsförbrukningen under posten till expenser är jag beredd tillstyrka någon uppräkning även av denna post. Det synes emellertid tillräckligt, att posten höjes med 2 500 kronor. Däremot torde någon ändring icke böra ske i fråga om medelsanvisningen under posten till sjukvård.

Vid bifall till vad jag förordat skulle således omkostnadsanslaget behöva uppföras med $(123\,400 + 20\,000 + 2\,500 =)$ 145 900 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa ny omkostnadsstat för lappfogdarna m. fl.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lappfogdarna m. fl.: Omkostnader* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 145 900 kronor.

N. Diverse**[218] 1. Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond**

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	2 659 000	3 354 637
1954/55 (statsliggaren s. 896)	2 945 000	
1955/56 (förslag)	3 505 000	

Under återopande av vad chefen för finansdepartementet förut denna dag vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor anfört angående ersättning till statens allmänna fastighetsfond hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 3 505 000 kronor.

[219] 2. Ersättning till statens domäners fond för upplåten mark

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	54 400	46 000
1954/55 (statsliggaren s. 896)	113 600	
1955/56 (förslag)	120 400	

I anslutning till vad chefen för finansdepartementet förut denna dag vid anmälan av frågor, som är gemensamma för flera huvudtitlar, anfört beträffande ersättning till statens domäners fond för upplåten mark torde för nästa budgetår under nionde huvudtiteln böra anvisas ett förslagsanslag av 120 400 kronor, avsett för bestridande av dylik, arrende motsvarande ersättning för upplåtelse till vederbörande myndigheter av i nämnda fond ingående mark. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Ersättning till statens domäners fond för upplåten mark* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 120 400 kronor.

[220] 3. Naturskydd: Bidrag till svenska naturskyddsföreningen m. fl.

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	50 000	50 000
1954/55 (statsliggaren s. 896)	50 000	
1955/56 (förslag)	50 000	

Y r k a n d e n. *Svenska naturskyddsföreningen* (skr. 31/8 1954) hemställer, att för föreningens verksamhet under budgetåret 1955/56 skall anvisas genom anslag av statsmedel och ur jaktvårdsfonden tillhopa 140 000 kronor.

Vetenskapsakademien (skr. 1/9 1954) hemställer, att till akademiens naturskyddsverksamhet under budgetåret 1955/56 skall anvisas 14 000 kronor.

M o t i v. 1. Till svenska naturskyddsföreningen har under budgetåret 1954/55 anvisats ett anslag av 40 000 kronor, varjämte föreningen för år 1954 erhållit 40 000 kronor ur jaktvårdsfonden.

Föreningen framhåller bl. a., att dess arbetsbörda efter naturskyddslagens ikraftträdande flerdubblats. Antalet ärenden uppgick under första halvåret 1954 till nära nog lika stort antal som under hela år 1953. Vidare understryker föreningen att den påtog sig det ansvarsfulla uppdraget att fungera såsom allmänt sakkunnigt naturskyddsorgan under antagandet, att det var statsmakternas avsikt att man tills vidare borde pröva sig fram för att finna den lämpligaste formen för det centrala organet på ett nytt arbetsområde. Om av detta försök skall kunna dragas slutsatser av värde, torde en förutsättning vara, att organet får möjlighet att verka under arbetsdugliga former. I anslutning härtill framhåller föreningen, att även om den lyckats fullgöra sina sakkunniguppgifter gentemot de centrala och regionala statliga myndigheterna, detta icke betyder att den kunnat lösa alla de statliga arbetsuppgifterna. Bland uppgifter, som icke kunnat fullgöras på önskvärt sätt, nämner föreningen inventeringsarbetet samt vården av redan skyddade naturminnen ävensom det allmänna upplysnings- och propagandaarbetet.

Föreningen beräknar sina utgifter för nästa budgetår till 241 000 kronor, varav 121 000 kronor för den egentliga centrala organisationen, 67 000 kronor för publikationer, 12 000 kronor för bildnings- och upplysningsverksamhet, 29 000 kronor för den lokala organisationen samt 12 000 kronor för inventering av naturminnen samt utgifter för naturminnen och naturskyddsobjekt. Inkomsterna beräknar föreningen till 101 000 kronor, varav 67 000 kronor i medlemsavgifter. Med den sålunda angivna verksamheten skulle uppstå en brist för föreningen på 140 000 kronor. Föreningen framhåller slutligen svårigheterna att dokumentariskt visa, huru mycket av de särskilda utgiftsbeloppen som belöper på föreningens statliga och på dess enskilda verksamhet. Föreningen anser sig dock kunna påstå, att minst två tredjedelar av dess arbetskrafter och övriga resurser tages i anspråk för de statliga uppgifterna.

2. Vetenskapsakademien åberopar en skrivelse av dess naturskyddskommitté, i vilken skrivelse bl. a. framhålls, att det hittills utgående beloppet å 10 000 kronor är alltför knappt tillmätt för att kommittén skall kunna på tillfredsställande sätt fylla sin uppgift att tillvarata de vetenskapliga intressena i samband med den utvidgade naturskyddsverksamhet, som den nya naturskyddslagen medfört. Bl. a. framhålls att det, sedan domänstyrelsen övertagit förvaltningen av nationalparkerna, icke finns några medel

utöver anslagsbeloppet till alla de olika slags utredningar, som är nödvändiga. Akademien hemställer därför om anslag till sin naturskyddsverksamhet med 14 000 kronor.

Departementschefen

Ikke heller i år är jag beredd att föreslå någon uppräknig av de här ifrågavarande bidragen till svenska naturskyddsföreningen och vetenskapsakademien. Förevarande anslag bör sålunda uppföras med oförändrat belopp av (40 000 + 10 000 =) 50 000 kronor för nästa budgetår. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Naturskydd: Bidrag till svenska naturskyddsföreningen m. fl.* för budgetåret 1955/56 anvisa ett anslag av 50 000 kronor.

[221] 4. Naturskydd: Bidrag till särskilda naturskyddsåtgärder

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	50 000	48 650
1954/55 (statsliggaren s. 897).....	50 000	
1955/56 (förslag).....	100 000	

Från anslaget skall utgå ersättningar till sakägare, som lider skada till följd av fridlysning eller annan naturskyddsåtgärd (prop. 1952: 188 s. 90).

Svenska naturskyddsföreningen (skr. 31/8 1954) hemställer i likhet med föregående år, att anslaget skall höjas avsevärt samt att det skall kunna tagas i anspråk även för naturskyddsåtgärder på frivillighetens väg. Till stöd för förstnämnda förslag framhålles, att anslaget f. n. är så ringa, att myndigheterna icke synes ha räknat med det för åtgärder av större omfattning. Anslaget har därför under de två senast förflutna budgetåren ej anlitats mer än i något bagatellartat fall, förrän länsstyrelsen i Stockholms län begärde och erhöll 48 000 kronor av föregående budgetårs anslag för att rädda ett naturskyddsobjekt undan hotande grustäkt. Skulle — vilket föreningen anser sig ha skäl att förmoda — flera länsstyrelser följa exemplet, så förslår den nuvarande medelsanvisningen för ändamålet givetvis icke långt. Enbart behovet av medel för att hindra skövlingen av grusåsarna är sålunda mycket betydande. Beträffande frågan om skydd för grusåsarna hänvisar föreningen i övrigt till sin särskilda framställning i ämnet den 31 maj 1954.

I fråga om utvidgningen av anslagets användningsområde anføres, att det är ett önskemål att tvångsmedel skall behöva anlitas i så ringa utsträckning som möjligt. Behovet av medel till ersättningar är emellertid icke sällan lika stort, när någon naturskyddsåtgärd vidtages på frivillighetens väg, exempelvis vid köp av ett område eller upprättande av servitutsavtal.

Departementschefen

Såsom naturskyddsföreningen framhållit, är ifrågavarande anslag med nuvarande storlek icke på långt när tillräckligt för sitt ändamål. En avsevärd höjning torde därför vara motiverad. För min del vill jag föreslå, att det skall höjas med 50 000 kronor till 100 000 kronor för nästa budgetår. I remissyttrandena över föreningens förut nämnda framställning angående skydd av grusåsarna har från flertalet håll förordats något slag av inventering utav dessa. En sådan inventering är enligt min mening angelägen ur många synpunkter. Ehuru jag icke har för avsikt att i detta sammanhang taga slutlig ställning till de frågor, som sammanhänger med skyddet av våra grusåsar, anser jag mig därför nu böra föreslå att länsstyrelse, när så av förhållandena finnes särskilt påkallat, skall få rätt att bestrida kostnaderna för inventering av här avsett slag ur förevarande anslag. Vid riksdagens bifall härtill torde det få ankomma på Kungl. Maj:t att meddela närmare föreskrifter i ämnet. Jag vill emellertid samtidigt understryka att jag förutsätter, att inventeringarna i flertalet fall skall kunna utföras genom frivillig medverkan av kommuner, hembygds- och naturskyddsföreningar samt andra liknande lokala sammanslutningar. Vad beträffar användningsområdet i övrigt av ifrågavarande anslag, är jag ej beredd att nu föreslå någon ändring.

Då ersättningarna från anslaget ej sällan kan uppgå till betydande belopp, torde det kunna bli önskvärt att disponera flera års anslag för viss naturskyddsåtgärd. Det synes för den skull lämpligt, att anslaget i fortsättningen gives karaktär av reservationsanslag.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Naturskydd: Bidrag till särskilda naturskyddsåtgärder* för budgetåret 1955/56 anvisa ett reservationsanslag av 100 000 kronor.

[222] 5. Naturskydd: Kostnader i samband med fridlysning av Smålands Taberg

	Anslag	Nettoutgift
1954/55 (statsliggaren s. 897)	30 000	—
1955/56 (förslag)	30 000	

Från anslaget avses skola bestridas kostnader i samband med ett eventuellt fridlysningsförfarande till skydd för Smålands Tabergs naturvärden (prop. 1954: 139).

I propositionen 1954: 139 angående åtgärder till skydd för Smålands Tabergs naturvärden anförde jag bl. a., att förhandlingar på nytt borde upp- tagas med det gruvbolag, som bryter malm i berget, i syfte att avhjälpa eller mildra bristerna i det avtal angående begränsning av malmbrytningen, vilket nu föreligger. I andra hand borde ett fridlysningsförfarande inledas. Här-

emot hade riksdagen i huvudsak intet att erinra. Genom beslut den 30 juni 1954 har en särskild utredningsman förordnats att föra vidare förhandlingar med bolaget. Då dessa ännu icke avslutats och det därför icke är avgjort, huruvida ett fridlysningsförfarande eller liknande åtgärd behöver tillgripas, torde även för nästa år på riksstaten böra upptagas ett särskilt anslag för att medel skall vara tillgängliga för kostnader i samband med en eventuell åtgärd. Anslaget torde böra upptagas med oförändrat belopp.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Naturskydd: Kostnader i samband med fridlysnings*
av Smålands Taberg för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 30 000 kronor.

[223] 6. Bidrag till vissa internationella organisationer m. m.

	Anslag
1955/56 (förslag)	693 000

A riksstaten för innevarande budgetår har anvisats

1) till Bidrag till internationell hydrografisk-biologisk anstalt ett förslagsanslag av 15 000 kronor;

2) till Bidrag till internationella frysinstitutet i Paris ett förslagsanslag av 6 000 kronor;

3) till Kostnader för Sveriges medlemskap i FAO ett förslagsanslag av 625 000 kronor; samt

4) till Kostnader för Sveriges medlemskap i europeiska växtskyddsorganisationen ett anslag av 16 000 kronor.

Sammanlagt har sålunda till nämnda ändamål anvisats 662 000 kronor (statsliggaren s. 897).

1. Från detta anslag utbetalas Sveriges andel i kostnaderna för den internationella hydrografisk-biologiska centralanstalten i Charlottenlund vid Köpenhamn. Bidraget utgår f. n. med 20 000 danska kronor för år.

Fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök (skr. 17/8 1954) hemställer, att anslaget skall höjas med 7 000 kronor. Höjningen är avsedd för att bestrida resekostnaderna för de svenska medlemmarna av internationella rådet för havsforskning samt för de biologiska och hydrografiska experter, som må ställas till rådsmedlemmarnas förfogande.

2. Ifrågasvarande bidrag utgår f. n. med 3 200 guldfrancs.

Kommerskollegium (skr. 23/8 1954) hemställer, att anslaget skall upptagas med oförändrat belopp av 6 000 kronor.

3. *Den svenska FAO-kommittén* (skr. 27/11 1954) anför, att Sveriges bidrag till Förenta Nationernas livsmedels- och jordbruksorganisation (FAO) för kalenderåret 1956 beräknas komma att utgöra 605 000 kronor. Till kommitténs omkostnader och för deltagande i olika av FAO anordnade sammanträden m. m. har för innevarande budgetår beräknats ett belopp av 55 000 kronor. För ändamålen har emellertid under det sist förflutna budgetåret

förbrukats endast omkring 43 000 kronor. Med hänsyn härtill upptager kommittén till omkostnader m. m. ett belopp av 45 000 kronor för nästkommande budgetår. Anslaget föreslås alltså skola uppföras med $(605\,000 + 45\,000 =)$ 650 000 kronor, vilket belopp med 25 000 kronor överstiger det för innevarande budgetår anvisade.

4. Kostnaderna för Sveriges medlemskap i europeiska växtskyddsorganisationen utgöres dels av en årsavgift, uppgående till 1 000 pund sterling eller cirka 14 500 kronor, dels av utgifter för den svenska representationen i organisationens råd, beräknade till 1 500 kronor för år.

Departementschefen

Ur redovisningssynpunkt synes det lämpligt, att kostnaderna för internationella organisationer med anknytning till jordbruksdepartementets verksamhetsområde i huvudsak bestrides ur ett enda anslag. Jag föreslår därför, att förut omförmälda fyra anslag fr. o. m. nästa budgetår skall sammanslås till ett nytt anslag, benämnt Bidrag till vissa internationella organisationer m. m. I detta anslag bör de förutvarande anslagen uppgå såsom särskilda delposter, av vilka den för den europeiska växtskyddsorganisationen avsedda bör liksom tidigare vara obetecknad, medan de övriga bör vara av förslagsnatur. Det nya anslaget bör givetvis uppföras såsom förslagsanslag.

Vad härefter angår de särskilda delposterna biträder jag fiskeristyrelsens förslag, att från delposten till Bidrag till internationell hydrografisk-biologisk anstalt även skall bestridas resekostnaderna för de svenska medlemmarna av internationella rådet för havsforskning jämte experter. Det torde emellertid vara tillräckligt, om delposten uppföres med 21 000 kronor. Vid riksdagens bifall till förevarande förslag torde det böra ankomma på Kungl. Maj:t att meddela beslut om dispositionen av anslagna medel.

Delposten till Bidrag till internationella frysinstitutet i Paris synes i enlighet med kommerskollegii förslag böra uppföras med oförändrat belopp av 6 000 kronor.

Mot den svenska FAO-kommitténs beräkning av medelsbehovet till kostnaderna för Sveriges medlemskap i FAO har jag icke heller någon erinran. Den för detta ändamål avsedda delposten bör således i enlighet med kommitténs förslag bestämmas till 650 000 kronor för nästa budgetår.

Vad slutligen angår delposten till Kostnader för Sveriges medlemskap i europeiska växtskyddsorganisationen torde denna för nästa budgetår böra uppföras med oförändrat belopp av 16 000 kronor.

Vid bifall till vad sålunda föreslagits bör ifrågavarande anslag uppföras med ett sammanlagt belopp av $(21\,000 + 6\,000 + 650\,000 + 16\,000 =)$ 693 000 kronor. I förhållande till medelsanvisningen för innevarande budgetår till ifrågavarande ändamål innebär detta en ökning med 31 000 kronor.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till vissa internationella organisationer m. m.* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 693 000 kronor.

[224] 7. Ersättningar för vissa besiktningar och syneförrättningar

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	5 000	2 631
1954/55 (statsliggaren s. 898)	5 000	
1955/56 (förslag)	5 000	

Jämlikt kungörelsen den 21 maj 1954 (nr 292) angående dagarvode till nämndemän vid vissa besiktningar och syneförrättningar äger nämndeman, som förordnats att biträda vid syn eller besiktning å kronans hus och byggnader eller vid förrättning enligt lagen om gemensamhetsfiske, att utöver den resekostnadsersättning och det traktamente, som tillkommer honom, åtnjuta dagarvode å 20 kronor för varje dag, varunder resa och förrättning tagit i anspråk minst åtta timmar i följd.

Domänstyrelsen (skr. 18/11 1954) hemställer om sådan ändring i nämnda kungörelse, att arvudet skall utgå efter samma grunder som för god man vid lantmåteriförrättning och vid förrättning enligt 19 § skogsvårdslagen. I dessa fall utgår dagarvode med 20 kronor för varje förrättningsdag, resdag inräknad, dock att dagarvode ej utgår för särskild resdag, då för resan tagits i anspråk mindre än åtta timmar av dagtid.

Departementschefen

Det torde ej föreligga anledning att arvode till nämndeman vid här ifrågasvarande besiktningar och syneförrättningar skall utgå efter annan grund än den, som gäller i de av domänstyrelsen angivna fallen. Jag biträder därför styrelsens förevarande förslag. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att vidtaga den författningsändring, som vid bifall härtill blir erforderlig.

Medelsbehovet under anslaget torde ej påverkas av den föreslagna författningsändringen. Anslaget synes jämväl för nästa budgetår kunna uppföras med 5 000 kronor.

Under återopandande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Ersättningar för vissa besiktningar och syneförrättningar* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 5 000 kronor.

[225] 8. Kontroll å standardisering av mjölk

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	40 000	36 260
1954/55 (statsliggaren s. 898)	40 000	
1955/56 (förslag)	40 000	

Lantbruksstyrelsen (skr. 23/8 1954) räknar med att kontroll över fetthalten i standardiserad mjölk under budgetåret 1955/56 kommer att er-

fordras i samma utsträckning som hittills. I anledning härav föreslår styrelsen, att anslaget skall uppföras med oförändrat belopp av 40 000 kronor.

Med biträdande av lantbruksstyrelsens förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Kontroll å standardisering av mjölk* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 40 000 kronor.

[226] 9. Gottgörelse till fiskerinäringen för av dess utövare erlagd bensinskatt

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	1 200 000	1 141 531
1954/55 (statsliggaren s. 898)	1 300 000	
1955/56 (förslag)	1 330 000	

Av det för innevarande budgetår anvisade anslaget avser ett belopp av 800 000 kronor restitution av ordinarie skatt för bensen, som förbrukas vid yrkesmässigt fiske under budgetåret. Beloppet har beräknats med utgångspunkt från en bensinmängd av omkring 2 840 000 liter och en skattesats av 28 öre för liter. Återstående del av anslaget, 500 000 kronor, har avsatts till den särskilda fond, som bildats genom återbäring av tilläggsskatt, som det yrkesmässiga fisket erlagt för bensen, förbrukat under tid, då sådan skatt uttogs (jfr prop. 1952: 25 och 89). Denna tilläggsskatt har uppskattats till sammanlagt 2 200 000 kronor. Härav har, inberäknat nyssnämnda belopp av 500 000 kronor, tillhoppa 1 600 000 kronor tillförts fonden.

Fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök (skr. 17/8 1954) hemställer, att anslaget skall uppföras med (830 000 + 500 000 =) 1 330 000 kronor. Styrelsen erinrar om att den ordinarie skatten numera utgår med 32 öre för liter. Då emellertid förbrukningen enligt av styrelsen företagen utredning under år 1953 sjunkit till 2 600 000 liter, har det belopp, som skall restitueras, beräknats till i runt tal 830 000 kronor.

Svenska fiskevårdsförbundet (skr. 19/10 1953 och 20/3 1954) hemställer om åtgärder för att skatt å bensen, som användes vid icke yrkesmässigt husbehovsfiske, kollektivt skall återbäras till fiskeutövarna. Återbäringen har föreslagits skola ske genom anvisning av ett särskilt anslag å 320 000 kronor, beräknat efter en årlig förbrukning av 1 000 000 liter bensen och en bensinskatt av 32 öre för liter.

Till stöd för sin framställning framhåller förbundet bl. a., att just för husbehovsfisket en återbäring är särskilt motiverad, eftersom detta fiske för sina små båtar långt oftare använder bensen som drivmedel än vad fallet är inom det egentliga yrkesfisket, där fotogen- och råoljemotorer är förhärskande. Återbäringen bör emellertid tills vidare begränsas till att avse det direkt nyttobetonade småfisket, särskilt det som i småbrukarbygder utövas med ryssjor, smånät, långrev och liknande redskap. Om en sådan begränsning göres, torde den bensinmängd, som kommer i fråga, med för-

siktig beräkning kunna antagas uppgå till minst 1 000 000 liter om året. För att de restituerade medlen skall komma husbehovsfisket till den mest effektiva nytta, bör dessa företrädesvis användas till sådana allmänviktiga uppgifter som viss forsknings- och försöksverksamhet, information om nya redskap och fiskemetoder inom husbehovsfisket, bidrag till för husbehovsfisket värdefulla publikationer, anordnande av fiskeribevakning, kurser för tillsynsmän samt demonstrationer och annan studieverksamhet m. m. Av de medel, som husbehovsfiskarena själva erlägger, bör vidare viss del återfås i form av bidrag till deras egna organisationer för dessas allmänna verksamhet.

Sedermera har *fiskevårdsförbundet* (skr. 3/9 1954) hemställt, att de skattemedel, som erlagts under tiden efter det den tidigare framställningen gjordes, jämväl skall räknas husbehovsfiskarena till godo. I övrigt framhåller förbundet bl. a., att åtminstone i sötvatten och innerskärgårdarna förskjutningen från större till mindre fiskeenheter har fortgått. Antalet yrkesmässiga fiskare stagnerar eller minskar, medan antalet icke yrkesmässiga fiskare, vilka driver fisket som binäring, snarast synes öka. Enligt förbundet kan det icke vara riktigt, att de många småföretagarna inom fisket skall betungas med extra pålagor som de större företagarna, visserligen med all rätt, går fria ifrån.

Över fiskevårdsförbundets framställningar har utlåtanden avgivits av fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök, Sveriges fiskares riksförbund, Riksförbundet Landsbygdens folk samt domänstyrelsen.

Fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök framhåller, att det torde vara ytterst svårt att erhålla ens en någorlunda tillförlitlig uppskattning av bensinförbrukningen vid husbehovsfisket. Detta fiskes avgränsning mot andra kategorier av fiske är dessutom mycket osäker. Vidare påpekas att de åtgärder, vartill den bensinskatt användes som restitueras till det yrkesmässiga fisket, i stor utsträckning gagnar även husbehovsfiskets utövare. Fiskeristyrelsen finner sig därför åtminstone f. n. icke kunna tillstyrka bifall till fiskevårdsförbundets förslag.

Sveriges fiskares riksförbund framhåller, att det huvudsakliga ändamålet med återbäringen av den bensinskatt, fisket erlägger, är att förhindra att en oskäligen stegring av omkostnaderna för fiskets bedrivande pålägges det yrkesmässiga fisket. Då medlen i stor utsträckning användes till sådana ändamål, som kommer alla fiskande till godo, anser sig förbundet ej kunna förorda bifall till förslaget.

Riksförbundet Landsbygdens folk finner det uppenbart, att sådana åtgärder, som kan vara ägnade att öka fiskproduktionen samt effektivisera fångstmetoderna och öka fångsterna i här ifrågavarande vatten, väl kan anses värda uppmärksamhet och stöd. Därest det kan anses sannolikt, att nu föreslagna skatterestitution kan bli av väsentlig betydelse för ökning av husbehovsfiskets avkastning, samt fördelningen av de restituerade medlen kan utformas rättvist och effektivt över hela landet, tillstyrker riksförbundet för sin del fiskevårdsförbundets förslag.

Domänstyrelsen framhåller inledningsvis följande.

Det torde böra betecknas som ett rättvisekrav, att även andra fiskarkategorier än yrkesfiskare får del av de förmåner, som en kollektiv återbäring av skatt på vid fiske förbrukat bensin innebär.

Utan tvivel förbrukas numera stora mängder bensin vid det binärings-, husbehovs- och fritidsfiske, som i mindre motordrivna båtar utövas längs rikets kuster och i de större sjöarna. Att — såsom nu ifrågasatts — utesluta någon av nämnda kategorier från del i de restituerade medlen, därför att bensinförbrukningen för en kategori kan vara svårare att beräkna än för en annan, finner domänstyrelsen icke bärande. Gränsen mellan husbehovsfisket, däri inbegripet binäringsfisket, och fritidsfisket är ju ofta rätt flytande och här till kommer, att de stödåtgärder, som med hjälp av återburna bensinskattemedel kan vidtagas, på grund av sin natur kommer att många gånger i lika grad tillgodose såväl den ena som den andra fiskarkategoriens intressen. Domänstyrelsen förordar därför för sin del, att ett eventuellt anslag av nu ifrågavarande art betecknas Gottgörelse till husbehovs- och fritidsfisket för av dess utövare erlagd bensinskatt.

Sedan domänstyrelsen bl. a. erinrat om den stora vikt, husbehovsfisket ansetts ha för folkförsörjningen i ett krisläge, framhåller den följande.

Att skapa full rättvisa när det gäller att beräkna anslaget storlek är naturligtvis otänkbart, och även en kostsam utredning beträffande den nu aktuella bensinförbrukningen kommer förmodligen att ge mycket osäkra resultat. Domänstyrelsen vill därför ej förorda någon dylik utredning, då det väsentliga är, att husbehovs- och fritidsfisket kollektivt tillgodoföres en rimlig del av ifrågavarande medel. Även om domänstyrelsen sålunda förordar en ökning av återbäringen att avse jämväl den bensin, som vid fiske förbrukas av fritidsfiskarena, kan med hänsyn till kalkylens osäkerhet ett anslag av 250 000 kronor för närvarande enligt domänstyrelsens mening synas skäligt.

Slutligen framhåller domänstyrelsen, att de restituerade medlen i främsta rummet bör användas för forsknings- och undersökningsarbeten beträffande lämpliga fiskevårdande åtgärder i insjövattnen och smärre rinnande vatten, i vilka fiskevårderna nu inom stora delar av landet är mycket eftersatt. Bidrag bör därjämte kunna utgå till åtgärdsinventering av större fiskevattensystem, gödslingsförsök i lämpliga vatten och fångststatistik samt i övrigt till ombyggnad av vissa flottningsdammar, till laxtrappor samt till naturdammar.

Föredraganden

Enligt förordningen den 3 maj 1929 (nr 62) om särskild skatt å bensin och motorsprit må restitution av sådan skatt bland annat åtnjutas för bensin eller motorsprit, som med eller utan tillsats av annat ämne användes för framdrivande av motorbåt vid yrkesmässigt utövande av fiske. Svenska fiskevårdsförbundets förslag om en utvidgning av restitutionsmöjligheten till att avse jämväl fiske, som bedrives för husbehov, kan jag icke biträda, bland annat på grund av de stora praktiska svårigheterna att erhålla en någorlunda tillförlitlig uppgift om hur mycket drivmedel som förbrukas för sådant ändamål.

I detta sammanhang får jag emellertid framhålla, att den skatt, som re-

stitueras för det yrkesmässiga fisket, torde såsom anförts i några remissyttranden i viss utsträckning komma även utövarna av annat fiske till godo. Likaså vill jag erinra om att under sjätte huvudtiteln fr. o. m. budgetåret 1935/36 uppförts ett reservationsanslag till Bidrag till byggande och underhåll av mindre hamnar och farleder samt att syftet härmed är att såsom kollektiv restitution för erlagd bensinskatt disponera någon del av automobilskattemedlen för ändamål, som tjänar den mindre sjöfartens intressen. Vidare bör framhållas, att i 2 kap. 10 § vattenlagen avsedda avgifter användes till understödjande av forskningsverksamhet på fiskets område samt för praktiska åtgärder till främjande av fisket inom landet.

Mot fiskeristyrelsens beräkning av medelsbehovet för restitution till det yrkesmässiga fisket har jag ej någon erinran. Anslaget torde sålunda för nästa budgetår böra uppräknas med 30 000 kronor till 1 330 000 kronor. Av sistnämnda belopp avses liksom för innevarande budgetår 500 000 kronor för avsättning till fonden för främjande av fiskerinäringen.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Gottgörelse till fiskerinäringen för av dess utöware erlagd bensinskatt* för budgetåret 1955/56 anvisa ett anslag av 1 330 000 kronor, att avräknas mot automobilskattemedlen.

[227] 10. Ersättning till strandägare för mistad fiskerätt m. m.

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	300 000	124 350
1954/55 (statsliggaren s. 898)	300 000	
1955/56 (förslag)	300 000	

Jag torde få erinra om att ersättningsanspråk, som ankommer på fiskevärderingsnämnds prövning, skall framställas före den 1 januari 1956 vid påföljd, att talerätten eljest är förlorad. En ökning av belastningen å anslaget är på grund härav att förutse. Jag finner mig därför, trots den relativt ringa medelsåtgången under det senast förflutna budgetåret, icke böra föreslå någon minskning av anslaget, vilket således även för nästa budgetår bör uppföras med 300 000 kronor.

I detta sammanhang torde jag få anmäla, att fråga uppkommit om anordnande av en konferens i Stockholm för diskussion av frågor berörande fiskevärderingsnämndernas verksamhet. I konferensen har avsetts skola deltaga ordförandena i nämnderna ävensom fiskeriintendenterna samt vissa experter. Därest riksdagen icke har något att erinra däremot, torde kostnaderna för en dylik konferens få bestridas från förevarande anslag i den mån andra anslag ej står till förfogande. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Ersättning till strandägare för mistad fiskerätt m. m.* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 300 000 kronor.

[228] 11. Bidrag vid förlust på grund av naturkatastrof m. m.

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	50 000	49 670
1954/55 (statsliggaren s. 898)	50 000	
1955/56 (förslag)	50 000	

Ifrågavarande anslag torde för nästa budgetår böra uppföras med oförändrat belopp av 50 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag vid förlust på grund av naturkatastrof m. m.* för budgetåret 1955/56 anvisa ett anslag av 50 000 kronor.

[229] 12. Bidrag till kostnaderna för skogsvårdsstyrelsernas 50-årsjubileum år 1955

	Anslag
1955/56 (förslag)	100 000

Y r k a n d e. *Skogsvårdsstyrelsernas förbund* (skr. 18/5 1954) hemställer, att för anordnande av skogsvårdsstyrelsernas 50-årsjubileum skall anvisas ett statsbidrag å 120 000 kronor.

M o t i v. Förbundet framhåller, att ifrågavarande jubileum bör högtidliggöras på ett sätt, som riktar allmänhetens uppmärksamhet på det enskilda skogsbruket och det för folkförsörjningen viktiga arbete, som nedlägges däri. I detta syfte avser förbundet bl. a. att taga initiativ till en brett upplagd publicistisk verksamhet, anordna skogliga tävlingar mellan landets folkskolor samt utge en jubileumsskrift, vari verksamheten inom skogsbruket under de senaste 50 åren skildras på ett även för icke fackmän njutbart sätt. Själva jubileumshögtidligheten ämnar förbundet låta få formen av en Skogens dag på Skansen i Stockholm. I samband därmed avses skola ordnas en skoglig utställning, varjämte andra publiklockande arrangemang planerats.

Kostnaderna för jubileet beräknar förbundet preliminärt till 120 000 kronor enligt följande specifikation.

Jubileumsskrift, tryckning och klichéer.....	15 000	
» författararvoden	5 000	
Redaktion, presstjänst, propaganda	10 000	
Skogens dag:		
skoglig utställning	15 000	
musik, kantat, fyrverkeri m. m.....	10 000	
krönikespel	12 000	37 000

Gäster	3 000
Bidrag till skogsvårdsstyrelserna för personalens deltagande	40 000
Oförutsedda utgifter	10 000
Summa kronor 120 000	

Av de i specifikationen upptagna posterna motiveras närmare endast den, som avsetts för bidrag till skogsvårdsstyrelserna för personalens deltagande. Förbundet anför, att avsikten därmed är att framför allt fält- och kontorspersonal i de lägre lönegraderna skall beredas möjlighet att delta i jubileumshögtidligheterna i Stockholm. Den angivna summan grundar sig på en beräkning, att omkring två tredjedelar av nämnda personal önskar delta och därvid skall erhålla ersättning för direkta resekostnader. Hänsyn har tagits till den biljettnedsättning, som i dylika fall kan påräknas. Förbundet framhåller slutligen, att det skulle vara särskilt värdefullt om ifrågavarande personal, som ofta under isolerade förhållanden fullgör det dagliga arbetet bland länets skogsägare, kan beredas denna uppmuntran i samband med jubileumshögtidligheten.

Y t t r a n d e n. *Skogsstyrelsen* finner det för sin del motiverat, att ett särskilt anslag anvisas för ifrågavarande ändamål. Vad angår anslagets storlek anser sig skogsstyrelsen i allt väsentligt kunna godtaga förbundets beräkning. Intet synes sålunda vara att erinra mot de beräknade kostnaderna för jubileumsskrift inklusive kostnader för redaktion m. m. samt kostnaderna för Skogens dag, gäster och oförutsedda ändamål. Beträffande det äskade bidraget till skogsvårdsstyrelserna för personalens deltagande kan det visserligen synas tveksamt, i vilken ordning och i vilken utsträckning dylikt bidrag bör utgå. Skogsstyrelsen finner sig emellertid böra tillstyrka förbundets förslag även i denna del. Det anslag, som må anvisas för ändamålet, torde böra ställas till skogsstyrelsens förfogande att utbetalas till vederbörande på rekvisition i mån av styrkt behov.

Statskontoret anser, att eventuellt statsbidrag till jubileet bör utgå endast till sådana utgifter, till vilka bidrag i motsvarande fall brukar lämnas statliga verk och inrättningar, d. v. s. huvudsakligen till kostnader för jubileumsskrift samt för i samband med jubileet anordnad festlighet. Då emellertid en jubileumsskrift utgavs till skogsvårdsstyrelsernas 40-årsjubileum, kan det i förevarande fall ifrågasättas, om tillräcklig anledning föreligger att efter så kort tid utgiva en ny sådan skrift. Det begärda bidraget till en utställning tillstyrkes, eftersom denna bör kunna få ett visst värde ur propagandasynpunkt. Likaledes har det för representation upptagna beloppet ej givit anledning till erinran. Med hänsyn till konsekvenserna motsätter sig statskontoret däremot bestämt, att statsbidrag lämnas till personalens resekostnader. Återstående i framställningen angivna kostnader anses likaledes vara av beskaffenhet att ej böra bestridas av statsmedel.

Departementschefen

Ifrågavarande jubileum torde med den planerade uppläggnings kunna få ett visst värde ur upplysnings- och propagandasynpunkt. Bl. a. med hänsyn härtill finner jag det motiverat, att staten bidrager till kostnaderna för jubileet. Beträffande bidragets storlek har jag i stort sett icke någon erinran mot vad som begärts av Skogsvårdsstyrelsernas förbund. Bidraget bör dock begränsas till ett belopp av 100 000 kronor.

Vid bifall till vad jag sålunda förordat bör för ändamålet uppföras ett särskilt anslag å riksstaten för budgetåret 1955/56. Anslaget torde böra benämnas Bidrag till kostnaderna för skogsvårdsstyrelsernas 50-årsjubileum år 1955 samt givas karaktär av reservationsanslag.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till kostnaderna för skogsvårdsstyrelsernas 50-årsjubileum år 1955* för budgetåret 1955/56 anvisa ett reservationsanslag av 100 000 kronor.

[230] **13. Bidrag till Nordiska jordbruksforskarens förening för kongress i Stockholm år 1956**

	Anslag
1955/56 (förslag)	50 000

Y r k a n d e. *Styrelsen för svenska avdelningen av Nordiska jordbruksforskarens förening* (skr. 25/10 1954) hemställer om ett statsanslag av 50 000 kronor såsom bidrag till föreningens kongress i Stockholm år 1956.

M o t i v. Nordiska jordbruksforskarens förening har till syfte att genom samarbete mellan forskare och försöksmän m. fl. främja jordbruket i de nordiska länderna. Såsom ett betydelsefullt led i föreningens verksamhet ingår ordnandet av kongresser. En sådan brukar hållas vart tredje år i något av de nordiska länderna. De senaste kongresserna har hållits i Helsingfors och i Köpenhamn. Nästa kongress skall äga rum i Stockholm den 27—30 juni 1956. Vid kongressen kommer ett 100-tal föredrag att hållas inom de ämnen, jordbruksforskningen omspanner. Därjämte torde vissa exkursioner komma att anordnas.

Antalet deltagare i kongressen uppskattas till minst 1 000 personer. Kostnaderna för densamma beräknas till 100 000 kronor. Då föreningen ej har några egna medel för att täcka dessa kostnader, måste finansieringen ordnas genom kongressavgifter och bidrag från skilda håll. Enligt styrelsen är det troligt, att ca 50 000 kronor kan erhållas genom kongressavgifter samt bidrag från enskilda institutioner och företag. För att kunna bestrida återstående utgifter hemställer styrelsen om ett statsbidrag av 50 000 kronor, vilket belopp i stort sett motsvarar kostnaden för kongresstryck och lokalhyra.

Departementschefen

De kongresser, som anordnas av Nordiska jordbruksforskarens förening, torde ha en viktig uppgift att fylla i föreningens strävanden att främja jordbruket i de nordiska länderna. På grund härav finner jag det rimligt, att den svenska staten åtminstone i viss utsträckning skall bidra till kostnaderna för den blivande kongressen i Stockholm. Vad angår frågan om statsbidragets storlek anser jag mig kunna tillstyrka styrelsens förslag. Bidrag bör alltså utgå med 50 000 kronor, motsvarande hälften av de beräknade totala kostnaderna. Jag föreslår därför, att ett anslag å nämnda belopp skall anvisas för ändamålet å riksstaten för budgetåret 1955/56. Anslaget, som bör givas karaktär av reservationsanslag, synes böra benämnas Bidrag till Nordiska jordbruksforskarens förening för kongress i Stockholm år 1956. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att utfärda de närmare föreskrifter rörande anslagets disposition, vilka må finnas erforderliga.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till Nordiska jordbruksforskarens förening för kongress i Stockholm år 1956* för budgetåret 1955/56 anvisa ett reservationsanslag av 50 000 kronor.

[231] 14. Bidrag till kostnaderna för den åttionde internationella kongressen för fotogrammetri i Stockholm år 1956

	Anslag
1955/56 (förslag)	50 000

Kongresstyrelsen för den åttionde internationella kongressen för fotogrammetri (skr. 29/9 1954) anhåller om ett anslag av 130 000 kronor såsom bidrag till bestridande av kostnaderna för nämnda kongress, vilken Sverige erhållit i uppdrag att anordna i Stockholm år 1956. Styrelsen anför bl. a., att fotogrammetrien internationellt företrädes av International Society for Photogrammetry (ISP). Till ISP är anslutna nationella sällskap och institutioner från ett 20-tal länder. Antalet medlemmar är omkring 10 000. Kongressen är avsedd att hållas inom tekniska högskolans lokaler den 16—28 juli 1956. Deltagarantalet har preliminärt uppskattats till 620. Vidare upplyses, att till de internationella fotogrammetrikongresserna brukar infinna sig vetenskapsmän, tekniker och praktiker samt de vetenskapliga och tekniska ledarna för de större internationella instrumentfirmorna. En stor behållning av en dylik kongress är kontakten med dessa personer samt de impulser och initiativ till teknisk utveckling, som därav följer. En annan värdefull behållning utgöres av rapporter, föredrag och diskussioner. Styrelsen understryker, att kongressen i Stockholm kan väntas bli av största betydelse för den svenska fotogrammetriens utveckling. Till grund för kostnadsberäkningen har lagts erfarenheterna från tidigare kongresser.

Statskontoret finner det tveksamt, om tillräckliga skäl föreligger för att i nuvarande läge med sträng återhållsamhet beträffande statliga utgiftsändamål lämna bidrag av statsmedel för ifrågavarande kongress. Därest framställningen emellertid anses böra vinna bifall, torde enligt ämbetsverket i betraktande av storleken av de kongressbidrag, som utdelats under senare år ävensom kongressens relativt ringa omfattning, högre bidragsbelopp än 50 000 kronor ej böra ifrågakomma. Till ändamålet torde särskilt anslag få anvisas.

Föredraganden

Med hänsyn bl. a. till att ifrågavarande kongress kommer att bli av betydelse för den svenska fotogrammetriens utveckling, synes det skäligt, att staten bidrager till kostnaderna för kongressens anordnande. I likhet med statskontoret anser jag dock, att högre statsbidrag än 50 000 kronor icke bör anvisas för ändamålet. Detta belopp torde böra upptagas å riksstaten i form av ett särskilt reservationsanslag, benämnt Bidrag till kostnaderna för den åttonde internationella kongressen för fotogrammetri i Stockholm år 1956. Därest riksdagen bifaller vad jag sålunda förordat, torde det få ankomma på Kungl. Maj:t att fastställa de villkor, under vilka bidraget må åtnjutas. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till kostnaderna för den åttonde internationella kongressen för fotogrammetri i Stockholm år 1956* för budgetåret 1955/56 anvisa ett reservationsanslag av 50 000 kronor.

[232] 15. Ersättningar åt sakkunniga i befordringsärenden m. m.

Under anslagsrubriken Ersättningar åt sakkunniga i befordringsärenden har för budgetåret 1954/55 anvisats ett förslagsanslag av 25 000 kronor (statsliggaren s. 898). Anslaget upptogs under budgetåret 1953/54 såsom reservationsanslag med ett anslagsbelopp av 25 000 kronor. Nettoutgiften under samma budgetår uppgick till 24 270 kronor.

Det torde få erinras om att det för universitetens och vissa högskolors del anvisats förutom ett särskilt riksstatsanslag till ersättning åt sakkunniga i befordringsärenden jämväl ett anslag till ersättning åt vissa opponenter vid disputationer. Från och med budgetåret 1953/54 utgår från anslaget Gemensamt ändamål vid de tekniska högskolorna: Ersättning åt sakkunniga i befordringsärenden m. m. jämväl ersättning åt vissa opponenter vid disputationer. För de under jordbruksdepartementet hörande högskolorna finnes icke någon motsvarighet härtill. Jag vill därför föreslå, att det nuvarande anslaget till Ersättningar åt sakkunniga i befordringsärenden framdeles får disponeras även till ersättning åt vissa opponenter vid disputationer. Sådan ersättning torde böra utgå enligt i huvudsak samma grunder, som nu gäller vid universitet och vissa högskolor. Därest riksdagen ej har någon erinran mot vad jag nu föreslagit, torde det få ankomma på Kungl. Maj:t att meddela erforderliga bestämmelser i ämnet.

Vid bifall till vad jag sålunda förordat bör ifrågavarande anslag erhålla den ändrade rubriken Ersättningar åt sakkunniga i befordringsärenden m. m. Någon ändring av det för innevarande budgetår anvisade anslagsbeloppet 25 000 kronor torde emellertid icke vara erforderlig. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Ersättningar åt sakkunniga i befordringsärenden m. m.* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 25 000 kronor.

[233] 16. Kommittéer och utredningar genom sakkunniga

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budget- årets utgång
1953/54	200 000	566 404	86 978
1954/55 (statsliggaren s. 899)	300 000		
1955/56 (förslag)	400 000		

Det torde kunna förväntas att utgifterna under nu löpande budgetår kommer att bli av i stort sett oförändrad omfattning. Med hänsyn härtill och till att reservationen å anslaget vid ingången av budgetåret var endast omkring 87 000 kronor, synes det vara nödvändigt att förstärka anslaget med åtminstone 150 000 kronor. Till denna fråga återkommer jag emellertid i samband med anslagsäskande å tilläggsstat för samma budgetår.

Vad härefter angår medelsbehovet för budgetåret 1955/56 kan nämnas, att under detta budgetår vissa kommittéer och utredningar redan slutfört sina uppdrag eller väntas komma att göra detta. Å andra sidan har nya kommittéer och utredningar tillkommit och längre fram under budgetåret torde ytterligare sådana behöva tillsättas. Vid sådant förhållande synes anslaget böra bestämmas till 400 000 kronor. Jag hemställer sålunda, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Kommittéer och utredningar genom sakkunniga* för budgetåret 1955/56 anvisa ett reservationsanslag av 400 000 kronor.

[234] 17. Extra utgifter

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budget- årets utgång
1953/54	100 000	102 142	12 754
1954/55 (statsliggaren s. 899)	100 000		
1955/56 (förslag)	100 000		

Ifrågavarande anslag torde för nästa budgetår böra uppföras med oförändrat belopp. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Extra utgifter* för budgetåret 1955/56 anvisa ett reservationsanslag av 100 000 kronor.

[235] 18. Barntillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst

	Anslag	Nettoutgift
1952/53	30 000	26 472
1953/54	30 000	19 601
1954/55 (statsliggaren s. 899)	25 000	
1955/56 (förslag)	20 000	

Barntillägg av ifrågavarande slag torde ännu under några år komma att utgå till vissa befattningshavare i statens tjänst under jordbruksdepartementet. Med hänsyn till den minskade belastningen torde medelsanvisningen å anslaget dock kunna nedsättas till 20 000 kronor. Jag hemställer sålunda, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Barntillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 20 000 kronor.

Sammanfattning

Vid bifall till de framlagda förslagen skulle för budgetåret 1955/56 under nionde huvudtiteln uppföras 454 069 700 kronor.

Å riksstaten för budgetåret 1954/55 har under nionde huvudtiteln anvisats 452 386 300 kronor.

Förslagen innebär alltså en ökning med 1 683 400 kronor.

Förändringarna inom huvudtiteln's olika avdelningar framgår av följande sammanställning.

Avdelning	Anvisat 1954/55	Äskat 1955/56	Ökning eller minskning
A. Jordbruksdepartementet	772 000	771 600	— 400
B. Lantbruksstyrelsen m. m.	15 079 400	15 361 900	+ 282 500
C. Lantbruksakademien m. m.	1 456 500	1 709 300	+ 252 800
D. Undervisningsanstalter för jordbruk och lantmannanäringar m. m.	22 992 200	23 839 900	+ 847 700
E. Hästavel och boskapsskötsel m. m.	3 469 800	4 039 400	+ 569 600
F. Veterinärväsendet m. m.	14 324 500	14 290 400	— 34 100
G. Lanthushållning i allmänhet	305 603 600	304 668 800	— 934 800
H. Jordbrukets rationalisering m. m.	21 365 100	19 560 100	— 1 805 000
I. Fiskeriväsendet	3 609 900	2 062 100	— 1 547 800
J. Skogsväsendet	26 793 300	29 363 700	+ 2 570 400
K. Lantmäteriväsendet	24 390 100	24 642 900	+ 252 800
L. Rikets allmänna kartverk	6 068 700	6 276 700	+ 208 000
M. Lappväsendet	465 600	514 500	+ 48 900
N. Diverse	5 995 600	6 968 400	+ 972 800
	452 386 300	454 069 700	+ 1 683 400

De automatiska utgiftsförändringarna resulterar i en minskning å omkring 1,9 miljoner kronor. Till förändringar av denna art har även hänförts de, som avser anslagen till jordbruksregleringen. Vad angår dessa anslag har för prisreglerande åtgärder på jordbrukets område upptagits ett oförändrat belopp av 200 miljoner kronor. Till omkostnader för statlig inköps- och försäljningsverksamhet har upptagits 32,5 miljoner kronor, vilket innebär en ökning med 16,5 miljoner kronor. Denna ökning motväges emellertid av att dels anslaget till producentbidrag till vissa innehavare av mindre jordbruk ansetts kunna minskas med 10 miljoner kronor, dels något anslag till Svenska spannmålsaktiebolagets kostnader — vartill nu har anvisats 8 miljoner kronor — ej föreslagits. Det bör i detta sammanhang nämnas, att

liksom förr om åren förstnämnda båda anslag i riksstatsförslaget uppförts med endast preliminära belopp. I övrigt beror de automatiska utgiftsändringarna på löneklassförändringar och lönegradsuppflyttningar i reglerad befordringsgång, redan fattade riksdagsbeslut samt bortfall av engångsutgifter eller dylikt. Därvidlag bör särskilt framhållas, att en betydande minskning föranledes av att anslaget å cirka 1,6 miljoner kronor till nytt framdrivningsmaskineri för fartyget Skagerak utgår.

Bortses från de automatiska utgiftsförändringarna utvisar nionde huvudtiteln en ökning å omkring 3,6 miljoner kronor. Detta belopp framkommer såsom ett resultat av å ena sidan vissa anslagsökningar och å andra sidan vissa anslagsminskningar. Av de mera väsentliga ökningarna hänför sig den övervägande delen till skogsväsendet. Sålunda föreslås, att anslagen till skogsvårdsstyrelsernas omkostnader, skogsförbättring, väg- och flottledsbyggnader å skogar i enskild ägo samt åtgärder för ökad skogsproduktion i Norrland skall höjas med resp. 600 000, 400 000, 800 000 samt 300 000 kronor. Beräkningen av anslaget till vissa skogsbrukskurser m. m. innebär en faktisk ökning med omkring 230 000 kronor. Vidare har byggnadsbeståndet vid statens skogsskolor ansetts böra upprustas för en sammanlagd kostnad av bortåt 500 000 kronor. Bland övriga större höjningar kan nämnas 200 000 kronor under anslaget till främjande av forskning på jordbrukets område samt 100 000 kronor under anslaget till avlöningar vid lantmäteristaten. I sistnämnda fall avses en förstärkning av de särskilda skiftesorganisationerna i landet. Slutligen har såsom bidrag till vissa kongresser begärts 200 000 kronor. Å andra sidan redovisas emellertid en minskning å 2,35 miljoner kronor under rationaliseringsanslaget, beroende på att reservationer tagits i anspråk vid anslagsberäkningen.

Till sist må framhållas, att nya tjänster föreslagits skola inrättas blott i ett fåtal fall, där så av särskilda anledningar befunnits vara ofrånkomligt. Bl. a. har kartverkets beställningsavdelning ansetts böra förstärkas. Kostnaderna härför förutsattes emellertid skola kompenseras av taxehöjningar, liksom även nyssnämnda höjning av lantmäteristatens avlöningsanslag.

Vad föredragandena sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, hemställt behagar Hans Maj:t Konungen bifalla.

Ur protokollet:

Nils Grass

Register

till

Nionde huvudtiteln för budgetåret 1955/56**A. Jordbruksdepartementet**

Sid.		Kronor
	Jordbruksdepartementet:	
1	Avlöningar	710 000
2	Omkostnader	61 600
	Säger för jordbruksdepartementet	771 600

B. Lantbruksstyrelsen m. m.

	Lantbruksstyrelsen:	
4	Avlöningar	2 211 300
13	Omkostnader	303 000
14	Kostnader för utbetalande av producentbidrag	75 000
	Lantbruksnämnderna:	
15	Avlöningar	9 457 100
22	Omkostnader	2 592 000
28	Utrustning	60 000
30	Ersättningar åt ortsombuden	275 000
30	Kostnader för planeringskommittéer	100 000
	Lantbruksattachéer:	
31	Avlöningar	241 500
32	Omkostnader	47 000
	Säger för lantbruksstyrelsen m. m.	15 361 900

C. Lantbruksakademien m. m.

	Lantbruksakademien:	
33	Avlöningar	43 700
34	Bidrag till museum, bibliotek m. m.	19 000
34	Bidrag till lantbruksakademien för bestridande av kostna-	
	derna för jordbrukets forskningsråd m. m.	56 700
35	Främjande av forskning på jordbrukets område m. m.	550 000
	Statens växtskyddsanstalt:	
37	Avlöningar	835 300
41	Omkostnader	204 600
	Säger för lantbruksakademien m. m.	1 709 300

D. Undervisningsanstalter för jordbruk och lantmannanäringar m. m.

	Lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök:	
43	Avlöningar	4 221 000
51	Omkostnader	572 200
54	Materiel m. m.	530 000

Sid.		Kronor
55	Bokinköp och bokbindning för högskolans bibliotek	75 000
56	Stipendier	83 400
58	Underhåll av byggnader m. m.	85 000
59	Inredning och utrustning	358 000
61	Särskilda undersökningar	125 000
65	Statens försöksgårdar	*407 000
65	Bidrag till lokal försöksverksamhet	250 000
67	Bidrag till fast försöksverksamhet m. m.	200 000
	Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut:	
68	Avlöningar	1 319 300
74	Omkostnader	558 800
83	Materiel m. m.	34 000
84	Bokinköp och bokbindning för institutets bibliotek	13 000
85	Stipendier m. m.	15 800
85	Trädgårdsekonomisk byrå	13 200
86	Inredning och utrustning	45 000
89	Lokala trädgårdsförsök och fasta försöksfält	36 000
89	Specialgymnasiet för lantbruks-, mejeri- och skogsstuderande	89 500
90	Understöd åt lanthushållningsseminariet å Rimforsa	211 200
	Lägre lantbruksundervisning m. m.:	
92	Kurser i hovbeslag och maskinreparation vid Alnarp	23 700
93	Lägre mejeriskolor	100
	Lantbruksskolan vid Ultuna:	
94	Avlöningar	91 700
95	Omkostnader	9 100
	Understöd åt vissa lantbruksundervisningsanstalter:	
95	Avlöningar	6 371 600
98	Driftkostnader	1 955 500
99	Bidrag till arvoden åt skolläkare	10 000
100	Bidrag till jordbrukets yrkesskolor	390 800
102	Bidrag till särskilda utbildningskurser	131 000
104	Studiehjälp åt elever vid vissa lantbruksundervisningsanstalter m. m.	1 640 000
106	Bidrag till byggnadsarbeten vid vissa lantbruksundervisningsanstalter	2 500 000
107	Bidrag till undervisningsmateriel för maskinundervisning...	165 000
108	Bidrag till hushållningssällskapens undervisningsverksamhet m. m.	1 274 000
109	Bidrag till upplysnings- och undervisningsverksamhet rörande biodling	15 000
109	Reseunderstöd för studier på jordbrukets område	20 000
	Säger för undervisningsanstalter för jordbruk och lantmannanärningar m. m.	23 839 900

E. Hästavel och boskapsskötsel m. m.

	Statens hingstdepåer och stuteri:	
111	Avlöningar	*646 300
111	Omkostnader	*359 000
111	Byggnadsarbeten	56 000
112	Hästavelns befrämjande	1 518 500

* Beräknat belopp.

Sid.		Kronor
	Nötboskapsavels befrämjande:	
116	Befrämjande i allmänhet av nötboskapsaveln	366 000
119	Understöd åt kontrollföreningsverksamhet	504 900
121	Diverse åtgärder på husdjursavels område m. m.	188 700
124	Avsättning till statens hästavelsfond	400 000
	Säger för hästavel och boskapsskötsel m. m.	4 039 400

F. Veterinärväsendet m. m.

	Veterinärstyrelsen:	
126	Avlöningar	612 500
128	Omkostnader	82 400
	Veterinärhögskolan:	
129	Avlöningar	2 325 000
134	Omkostnader	267 000
135	Materiel m. m.	225 000
135	Bokinköp och bokbindning för högskolans bibliotek	17 000
136	Stipendier	62 000
137	Bidrag till tryckning av doktorsavhandlingar	6 000
137	Inredning och utrustning.....	180 000
	Veterinärinrättningen i Skara:	
139	Avlöningar	164 700
140	Omkostnader	30 300
141	Inredning och utrustning.....	4 500
	Statens veterinärmedicinska anstalt:	
143	Avlöningar	1 757 000
149	Omkostnader	592 800
	Veterinärstaten:	
152	Avlöningar	4 539 000
155	Omkostnader	124 700
	Förekommande och hämmande av smittsamma husdjursjukdomar:	
158	Karantänsanstalten i Haparanda för husdjur	5 400
159	Åtgärder mot tuberkulos hos nötkreaturen	710 000
162	Bidrag till hushållningssällskapens veterinäravdelningar ..	240 000
164	Åtgärder mot smittsam kastning hos nötkreaturen	650 000
166	Åtgärder mot hönstyfus	70 000
167	Statsbidrag vid försäkring	100
171	Övriga utgifter	500 000
177	Bidrag till främjande av juverhälsokontroll hos nötkreaturen...	230 000
178	Kontroll å uppvärmning av mjölk och grädde m. m.....	95 000
178	Lindring i mindre bemedlades kostnader för djursjukvård....	800 000
	Säger för veterinärväsendet m. m.	14 290 400

G. Lanthushållning i allmänhet

	Bidrag till hushållningssällskapen:	
179	Avlöningar.....	5 588 300
180	Omkostnader	4 260 000
181	Demonstrationsgårdsverksamhet	30 000
182	Bidrag till produktionsbefrämjande åtgärder i Norrland m. m...	*600 000
183	Befrämjande i allmänhet av jordbruk och lantmannanärningar	80 000
183	Bidrag till bokföringsverksamheten inom jordbruket.....	789 600

* Beräknat belopp

Sid.		Kronor
	Befrämjande av fröodlingen m. m.:	
	Statens centrala frökontrollanstalt:	
185	Avlöningar	1 485 900
188	Omkostnader	639 700
189	Befordrande av inhemsk fröodling	35 000
190	Stödjande av odlingen av vissa kulturväxter	20 000
191	Bidrag till Sveriges utsädesförening	902 300
193	Särskilt bidrag till Sveriges utsädesförening för kvalitetsundersökning av lin m. m.	65 000
194	Understödjande av den praktiskt vetenskapliga verksamheten å Weibullsholm	210 000
	Statens lantbrukskemiska kontrollanstalt:	
196	Avlöningar	303 900
198	Omkostnader	82 000
200	Understöd åt lokala lantbrukskemiska kontrollstationer....	35 000
201	Ersättning till personal vid nedlagd kemisk station	4 000
201	Bidrag till plantskolekontroll	15 000
202	Bekämpande av växtsjukdomar	250 000
202	Bidrag till Föreningen för växtförädling av fruktträd	75 000
203	Bestridande med allmänna medel av vissa med betesreglering förenade kostnader	100
204	Bidrag till markartering och grundkalkning	230 000
	Befrämjande av mejerihanteringen m. m.:	
205	Bidrag till Svenska kontrollanstalten för mejeriprodukter och ägg	14 700
	Statens jordbruksnämnd:	
205	Avlöningar	*1 341 000
205	Omkostnader	*430 000
205	Statens kommission för krisuppgifter på livsmedelsområdet ..	*1 498 600
206	Prisreglerande åtgärder på jordbrukets område	*200 000 000
207	Producentbidrag till vissa innehavare av mindre jordbruk....	47 000 000
	Statlig lagerhållning:	
208	Omkostnader för statlig inköps- och försäljningsverksamhet	*32 500 000
	Jordbrukets kreditkassor:	
209	Förvaltningsbidrag till jordbrukskasserörelsen	9 000
209	Ersättning till Sveriges allmänna hypoteksbank för förvaltningen av statens sekundärlånefond för jordbrukare m. m.	19 000
	Statens maskin- och redskapsprovvningsanstalter:	
210	Avlöningar	296 200
212	Omkostnader	68 000
214	Utrustning för provningsavdelning i Norrland	12 000
215	Anordnande av trumbromsanläggning	95 000
215	Bidrag till jordbrukstekniska institutet	325 000
216	Befrämjande av landsbygdens elektrifiering	4 000 000
217	Bidrag till penningpremier vid lantbruksmöten	24 000
218	Bidrag till Jordbrukarungdomens förbund	225 000
220	Bidrag till viss lokal klubbverksamhet	100 000
220	Bidrag till ungdomsverksamhet på skogsbrukets område	85 000
221	Bidrag till uppförande av frukt- och potatislagerhus m. m. ...	30 000
222	Bidrag till återbetalning av lån från jordbrukets maskinlånefond	570 000
	Statens forskningsanstalt för lantmannabyggnader:	
224	Avlöningar	187 600
227	Omkostnader	53 500

* Beräknat belopp.

Sid.		Kronor
	Jordbrukets upplysningsnämnd:	
228	Avlöningar	49 400
230	Omkostnader	35 000
	Säger för lanthushållning i allmänhet	304 668 800

H. Jordbrukets rationalisering m. m.

232	Bidrag till jordbrukets rationalisering	11 250 000
234	Täckande av förluster på grund av statlig kreditgaranti	100 000
237	Ersättning åt riksbanken för förvaltningen av vissa lånefon- der m. m.	220 000
238	Bidrag till gäldande av ersättning vid förlängning av vissa servitut	5 000
238	Odlings- och byggnadshjälp åt innehavare av vissa krono- lägenheter m. m.	3 300 000
240	Betesförsök i Norrland	30 000
	Grundförbättringar:	
241	Statens avdikningsanslag	4 500 000
245	Förrättningskostnader till vissa torrläggningsföretag	—
246	Tilläggsbidrag till vissa statsunderstödda torrläggningsföretag.	—
246	Täckdikningsförsök m. m.	140 000
248	Arrendenämnder	15 000
248	Arrenderådgivning åt vissa arrendatorer	100
	Säger för jordbrukets rationalisering m. m.	19 560 100

I. Fiskeriväsendet

	Fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök:	
250	Avlöningar	929 500
255	Omkostnader	420 000
258	Undersökningar inom sötvattenslaboratoriet	100
	Fiskeriintendenter m. m.:	
259	Avlöningar	163 400
260	Omkostnader	30 000
261	Fiskets befrämjande i de särskilda orterna	53 000
262	Utbildning av fiskeritjänstemän	42 400
263	Befrämjande i allmänhet av fiskerinäringen	131 500
266	Statlig garanti för befrämjande av fiske på avlägsna fiske- vatten, m. m.	40 000
267	Bevakningsfartyg för sillfisket vid Island	70 000
269	Organisationsbidrag m. m. vid fiskebåts- och fiskredskaps- försäkring	37 000
270	Bidrag vid förluster på grund av fiskredskapsförsäkring	10 000
270	Isbrytarhjälp åt fiskarbefolkningen	10 000
271	Främjande av beredning och avsättning av fisk m. m.	—
271	Understöd åt fiskare	—
272	Bidrag till fiskare för förlust av fiskredskap m. m.	30 000
273	Säkerhetsanordningar till ledning för fiskefartyg	90 200
276	Befrämjande av fiskefartygs förseende med radiotelegraf- eller radiotelefonstation	5 000
	Säger för fiskeriväsendet	2 062 100

J. Skogsväsendet

Sid.		Kronor
	Skogsstyrelsen:	
278	Avlöningar	549 200
281	Omkostnader	118 000
	Skogshögskolan:	
284	Avlöningar	872 900
288	Omkostnader	298 800
291	Materiel m. m.	53 000
292	Bokinköp och bokbindning för högskolans bibliotek	23 000
293	Stipendier	48 800
294	Inredning och utrustning	35 000
295	Institutionernas upprustning	10 800
	Statens skogsmästarskola:	
296	Avlöningar	90 400
298	Omkostnader	39 200
300	Stipendier	20 000
	Statens skogsforskningsinstitut:	
301	Avlöningar	1 307 000
305	Omkostnader	287 800
307	Utrustning m. m.	162 000
309	Särskilda undersökningar	249 000
312	Riksskogstaxering och avverkningsstatistik	379 000
312	Skogsproduktforskning	66 000
313	Ersättning till statens domäners fond för utgifter för avlöningar vid statens skogsskolor m. m.	566 300
316	Byggnads- och underhållsarbeten vid statens skogsskolor	496 500
319	Ersättning till statens domäners fond för utgifter för avlöningar vid statens förberedande skogskurser m. m.	117 200
320	Byggnadsarbeten för iordningställande av förläggningar för statens förberedande skogskurser	52 900
321	Ersättning till statens domäners fond för utgifter för övertalig personal	366 000
	Skogsvård m. m.:	
	Bidrag till skogsvårdsstyrelserna:	
323	Avlöningar	9 390 400
329	Omkostnader	6 366 000
340	Statens skogsförbättringsanslag	2 100 000
342	Väg- och flottledsbyggnader å skogar i enskild ägo	2 500 000
345	Åtgärder för ökad skogsproduktion i Norrland m. m.	1 500 000
346	Bidrag till vissa skogsbrukskurser m. m.	968 000
349	Förberedande skogskurser	45 500
351	Kostnader för virkesmätning	170 000
352	Belöningar för rovdjurs dödande	20 000
352	Ersättning för av rovdjur dödade tamdjur	95 000
Säger för skogsväsendet		29 363 700

K. Lantmäteriväsendet

	Lantmäteristyrelsen:	
353	Avlöningar	1 041 000
358	Omkostnader	123 500

Sid.		Kronor
359	Kartlagningsarbeten	94 500
	Lantmäteristaten:	
360	Avlöningar	18 150 500
371	Omkostnader	4 175 000
374	Utrustning	240 000
378	Utbildningskurser för viss lantmåteripersonal m. fl.	102 600
	Understöd åt jorddelningsväsendet m. m.:	
383	Bidrag till vissa förrättningskostnader m. m.	200 000
384	Bidrag till utflyttnings-, våganläggnings- och odlingskostnader i sammanhang med skiften	350 000
385	Bidrag till kostnader vid ensittarförrättningar	115 000
386	Bidrag till ersättning åt vissa förrättningsmän enligt lagen om enskilda vägar	20 000
386	Bidrag till städer och vissa andra samhällen för upprättande av fastighetsregister m. m.	5 000
387	Vissa avstycknings- och mantalssättningsförrättningar	15 000
387	Tilläggsavvittring i Västerbottens läns lappmark	2 000
388	Ströängars indragande till kronan	3 800
389	Kostnader för provskiften i Kopparbergs län	5 000
	Säger för lantmåteriväsendet	24 642 900

L. Rikets allmänna kartverk

	Rikets allmänna kartverk:	
390	Avlöningar	4 327 000
396	Omkostnader	554 400
397	Kartarbeten m. m.	1 239 000
398	Utrustning m. m.	156 300
	Säger för rikets allmänna kartverk	6 276 700

M. Lappväsendet

	Lappfogdarna m. fl.:	
403	Avlöningar	368 600
405	Omkostnader	145 900
	Säger för lappväsendet	514 500

N. Diverse

	Ersättning till statens allmänna fastighetsfond:	
407	Byggnadsstyrelsens delfond	3 505 000
407	Ersättning till statens domäners fond för upplåten mark	120 400
	Naturskydd:	
407	Bidrag till svenska naturskyddsföreningen m. fl.	50 000
409	Bidrag till särskilda naturskyddsåtgärder	100 000
410	Kostnader i samband med fridlysning av Smålands Taberg	30 000
411	Bidrag till vissa internationella organisationer m. m.	693 000
413	Ersättningar för vissa besiktningar och syneförrättningar	5 000
413	Kontroll å standardisering av mjölk	40 000
414	Gottgörelse till fiskerinäringen för av dess utövare erlagd bensinskatt	1 330 000

Sid.		Kronor
417	Ersättning till strandägare för mistad fiskerätt m. m.....	300 000
418	Bidrag vid förlust på grund av naturkatastrof m. m.....	50 000
418	Bidrag till kostnaderna för skogsvårdsstyrelsernas 50-årsjubileum år 1955.....	100 000
420	Bidrag till Nordiska jordbruksforskarens förening för kongress i Stockholm år 1956	50 000
421	Bidrag till kostnaderna för den åttonde internationella kongressen för fotogrammetri i Stockholm år 1956	50 000
422	Ersättningar åt sakkunniga i befordringsärenden m. m.....	25 000
423	Kommitteer och utredningar genom sakkunniga	400 000
424	Extra utgifter	100 000
424	Barntillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst	20 000
	Säger för diverse	6 968 400
	Summa	454 069 700

TIONDE HUVUDTITELN

HANDELSDEPARTEMENTET

Utdrag av protokollet över handelsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 4 januari 1955.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden SKÖLD, ZETTERBERG, TORSTEN NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, NORUP, HEDLUND, PERSSON, HJALMAR NILSON, LINDELL, NORDENSTAM, LINDSTRÖM, LANGE.

Chefen för handelsdepartementet, statsrådet Ericsson, och statsrådet Lindström, redogör för de frågor, som tillhör regleringen för budgetåret 1955/56 av utgifterna under riksstatens tionde huvudtitel, omfattande anslagen till handelsdepartementet, varvid departementschefen anmäler de under punkterna 1—46 och 48—105 upptagna frågorna samt statsrådet Lindström den under punkt 47 upptagna frågan.

A. Handelsdepartementet

[1] 1. Handelsdepartementet: Avlöningar

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	704 400	650 242
1954/55 (statsliggaren s. 901)	710 500	
1955/56 (förslag).....	702 100	

Under förevarande anslag torde medel böra beräknas till ytterligare skrivhjälp med 9 400 kronor. För löneklassändringar bör beräknas ett belopp av 7 200 kronor. Anslagsposten till avlöningar till ordinarie tjänstemän bör med hänsyn till belastningen minskas med 25 000 kronor. De beslutade ändringarna av grundlönebeloppen föranleder en omräkning av vissa anslagsposter.

Anslaget beräknas sålunda:

avlönning till departementschefen 37 700 (+ 6 200) kronor;
 avlöningar till ordinarie tjänstemän 307 000 (+ 50 300) kronor;
 avlöningar till icke-ordinarie personal 264 600 (+ 75 700) kronor;
 rörligt tillägg 92 800 (— 140 600) kronor.

Anslaget bestämmes sålunda till $(37\,700 + 307\,000 + 264\,600 + 92\,800 =) 702\,100$ (— 8 400) kronor.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) godkänna följande avlöningsstat för handelsdepartementet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1955/56:

Avlöningsstat

1. Avlöning till departementschefen	37 700
2. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> ..	307 000
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal	264 600
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	92 800

Summa kronor 702 100

b) till *Handelsdepartementet*: Avlöningar för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 702 100 kronor.

[2] 2. Handelsdepartementet: Omkostnader

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	72 200	63 842
1954/55 (statsliggaren s. 901)	73 900	
1955/56 (förslag)	72 000	

De i omkostnadsstaten för handelsdepartementet upptagna posterna till bränsle, lyse och vatten samt till publikationstryck torde böra sänkas med 1 000 respektive 2 000 kronor. Å andra sidan bör posten till övriga expenser höjas med 1 100 kronor. Anslaget skulle därmed för nästa budgetår uppföras med $(73\,900 - 1\,000 - 2\,000 + 1\,100 =) 72\,000$ kronor.

Jag hemställer således, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Handelsdepartementet*: Omkostnader för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 72 000 kronor.

[3] 3. Handelsdepartementet: Utövande av statskontroll å krigsmateriel-tillverkningen

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	28 000	25 846
1954/55 (statsliggaren s. 902)	28 000	
1955/56 (förslag)	28 000	

Anslaget uppföres med oförändrat belopp.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Handelsdepartementet: Utövande av statskontroll å krigsmaterieltillverkningen* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 28 000 kronor.

B. Kommerskollegium med underlydande myndigheter och kårer m. m.

[4] 1. Kommerskollegium: Avlöningar. 2. Kommerskollegium: Omkostnader

Dessa anslag är för innevarande budgetår uppförda med 2 555 700 resp. 432 300 kronor.

Inom handelsdepartementet tillkallade sakkunniga har den 16 juli 1954 avgivit betänkande (SOU 1954: 21) angående inrättande av ett sjöfartsverk. Remissbehandlingen av betänkandet har nu avslutats. Förslag i ämnet torde i särskild proposition komma att föreläggas årets riksdag. Ifrågavarande förslag kan väntas beröra kommerskollegiets verksamhet. Anslagen torde därför få upptagas med beräknade belopp. Jag hemställer nu, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avvidan på särskild proposition i ämnet, för budgetåret 1955/56 beräkna

a) till *Kommerskollegium: Avlöningar* ett förslagsanslag av 2 610 000 kronor;

b) till *Kommerskollegium: Omkostnader* ett förslagsanslag av 475 000 kronor.

[5] 3. Bergsstaten: Avlöningar

	Anslag	Nettoutgift
1953/54.....	179 700	181 256
1954/55 (statsliggaren s. 904).....	182 200	
1955/56 (förslag)	186 100	

Y r k a n d e n

Kommerskollegium (skr. 25/8 1954) hemställer, att anslaget höjes med 36 800 kronor.

	Ökning
1. Anvisande av medel till vakant gruvingenjörstjänst	20 448
2. Uppflyttning av fyra bergmästare Ca 33—Ca 37	4 651
3. Uppflyttning av tre gruvingenjörer Ca 29—Ca 33	7 807
4. Ökat anslag för kartritning och skrivarbete	1 900
5. Löneklassändringar	1 994
	36 800

M o t i v

1. Kommerskollegium har numera erhållit bemyndigande att ledigförklara tjänsten; avlöningsmedel har dock icke anvisats för den.

2—3. Befattningarna på bergsstaten har vid allmänna tjänsteförteckningsrevisionen undervärderats. Kraven på befattningshavarnas kompetens och erfarenhet är mycket stora. Andra likvärda tjänster är placerade i högre lönegrad. Den under punkt 1 berörda ledigförklarade gruvingenjörstjänsten har i brist på kompetent sökande ännu icke kunnat tillsättas. Detta medför bl. a. att gruvorna icke kan inspekteras i önskvärd omfattning. Befattningarna på bergsstaten bör genom löneförbättringar göras mera begärliga för dugliga tekniker.

4. För biträde med den föreskrivna kompletteringen av de hos bergmästarna förvarade gruvkartorna får under innevarande budgetår tagas i anspråk högst 3 600 kronor. Detta belopp bör höjas till 4 000 kronor. Kostnaderna för utskrivning av mutsedlar har för löpande budgetår beräknats till 1 000 kronor, vilket belopp emellertid visat sig otillräckligt. För detta ändamål erfordras ytterligare 1 500 kronor.

Y t t r a n d e

Statens lönenämnd, som framhåller, att bergmästar- och gruvingenjörstjänsternas nuvarande löneställning fastställdes av 1952 års riksdag samt att därefter tjänsternas ställning i organisationen, arbetsuppgifterna eller ansvaret icke ändrats, finner icke skäl föreligga för en omprövning av löneställningen för ifrågavarande tjänster.

Vidare torde i detta sammanhang få anmälas fråga om ändrad disposition av bergmästarbostället i södra bergmästardistriktet. *Kommerskollegium* (skr. 14/6 1954) hemställer *dels* om bemyndigande att till försäljning utbjuda det av bergmästaren i södra bergmästardistriktet disponerade bergmästarbostället, stadsägan nr 71 + 72 i Hälsingborg, *dels* att vid en eventuell försäljning inflytande medel ställs under kollegiets förvaltning att användas till beredande av bostad åt nämnda bergmästare.

Till stöd för framställningen anför kollegium i huvudsak följande. Genom gåvobrev den 11 maj 1920 överlät Höganäs—Billesholms aktiebolag ifrågavarande fastighet till Kungl. Maj:t och kronan bl. a. på villkor att fastigheten eller hyresavkastningen därav för all framtid skulle användas till beredande av bostad i Hälsingborg eller annan plats inom nordvästra Skånes stenkolsdistrikt åt bergmästaren i distriktet, att bostadsförmånen icke i någon mån fick inverka minskande på boställshavarens avlösningsförmåner eller med desamma förbundna villkor *samt att* gåvan, därest angivna villkor icke uppfylldes, skulle återgå till givaren eller hans rättsinnehavare. Kungl. Maj:t fann genom beslut den 24 september 1920 gott att med mottagande av gåvan anvisa fastigheten såsom boställe åt bergmästaren i södra distriktet, med skyldighet för denne att ansvara för fastighetens behöriga under-

håll samt att vidkännas kostnaden för brandförsäkring av befintliga byggnader, alla fastigheten åvilande onera, utskylder och andra kostnader. Enligt särskilda åtaganden har bergmästartjänstens innehavare hyresfritt tillhandahållit arkivrum samt två rum till expeditionslokal för bergmästarämbetet i det å fastigheten uppförda bostadshuset, vilket torde vara byggt år 1903.

Hos kollegium har nuvarande boställshavaren, bergmästaren E. Tenne anmält, att fastigheten är i trängande behov av en genomgripande renovering. Tenne kan icke ikläda sig de betydande kostnaderna härför och finner sig därför nödsakad att avstå från begagnandet av bostället, om ej erforderliga reparationsarbeten utföres. Av handlingarna i ärendet framgår, att bostället redan vid Tennes tillträde befann sig i sådant skick, att det icke kunde anses fylla de krav som bör ställas på en tjänstebostad. Med hänsyn till de betydande kostnader, som en renovering av bostället skulle medföra, finner sig kollegium icke böra räkna med att statsmedel ställs till förfogande härför. Härtill kommer, att bergmästaren under hand förklarat sig icke vilja i fortsättningen svara för fastighetens underhåll men i stället vara beredd att erlägga ett visst mindre hyresbelopp. Vid ställningstagandet till frågan på vad sätt syftemålet med donationen lämpligast bör kunna fullföljas finner kollegium därför endast möjligt att antingen uthyra bostället i befintligt skick och låta hyresavkastningen, efter avdrag för underhållskostnader och skatter, tillfalla bergmästaren som bostadsbidrag eller försälja fastigheten och använda köpeskillingen eller avkastningen därav för samma ändamål. På grund av fastighetens skick anser kollegium emellertid icke tillrådligt att uthyra bostället utan förordar försäljning. Fastighetens taxeringsvärde är 45 000 kronor. I en vid kollegiets framställning fogad skrift har Höganäs—Billesholms aktiebolag lämnat sitt medgivande till fastighetens försäljning under villkor att köpeskillingen eller avkastningen därav under kollegiets förvaltning används på sätt i gåvobrevet föreskrivits.

Statskontoret har i avgivet yttrande erinrat om att spörsmålet om åtnjutande utöver lön av särskilda förmåner av donationskaraktär varit föremål för statsmakternas prövning i samband med den lönereglering, som den 1 januari 1952 trädde i kraft för svenska kyrkans präster, samt att riksdagen fann förbud böra gälla för präst att uppbära avkastning av donation. Denna uppfattning är också grundläggande för bestämmelsen i 18 § 1 mom. andra stycket statens allmänna avlöningsreglemente. Mot bakgrunden härav kan statskontoret ej finna tillfredsställande, att särskilda förmåner av i ärendet angiven art utgår till ifrågavarande bergmästare. Skulle donator fasthålla vid det uppställda villkoret om förmånens utgående utöver lön, bör donationen återgå. Därest Kungl. Maj:t likväl skulle finna skäl föreligga för ett bibehållande av donationen, synes förslaget om försäljning av fastigheten böra godtagas, varvid ärendet i sin helhet bör underställas riksdagens prövning.

Departementschefen

Då det fortfarande synes ovisst, om den vakanta gruvingenjörstjänsten kommer att kunna besättas, torde medel f. n. ej behöva beräknas för tjänsten. Jag är f. n. icke beredd tillstyrka kollegiets förslag om uppflyttning av bergmästar- och gruvingenjörstjänsterna.

I enlighet med kollegiets förslag bör anvisas ytterligare 1 900 kronor för biträde med kartkomplettering och utskrivning av mutsedlar. För löneklassändringar bör anslaget höjas med 2 000 kronor. Vidare föranleder de beslutade ändringarna av grundlönebeloppen omräkning av anslagsposterna i bergsstatens avlöningsstat.

Anslaget beräknas sålunda:

avlöningar till ordinarie tjänstemän 152 200 (+ 38 500) kronor;

avlöningar till icke-ordinarie personal 9 200 (+ 2 600) kronor;

rörligt tillägg 24 700 (— 37 200) kronor.

Anslaget bestämmes alltså till $(152\,200 + 9\,200 + 24\,700 =) 186\,100$ (+ 3 900) kronor.

Vad angår kommerskollegiets framställning om ändrad disposition av det genom donation inrättade bergmästarbostället i södra bergmästardistriktet framgår det av utredningen i ärendet, att fastigheten kan bibehållas som bostad åt bergmästaren endast under förutsättning att staten bestrider kostnaderna för de omfattande reparationer som bostället behöver undergå. Då detta ej bör ifrågakomma, måste med hänsyn till de vid donationen knutna villkoren ställning tas till frågan huruvida donationen skall återgå eller om bergmästaren i annan ordning bör åtnjuta viss bostadsförmån. Jag anser mig härvid böra tillstyrka kollegiets förslag att fastigheten försäljs och att avkastningen av köpeskillingen disponeras som bostadsbidrag till innehavaren av bergmästartjänsten. I anslutning härtill vill jag erinra att vid prästlöneregleringen den 1 januari 1952 hänsyn togs till förekommande förmån av fri bostad vid beräkning av personlig lönefyllnad till skydd mot avlöningsminskning. I detta sammanhang bör framhållas att bergmästaren i västra distriktet utöver ordinarie lön åtnjuter förmån av bostad mot nedsett hyra samt att propositionen rörande sistnämnda fråga — nr 4/1950 angående ändrad disposition av bergmästarbostället Knutsberg i Nora socken — godtagits av riksdagen. Därest riksdagen ej har något att erinra torde sålunda nuvarande bergmästaren i södra distriktet utöver lön få ånjuta bostadsbidrag i enlighet med vad jag i det föregående förordat. Sedan nuvarande innehavaren av bergmästartjänsten avgått torde frågan om förutsättningarna för donationens bibehållande få upptagas till förnyat övervägande.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

- a) godkänna följande avlöningsstat för bergsstaten, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1955/56:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	152 200
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	9 200
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	24 700
Summa kronor	186 100

b) till *Bergsstaten*: Avlöningar för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 186 100 kronor.

[6] 4. Bergsstaten: Omkostnader

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	31 100	30 890
1954/55 (statsliggaren s. 904)	35 000	
1955/56 (förslag)	39 500	

Y r k a n d e n

Kommerskollegium (skr. 25/8 1954) hemställer, att anslaget höjes med 8 000 kronor.

Anslagspost (delpost)	Nettoutgift 1953/54	Omkostnadsstat 1954/55	Kollegiets förslag 1955/56
1. Reseersättningar	19 286	23 400	26 400 (+ 3 000)
2. Övriga expenser	9 532	9 400	14 400 (+ 5 000)
			(+ 8 000)

M o t i v

1. Om den ledigförklarade gruvingenjörstjänsten tillsättes, erfordras ytterligare 3 000 kronor.

2. Med hänsyn till belastningen under budgetåret 1953/54 samt behovet av vissa ersättningsanskaffningar bör posten uppräknas med 500 kronor. Då bergmästarämbetet i norra distriktet nästa budgetår skall flytta in i nya lokaler, erfordras 3 000 kronor till kostnader för flyttning, inredning av arkiv samt inköp av möbler. För anskaffning av arkivhyllor till bergmästarämbetet i västra distriktet bör beräknas en kostnad av 1 500 kronor.

Departementschefen

Särskilda medel för reseersättningar för den gruvingenjörsbefattning, som f. n. icke är tillsatt, bör tills vidare ej beräknas. För övriga expenser tillstyrker jag en ökad medelsanvisning av 4 500 kronor, varav 4 000 kronor torde böra avses för de av kollegium angivna engångsanskaffningarna. Anslaget bör alltså för nästa budgetår uppföras med (35 000 + 4 500 =) 39 500 kronor.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen
att till *Bergsstaten: Omkostnader* för budgetåret 1955/56
anvisa ett förslagsanslag av 39 500 kronor.

[7] 5. Sprängämnesinspektionen: Avlöningar

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	111 200	109 054
1954/55 (statsliggaren s. 905)	112 400	
1955/56 (förslag)	120 900	

Y r k a n d e n

Kommerskollegium (skr. 25/8 1954) hemställer, att anslaget höjes med
16 500 kronor.

	Ökning	Minskn.
1. 1 arvodesanställd assistent på militära avdelningen utbytes mot byråingenjör Ce 25	16 464	1 000
2. Löneklassändringar m. m.	1 036	
	17 500	1 000
	+ 16 500	

M o t i v

1. I avlöningsstaten har beräknats 1 000 kronor för arvode åt en såsom assistent på inspektionens militära avdelning kommenderad officer. Alltsedan början av år 1951 har emellertid assistentbefattningen varit vakant, då försvarsmakten ej kunnat ställa lämplig befattningshavare till förfogande. Med avdelningschefen som ensam befattningshavare kan militära avdelningen icke fungera på ett tillfredsställande sätt, dels på grund av arbetets omfattning, dels emedan verksamheten helt måste avbrytas, när denne icke är i tjänst.

Y t t r a n d e

Chefen för försvarsstaben anför att det på grund av föreliggande vakansläge inom samtliga försvarsgrenar hittills icke varit och t. v. ej heller bedömes bli möjligt att kommendera aktiv officer till assistentbefattningen. Då det emellertid är angeläget, att en erfaren officer ständigt ingår i sprängämnesinspektionens militära avdelning som assistent åt avdelningschefen, föreslås att en arvodesbefattning för pensionerad officer i 30 löneklassen inrättas på avdelningen.

Departementschefen

Då det icke är möjligt att såsom avsetts kommendera aktiv officer som assistent på sprängämnesinspektionens militära avdelning, bör dess behov av ytterligare arbetskraft tillgodoses på annat sätt. I anslutning till det av

chefen för försvarsstaben framförda förslaget förordar jag, att en pensionerad major eller kapten mot arvode förordnas som heltidstjänstgörande militär assistent. Det i anledning härav erforderliga medelsbehovet bör beräknas till 8 500 kronor, vilket belopp motsvarar skillnaden mellan lön och pension för major. Å andra sidan minskar medelsbehovet med det för en militär assistent avsedda, under särskild anslagspost upptagna arvodet av 1 000 kronor. Kostnadsökningen för löneklassändringar m. m. bör beräknas till 1 000 kronor. Vidare föranleder de beslutade ändringarna av grundlönebeloppen omräkning av anslagsposterna i inspektionens avlöningsstat.

Anslaget beräknas sålunda:

avlöningar till ordinarie tjänstemän 68 500 (+ 17 300) kronor;
avlöningar till icke-ordinarie personal 37 300 (+ 14 900) kronor;
rörligt tillägg 15 100 (— 23 700) kronor.

Anslaget uppföres alltså med $(68\,500 + 37\,300 + 15\,100 =) 120\,900$ (+ 8 500) kronor.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) godkänna följande avlöningsstat för sprängämnesinspektionen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1955/56:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> ..	68 500
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal	37 300
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	15 100
Summa kronor	120 900

b) till *Sprängämnesinspektionen*: Avlöningar för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 120 900 kronor.

[8] 6. Sprängämnesinspektionen: Omkostnader

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	17 500	19 839
1954/55 (statsliggaren s. 905)	18 100	
1955/56 (förslag)	24 100	

Yrkanden

Kommerskollegium (skr. 25/8 1954) hemställer, att anslaget höjes med 7 900 kronor.

Anslagspost	Nettoutgift 1953/54	Omkostnadsstat 1954/55	Kollegiets förslag 1955/56
1. Reseersättningar	12 498	11 000	17 000 (+ 6 000)
2. Expenser	6 894	6 600	8 500 (+ 1 900)
			(+ 7 900)

Motiv

1. På grund av anslagspostens otillräcklighet under budgetåret 1953/54 bör posten uppräknas med 2 000 kronor. Med hänsyn till inspektionens åliggande att deltaga i utredningar av olyckor m. m. behöver posten emellertid beräknas med viss marginal. I anledning härav bör den ökas med ytterligare 800 kronor. I övrigt föranleds uppräkningsen av förslaget om att inrätta en byråingenjörstjänst å militära avdelningen.

2. För skrivmateriel, telefon, inventarier och diverse ändamål bör beräknas en kostnadsökning med resp. 350, 1 200, 150 och 200 kronor.

Departementschefen

Jag föreslår att anslagsposterna till reseersättningar och till expenser höjes med 5 000 resp. 1 000 kronor. Anslaget bör sålunda för nästa budgetår uppföras med $(18\,100 + 5\,000 + 1\,000 =) 24\,100$ kronor.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Sprängämnesinspektionen: Omkostnader* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 24 100 kronor.

[9] 7. Fartygsinspektionen: Avlöningar. 8. Fartygsinspektionen: Omkostnader

Dessa anslag är för innevarande budgetår uppförda med 620 600 resp. 102 000 kronor.

Inom handelsdepartementet tillkallade sakkunniga har den 16 juli 1954 avgivit ett betänkande (SOU 1954: 21) angående inrättande av ett sjöfartsverk. Remissbehandlingen av betänkandet har nu avslutats. Förslag i ämnet torde i särskild proposition komma att föreläggas årets riksdag. Ifrågasättande förslag kan komma att beröra fartygsinspektionen. Anslagen torde därför få upptagas med beräknade belopp. Jag hemställer nu, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avvidan på särskild proposition i ämnet, för budgetåret 1955/56 beräkna

a) till *Fartygsinspektionen: Avlöningar* ett förslagsanslag av 620 600 kronor;

b) till *Fartygsinspektionen: Omkostnader* ett förslagsanslag av 102 000 kronor.

[10] 9. Skeppsmättningsväsendet: Avlöningar. 10. Skeppsmättningsväsendet: Omkostnader

Dessa anslag är för innevarande budgetår upptagna med 173 200 resp. 23 700 kronor.

Inom handelsdepartementet tillkallade sakkunniga har den 16 juli 1954 avgivit ett betänkande (SOU 1954: 21) angående inrättande av ett sjöfarts-

verk. Remissbehandlingen av betänkandet har nu avslutats. Förslag i ämnet torde i särskild proposition komma att föreläggas årets riksdag. Ifrågavarande förslag kan komma att beröra skeppsmättningsväsendet. Anslagen torde därför få upptagas med beräknade belopp. Jag hemställer nu, att Kongl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, för budgetåret 1955/56 beräkna

a) till *Skeppsmättningsväsendet: Avlöningar* ett förslagsanslag av 280 000 kronor;

b) till *Skeppsmättningsväsendet: Omkostnader* ett förslagsanslag av 30 000 kronor.

[11] 11. Sjöbefälsskolorna: Avlöningar

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	1 312 200	1 257 191
1954/55 (statsliggaren s. 908)	1 370 800	
1955/56 (förslag)	1 377 300	

Y r k a n d e n

Kommerskollegium (skr. 30/8 1954) hemställer, att anslaget höjes med 300 kronor.

<i>Utgifter:</i>	Ökning	Minskn.
1. 1 lektor; ersättning till extra lärare bortfaller	21 400	15 000
2. Ersättning till extra lärare på grund av att en lektorstjänst förutses bli vakant; lektorslön bortfaller.....	17 650	23 800
3. Omräkning av medelsbehovet för timlärare och extra lärare.....		10 100
4. Ytterligare skrivhjälp på rektorsexpeditionerna.....	3 600	
5. Löneklassändringar.....	7 600	
6. Utjämnin g		50
	50 250	48 950
	+ 1 300	

Särskilda uppbördsmedel:

Hyror och hyresersättningar

1 000

Nettoökning 300

M o t i v

1. I sjökaptens- och sjöingenjörsklasserna bör undervisningen i huvudämnena — navigation och sjömanskap resp. maskinteknik — bestridas av lektorer, varvid en lektor bör avses för varje klass. Undervisningen är ordnad på detta sätt i samtliga dylika klasser utom i en av de två sjökaptensklasserna vid sjöbefälsskolan i Göteborg och sjökaptensklassen vid skolan i Kalmar. F. n. inskränker sig kollegium till att föreslå, att en ordinarie tjänst som lektor i navigation m. m. inrättas för sjöbefälsskolan i Göteborg.

2. En ordinarie tjänst som lektor i maskinteknik vid sjöbefälsskolan i Härnösand torde icke kunna besättas, varför en extra lärare måste anställas.

3. Då det blivit möjligt att utnyttja undervisningsskyldigheten för heltidstjänstgörande lärare mera rationellt än som tidigare kunnat förutses, har det i föregående års petita beräknade medelsbehovet för ersättningar till timlärare och extra lärare minskat, varjämte ersättningen för tilläggstimmar till de heltidsanställda lärarna i åtskilliga fall utgått enligt lägre taxa än kollegium beräknat.

4. För innevarande budgetår har till ersättning för skrivhjälp anvisats 17 400 kronor. Skrivbiträdena hinner f. n. endast utföra en del av det erforderliga arbetet och rektorerna måste därför — med eftersättande av andra arbetsuppgifter — personligen utföra skrivarbete.

Departementschefen

Jag tillstyrker, att det för sjöbefälsskolan i Göteborg inrättas ytterligare en ordinarie lektorstjänst i navigation m. m. Innehavaren av tjänsten bör placeras i lönegrad Ca 31 eller Ca 33 i överensstämmelse med de av riksdagen godkända, i prop. nr 241/1952 angivna grunderna. Lön torde böra beräknas enligt löneklass 31. Med anledning härav ökar medelsbehovet med 6 400 kronor. Då det icke f. n. kan förutses, huruvida lektorstjänsten i maskinteknik vid sjöbefälsskolan i Härnösand kommer att bli obesatt under nästa läsår, förordar jag att lön för innehavare av tjänsten anvisas även för budgetåret 1955/56. Med hänsyn till möjligheten att vid eventuell vakans å tjänsten bestrida ersättning till vikarie genom överskridande synes det ej erforderligt att nu beräkna medel för sådan ersättning. Medelsbehovet för timlärare och extra lärare bör kunna minskas med 10 100 kronor. Jag tillstyrker, att ytterligare 3 600 kronor anvisas för skrivhjälp å rektorsexpeditionerna. För löneklassändringar bör anslaget i enlighet med kommerskollegiets förslag uppräknas med 7 600 kronor. Den av kollegium beräknade ökningen med 1 000 kronor av särskilda uppbördsmedel bör godtagas. Vidare föranleder de beslutade ändringarna av grundlönebeloppen omräkning av vissa poster i sjöbefälsskolornas avlöningsstat.

Anslaget beräknas sålunda:

Utgifter:

avlöningar till ordinarie tjänstemän 645 500 (+ 179 900) kronor;
arvoden, bestämda av Kungl. Maj:t, 9 800 (oförändrat) kronor;
avlöningar till övrig icke-ordinarie personal 631 200 (— 400) kronor;
rörligt tillägg 105 800 (— 172 000) kronor;

Särskilda uppbördsmedel:

hyror och hyresersättningar 15 000 (+ 1 000) kronor.

Anslaget bestämmes alltså till $645\,500 + 9\,800 + 631\,200 + 105\,800 - 15\,000 = 1\,377\,300$ (+ 6 500) kronor.

I personalförteckningen för sjöbefälsskolorna bör uppföras ytterligare en tjänst som lektor.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga den ändring i personalförteckningen för sjöbefälsskolorna, som angivits i det föregående;

b) godkänna följande avlöningsstat för sjöbefälsskolorna, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1955/56:

Avlöningsstat

U t g i f t e r:

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> .	645 500
2. Arvoden, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	9 800
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	631 200
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	105 800

Summa kronor 1 392 300

Särskilda uppbördsmedel:

Hyror och hyresersättningar	15 000
-----------------------------------	--------

Nettoutgift kronor 1 377 300

c) till *Sjöbefälsskolorna*: Avlöningar för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 1 377 300 kronor.

[12] 12. Sjöbefälsskolorna: Omkostnader

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	54 100	51 830
1954/55 (statsliggaren s. 909)	47 500	
1955/56 (förslag)	48 300	

Y r k a n d e n

Kommerskollegium (skr. 30/8 1954) hemställer, att anslaget höjes med 4 800 kronor.

Anslagspost (delpost)	Nettoutgift resp. netto- inkomst 1953/54	Omkostnadsstat 1954/55	Kollegiets förslag 1955/56
<i>Utgifter:</i>			
1. Sjukvård m. m.	2 213	1 500	2 000 (+ 500)
2. Övriga expenser	41 562	35 800	41 300 (+ 5 500)
			(+ 6 000)

Särskilda uppbördsmedel:

Elevavgifter m. m.	38 985	36 800	38 000 (+ 1 200)
			Nettoökning 4 800

Motiv

1. Med hänsyn till belastningen under budgetåret 1953/54 bör posten uppräknas med 500 kronor.

2. Då antalet lärare vid sjöbefälsskolan i Göteborg ökat väsentligt, behöver möbler för dess lärarrum anskaffas till en kostnad av 4 200 kronor. Till följd av att en tredje maskinteknikerklass skall inrättas vid denna skola vårterminen 1956 måste posten uppräknas med 500 kronor. Vidare bör den höjas med 800 kronor på grund av att sjöbefälsskolan i Malmö måst utökas med två skolsalar i annan byggnad.

Departementschefen

Jag kan ej tillstyrka någon höjning av anslagsposten till sjukvård m. m. För övriga expenser förordar jag ökad medelsanvisning av 2 000 kronor till engångsutgifter. Med beaktande av den beräknade ökningen av särskilda uppbördsmedel bör sjöbefälsskolornas omkostnadsanslag sålunda för nästa budgetår uppföras med $(47\,500 + 2\,000 - 1\,200 =)$ 48 300 kronor.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Sjöbefälsskolorna: Omkostnader* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 48 300 kronor.

[13] 13. Sjöbefälsskolorna: Materiel, böcker m. m.

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	50 000	32 932
1954/55 (statsliggaren s. 910)	45 000	
1955/56 (förslag)	60 000	

Yrkanden

Kommerskollegium (skr. 30/8 1954) hemställer, att anslaget höjes med 89 000 kronor.

Motiv

Det är ej möjligt att med ett anslag av nuvarande storlek inom rimlig tid täcka bristerna i dyrbar undervisningsmateriel och ersätta föråldrad sådan samtidigt som löpande kostnader skall bestridas från anslaget. För att undervisningen på sjöbefälsskolornas maskintekniska linjer skall förbättras bör anskaffas åskådningsmateriel i form av genomskurna maskindetaljer. Kostnaderna härför beräknas till 117 000 kronor, vilka bör fördelas på fyra år. Med anledning härav bör anslaget för nästa budgetår uppräknas med 30 000 kronor. Allteftersom fartygsmaskinerna blivit mera invecklade och samtidigt kostsammare i anskaffning, underhåll och drift, har det blivit allt nödvändigare att låta eleverna på de maskintekniska linjerna utföra laborationer, d. v. s. studera driftsmässiga problem på representativ materiel. Befintlig dylik materiel är synnerligen omodern samt bristfällig och utsliten.

Vid sjöbefälsskolan i Härnösand är sålunda en omedelbar förstärkning av laborationsutrustningen oundgängligen nödvändig. En dieselmotor samt vissa kompletteringsdetaljer till en ångpanna och ångmaskin, vilka donerats till skolan, behöver därför anskaffas. Den sammanlagda kostnaden härför, 88 000 kronor, föreslås fördelad på två budgetår. Bemyndigande att utlägga beställning på materielen i sin helhet bör lämnas kollegium. Vidare behöver anslaget på grund av otillräcklighet i övrigt uppräknas med 15 000 kronor.

Departementschefen

Ehuru jag i och för sig finner det angeläget, att sjöbefälsskolorna får möjlighet att utöka och förnya sin undervisningsmateriel, anser jag mig icke kunna biträda en så stor anslagshöjning som kommerskollegium begärt utan föreslår, att anslaget för nästa budgetår uppräknas med 15 000 kronor till 60 000 kronor.

Jag hemställer således, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Sjöbefälsskolorna: Materiel, böcker m. m.* för budgetåret 1955/56 anvisa ett reservationsanslag av 60 000 kronor.

[14] 14. Sjöbefälsskolorna: Kompletteringskurs vid högre tekniskt läroverk

	Anslag
1954/55 (statsliggaren s. 910)	6 800
1955/56 (förslag)	7 100

Kursen, som är förlagd till tekniska gymnasiet i Göteborg, avses för elever med avgångsexamen från högre tekniskt läroverk, vilka önskar förvärva samma kompetens som sjöingenjörsexamen medför.

Y r k a n d e n

Kommerskollegium (skr. 30/8 1954) hemställer, att anslaget höjes med 350 kronor.

Arvodeshöjningar till:

1. Kursledaren	200
2. Lärarearvoden m. m.	151
	351

M o t i v

1. Redan år 1931 var arvodet 500 kronor. Den genomförda höjningen till 600 kronor motsvarar ej på långt när kostnadsstegringen. Därjämte har kurstiden nu ökats från 40 till 45 dagar.

2. Med anledning av ändrade ersättningsbestämmelser bör arvoden höjas.

Departementschefen

Jag förordar, att arvodet till kursledaren höjes med 150 kronor till 750 kronor. För övriga av kollegium angivna arvodeshöjningar torde anslaget böra uppräknas med tillsammans 150 kronor. Anslaget bör således för nästa budgetår uppföras med $(6\,800 + 150 + 150 =) 7\,100$ kronor.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Sjöbefälsskolorna: Kompletteringskurs vid högre tekniskt läroverk* för budgetåret 1955/56 anvisa ett anslag av 7 100 kronor.

[15] 15. Näringsfrihetsrådet: Avlöningar

	Anslag
1954/55 (statsliggaren s. 910).....	72 000
1955/56 (förslag).....	72 000

I enlighet med förslag av *näringsfrihetsrådet* (skr. 28/8 1954) uppföres anslaget med oförändrat belopp.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Näringsfrihetsrådet: Avlöningar* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 72 000 kronor.

[16] 16. Näringsfrihetsrådet: Omkostnader

	Anslag
1954/55 (statsliggaren s. 910).....	3 200
1955/56 (förslag).....	8 200

Y r k a n d e

Näringsfrihetsrådet (skr. 28/8 1954) hemställer, att anslaget höjes med 5 000 kronor.

M o t i v

Under det för innevarande budgetår anvisade anslaget har ej beräknats några medel för reseersättningar. Då emellertid en ledamot och flera suppleanter i rådet är bosatta utanför Stockholm, erfordras medel till resekostnadsersättningar och traktamenten. För detta ändamål bör beräknas 5 000 kronor.

Departementschefen

I enlighet med näringsfrihetsrådets förslag torde anslaget för nästa budgetår böra uppräknas med 5 000 kronor till 8 200 kronor.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Näringsfrihetsrådet: Omkostnader* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 8 200 kronor.

[17] 17. Ombudsmannaämbetet för näringsfrihetsfrågor: Avlöningar

	Anslag
1954/55 (statsliggaren s. 910)	88 600
1955/56 (förslag).....	114 600

Y r k a n d e n

Ombudsmannaämbetet för näringsfrihetsfrågor (skr. 31/8 1954) hemställer, att anslaget höjes med 33 000 kronor.

	Ökning
1. Tillfällig personal.....	32 000
2. Lönegradsändring enligt reglerad befordringsgång m. m.	1 000
	33 000

M o t i v

1. Hos ombudsmannaämbetet är f. n. anställda en ombudsman, en biträdande ombudsman och en amanuensaspirant samt skrivbiträden. Med nuvarande anslag har ämbetet ej möjlighet att anlita någon ytterligare personal. Det är emellertid angeläget, att ämbetet bereds tillfälle att vid behov förstärka personalen, då betydande risk annars kan uppstå för att näringsfrihetslagstiftningens effektivitet allvarligt hämmas. En betydande del av ombudsmännens tid kommer fortlöpande att åtgå till att utföra ämbetets talan inför näringsfrihetsrådet. Den förberedande handläggningen av såväl de ärenden ämbetet upptager till behandling på eget initiativ som de, vilka upptages på grund av anmälningar, nödvändiggör i flertalet fall långvariga och ofta invecklade förhandlingar med parterna. Redan nu kan förutses, att ett flertal ärenden av vidlyftig och invecklad beskaffenhet kommer att aktualiseras inom en snar framtid. Om ombudsmannaämbetet skall kunna på ett tillfredsställande sätt fullgöra sina åligganden, torde det vara oundgängligen nödvändigt, att ombudsmännen kan tillfälligt frigöras från de löpande arbetsuppgifterna för att helt kunna ägna sig åt vissa större ärenden, förslagsvis under högst ett halvt år för envar av dem. För att detta skall kunna bli möjligt erfordras ytterligare personal till en kostnad av 15 960 + 10 992 kronor, vilka belopp motsvarar hälften av resp. ombudsmans årslön. I anslutning till denna personalförstärkning behöver även skrivpersonalen tillfälligt utökas. Kostnaderna härför beräknas till ca 5 000 kronor.

Departementschefen

Då det är angeläget att ombudsmannaämbetet har möjlighet att vid behov erhålla personalförstärkning, tillstyrker jag att särskilda medel anvisas härför. Det torde närmast böra bli fråga om att anställa kvalificerad personal att biträda ombudsmännen och ej såsom ämbetets förslag ger vid handen att förordna vikarier för dessa. Med hänsyn härtill torde kostnaderna för tillfällig personal böra beräknas något lägre än ämbetet gjort. Jag förordar sålunda en ökad medelsanvisning av 25 000 kronor att disponeras för arvodet till ytterligare personal. I anledning av lönegradsändring enligt reglerad

befordringsgång m. m. bör anslaget såsom ämbetet föreslagit höjas med 1 000 kronor. Vidare föranleder de beslutade ändringarna av grundlönebeloppen omräkning av anslagsposterna i ombudsmannaämbetets avlöningsstat.

Anslaget beräknas sålunda:

avlöningar till icke-ordinarie personal 107 100 (+ 40 900) kronor;

rörligt tillägg 7 500 (— 14 900) kronor.

Anslaget bör alltså uppföras med $(107\,100 + 7\,500 =) 114\,600 (+ 26\,000)$ kronor.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) godkänna följande avlöningsstat för ombudsmannaämbetet för näringsfrihetsfrågor, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1955/56:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till icke-ordinarie personal	107 100
2. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	7 500

Summa kronor 114 600

b) till *Ombudsmannaämbetet för näringsfrihetsfrågor*: Avlöningar för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 114 600 kronor.

[18] 18. Ombudsmannaämbetet för näringsfrihetsfrågor: Omkostnader

	Anslag
1954/55 (statsliggaren s. 911).....	9 200
1955/56 (förslag).....	13 200

Y r k a n d e

Ombudsmannaämbetet för näringsfrihetsfrågor (skr. 31/8 och 18/10 1954) hemställer, att anslaget höjes med 4 000 kronor.

M o t i v

I omkostnadsstaten för innevarande budgetår har anslagsposten till reseersättningar upptagits med 2 000 kronor. Numera vunna erfarenheter av ämbetets verksamhet visar emellertid att posten är för lågt beräknad. Den bör höjas med 4 000 kronor.

Departementschefen

I enlighet med ombudsmannaämbetets förslag torde anslaget för nästa budgetår böra uppräknas med 4 000 kronor till 13 200 kronor.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Ombudsmannaämbetet för näringsfrihetsfrågor*: Omkostnader för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 13 200 kronor.

C. Bergsbruk, industri, hantverk, teknisk forskning m. m.

[19] 1. Sveriges geologiska undersökning: Avlöningar

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	940 000	940 351
1954/55 (statsliggaren s. 911)	943 700	
1955/56 (förslag).....	989 400	

Y r k a n d e n

Sveriges geologiska undersökning (skr. 6/9 1954) hemställer, att anslaget höjes med 82 200 kronor.

	Ökning	Minskn.
1. Medel för tillsättande av två vakanta geologtjänster	36 552	
2. Uppflyttning i lönegrad:		
a) 1 kansliskrivare Ca 15 — kassör Ca 17	432	
b) 1 laboratoriebiträde Ce 8 — Ce 11	756	
3. Extra personal	42 000	
4. Löneklassändringar	6 245 [*]	
5. Omräkning av rörligt tillägg		3 785
	85 985	3 785
	+ 82 200	

M o t i v

1. Med den ökade arbetsbelastning, som uppdragen för andra statsinstitutioner medfört, är det icke möjligt att vidmakthålla undersökningens normala verksamhet i avsedd omfattning. I betydande utsträckning har extra personal varit anställd för att handlägga ärenden med anledning av uppdrag eller för att ersätta verkets fasta personal, i den mån denna engagerats för uppdrag. Detta gäller dock främst större, långsiktiga arbetsprogram; för de talrika mindre uppdragen finnes icke arbetskraft tillgänglig att med kort varsel och för kort tid anställas som förrättningsmän. Genom att anpassa verkets fasta stab till den ökade arbetsvolymen skulle det vara möjligt att göra en sådan mera rationell arbetsfördelning, som är nödvändig för att verkets ordinarie uppgifter skall kunna utföras i önskvärd omfattning.

2 a) Genom utvidgningen av uppdragsverksamheten och den intensifierade malmletningen har kassagöromålen ökat avsevärt.

2 b) Laboratoriebiträdet på jordartslaboratoriet har självständiga arbetsuppgifter.

3. Från posten till extra personal utbetalas ersättning till dels extra personal, som anställs direkt i anledning av uppdrag åt utomstående, dels sådan personal, som måst anställas såsom ersättare för att fullgöra vissa ordinarie arbetsuppgifter, vilka verkets fasta personal icke hinner utföra därför att den tas i anspråk för uppdragsverksamhet. För innevarande budgetår har posten upptagits med 30 000 kronor; under föregående budgetår belastades den med 75 816 kronor. Under förutsättning att uppdragen kommer att bli av i huvudsak samma omfattning beräknas lönekostnaderna för extra personal under nästa budgetår till 72 000 kronor.

Undersökningen föreslår vidare av praktiska skäl, att i fortsättningen under posten till extra personal endast uppföres direkt debiterbara kostnader, medan kostnaderna för personal, som anställs för att ersätta ordinarie eller icke-ordinarie tjänstemän, bör redovisas under anslagsposterna till ordinarie resp. övrig icke-ordinarie personal. Sistnämnda anslagsposter torde få kompenseras genom omföring från posten till extra personal eller genom överskridande. Med denna anordning bör posten till extra personal ej maximeras utan få överskridas i den mån uppdragens omfattning så kräver.

Yttranden

Statens lönenämnd kan icke biträda förslaget om uppflyttning av kansliskrivartjänsten. *Tre av nämndens ledamöter* anser emellertid, att nämnden bort tillstyrka uppflyttningen.

Riksräkenskapsverket erinrar om att ämbetsverket i ett år 1952 avgivet yttrande över 1950 års geologiutrednings betänkande angående geologiska undersökningens uppgifter och organisation föreslagit, att vid undersökningen borde finnas en tjänst som sekreterare i Ca 27 med uppgift att handlägga ärenden av allmänt administrativ och kameral natur. Någon sådan tjänst har emellertid icke inrättats, utan de kamerala göromålen åvilas en statsgeolog och en kansliskrivare i kassörsbefattning. Den sistnämnda befattningshavaren har i realiteten måst tagas i anspråk även för sådana kvalificerade arbetsuppgifter, som eljest skulle ha åvilat den av riksräkenskapsverket föreslagne sekreteraren. Ämbetsverket har för sin del intet att erinra mot att kansliskrivartjänsten uppflyttas till en tjänst som förste kansliskrivare.

Riksräkenskapsverket framhåller vidare, att posten till avlöningar till extra personal belastas med kostnader icke blott för arbetskraft, som direkt anställs för uppdrag åt utomstående, utan även i viss omfattning för personal, som i anledning av sådana uppdrag anställs såsom ersättare för fast personal. Detta måste enligt verkets uppfattning medföra betydande svårigheter ur redovisnings- och kontrollsynpunkt. Olägenheterna skulle kunna elimineras om anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie personal avvägdes så, att den gav utrymme även för sådan ersättningspersonal varom här är fråga. Anslagsposten till extra personal skulle då i normala fall avses endast för arbetskraft som direkt anställs för uppdrag. Kungl. Maj:t bör dock efter särskild framställning kunna medgiva att anslags-

posten får disponeras även för lönekostnader, som föranleds av att ersättare måste anställas i icke förutsedd utsträckning. Anslagsposten till extra personal bör icke vara maximerad i den mån den tages i anspråk endast för personal, som direkt anställts för uppdrag.

Departementschefen

Under hänvisning till vad chefen för civildepartementet anfört i bil. 2 till statsverkspropositionen tillstyrker jag, att befattningen som kansli-skriyare i Ca 15 ombildas till en kassörstjänst i Ca 17 samt att befattningen som laboratoriebiträde uppflyttas från Ce 8 till Ce 11. Jag förutsätter härvid, att kassören skall ha redogörareansvar för undersökningens räkenskaper.

Geologiska undersökningen har med hänsyn till uppdragsverksamhetens omfattning under föregående budgetår föreslagit en höjning av posten till avlöning till extra personal med 42 000 kronor till 72 000 kronor. Jag har intet att erinra mot det beräknade beloppet för avlöningskostnader i anledning av uppdrag. Som riksräkenskapsverket framhållit torde det emellertid innebära vissa fördelar, om posten till avlöningar till extra personal endast tages i anspråk för avlöning av arbetskraft, som direkt anställes för uppdrag. Sådan personal, som anställes såsom ersättare för verkets fasta befattningshavare, då dessa utför uppdrag, bör i stället avlönas med anlitande av posten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal. I själva verket utföres en förhållandevis stor del av undersökningens uppdrag åt utomstående av ämbetsverkets fasta personal. Med hänsyn härtill förordar jag, att anslaget uppräknas med 42 000 kronor för avlöning åt personal, som avlönas från icke-ordinarieposten. Under sådana förhållanden erfordras f. n. ingen höjning av posten till avlöning till extra personal. Jag biträder riksräkenskapsverkets uppfattning, att sistnämnda anslagspost icke bör vara maximerad i den mån den tages i anspråk endast för personal, som direkt anställts för uppdrag. Efter medgivande av Kungl. Maj:t bör posten få disponeras även för sådana lönekostnader till ersättningspersonal, för vilka medel icke beräknats under icke-ordinarieposten.

Undersökningens hemställan om anvisning av särskilda medel för avlöning till två vakanta geologbefattningar kan jag icke tillstyrka.

I enlighet med undersökningens medelsberäkningar bör anslaget i anledning av löneklassändringar höjas med 6 245 kronor, varjämte medelsbehovet för rörligt tillägg kan minskas med 3 785 kronor.

Härjämte föranleder de beslutade ändringarna av grundlönebeloppen en omräkning av vissa anslagsposter.

Anslaget beräknas sålunda:

avlöningar till ordinarie tjänstemän 397 800 (+ 99 600) kronor;
 avlöningar till extra personal 30 000 (oförändrat) kronor;
 avlöningar till övrig icke-ordinarie personal 438 000 (+ 130 700) kronor;
 rörligt tillägg 123 600 (— 184 600) kronor.

Anslaget bestämmes alltså till $(397\,800 + 30\,000 + 438\,000 + 123\,600 =) 989\,400 (+ 45\,700)$ kronor.

Härvid har under icke-ordinarieposten beräknats ett belopp av 36 500 kronor för ersättningspersonal.

I personalförteckningen för geologiska undersökningen bör tjänsten som kansliskrivare utgå och i stället uppföras en tjänst som kassör i Ca 17.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga den ändring i personalförteckningen för Sveriges geologiska undersökning, som angivits i det föregående;

b) godkänna följande avlöningsstat för Sveriges geologiska undersökning, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1955/56:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> ..	397 800
2. Avlöningar till extra personal, <i>förslagsvis</i>	30 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	438 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	123 600
Summa kronor	989 400

c) till *Sveriges geologiska undersökning*: *Avlöningar* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 989 400 kronor.

[20] 2. Sveriges geologiska undersökning: Omkostnader

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	340 000	378 210
1954/55 (statsliggaren s. 912)	329 000	
1955/56 (förslag)	275 500	

Y r k a n d e n

Sveriges geologiska undersökning (skr. 6/9 1954) hemställer, att anslaget för nästa budgetår nedräknas med 35 200 kronor.

Anslagspost	Nettoutgift 1953/54	Omkostnads- stat 1954/55	Undersökningens förslag 1955/56	
1. Sjukvård	4 579	3 500	4 500	(+ 1 000)
2. Reseersättningar	153 189	132 000	—	(— 132 000)
3. Bränsle, lyse och vatten.....	14 527	14 000	14 500	(+ 500)
4. Övriga expenser	58 499	43 500	57 800	(+ 14 300)
5. Publikationstryck	130 000	119 000	151 000	(+ 32 000)
6. Övriga utgifter:				
Inköp och underhåll av materiel	23 800	17 000	17 500	(+ 500)
7. Omkostnader i anledning av uppdrag	—	—	48 500	(+ 48 500)
				(— 35 200)

M o t i v

1 och 3. Höjningen föranleds av belastningen föregående budgetår.

2. Denna anslagspost bör utgå; i stället bör ett särskilt reservationsanslag å 132 600 kronor anvisas för ändamålet.

4. Expenser för uppdrag bör i fortsättningen redovisas under en särskild post. Av belastningen under föregående budgetår hänför sig 53 565 kronor till undersökningens egna utgifter. Ett borrbolag har ställt en geolog till undersökningens förfogande för biträde vid bearbetning av vissa borrrapportkoll och borrrprover samt utfäst sig att avlöna honom under två år. För att kunna utnyttja denna arbetskraft erfordras vissa blanketter, kartor, materiel för borrrprovskändning m. m. för sammanlagt 4 275 kronor.

5. På grund av omfattande författarskap beräknas kostnaderna för undersökningens årsbok stiga med 6 000 kronor. Återstoden av det äskade beloppet erfordras för publicering av de kartor, som är färdiga för tryckning nästa budgetår.

6. Materielkostnader till följd av uppdrag har för nästa budgetår upptagits under en särskild anslagspost. Undersökningens egna materielkostnader uppgick under föregående budgetår till 14 150 kronor. För nästa budgetår erfordras härutöver för inköp av geologhammare 3 350 kronor.

7. Bokföringen skulle underlättas, om de omkostnader, som belöper på uppdrag, redovisas under en särskild post. Den av undersökningen här föreslagna nya posten har uppförts med ett belopp, vilket överensstämmer med de direkta utgifterna för uppdrag under budgetåret 1953/54. Posten bör ej maximeras utan få överskridas i den mån så erfordras för uppdragens genomförande.

Uppdragen medför även vissa indirekta omkostnader, som kommer att belasta de övriga anslagsposterna. Även dessa omkostnader debiteras enligt särskilda grunder uppdragsgivaren. Vid behov bör överskridande av ifrågavarande anslagsposter till följd av uppdragen medgivas.

Y t t r a n d e

Riksräkenskapsverket har intet att erinra mot att direkta omkostnader i anledning av uppdrag uppföres under omkostnadsanslaget såsom en särskild icke maximerad anslagspost. Posten bör få tagas i anspråk endast för sådana utgifter, för vilka ersättning skall erläggas av uppdragsgivare.

Beträffande förslaget att låta posten till reseersättningar utgå torde få hänvisas till den under nästa punkt intagna redogörelsen för riksräkenskapsverkets yttrande.

Departementschefen

Posterna till sjukvård samt till bränsle, lyse och vatten torde få anvisas med oförändrade belopp. Jag tillstyrker undersökningens förslag, att posten till reseersättningar utgår och att medel för detta ändamål anvisas under ett särskilt anslag. Jag kan icke förorda, att posten till övriga expenser upp-

räknas med mer än 6 500 kronor. För publikationstryck bör med hänsyn till de färdigställda kartorna anvisas ytterligare 26 000 kronor.

Det synes lämpligt att för omkostnader i anledning av uppdrag uppföres en ny post. Det av geologiska undersökningen för denna post föreslagna beloppet av 48 500 kronor bör godtagas. Posten bör — såsom riksräkenskapsverket framhållit — uppföras förslagsvis och endast utnyttjas för sådana utgifter, för vilka ersättning skall betalas.

Jag kan icke tillstyrka, att särskilda medel anvisas för geologhammare. Posten till inköp och underhåll av materiel bör därför — då vissa kostnader, som bestritts från denna post, i fortsättningen skall utgå från den nya posten för omkostnader i anledning av uppdrag — nedräknas med 2 500 kronor till 14 500 kronor.

Omkostnadsanslaget bör sålunda för nästa budgetår uppföras med $(329\,000 - 132\,000 + 6\,500 + 26\,000 + 48\,500 - 2\,500 =)$ 275 500 (— 53 500) kronor.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Sveriges geologiska undersökning: Omkostnader* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 275 500 kronor.

[21] 3. Sveriges geologiska undersökning: Resor och fältarbeten

Y r k a n d e

Sveriges geologiska undersökning (skr. 6/9 1954) hemställer, att under denna rubrik anvisas ett reservationsanslag av 132 600 kronor.

M o t i v

Den huvudsakliga fältarbetssäsongen infaller av naturliga skäl under månaderna maj—september. Genom budgetårsskiftet klyvs denna enhetliga säsong på två skilda budgetårs förslagsanslag, vilket medför betydande svårigheter för arbetsplanering och organisation. I stället för den hittillsvarande anslagsposten till reseersättningar under geologiska undersökningens omkostnadsanslag — vilken även innefattar hantlangarlöner och utgifter av expensnatur i samband med fältarbeten — bör anvisas ett särskilt reservationsanslag till resor och fältarbeten. Nyssnämnda anslagspost belastades under föregående budgetår med 153 189 kronor, varav 38 640 kronor hänförde sig till resor för uppdrag, samt har för innevarande budgetår uppförts med 132 000 kronor. Det särskilda anslaget för nästa budgetår bör uppföras med 132 600 kronor.

Y t t r a n d e

Riksräkenskapsverket finner det tveksamt om för geologiska undersökningens del avsteg skall göras från vad som i allmänhet tillämpas i fråga

om sättet för anvisande av medel för avlöningar, reseersättningar och expenser. Med hänsyn till vad undersökningen anfört om svårigheterna att planera och organisera arbetet samt att förutberäkna utgifternas fördelning mellan olika budgetår vill riksräkenskapsverket dock icke motsätta sig förslaget. För tjänsteresor och förrättningar som icke avser fältarbeten bör dock ett mindre belopp alltså anvisas under omkostnadsanslaget.

Departementschefen

Om geologiska undersökningens förslag om ett särskilt reservationsanslag för resor och fältarbeten genomföres torde möjligheterna att organisera fältarbetena underlättas. Jag tillstyrker därför detta förslag. Det synes lämpligt att anslaget disponeras även för sådana tjänsteresor och förrättningar, som icke avser fältarbeten.

Posten till reseersättningar under geologiska undersökningens omkostnadsanslag har för innevarande budgetår uppförts med 132 000 kronor. Härav har 10 000 kronor beräknats för resekostnader i anledning av uppdrag. Under föregående punkt har jag tillstyrkt, att alla omkostnader i samband med uppdrag redovisas under en särskild post på omkostnadsanslaget. Med hänsyn härtill bör den av geologiska undersökningen för resor och fältarbeten äskade anslagssumman nedräknas. För egen del förordar jag, att för här avsett ändamål anvisas ett reservationsanslag av 125 000 kronor.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Sveriges geologiska undersökning: Resor och fältarbeten* för budgetåret 1955/56 anvisa ett reservationsanslag av 125 000 kronor.

[22] 4. Sveriges geologiska undersökning: Inredning och utrustning av nya lokaler

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 20 000 kronor (statsliggaren s. 913), vilket belopp avsetts för inredning och utrustning av geologiska undersökningens nya kontors- och verkstadslokaler i Malåträsk.

Y r k a n d e n

Sveriges geologiska undersökning (skr. 6/9 1954) hemställer, att anslaget för nästa budgetår uppföres med 462 400 kronor.

1. Fortsatt inredning av kontorsbyggnaden i Malåträsk	12 400
2. Fast inredning i anslutning till nybyggnad i Frescati	400 000
3. Ny telefonväxel	50 000
	462 400

Motiv

1. För innevarande budgetår äskade undersökningen 24 700 kronor för inredning m. m. av nybyggnaden i Malåträsk. Då endast 20 000 kronor anvisades kvarstår ett medelsbehov av 4 700 kronor. Viss ytterligare utrustning och inredning — kontorsmaskiner, telefoninstallationer m. m. — för sammanlagt 7 700 kronor tillkommer nu. Av sistnämnda belopp hänför sig 2 700 kronor till anskaffning av en räknemaskin och två skrivmaskiner.

2. För innevarande budgetår har medel anvisats för uppförande av en nybyggnad vid Frescati för geologiska undersökningen. Viss fast inredning för sammanlagt 400 000 kronor bör inmonteras i samband med dessa byggnadsarbeten.

3. När nybyggnaden i Frescati blir färdig måste en större och mera tidsenlig telefonväxel anskaffas. Växelns storlek kan ännu ej med bestämdhet avgöras, men kostnaden beräknas preliminärt till 50 000 kronor. Om den skall kunna inmonteras under budgetåret 1956/57 bör den beställas 2 å 3 år tidigare.

Yttranden

Byggnadsstyrelsen upplyser att de under 2. angivna kostnaderna å 400 000 kronor för fast inredning bör anvisas såsom investeringsanslag. Resterande belopp ($12\,400 + 50\,000 =$) 62 400 kronor bör anvisas på driftbudgeten. Styrelsen finner de äskade beloppen skäligen. Telefonväxeln bör anordnas så, att den sedermera kan utbyggas för hela riksmuseets behov.

Riksräkenskapsverket erinrar, att geologiska undersökningen i sina anslagsäskanden för innevarande budgetår för inredning m. m. av nybyggnaden i Malåträsk begärt ett belopp av 24 700 kronor men att endast 20 000 kronor anvisats. Med hänsyn härtill och då några särskilda skäl till styrkande av behovet av det ytterligare begärda beloppet icke framförts, anser riksräkenskapsverket icke anledning föreligga att nu anvisa resterande 4 700 kronor. Ämbetsverket har vidare inhämtat, att geologiska undersökningens avdelning i Malåträsk f. n. disponerar två skrivmaskiner, två multiplikationsmaskiner och en additionsmaskin. Av denna anledning ifrågasätter riksräkenskapsverket om hela den begärda nyanskaffningen av kontorsmaskiner är nödvändig.

Slutligen ifrågasätter ämbetsverket, om icke den nuvarande manuella telefonväxeln kan utbyggas eller utbytas mot en större sådan, varigenom kostnaden torde kunna högst avsevärt nedbringas.

Departementschefen

Jag kan icke tillstyrka, att till fortsatt inredning av de nu färdigbyggda kontors- och verkstadslokalerna i Malåträsk anvisas hela det av geologiska undersökningen begärda beloppet. Jag förordar, att för detta ändamål beräknas 10 000 kronor.

Medel till fast inredning i anledning av den beslutade nybyggnaden vid

Frescati för geologiska undersökningen bör — som byggnadsstyrelsen framhållit — anvisas å kapitalbudgeten.

Jag tillstyrker, att undersökningen erhåller bemyndigande att beställa en ny telefonväxel. Medel behöver dock ej anvisas förrän i samband med inmonteringen, som torde ske först under budgetåret 1956/57. Det torde få ankomma på Kungl Maj:t att efter hörande av byggnadsstyrelsen meddela närmare bestämmelser i denna fråga.

Anslaget bör således för nästa budgetår uppföras med 10 000 kronor.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Sveriges geologiska undersökning: Inredning och utrustning av nya lokaler* för budgetåret 1955/56 anvisa ett reservationsanslag av 10 000 kronor.

[23] 5. Sveriges geologiska undersökning: Utrustning

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	100 000	98 655
1954/55 (statsliggaren s. 913).....	150 000	
1955/56 (förslag).....	200 000	

Y r k a n d e n

Sveriges geologiska undersökning (skr. 6/9 1954) hemställer, att anslaget för nästa budgetår anvisas med 254 575 kronor, vilket innebär en höjning med 104 575 kronor.

	Medelsbehov
1. Instrumentanskaffning enligt utrustningsplan	50 000
2. En djupborrningsmaskin	50 000
3. Maskiner till verkstaden i Malåträsk	21 350
4. För malmletningsverksamheten	
a) elektrisk apparatur för geofysiska arbeten	20 000
b) en jeep med utrustning	17 000
c) en s. k. vessla	35 000
d) fyra förlägningsbaracker	48 000
5. En jeep för jordborrningsarbeten	13 225
	254 575 (+ 104 575)

M o t i v

1. År 1953 godkändes en treårsplan med ett årligt belopp av 50 000 kronor för komplettering av undersökningens vetenskapliga utrustning m. m.

2. För att kunna bedriva malmletningen rationellt även i de fall, då djupare belägna indikationer måste uppböras för värdering av malmtillgångarna, erfordras ytterligare ett större borraggregat.

3. För inköp av verktygsmaskiner till den nya verkstaden i Malåträsk

behövs ytterligare 21 350 kronor utöver det för innevarande budgetår anvisade beloppet av 10 000 kronor.

4 a) Den snabba utvecklingen beträffande de elektriska och magnetiska malmletningsmetoderna medför att alltmer komplicerade geofysiska fält-instrument användes. Den elektriska utrustning, som f. n. finns vid instrumentverkstaden i Malåträsk, måste moderniseras och kompletteras.

4 b) För transporter av geofysiska mätinstrument och utrustning och för att snabbt kunna utföra reparationsarbeten i fält erfordras en jeep.

4 c) Under vårvintern 1954 hyrdes s. k. vesslor för transport av materiel till arbetena i fjälltrakterna. I fortsättningen kommer geofysiska mätningar att utföras med självregistrerande instrument, som transporteras å vessla. Härigenom uppstår behov av en vessla under minst 4 månader årligen. Att hyra en vessla beräknas innebära en merkostnad av 3 500 kronor i månaden jämfört med att ha sådant fordon i egen drift.

4 d) För förläggning av borr- och mätpersonal i fjälltrakterna och mindre bebodda trakter erfordras fyra isärtagbara baracker. Varje barack beräknas med möbler och övrig utrustning kosta 12 000 kronor.

5. I undersökningens arbetsprogram ingår i betydande utsträckning jordborrningar. Borrtyperna är förhållandevis tunga och måste transporteras till borrhålarna i förhyrd lastbil. För att borrhålarna skall kunna utföras till lägsta kostnad och med fullt utnyttjande av personalen bör undersökningen disponera en egen jeep för ändamålet. Den skulle även användas för att förbilliga transporter från järnvägsstationen till undersökningens lokaler i Frescati.

Departementschefen

För fortsatt instrumentanskaffning enligt tidigare framlagd plan bör — liksom för innevarande budgetår — anvisas 50 000 kronor.

Jag tillstyrker, att för anskaffning av en djupborrningsmaskin beräknas 50 000 kronor. Däremot kan jag icke förorda, att särskilda medel anvisas för inköp av maskiner till verkstaden i Malåträsk; kostnaderna härför bör inräknas i de medel, som årligen anvisas till anskaffning av instrument m. m. Ej heller kan jag biträda förslaget om inköp av en jeep för jordborrningsarbeten.

För utrustning för den direkta malmletningsverksamheten har undersökningen begärt att få anskaffa viss elektrisk apparatur, en jeep, en s. k. vessla och fyra baracker för en sammanlagd kostnad av 120 000 kronor. Det är önskvärt, att rationaliseringen på detta även ur ekonomisk synpunkt viktiga område fortskrider och att geologiska undersökningen ges möjligheter att bedriva verksamheten på ett effektivt sätt. Jag anser mig dock icke kunna tillstyrka att hela det av undersökningen för ifrågasvarande ändamål äskade beloppet anvisas; för egen del beräknar jag härför 100 000 kronor.

Anslaget bör således för nästa budgetår uppföras med (50 000 + 50 000 + 100 000 =) 200 000 (- 50 000) kronor.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Sveriges geologiska undersökning: Utrustning* för budgetåret 1955/56 anvisa ett reservationsanslag av 200 000 kronor.

[24] 6. Sveriges geologiska undersökning: Malmletning

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	729 000	771 793
1954/55 (statsliggaren s. 913)	741 000	
1955/56 (förslag)	771 000	

Y r k a n d e n

Sveriges geologiska undersökning (skr. 6/9 och 19/10 1954) hemställer, att anslaget för nästa budgetår uppräknas med 291 000 kronor enligt följande sammanställning.

	Beräknat för 1954/55	Undersökningens förslag för 1955/56	
1. Geologiska arbeten	154 000	182 000	(+ 28 000)
2. Geofysiska arbeten	174 000	189 000	(+ 15 000)
3. Diamantborrningar	386 000	626 000	(+ 240 000)
4. Grävningar och sprängningar	17 000	20 000	(+ 3 000)
5. Specialanalyser, expenser m. m.	10 000	15 000	(+ 5 000)
	741 000	1 032 000	(+ 291 000)

M o t i v

Beträffande malmletningsverksamheten under sommaren 1954 har undersökningen lämnat bl. a. följande uppgifter.

I Norrbottens län har berggrundsinventeringen både i urberget och i fjällen fortsatt. Med anledning av en del nyfynd av kis i block har ett område söder om Jukkasjärvi inmutats för kronans räkning.

I fjälltrakterna inom södra delen av Västerbottens län och norra delen av Jämtlands län har elektriska undersökningar utförts över betydande arealer. Inom Stekenjokks statsgruvefält har 20 borrhål medhunnits. Malmmäktigheterna är anmärkningsvärt stora; analys av borrhåknorna pågår f. n.

Vad beträffar Adakområdet har vid Lindsköldsgruvan malmbildningar påvisats av sådan storleksordning och kopparhalt, att de åtminstone i gynn- samt läge inom gruvområdet skulle kunna ekonomiskt utvinnas. Hittills föreliggande uppgifter är dock icke tillräckliga för en sådan uppskattning av kvantiteter och medelhalter, på vilka en brytningsplan kan uppläggas. Vid Brännmyran har hittills med anledning av påträffade elektriska indikationer utförts 54 borrhål. En beräkning av malmtillgångarna på grundval av nuvarande borrningar är emellertid mycket osäker.

För nästa budgetår har undersökningen angivit följande huvudsakliga arbetsuppgifter.

I *Norrbottens län* fortsättes den allmänna berggrundsinventeringen och revideringsarbetena för den geologiska översiktskartan. Det är vidare önskvärt att borrhningsarbeten kan återupptagas på tidigare påträffade kisanledningar.

I *Västerbottens läns och norra Jämtlands fjälltrakter* har genom de hittills gjorda undersökningarna redan framkommit så gynnsamma resultat, att fortsatta arbeten i ungefär samma omfattning och efter ungefär samma plan som för 1954 framstår som synnerligen önskvärda.

Inom *Skelleftefältet* bör först och främst arbetena i Adakområdet fortsättas. Borrhningsarbetena vid Lindsköldsmalmen och Brännmyran bör fortsättas i samråd med kommerskollegium, så att definitiva uppgifter för bedömning av malmernas eventuella infogande i legodriften kan erhållas.

Da de geologiska revisionsarbetena i Skelleftefältet redan resulterat i nya uppslag, bör dessa arbeten fortsättas och om möjligt intensifieras. Ytterligare geofysiska mätningar och rekognoscerande borrhningar kan beräknas bli aktuella under arbetets gång.

Så snart djupborrningsmaskiner blir disponibla bör borrhningarna vid Hornträskstranden återupptagas som underlag för kvantitetsberäkning av där kända malmkroppar.

I fråga om de medelsberäkningar, som angivits i den tidigare nämnda sammanställningen, anför undersökningen bl. a. följande.

1. Med hänsyn till de geologiska arbetenas omfattning måste anställas ytterligare en extra geolog samt under sommarmånaderna tre man för blockletnings- och karteringsarbeten.

2. De geofysiska arbetsuppgifterna har ökat genom nya malmfynd. Mätningar med självregistrerande instrument, transporterade å vessla, bör äga rum under hela vårvinterperioden 1956; de för innevarande budgetår för detta ändamål anvisade medlen är ej tillräckliga.

3. Kostnaderna för drift av två borrhaggregat på Adakfältet bestrids f. n. av särskilda medel, som ställts till kommerskollegiets förfogande; dessa medel kommer att vara förbrukade vid utgången av innevarande budgetår. För nästa budgetår erfordras alltså medel för drift av två borrhaggregat — utöver de tre borrhmaskiner, vilkas drift bekostas genom förevarande anslag — med tillhopa 240 000 kronor.

4 och 5. Det ökade medelsbehovet föranleds av ökningen i nyfynd av malm-anledningar.

Departementschefen

Vid anmälan av detta anslag för 1954 års riksdag anförde jag, att vid geologiska undersökningens malmletningsarbeten åtskilliga värdefulla malmfyndigheter uppdagats samt att undersökningens verksamhet på detta område är av stor betydelse. De resultat, som framkommit under den gångna

sommarens fältarbeten, understryker detta uttalande. Det är därför önskvärt, att verksamheten kan bedrivas i takt med de ökade nyfynden. I sådant syfte har jag under föregående punkt tillstyrkt anskaffning av viss ytterligare utrustning.

För innevarande budgetår bekostas driften av två bormaskiner från medel, som anvisats under särskilda anslag för kostnader i samband med legodriften. Jag förutsätter, att även i fortsättningen driftkostnaderna för två bormaskiner bestrids av särskilda medel. Anslaget till malmletning bör sålunda icke höjas för detta ändamål.

För övriga ändamål har undersökningen begärt en uppräknig av anslaget med 51 000 kronor. Jag anser mig emellertid icke kunna förorda större anslagshöjning än 30 000 kronor.

Anslaget bör sålunda för nästa budgetår uppföras med (741 000 + 30 000 =) 771 000 kronor.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Sveriges geologiska undersökning: Malmletning* för budgetåret 1955/56 anvisa ett reservationsanslag av 771 000 kronor.

[25] 7. **Sveriges geologiska undersökning: Djupborrning efter salt och olja m. m. i Skåne**

Under denna rubrik anvisades dels för budgetåret 1947/48 ett reservationsanslag av 3 045 000 kronor, dels ock för budgetåret 1951/52 ett nytt anslag av 100 kronor, till vilket behållningen å det tidigare anslaget överfördes.

I föregående års statsverksproposition (X ht s. 34) anmäldes, att geologiska undersökningen gjort framställning om att få göra en djupborrning vid Ljunghusen. Avsikten var att borra till ett sådant djup — uppskattningsvis 2 600 meter — att man kunde konstatera, om lager av fast salt fanns under den nivå, till vilken ett tidigare utfört borrhål vid Höllviken hade nått. De totala kostnaderna beräknades till 1 821 675 kronor, vilket med ca 630 000 kronor översteg de medel, som kvarstod outnyttjade under anslaget.

Kungl. Maj:t fann det önskvärt, att den föreslagna borrhningen kunde genomföras, men förutsatte, att för verksamheten i första hand skulle anlitas reservationen å anslaget. Arbetet borde sålunda bedrivas i sådan takt att ytterligare anslagsbehov icke uppkom förrän under budgetåret 1955/56.

Riksdagen (SU nr 10, p. 26, skr. nr 10) gjorde ej erinran häremot.

Sveriges geologiska undersökning (skr. 6/9 1954) upplyser, att borrhningen i Ljunghusen nu påbörjats, samt hemställer, att för nästa budgetår måtte anvisas 630 000 kronor för fortsättning av borrhningen.

Departementschefen

Sedan föregående års riksdag medgivit, att djupborrning göres i Ljunghusen för att undersöka förekomsten av fast salt, bör medel nu anvisas för

fortsättning av borrhningen under nästa budgetår. Det av geologiska undersökningen angivna medelsbehovet, 630 000 kronor, som överensstämmer med den tidigare gjorda kostnadsberäkningen, föranleder ej erinran från min sida. Eventuell reservation under det för budgetåret 1951/52 anvisade reservationsanslaget till djupborrning torde, därest riksdagen ej har något att erinra däremot, få överföras till det nya anslaget.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Sveriges geologiska undersökning: Djupborrning efter salt och olja m. m. i Skåne* för budgetåret 1955/56 anvisa ett reservationsanslag av 630 000 kronor.

[26] 8. Sveriges geologiska undersökning: Inventering av torvmossar

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	60 000	62 397
1954/55 (statsliggaren s. 913)	60 000	
1955/56 (förslag)	60 000	

I enlighet med förslag av *Sveriges geologiska undersökning* (skr. 6/9 1954) uppföres anslaget för nästa budgetår med oförändrat belopp.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Sveriges geologiska undersökning: Inventering av torvmossar* för budgetåret 1955/56 anvisa ett reservationsanslag av 60 000 kronor.

[27] 9. Vissa kostnader för statens gruvegendom

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	34 000	27 878
1954/55 (statsliggaren s. 913)	30 000	
1955/56 (förslag)	30 000	

Från anslaget bestrids för närvarande kostnader för den s. k. gruvvarrendenämnden, för förvaltning av Ruotivare gruvaktiebolag samt för den gruvegendom, som står under kommerskollegiets förvaltning, däribland kostnader för kontroll beträffande den s. k. legodriften i Västerbottens län.

Kommerskollegium (skr. 25/8 1954) hemställer, att anslaget för budgetåret 1955/56 uppföres med 32 250 kronor.

Departementschefen

Med hänsyn till belastningen torde anslaget för nästa budgetår kunna anvisas med oförändrat belopp, 30 000 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Vissa kostnader för statens gruvegendom* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 30 000 kronor.

[28] 10. Statens provningsanstalt: Avlöningar

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	1 544 000	1 563 288
1954/55 (statsliggaren s. 913)	1 624 100	
1955/56 (förslag)	1 659 700	

Inkomsterna vid statens provningsanstalt uppgick under budgetåret 1953/54 till 1 958 300 kronor. I riksstaten för innevarande budgetår har de upptagits till 1 900 000 kronor. För nästa budgetår beräknas de av anstalten till 2 000 000 kronor.

Y r k a n d e n

Styrelsen för statens provningsanstalt (skr. 24/8 1954) hemställer, att anslaget höjes med 56 900 kronor.

	Ökning
1. 1 förste avdelningsingenjör Ce 29	20 148
2. Uppflyttning i lönegrad m. m.	
a) 1 verkmästare Ca 16 — förste verkmästare Ca 19	1 296
b) 1 expeditionsvakt Ca 11 — Ca 13	804
c) 3 ingenjörbiträden Cg 17 — Ce 19	2 780
d) 1 provberedare Ce 13 — Ce 15	744
3. Tillfälliga biträden	30 000
4. Löneklassändringar m. m.	1 128
	56 900

M o t i v

1. Tjänsten avses för kemiskt-tekniska avdelningens målningslaboratorium. Samma förslag framfördes av styrelsen i föregående års petita (X ht 1954 s. 37). Departementschefens ställningstagande i frågan innebar, att erforderlig förstärkning av personalen på målningslaboratoriet borde vidtagas med anlitande av posten till avlöningar till tillfälliga biträden. Det har emellertid visat sig, att det icke går att förvärva kompetent person, om denne själv måste svara för sina pensioneringskostnader. Allvarliga olägenheter föreligger genom att ifrågavarande arbetsområde f. n. saknar kvalificerad arbetskraft.

2 a) Verkmästaren, som är arbetsledare för provberedarna på byggnadstekniska avdelningens betong- och tegellaboratorium, utför själv provningar av relativt kvalificerad art, vilka eljest utföres av ingenjörer. Tjänsten i Ca 16 bör utbytas mot en vakant tjänst som förste verkmästare i Ca 19.

2 b) Arbetsuppgifterna har ökat i omfattning och betydelse.

2 c) Uppflyttning föreslås enligt grunderna för lönegradsplacering av ifrågavarande personal. Befattningshavarna har varit anställda sedan 1951.

2 d) Särskilt kvalificerade provberedare bör kunna befordras till tekniker.

3. För personalen vid anstaltens filial vid tekniska gymnasiet i Härnösand utgör avlöningskostnaden ca 25 000 kronor om året. För ökad drift m. m. vid provningsanstalten erfordras 5 000 kronor.

Y t t r a n d e n

Statens lönenämnd har ej funnit anledning till erinran mot att arbetsledarebefattningen på betong- och tegellaboratoriet hänföres till 19 lönegraden. Ej heller har nämnden något att erinra mot att tjänsten som expeditionsvakt förändras till en tjänst som förste expeditionsvakt med placering i Ca 12. Lönenämnden har i och för sig intet att erinra mot att särskilt kvalificerade provberedare befordras till tekniker; ett utbyte av tjänst som provberedare i Ce 13 mot tjänst som tekniker i Ce 15 bör dock ej ifrågakomma i vidare mån än som är motiverat med hänsyn till föreliggande arbetsuppgifter.

Statskontoret kan icke tillstyrka förslagen under 1, 2 a), b) och d). Ämbetsverket erinrar om att anslagsposten till tillfälliga biträden för budgetåret 1953/54 höjdes med bl. a. 10 000 kronor på grund av väntade kostnader för lokal provningsverksamhet. För avlöning till personal vid anstaltens filial i Härnösand synes därför endast erfordras 15 000 kronor.

I statsutskottets utlåtande den 13 maj 1952, nr 145, i anledning av riksdagens revisorers berättelse för år 1951 förklarades, att starka skäl talade för att frågan om Chalmers provningsanstalts i Göteborg framtida ställning och organisation upptogs till närmare övervägande. Vid en kommande utredning borde enligt utskottets mening uppmärksammas det i annat sammanhang väckta förslaget om inrättande av auktoriserade provningsanstalter vid vissa tekniska skolor. Riksdagen anmälde i skrivelse den 29 maj 1952, nr 293, att riksdagen fattat beslut i överensstämmelse med vad statsutskottet föreslagit.

Med stöd av Kungl. Maj:ts bemyndigande den 14 november 1952 tillkallade jag samma dag tre sakkunniga jämte två experter med uppdrag att utreda frågan om Chalmers provningsanstalts framtida ställning och organisation.

De sakkunniga har den 23 oktober 1954 avgivit betänkande med utredning och förslag angående Chalmers provningsanstalt i Göteborg.

I betänkandet framläggs två huvudalternativ för lösning av provningsanstaltens organisationsfråga. Det ena innebär att anstalten organiseras som ett lokalt organ för statens provningsanstalt. Ett sådant förstatligande skulle enligt de sakkunniga uppenbarligen medföra vissa fördelar ur intern rationaliseringssynpunkt. Härjämte skulle provningsmetoderna kunna göras mer enhetliga och taxesättningen bli densamma vid båda anstalterna. Det andra huvudalternativet innebär att Chalmers provningsanstalt fortsätter sin verksamhet som fristående institution anknuten till Chalmers tekniska högskola, dock med vissa organisatoriska och andra förändringar avsedda att ge anstalten en klarare status och en säkrare ekonomisk grund. Anstaltens organisation skulle sålunda fastställas i en av Kungl. Maj:t utfärdad stadga för anstalten. Verksamheten har förutsatts bli ekonomiskt självbärande. Ett reservkapital

skulle dock anskaffas genom att Göteborgs stad ställer en garanti å 100 000 kronor för verksamheten ifråga samt vissa näringsorganisationer (Svenska byggnadsindustriförbundet och Svenska cementföreningen), företrädde av Tekniska samfundet i Göteborg, en motsvarande garanti å 50 000 kronor. Anstaltens styrelse skulle enligt de sakkunnigas förslag bestå av en av Kungl. Maj:t förordnad ordförande samt fyra ledamöter, varav en utses av lokalstyrelsen för Chalmers tekniska högskola, två av stadsfullmäktige i Göteborg och en av Tekniska samfundet i Göteborg.

De sakkunniga har för sin del förordat det senare alternativet och därvid särskilt framhållit betydelsen för anstalten av en nära anknytning till högskolan. Det har även ansetts vara till uppenbar fördel för anstaltens verksamhet om såväl staden som näringslivet positivt intresserar sig för anstalten och direkt engagerar sig i dess drift. Vidkommande lokalfrågan har de sakkunniga understrukit behovet av en nybyggnad åt anstalten, förslagsvis placerad på den s. k. Gibraltarvallen i nära anslutning till högskolans nya byggnader. Anstalten torde dock i avvaktan på byggnadsfrågans lösning under några år få provisoriskt kvarstanna i de nuvarande lokalerna. Vissa ändrings- och renoveringsarbeten i de nuvarande lokalerna är emellertid påkallade. Dessa arbeten har av de sakkunniga kostnadsberäknats till omkring 37 000 kronor och föreslås skola bekostas av anstaltens egna medel.

I avsikt att förbereda den föreslagna omorganisationen har utredningen träffat preliminärt avtal med Göteborgs stad enligt de angivna riktlinjerna samt skaffat preliminära garantiutfästelser från Svenska byggnadsindustriförbundet och Svenska cementföreningen ävensom en förklaring från Tekniska samfundet i Göteborg, att detta är berett att medverka på avsett sätt. Avtalets giltighetstid har begränsats till fem år räknat från den 1 januari 1955.

Över betänkandet har yttranden avgivits av statskontoret, överstyrelsen för de tekniska högskolorna och statens provningsanstalt.

Statskontoret har icke något att erinra mot en reformering av anstalten i enlighet med det av de sakkunniga förordade alternativet. Även *överstyrelsen för de tekniska högskolorna*, som dock funnit starka skäl tala för ett förstatligande, anser att en lösning enligt de sakkunnigas förslag med hänsyn till föreliggande särskilda omständigheter förtjänar att prövas. *Statens provningsanstalt* är däremot av den uppfattningen att Chalmers provningsanstalt lämpligast bör organiseras som ett lokalt organ för statens provningsanstalt. Statens provningsanstalt medger att den av de sakkunniga föreslagna organisationen i många avseenden är bättre än den nuvarande men anser det principiellt felaktigt att verksamheten baseras på ekonomiska garantier från företagareorganisationer, vilkas medlemmars produkter anstalten har att opartiskt prova och bedöma.

Genom beslut den 10 december 1954 har Kungl. Maj:t för statens del godkänt det med Göteborgs stad träffade avtalet rörande Chalmers provningsanstalts fortsatta verksamhet och fastställt stadgar för anstalten.

Departementschefen

I likhet med vad jag anförde vid anmälan av detta anslag föregående år kan jag icke heller nu tillstyrka, att en extra ordinarie tjänst som förste avdelningsingenjör inrättas vid statens provningsanstalt.

Såsom chefen för civildepartementet anført i bil. 2 till statsverkspropositionen bör uppflyttning ske dels av tjänsten som verkmästare i Ca 16 till en befattning som förste verkmästare i Ca 19, dels av expeditionsvakstjänsten i Ca 11 till en befattning som förste expeditionsvakt i Ca 12, dels av tre tjänster som ingenjörbiträden i Cg 17 till biträdande ingenjörer i 19 lönegraden, varvid tjänsterna bör uppföras som extra ordinarie. Genom här angivna lönegradsuppflyttningar ökar medelsbehovet med sammanlagt 4 500 kronor.

Jag är icke beredd tillstyrka att någon tjänst som provberedare utbytes mot befattning som tekniker.

Med hänsyn till den alltjämt fortgående ökningen av inkomsterna genom anstaltens provningsverksamhet — vilken förutsätter viss personalförstärkning — anser jag mig böra biträda förslaget om ytterligare medelsanvisning till extra personal med 30 000 kronor.

Slutligen bör anslaget höjas med 1 100 kronor för löneklassändringar.

Medelsbehovet för nästa budgetår beräknas i enlighet härmed öka med $(4\,500 + 30\,000 + 1\,100 =)$ 35 600 kronor. Till följd av de beslutade ändringarna av grundlönebeloppen erfordras en omräkning av vissa anslagsposter.

Anslaget beräknas sålunda:

avlöningar till ordinarie tjänstemän 412 300 (+ 100 400) kronor;
arvode, bestämt av Kungl. Maj:t, 1 200 (oförändrat) kronor;
avlöningar till tillfälliga biträden 327 400 (+ 61 900) kronor;
avlöningar till övrig icke-ordinarie personal 718 600 (+ 202 900) kronor;
rörligt tillägg 200 200 (— 329 600) kronor.

Anslaget uppföres alltså med $(412\,300 + 1\,200 + 327\,400 + 718\,600 + 200\,200 =)$ 1 659 700 (+ 35 600) kronor.

I gällande personalförteckning för provningsanstalten finns en tjänst som förste verkmästare i Ca 19, vilken sedan ett antal år hålles vakant (se prop. 254/1947). I personalförteckningen bör därför i anledning av den föreslagna uppflyttningen av den nuvarande verkmästartjänsten endast avföras en tjänst som verkmästare i Ca 16; vidare bör avföras en tjänst som expeditionsvakt i Ca 11 och uppföras en förste expeditionsvakstjänst i Ca 12.

I det föregående har en redogörelse lämnats för resultatet av den utredning som ägt rum beträffande Chalmers provningsanstalt. Utredningsförslaget innebär att anstaltens ställning och uppgifter fixeras på ett tillfredsställande sätt samt att styrelsen erhåller en sammansättning, som möjliggör att i första hand staten, Göteborgs stad och Chalmers tekniska högskola erhåller inflytande på verksamheten. Vidare lämnas vissa ekonomiska garantier för anstalten från staden och vissa näringsorganisationer. Verksamheten förutsättes dock bli ekonomiskt självbärande. Statens provningsanstalt

har uttalat att det vore principiellt felaktigt att verksamheten baseras på garantier från organisationer, vars medlemmars produkter anstalten har att bedöma. I anledning härav må framhållas att någon risk för obehörig påverkan från nämnda organisationers sida ej torde föreligga, bl. a. med hänsyn till styrelsens sammansättning. Anstalten har i sin nya form trätt i funktion den 1 januari 1955. Med hänsyn till att riksdagen år 1952 uttalat att frågan om Chalmers provningsanstalts framtida ställning och organisation borde upptas till närmare övervägande har jag ansett lämpligt att i detta sammanhang bringa till riksdagens kännedom vad som förevarit i denna sak.

Under återopande av vad jag förut anfört hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att i personalförteckningen för statens provningsanstalt vidtaga de ändringar, som angivits i det föregående;

b) godkänna följande avlöningsstat för statens provningsanstalt, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1955/56:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> .	412 300
2. Arvode, bestämt av Kungl. Maj:t	1 200
3. Avlöningar till tillfälliga biträden, <i>förslagsvis</i> ...	327 400
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	718 600
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	200 200
Summa kronor	1 659 700

c) till *Statens provningsanstalt*: *Avlöningar* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 1 659 700 kronor.

[29] 11. Statens provningsanstalt: Omkostnader

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	274 700	319 915
1954/55 (statsliggaren s. 914)	284 200	
1955/56 (förslag)	310 200	

Yrkanden

Styrelsen för statens provningsanstalt (skr. 24/8 1954) hemställer, att anslaget höjes med 27 000 kronor.

Anslagspost (delpost)	Nettoutgift 1953/54	Omkostnadsstat 1954/55	Styrelsens förslag 1955/56
1. Sjukvård m. m.	8 200	7 200	8 200 (+ 1 000)
2. Reseersättningar	46 400	35 000	40 000 (+ 5 000)
3. Övriga expenser	61 500	55 500	60 500 (+ 5 000)

Anslagspost (delpost)	Nettoutgift 1953/54	Omkostnadsstat 1954/55	Styrelsens förslag 1955/56
4. Publikationstryck	700	2 000	3 000 (+ 1 000)
5. Övriga utgifter:			
a) Förbrukningsartiklar m. m..	107 900	100 000	110 000 (+ 10 000)
b) Frakt och spedition av prov- föremål	28 200	25 000	30 000 (+ 5 000)
			(+ 27 000)

Motiv

Höjningen av vissa anslagsposter är beroende av verksamhetens ökade omfattning.

2. Postens storlek sammanhänger med sådana uppdrag, som är förenade med tjänsteresor. Rese- och traktamentskostnader återdebiteras uppdragsgivarna.

3. Ökade kostnader bl. a. för formulärtryck och telefon vid provningsanstaltens filial vid tekniska gymnasiet i Härnösand.

4. Föregående års anslagspost har ej kunnat utnyttjas; publikationer var under utarbetande men blev icke färdiga för tryckning. Innevarande års anslag torde visa sig otillräckligt. Ökade medel erfordras under 1955/56 för att fullgöra de åligganden i fråga om publicering, som föreskrives i instruktionen. Genom försäljning av anstaltens meddelanden återgår en väsentlig del av utgiften som inkomster till anstalten.

Yttrande

Statskontoret har intet att erinra mot provningsanstaltens medelsberäkningar.

Departementschefen

Ytterligare medel för sjukvård m. m. bör ej anvisas nu. I övrigt anser jag mig böra godtaga provningsanstaltens medelsberäkningar under här angivna poster.

Anslaget bör sålunda uppföras med (284 200 + 5 000 + 5 000 + 1 000 + 10 000 + 5 000 =) 310 200 kronor.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens provningsanstalt: Omkostnader* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 310 200 kronor.

[30] 12. Statens provningsanstalt: Utrustning

	Anslag
1953/54	135 000
1954/55 (statsliggaren s. 915)	100 000
1955/56 (förslag)	200 000

Y r k a n d e

Styrelsen för statens provningsanstalt (skr. 24/8 1954 och PM 14/9 1954) hemställer, att anslaget höjes med 517 100 kronor till 617 100 kronor.

M o t i v

Styrelsen erinrar om att den för innevarande budgetår föreslagit ett anslag av 687 100 kronor. Härav beviljades emellertid endast 100 000 kronor, varjämte bemyndigande lämnades att beställa en högspänningsanläggning för sammanlagt 190 000 kronor, som skulle betalas först efter utgången av budgetåret 1954/55. Styrelsen upplyser att det blivit nödvändigt att betala en tredjedel av beloppet för anläggningen redan vid beställningen, varför en betydande del av det för innevarande budgetår anvisade anslaget måst tagas i anspråk härför med undanskjutande av annan viktig utrustning.

I den utrustning, som bör anskaffas, ingår en större effektvåg för provning av asynkronmotorer m. m. för en beräknad kostnad av 20 000 kronor. För närmare kännedom om utrustningsbehovet i övrigt torde få hänvisas till föregående års statsverksproposition (X ht s. 40) och handlingarna i ärendet.

Y t t r a n d e n

Statskontoret föreslår, att anslaget för nästa budgetår uppföres med 290 000 kronor, varav 190 000 kronor avses för betalning av den redan beställda högspänningsanläggningen samt resterande belopp för den successiva moderniseringen av anstaltens utrustning.

Överstyrelsen för de tekniska högskolorna, som infordrat yttrande från kollegienämnden vid tekniska högskolan i Stockholm, framhåller, att anstalten nu beställt en högspänningsanläggning. I anledning härav erinrar överstyrelsen om att det förslag till nybyggnad för starkströmstekniska institutionerna vid tekniska högskolan i Stockholm, som godkändes av 1948 års riksdag, förutsattes innebära, att anläggande av ett särskilt högspänningslaboratorium vid provningsanstalten icke skulle bli erforderligt. På tekniska högskolans institution för elektromaskinlära finns två effektvågar. Med hänsyn härtill avstyrkes anvisande av medel för anskaffning av en sådan våg. I övrigt har anstaltens anslagsäskanden icke givit överstyrelsen anledning till erinran.

Ingenjörsvetenskapsakademien anför, att den utrustning för högspänningsprovning upp till högsta förekommande spänningar, som snart kommer att finnas tillgänglig vid tekniska högskolan, i första hand bör användas för undervisnings- och forskningsändamål. Akademien finner det därför väl motiverat, att provningsanstalten äger utrustning för att i egen regi utföra provningar på materiel upp till och innefattande 70 kV driftspänning. Förslaget om inköp av en effektvåg är enligt akademiens åsikt väl motiverat. Icke heller i övrigt har akademien funnit anledning till erinran mot det av provningsanstaltens styrelse framlagda förslaget.

Sedan överstyrelsens yttrande avgivits, har *statens provningsanstalt* (PM 29/10 1954) anförts i huvudsak följande.

Anstalten har icke begärt att få uppföra ett laboratorium för mycket höga spänningar med hänsyn till att arbetsplatser kan beredas anstalten i det av tekniska högskolan planerade högspänningslaboratoriet. Den högspänningsanläggning, varom nu är fråga, avses som ersättning för en mer än 30 år gammal utrustning vid provningsanstalten för 50 kV provspänning. Vid detta utbyte var en höjning av spänningen nödvändig. Med den nya anläggningen kan materiel för driftspänningar med högst 70 kV provas; materiel för de högsta driftspänningarna över 70 kV upp till 380 kV bör — som tidigare förutsatts — provas på tekniska högskolans laboratorium.

Provningsanstalten framhåller vidare, att behov av komplettering av anstaltens utrustning med effektvågar kvarstår, även om det i enstaka fall skulle vara möjligt att utnyttja tekniska högskolans effektvågar.

Departementschefen

Vid anmälan av detta anslag för innevarande budgetår framhöll jag, att anskaffningen av en ny högspänningsanläggning icke utan allvarliga olägenheter kunde uppskjutas. Jag tillstyrkte därför beställning av en sådan anläggning men förutsatte, att huvuddelen av kostnaderna — som totalt uppgivits till 190 000 kronor — skulle erläggas först efter utgången av budgetåret 1954/55. Riksdagen gjorde ej erinran häremot. Vid medelsanvisningen för nästa budgetår bör hänsyn tagas till de återstående kostnaderna — ca 125 000 kronor — för denna anläggning.

Även på andra områden bör provningsanstaltens utrustning kompletteras och förnyas. Jag förordar därför, att anslaget för nästa budgetår anvisas med 200 000 kronor.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens provningsanstalt: Utrustning* för budgetåret 1955/56 anvisa ett reservationsanslag av 200 000 kronor.

[31] 13. Flygtekniska försöksanstalten: Avlöningar

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	2 457 100	2 429 526
1954/55 (statsliggaren s. 915)	2 757 100	
1955/56 (förslag)	3 091 400	

Y r k a n d e n

Styrelsen för flygtekniska försöksanstalten (skr. 1/9 1954) hemställer, att anslaget höjes med 442 900 kronor.

	Ökning	Minskn.
1. 1 avdelningschef Cp 10; 1 tjänst som förste avdelningsingenjör Cp 7 vakantsättes.....	2 736	
2. Ändrad anställningsform:		
a) 1 arvodesanställd byråassistent — Ce 25	—	1 480
b) 1 avdelningsingenjör Cg 25 — Ce 25	—	
c) 1 ingenjör Cg 21 — Ce 23	1 206	
d) 1 förste biblioteksassistent Cg 17 — Ce 17	—	
e) 1 kontorist Cg 13 — Ce 13	—	
f) 1 kollektivavtalsanställd arbetare — värmeledningsskötare, tillika reparatör Ce 13		562
g) 2 kanslibiträden Cg 11—Ce 11	—	
h) 4 ingenjörer Cg 21—Ce 21	—	
5 ritare Cg 19—Ce 19	—	
1 ingenjörbiträde Cg 17—Ce 17	—	
3. Extra tjänstemän, verkstadsarbetare och tillfälliga biträden	423 700	
4. Arvode till en styrelseledamot	1 500	
5. Löneklassändringar	15 800	
	444 942	2 042
		+ 442 900

Motiv

Inkomsterna av försöksanstaltens beställningsverksamhet för innevarande budgetår har beräknats till 2 700 000 kronor. Nettoutgiften, varmed här avses summan av försöksanstaltens utgifter å avlönings- och omkostnadsanslagen, minskad med anstaltens inkomster, har för såväl föregående som innevarande budgetår fastställts till 1 000 000 kronor.

Den oerhört snabba utvecklingen på det flygtekniska området medför att försöksverksamheten måste intensifieras inom alla hittills aktuella grenar och att nya grenar successivt måste införas på försöksanstaltens program. I förstnämnda hänseende är den aerodynamiska forskningen inom de transsoniska och supersoniska hastighetsområdena av dominerande betydelse. På det supersoniska området har anstalten blivit relativt väl tillgodosedd genom den nya supersoniska anläggningen men på det transsoniska området innebär avsaknaden av den tidigare föreslagna stora transsoniska vindtunneln en ytterst allvarlig brist. Kompletteringen av den supersoniska anläggningen med specialutrustning för transsoniska mätningar måste slutföras; det är vidare nödvändigt att dessa transsoniska forskningsresurser blir effektivt utnyttjade icke blott för målbunden forskning utan även för mera grundläggande forskning rörande de komplicerade problemen inom detta kritiska hastighetsområde.

Ett nytt forskningsbehov har uppkommit på grund av flygplanets aerodynamiska uppvärmning vid hög överljudfart, vilket förorsakar stora svårigheter särskilt på hållfasthetsområdet. Det är framstegen på det hållfasthets-

tekniska området som avgör vid vilken tid de höga överljudhastigheterna kan praktiskt förverkligas.

Försöksanstaltens verksamhet måste således utvidgas i två avseenden, dels på det transsoniska området, dels på det värmetekniska hållfasthetsområdet.

Styrelsen beräknar att inkomsterna av beställningsverksamheten under nästa budgetår kommer att öka med 350 000 kronor till 3 050 000 kronor. Den nu medgivna omfattningen av försöksanstaltens egna forskningar är ytterst knapp; det är icke möjligt att annat än rent tillfälligt och i begränsad omfattning tillgodose behovet av egen forskning på nyssnämnda båda områden genom ytterligare inskränkning av forskningen på andra områden. Med hänsyn till meddelade besparingsdirektiv vill styrelsen icke föreslå större ökning av nettoutgiften än med 250 000 kronor till 1 250 000 kronor.

Försöksanstalten består av en aerodynamisk, en hållfasthets-, en mät-teknisk, en verkstads- samt en kontorsavdelning. Härjämte har inrättats ett kontor för projektering av nya vindtunnlar samt en särskild sektion för den supersoniska vindtunnelanläggningen. Styrelsen har på försök genomfört en ändring av organisationen så att vissa servicearbeten överförts till en särskild driftsavdelning. I denna ingår verkstaden, inköpskontoret, biblioteket, ett konstruktionskontor och en centralsektion för handläggning av vissa allmänna frågor. Projekteringskontoret för de nya vindtunnlarna ingår tills vidare i driftsavdelningen intill dess det successivt avvecklas efter hand som dess uppgifter blivit slutförda. Styrelsen hemställer att denna organisationsändring, som medför en avsevärd effektivisering av verksamheten, fastställs.

Till stöd för de särskilda yrkandena anför styrelsen bl. a.

1. Tjänsten avses för chefen för driftsavdelningen. Innehavaren av befattningen måste vara en synnerligen skicklig tekniker, organisatör och arbetsledare. F. n. tjänstgör chefen för projekteringskontoret, vilken innehar en tjänst som förste avdelningsingenjör i Cp 7, även som chef för driftsavdelningen. Om han utses till innehavare av den nya avdelningschefstjänsten, kan tjänsten i Cp 7 indragas fr. o. m. budgetåret 1956/57. Några medel för sistnämnda tjänst har icke beräknats för nästa budgetår.

2 a) Innehavaren av tjänsten förestår anstaltens mångskiftande och komplicerade inköpsverksamhet. I yttrande över *petita* för innevarande budgetår anförde statens lönenämnd, att tjänsten borde placeras i Ce 23 med benämningen assistent. Styrelsen anser emellertid, att arbetsuppgifterna är så kvalificerade, att en inplacering i 25 lönegraden är väl motiverad.

2 b—c) Förslagen föranleds av bestämmelserna om reglerad befordringsgång.

2 d) Förste biblioteksassistenten, som förestår anstaltens bibliotek, anställdes vid försöksanstalten 1948 och har innehaft tjänsten sedan 1951.

2 e) Ifrågavarande befattningshavare, som svarar för avlöningsgöromålen, anställdes 1951 vid försöksanstalten samt har haft befattningen sedan 1952.

2 f) Med hänsyn till den avsevärda utökningen av försöksanstaltens anläggningar bör en särskild tjänst som värmeledningsskötare inrättas.

2 g) Innehavarna av befattningarna anställdes 1951 och 1952.

2 h) För ingenjörer med lägre teknisk utbildning finns f. n. 17 extra ordinarie tjänster medan 48 sådana ingenjörer har extra tjänster; endast 26 procent av tjänsterna för denna kategori är således extra ordinarie.

3. För att kunna utföra beställningar och egen forskning i avsedd omfattning erfordras en personalstyrka på 252 man.

4. Antalet ledamöter i anstaltens styrelse har fr. o. m. 1/7 1954 utökats från 6 till 7 (SFS 1954: 371).

Yttranden

Flygförvaltningen anser det synnerligen angeläget att nettoutgiften höjes, särskilt med hänsyn till forskningen på det transsoniska området och varmhållfasthetsområdet, och tillstyrker därför försöksanstaltens förslag i denna del. Flygförvaltningen har icke ansett sig böra i detalj gå in på anstaltens förslag rörande avlöningsanslaget men har intet att erinra mot medelsberäkningen och tillstyrker de begärda personalförändringarna.

Statens lönenämnd har med anledning av pågående utredning om löneställningen för vissa avdelningsföreståndare ansett sig icke böra taga ställning till lönegradsplaceringen av den föreslagna avdelningschefstjänsten. Beträffande den föreslagna tjänsten som byråassistent vidhåller nämnden sitt uttalande i yttrande över petita för innevarande budgetår att den bör placeras i högst Ce 23 med tjänstebenenämningen assistent. Tjänsten som värmeledningsskötare tillika reparatör bör efter anläggningens klassificering lönesättas och benämnas enligt för dylika tjänster vedertagna normer. Beträffande övriga förslag har lönenämnden icke gjort något uttalande.

Departementschefen

Inkomsterna av de uppdrag — främst för flygvapnets räkning — som försöksanstalten utför, har för innevarande budgetår upptagits till 2 700 000 kronor. För nästa budgetår beräknar styrelsen att de skall stiga med 350 000 kronor till 3 050 000 kronor. Denna beräkning torde böra godtagas. Ett genomförande av en beställningsverksamhet i denna omfattning förutsätter emellertid en viss utvidgning av anstaltens utgiftsram.

Styrelsen för försöksanstalten har vidare begärt att få höja kostnadsramen för anstaltens egen forskning av mera grundläggande natur. Denna kostnadsram, den s. k. nettoutgiften, har fr. o. m. budgetåret 1953/54 varit 1 000 000 kronor. Med hänsyn till de angelägna nytillkomna forskningsuppgifter, som styrelsen angivit, vill jag icke motsätta mig, att nettoutgiften för nästa budgetår höjes med 100 000 kronor.

Med hänsyn till vad här anförts om utvidgning av verksamheten bör försöksanstaltens avlönings- och omkostnadsanslag för nästa budgetår höjas med $(350\,000 + 100\,000 =) 450\,000$ kronor.

Den av styrelsen föreslagna organisationsändringen, som innebär att en

permanent driftsavdelning inrättas för vissa servicearbeten, föranleder ej erinran från min sida. I anledning av denna organisationsändring bör såsom framgår av vad chefen för civildepartementet anført i bil. 2 till statsverkspropositionen en tjänst som förste avdelningsingenjör i Cp 7 utbytas mot en tjänst som avdelningschef i Cp 10.

Styrelsen har vidare föreslagit, att ett antal tjänster skall överföras på extra ordinarie stat. Jämlikt bestämmelserna för den reglerade befordringsgången bör en avdelningsingenjör erhålla tjänst i Ce 25. I enlighet med vad chefen för civildepartementet anført i bil. 2 till statsverkspropositionen bör en ingenjör uppflyttas från Cg 21 till Ce 23 och förste biblioteksassistenten placeras i Ce 15 med benämningen biblioteksassistent. Jag förutsätter härvid att sistnämnda tjänsteman övergångsvis får bibehålla sin nuvarande löneställning. Vidare bör föreståndaren för inköpsverksamheten inplaceras som assistent i Ce 23 samt en tjänst som maskinist i Ce 13 inrättas. Vid inrättande av sistnämnda tjänst behöver medel icke längre beräknas för en kollektivanställd arbetare. Jag kan icke tillstyrka förslaget att två kansli-biträdestjänster i Cg 11 nu ombildas till extra ordinarie. I övrigt anser jag mig böra biträda styrelsens förslag om extraordinariesättning av vissa tjänster.

För extra tjänstemän, verkstadsarbetare och tillfälliga biträden beräknar jag ytterligare 317 600 kronor i anledning av den utvidgade verksamheten vid försöksanstalten.

Sedan Kungl. Maj:t beslutat, att styrelsen för försöksanstalten skall ökas med en ledamot, bör posten till arvoden uppräknas med 1 500 kronor. Posten torde av nämnda anledning under innevarande budgetår få överskridas med samma belopp.

För löneklassändringar bör anslaget höjas i överensstämmelse med styrelsens hemställan.

Med beaktande av de av mig här framlagda förslagen bör anslaget uppräknas med sammanlagt 334 300 kronor till $(2\,757\,100 + 334\,300 =)$ 3 091 400 kronor. Härjämte föranleder de beslutade ändringarna av grundlönerna en omräkning av vissa anslagsposter.

Anslaget beräknas sålunda:

avlöningar till ordinarie tjänstemän 139 400 (+ 36 000) kronor;

arvoden, bestämda av Kungl. Maj:t, 17 700 (+ 1 500) kronor;

avlöningar till extra tjänstemän, verkstadsarbetare och tillfälliga biträden 1 547 700 (+ 364 700) kronor;

avlöningar till övrig icke-ordinarie personal 1 025 200 (+ 386 100) kronor; rörligt tillägg 361 400 (— 454 000) kronor.

Anslaget bör alltså bestämmas till $(139\,400 + 17\,700 + 1\,547\,700 + 1\,025\,200 + 361\,400 =)$ 3 091 400 (+ 334 300) kronor.

I personalförteckningen för försöksanstalten bör uppföras en ny tjänst som avdelningschef i Cp 10; en tjänst såsom förste avdelningsingenjör i Cp 7 bör avföras ur personalförteckningen.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att i personalförteckningen för flygtekniska försöksanstalten vidtaga de ändringar, som angivits i det föregående;

b) godkänna följande avlöningsstat för flygtekniska försöksanstalten, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1955/56:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> ..	139 400
2. Arvoden, bestämda av Kungl. Maj:t	17 700
3. Avlöningar till extra tjänstemän, verkstadsarbetare och tillfälliga biträden, <i>förslagsvis</i>	1 547 700
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	1 025 200
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	361 400

Summa kronor 3 091 400

c) till *Flygtekniska försöksanstalten*: *Avlöningar* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 3 091 400 kronor.

[32] 14. Flygtekniska försöksanstalten: Omkostnader

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	830 100	732 083
1954/55 (statsliggaren s. 916)	944 300	
1955/56 (förslag)	1 060 000	

Yrkanden

Styrelsen för flygtekniska försöksanstalten (skr. 1/9 1954) hemställer, att anslaget höjes med 155 700 kronor.

Anslagspost (delpost)	Nettoutgift 1953/54	Omkostnadsstat 1954/55	Styrelsens förslag 1955/56
1. Sjukvård m. m.	14 786	10 500	18 600 (+ 8 100)
2. Reseersättningar	14 558	8 000	34 500 (+ 26 500)
3. Expenser:			
a) Bränsle, elektrisk energi och vatten	115 130	315 000	345 000 (+ 30 000)
b) Övriga expenser	112 696	124 000	130 500 (+ 6 500)
4. Publikationstryck	11 771	8 700	11 800 (+ 3 100)
5. Övriga utgifter:			
a) Försöksutrustning	299 161	305 500	380 000 (+ 74 500)
b) Underhåll av maskiner och apparater	14 499	14 500	20 000 (+ 5 500)
c) Bibliotek	7 493	7 500	9 000 (+ 1 500)
			(+ 155 700)

Motiv

Utgifterna under omkostnadsanslaget står i huvudsak i direkt proportion till verksamhetens omfattning. Då försöksanstaltens personal under budgetåret 1953/54 i genomsnitt uppgick till 199 man och personalstyrkan under 1955/56 förutsättes komma att uppgå till 252 man, beräknas försöksanstaltens verksamhet under sistnämnda budgetår bli ungefär 27 procent större än under 1953/54. De föreslagna uppräkningsarna av posterna i omkostnadsanslaget motiveras sålunda helt eller huvudsakligen av den förutsedda ökningen av verksamheten. Härjämte anför styrelsen bl. a. följande.

2. Kostnaderna för inrikes resor beräknas uppgå till samma belopp som under budgetåret 1953/54 eller 14 500 kronor. Kostnaderna för utlandsresor har, om resorna haft samband med projekteringen av den supersoniska vindtunnelanläggningen, bestritts från anslaget till utrustning för vindtunnelanläggning m. m. men eljest från tionde huvudtitelns anslag till extra utgifter. Det är av utomordentlig betydelse att snabbt erhålla så fullständiga informationer som möjligt om främst stormakternas forskningsresultat. Endast genom personlig kontakt mellan svenska och utländska forskare kan uppgifter erhållas om de senaste forskningsresultaten. Personal vid försöksanstalten har hittills endast i mycket begränsad omfattning kunnat resa utomlands i tjänsten. De resor, som kunnat företagas, har emellertid varit ytterst värdefulla och bestyrkt, att även det rent ekonomiska värdet av de informationer, som kan erhållas vid dylika resor, vida överstiger resekostnaderna. Styrelsen föreslår, att posten till reseersättningar efter Kungl. Maj:ts bestämmande i varje särskilt fall skall kunna disponeras för utländska resor. För nästa budgetår räknar styrelsen med 5—6 resor till europeiska länder och en resa till Amerika; det sammanlagda medelsbehovet härför beräknas till ca 20 000 kronor.

4. För att främja de betydelsefulla bytesförbindelserna med utländska forskningsinstitut bör meddelanden tryckas i samma omfattning som skett under budgetåret 1953/54.

5 a) Från denna anslagspost bekostas allt förbrukningsmaterial, som åtgår för försöksverksamheten.

5 c) Den erforderliga litteraturen har för varje år blivit alltmer omfattande och samtidigt stigit i pris.

Yttrande

Flygförvaltningen har ej gått in i detalj på styrelsens förslag beträffande omkostnadsanslaget men har intet att erinra mot medelsberäkningen.

Departementschefen

Inkomsterna av försöksanstaltens uppdragsverksamhet beräknas nästa budgetår öka med 350 000 kronor. Under föregående punkt har jag tillstyrkt, att den s. k. nettoutgiften för försöksanstaltens egen forskning höjes med 100 000 kronor. I det sammanhanget framhöll jag vidare, att i anslutning därtill en viss ökning av anstaltens utgiftsram borde medges.

Vad beträffar förevarande anslag föreslår jag höjning av posterna till bränsle, elektrisk energi och vatten med 20 000 kronor, övriga expenser med 6 500 kronor, publikationstryck med 3 100 kronor, försöksutrustning med 72 600 kronor, underhåll av maskiner och apparater med 5 500 kronor samt bibliotek med 1 500 kronor. Jag är icke beredd tillstyrka, att posten till reseersättningar tages i anspråk för utländska resor; höjningen av denna post bör begränsas till 6 500 kronor. I övrigt kan jag icke biträda styrelsens yrkanden om ytterligare medelsanvisning för omkostnader.

De av mig tillstyrkta höjningarna uppgår till sammanlagt (20 000 + 6 500 + 3 100 + 72 600 + 5 500 + 1 500 + 6 500 =) 115 700 kronor. Anslaget bör alltså för nästa budgetår uppföras med (944 300 + 115 700 =) 1 060 000 kronor.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Flygtekniska försöksanstalten: Omkostnader* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 1 060 000 kronor.

[33] 15. Flygtekniska försöksanstalten: Utrustning

Under innevarande budgetår har för utrustning m. m. vid flygtekniska försöksanstalten anvisats två reservationsanslag, nämligen dels till komplettering av maskiner och utrustning 80 000 kronor, dels ock till utrustning för vindtunnelanläggning m. m. 75 000 kronor (statsliggaren s. 916 o. 917).

Y r k a n d e n

Styrelsen för flygtekniska försöksanstalten (skr. 1/9 1954) hemställer, att för här angivna ändamål anvisas sammanlagt 945 000 kronor.

1. Uppvärmningsaggregat	70 000
2. Kopierfräsmaskin	190 000
3. Komplettering av den supersoniska vindtunnelanläggningen	435 000
4. Mätutrustning	250 000
	945 000

M o t i v

1. Det är nödvändigt att forskningen i fråga om värmetekniska hållfasthetsproblem i hög grad ökas. Erforderliga uppvärmningsaggregat måste konstrueras och delvis tillverkas vid försöksanstalten. I första hand behövs två aggregat, det ena avsett för temperaturer upp till 150 grader och det andra för högre temperaturer.

2. Vindtunnelmodeller har hittills huvudsakligen tillverkats för hand. Tillverkningen av en flygplansmodell tar så lång tid, att det är till avsevärt hinder för flygindustrien. Maskinell tillverkning bör därför äga rum, särskilt som i regel erfordras minst två modeller med samma yttre former men för olika ändamål. Om en kopierfräsmaskin med särskilt tillsatsaggregat an-

skaffas, skulle tillverkningstiden för en ny modell kunna förkortas till ungefär hälften. Detta skulle även medföra en avsevärd minskning av kostnaden för modelltillverkningen.

3. I petita för innevarande budgetår framhöll styrelsen, att tunnarna i den supersoniska vindtunnelanläggningen borde kompletteras så att de även kunde utnyttjas för forskning inom det transsoniska hastighetsområdet. Kostnaden härför beräknades till 510 000 kronor. Styrelsens förslag godkändes i princip. Kostnaden ansågs bära fördelas på två år; för budgetåret 1954/55 anvisades 75 000 kronor (X ht s. 51). För 1955/56 bör anvisas resterande (510 000 — 75 000 =) 435 000 kronor.

4. Den supersoniska vindtunnelanläggningen är intermittent. Driftkostnaderna för intermittenta vindtunnlar med de förekommande mycket korta blåstiderna är i högsta grad beroende av den mättekniska utrustningens kvalitet. Det är därför fördelaktigt ur rent ekonomisk synpunkt, att de senaste framstegen inom mättekniken utnyttjas. Kostnaden för de mest angelägna anskaffningarna av mätutrustning uppgår till 250 000 kronor.

Y t t r a n d e

Flygförvaltningen tillstyrker styrelsens förslag och understryker särskilt betydelsen av att de intermittenta tunnarna få en sådan mätteknisk utrustning, att de korta blåstiderna blir effektivt utnyttjade.

Departementschefen

Vid anmälan i föregående års statsverksproposition av anslaget till utrustning för vindtunnelanläggning m. m. framhöll jag önskvärdheten av att den nya vindtunnelanläggningen kompletterades för att i möjligaste mån kunna utnyttjas för forskning även inom det transsoniska hastighetsområdet. Ett av styrelsen för försöksanstalten framlagt förslag om sådan komplettering godtogs i princip. Kostnaden borde fördelas på två budgetår; för innevarande budgetår har för vissa utrednings- och konstruktionsarbeten anvisats ett belopp av 75 000 kronor. I enlighet med styrelsens förslag bör för nästa budgetår anvisas resterande 435 000 kronor.

Vad angår styrelsens övriga förslag under här ifrågavarande anslag är det givetvis önskvärt, att en sådan utrustning anskaffas, att de olika anläggningarna kan utnyttjas på mest effektiva sätt. Den snabbt fortgående tekniska utvecklingen på detta område ställer också skärpta krav på anstaltens utrustning. Jag anser mig dock icke kunna tillstyrka, att för dessa ändamål uppföres hela det av styrelsen begärda beloppet, utan förordar att ett belopp av 175 000 kronor anvisas för nästa budgetår.

Det synes lämpligt, att medel för samtliga här angivna ändamål anvisas under ett gemensamt anslag till utrustning. Detta bör således för nästa budgetår uppföras med (435 000 + 175 000 =) 610 000 kronor. Till ifrågavarande anslag torde få överföras eventuell reservation å de tidigare nämnda, för innevarande budgetår anvisade reservationsanslagen.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Flygtekniska försöksanstalten: Utrustning* för budgetåret 1955/56 anvisa ett reservationsanslag av 610 000 kronor.

[34] 16. Statens hantverksinstitut: Avlöningar till viss personal

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	411 000	399 802
1954/55 (statsliggaren s. 917)	417 400	
1955/56 (förslag)	427 200	

Y r k a n d e n

Styrelsen för statens hantverksinstitut (skr. 30/8 1954) hemställer, att anslaget höjes med 97 100 kronor.

	Ökning
1. Nya tjänster:	
a) 1 laboratorieföreståndare Ce 31	21 984
b) 1 bokföringskonsulent Ce 25	16 464
c) 1 förlagsredaktör i regl. befordringsgång	16 464
d) 2 laboratoriebiträden Ce 13	18 696
e) 1 expeditivsvakt Ce 10.....	8 280
f) 1 kontorsbiträde Ce 8.....	7 548
2. Uppflyttning i lönegrad m. m.:	
a) 1 kamrerare Ca 27 — förste byråsekreterare Ca 29	900
b) 1 expeditivsvakt Ce 11 — förste expeditivsvakt Ca 12.....	336
c) 1 eldare Ce 10 — reparatör Ca 12	348
3. Vikariats- och övertidsersättningar	1 200
4. Löneklassändringar	4 880
	97 100

M o t i v

1 a—e) Samma förslag har framförts av styrelsen i föregående års petita (X ht 1954 s. 52).

1 f) Viss personal för skriv- och kontorsgöromål avlönas f. n. från anslaget för kursverksamheten. Styrelsen finner det mindre lämpligt, att medel som bör användas mera direkt för kursverksamhet inom de olika yrkesområdena, icke kan disponeras för aktuella uppgifter inom yrkesverksamheten.

2 a) På befattningen ankommer numera allt flera göromål av kansli-mässig och utredande art. Den stegrade ekonomiska omslutningen har även medfört ökade administrativa uppgifter och större ekonomiskt ansvar för kamreraren.

2 b) Vid institutet är anställda sex befattningshavare med vaktmästar-göromål, varav en inplacerats i Ce 11 och fem är arvodesavlönade ur anslaget

till kursverksamheten. Den som är förman för flera expeditionsvakter bör placeras i 12 lönegraden.

2 c) Innehavaren av eldarebefattningen svarar bl. a. för institutets film-anläggning samt utför vissa underhålls- och reparationsarbeten inom institutet. För de egentliga eldaregöromålen har anställts en särskild befattningshavare mot arvode.

3. Kvällskurser och olika specialarrangemang medför ökade kostnader för övertid ersättningar till verkmästare och expeditionspersonal.

Yttrande

Statens lönenämnd — vars yttrande endast avser föreslagna lönegradsuppflyttningar — kan icke tillstyrka uppflyttning av tjänsten som kamrerare. Däremot tillstyrker nämnden, att tjänsten som expeditionsvakt i Ce 11 uppflyttas till Ca 12; den bör med hänsyn till göromålen art benämnas institutionsvaktmästare. Vidare tillstyrker nämnden, att tjänsten som eldare i Ce 10 omvandlas till en reparatörstjänst i Ca 12.

Departementschefen

Jag anser mig icke kunna förorda, att detta anslag uppräknas för avlöning till ytterligare tjänster vid institutet.

Med hänvisning till vad chefen för civildepartementet anfört i bil. 2 till statsverkspropositionen föreslår jag, att befattningen som expeditionsvakt i Ce 11 uppflyttas till Ce 12 och benämnas förste expeditionsvakt samt att eldaretjänsten i Ce 10 ombildas till en befattning som reparatör i Ce 12. Härigenom ökar medelsbehovet med 700 kronor. Däremot kan jag icke tillstyrka förslaget om uppflyttning av kamreraretjänsten.

Med hänsyn till vad chefen för civildepartementet anfört i proposition den 17 december 1954 angående lönegradsplaceringen för vissa tjänster m. m. bör tre verkmästartjänster i Ca 20 och två verkmästartjänster i Ce 20 uppflyttas till Ca 21 resp. Ce 21.

Med hänsyn till löneklassändringar bör anslaget uppräknas med 4 900 kronor. Ytterligare medelsanvisning för vikariats- och övertid ersättningar kan jag icke tillstyrka. I anledning av de beslutade ändringarna av grundlönebeloppen bör vissa anslagsposter omräknas.

Anslaget beräknas sålunda:

avlöningar till ordinarie tjänstemän 173 800 (+ 44 300) kronor;
arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 6 100 (oförändrat) kronor;

avlöningar till övrig icke-ordinarie personal 199 900 (+ 55 200) kronor;
rörligt tillägg 47 400 (— 89 700) kronor.

Anslaget uppföres alltså med $(173\,800 + 6\,100 + 199\,900 + 47\,400 =) 427\,200 (+ 9\,800)$ kronor.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för statens hantverksinstitut, som angivits i det föregående;

b) godkänna följande avlöningsstat för statens hantverksinstitut, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1955/56:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> ..	173 800
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	6 100
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	199 900
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	47 400
Summa kronor	427 200

c) till *Statens hantverksinstitut: Avlöningar till viss personal* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 427 200 kronor.

[35] 17. Statens hantverksinstitut: Vissa omkostnader

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	50 000	58 833
1954/55 (statsliggaren s. 918)	53 000	
1955/56 (förslag)	56 000	

Styrelsen för statens hantverksinstitut (skr. 30/8 1954) hemställer, att anslaget för nästa budgetår höjes med 3 000 kronor i anledning av ökad elektrisk energiförbrukning. Kostnaderna för bränsle, elektrisk ström och vatten uppgick sålunda under 1953/54 till 54 031 kronor; innevarande budgetår har denna post anvisats med 50 000 kronor.

Departementschefen

Styrelsens beräkning av medelsbehovet föranleder ej erinran från min sida. Anslaget bör alltså höjas med 3 000 kronor till 56 000 kronor.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens hantverksinstitut: Vissa omkostnader* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 56 000 kronor.

[36] 18. Statens hantverksinstitut: Bidrag till kursverksamheten m. m.

Under denna rubrik har för budgetåret 1954/55 anvisats ett reservationsanslag av 245 000 kronor. Härjämte har för samma budgetår till Statens hantverksinstitut; Särskilda rationaliseringsundersökningar anvisats ett obetecknat anslag av 25 000 kronor (statsliggaren s. 918).

Y r k a n d e n

Styrelsen för statens hantverksinstitut (skr. 30/8 1954) hemställer, att för följande ändamål måtte anvisas sammanlagt 305 000 kronor.

1. Bidrag till kursverksamheten m. m.	245 000
2. Särskilda rationaliseringsundersökningar	25 000
3. Vissa fortbildningskurser	35 000
	305 000

Motiv

1. Anslaget, som under budgetåret 1953/54 belastades med 212 593 kronor, bör uppföras med oförändrat belopp. Pensionsregleringen för konsulentpersonalen har nu genomförts. Under föregående budgetår hade inkomsterna av kursverksamheten beräknats till 270 000 kronor men uppgick i själva verket till 338 000 kronor; inkomsterna av informationsverksamheten, som beräknats till 245 000 kronor, utgjorde 231 000 kronor. Vid utgången av budgetåret 1953/54 var reservationen på anslaget ca 58 000 kronor, vilket belopp är önskvärt som förlagskapital för den verksamhet, anslaget avser.

2. Även detta anslag bör uppföras med oförändrat belopp. Målet för verksamheten är att skapa de organisatoriska och ekonomiska förutsättningar, som erfordras för att driva en planmässig branschrationalisering. Staten bör lämna stöd till grunduppgifter såsom kartläggning av de olika yrkenas rationaliseringsproblem, vissa försök och experiment, forskning beträffande apparatur och redskap, m. m. Yrkesorganisationernas ekonomiska resurser för rationaliseringsundersökningar har varit knappa. Bl. a. med hänsyn till den mångfald yrken, som har behov av dylika undersökningar, är fortsatt verksamhet på detta område erforderlig.

3. I likhet med föregående år hemställer styrelsen vidare om ett anslag av 35 000 kronor till vissa längre fortbildningskurser (se X ht 1953 s. 45 och 1954 s. 56).

Yttrande

Överstyrelsen för yrkesutbildning understryker värdet av att de föreslagna längre fortbildningskurserna kommer till stånd. I princip kan visserligen sådana kurser anordnas inom ramen för kommunala skolors för yrkesundervisning verksamhet, men dessa skolor har ofta ej resurser härför. Då deltagandet i dylika kurser icke kommer att begränsas till en kommunal yrkesskolas normala upptagningsområde utan står öppet för personer från hela landet, bör verksamheten helst handhas av en utbildningsanstalt av riksskolekaraktär. Överstyrelsen finner det därför lämpligt att hantverksinstitutet beredes möjlighet att förverkliga det nu framlagda förslaget angående denna kursverksamhet.

Överstyrelsen har vidare anfört, att det — med hänsyn till de viktiga uppgifter, som åvilar hantverksinstitutet i yrkesutbildningens tjänst — är ytterst betydelsefullt, att institutet har nödiga resurser till förfogande. Överstyrelsen tillstyrker därför institutets anslagsäskanden.

I detta sammanhang bör vidare nämnas att *Sveriges hantverks- och småindustriorganisation* (skr. 19/7 1954) hemställt om ett årligt bidrag på

35 000 kronor till hantverksinstitutets kontor i Malmö för att tillgodose behovet av upplysningsverksamhet i form av dels råd och information, speciellt i rationaliseringsfrågor, dels fortbildningskurser. Organisationen anser det lämpligare att knyta an denna verksamhet till hantverksinstitutets Skånekontor än att bilda en företagareförening. F. n. bestrids kostnaderna för kontorets verksamhet bl. a. genom bidrag från landstingen i Skåne samt städerna Malmö och Hälsingborg.

Framställningen tillstyrkes av *styrelsen för hantverksinstitutet, förvaltningsutskotten i Kristianstads och Malmöhus läns landsting* samt *drätselkamrarna i Malmö och Hälsingborg. Förvaltningsutskottet i Kristianstads läns landsting* anser dock, att en särskild företagareförening bör bildas för Kristianstads län. *Drätselkammaren i Malmö* hemställer, att staten måtte påtaga sig hela kostnaden för hantverksinstitutets Skånekontor. *Kommerskollegium* finner det önskvärt, att Skånekontoret beredes möjlighet att utöva konsultations- och serviceverksamhet i ökad utsträckning. Hänsyn härtill bör tagas i samband med medelsanvisningen till hantverksinstitutet.

Departementschefen

Jag vill erinra om att den totala omslutningen av den verksamhet, som avses med anslaget till bidrag till kursverksamheten m. m., enligt den för innevarande budgetår fastställda staten för anslaget uppgår till 835 000 kronor. Av inkomstposterna belöper bl. a. — frånsett statsanslaget å 245 000 kronor — 305 000 kronor på kursavgifter och 220 000 kronor på informationsverksamheten.

För nästa budgetår bör — i enlighet med styrelsens förslag — till bidrag till kursverksamheten m. m. samt till särskilda rationaliseringsundersökningar anvisas oförändrade belopp, 245 000 resp. 25 000 kronor. Det synes lämpligt, att medel för dessa ändamål anvisas under ett gemensamt anslag till bidrag till kursverksamheten m. m., vilket således bör uppföras med $(245\,000 + 25\,000 =) 270\,000$ kronor.

Jag anser mig icke kunna förorda, att särskilda medel anvisas till längre fortbildningskurser eller till bidrag till upplysningsverksamhet vid hantverksinstitutets Skånekontor. Dessa ändamål torde få beaktas vid dispositionen av anslaget till bidrag till kursverksamheten m. m.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens hantverksinstitut: Bidrag till kursverksamheten m. m.* för budgetåret 1955/56 anvisa ett reservationsanslag av 270 000 kronor.

[37] 19. Statens hantverksinstitut: Utrustning och inredning

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	35 000	35 823
1954/55 (statsliggaren s. 918)	35 000	
1955/56 (förslag)	70 000	

Y r k a n d e

Styrelsen för statens hantverksinstitut (skr. 30/8 1954) hemställer, att anslaget anvisas med 150 000 kronor.

M o t i v

År 1953 gjordes en ingående översyn av utrustningsläget vid institutet. Det konstaterades härvid, att behov förelåg att dels ersätta försliten och föråldrad materiel, dels nyanskaffa materiel; de sammanlagda kostnaderna härför beräknades till 200 000 kronor. Det för budgetåret 1953/54 anvisade anslaget har i huvudsak måst tagas i anspråk för att anskaffa nödvändiga mindre utrustningsdetaljer för aktuella uppgifter. Det har inom hantverks- och småindustriretsar blivit alltmera känt, att institutets utrustningsstandard i många avseenden icke är i paritet med dess uppgifter och ställning. Vissa av institutets verkstäder har t. ex. icke en utrustningsstandard jämför- lig med vad som finns i ett normalt utrustat företag i branschen. Då insti- tutets verksamhet är inriktad på högre fortbildning av yrkesmännen samt specialuppdrag, föranledda av näringsgrenarnas alltmera tekniska och spe- cialbetonade prägel, skulle det vara synnerligen menligt för verksamheten att vidmakthålla nuvarande improvisationer i stället för att söka genom- föra en mera allmän förbättring av utrustningsläget.

Departementschefen

Jag delar styrelsens uppfattning att en ökad medelsanvisning för kom- plettering och förnyelse av institutets utrustning är synnerligen önskvärd. Hela den anslagsökning som styrelsen begärt anser jag mig dock icke kunna förorda. Jag föreslår emellertid, att det för innevarande budgetår anvisade beloppet av 35 000 kronor fördubblas och att anslaget för nästa budgetår sålunda uppföres med 70 000 kronor.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens hantverksinstitut: Utrustning och inredning* för budgetåret 1955/56 anvisa ett reservationsanslag av 70 000 kronor.

[38] 20. Bidrag till Ingenjörsvetenskapsakademien: Akademien

	Anslag
1954/55 (statsliggaren s. 918)	170 000
1955/56 (förslag)	200 000

Y r k a n d e

Ingenjörsvetenskapsakademien (skr. 31/8 1954) hemställer, att anslaget för nästa budgetår höjes med 85 000 kronor.

M o t i v

Enär tillgängliga reserver av privata donationsmedel förbrukats har akademien nödgats vidtaga vissa inskränkningar. Sålunda har det arbete, som går ut på att tillvarata uppslag till nya forskningsuppgifter och till koordination av förekommande utvecklingsarbete genom föredrag, möten och konferenser m. m. måst begränsas. Akademien saknar numera möjlighet att bekosta tryckning av ingenjörsvetenskapliga avhandlingar; akademiens serie Handlingar har därför praktiskt taget upphört att utkomma. Akademien har vidare måst upphöra att lämna tillskott för täckande av kostnaderna för den tekniske kontaktmannen i Amerika, som därför numera blott kan tjänstgöra där en del av året. Slutligen har akademien måst inskränka sitt deltagande i det internationella samarbete, som sker genom FN och OEEC.

I följande sammanställning har akademien redovisat de beräknade kostnaderna för verksamheten under nästa budgetår samt hur dessa kostnader principiellt bör fördelas på staten, avkastningen av akademiens stiftelse samt industrien.

	Statsbidrag	Fondavkastning	Industri-företag	Totalt
Akademien som lärt samfund..	50 000	75 000	—	125 000
Internationella ärenden				
akademiens initiativ	25 000	—	50 000	75 000
departementsuppdrag	75 000	—	—	75 000
Centralställe för forskning	37 500	—	37 500	75 000
Forskartjänst	50 000	—	75 000	125 000
Diverse uppdrag	12 500	—	12 500	25 000
	250 000	75 000	175 000	500 000

Av sammanställningen framgår, att hälften av de totala kostnaderna, d. v. s. 250 000 kronor, bör belöpa å staten. Om konjunkturerna icke försämrats väsentligt, räknar akademien med att under nästa budgetår få ett bidrag på 235 000 kronor från industrien i stället för i sammanställningen angivna 175 000 kronor. Härigenom kan det erforderliga statsbidraget minskas till $(250\,000 - 60\,000 =) 190\,000$ kronor.

För *akademiens försöksstation* räknas med oförändrat statsbidrag av 65 000 kronor.

Statsbidraget föreslås sålunda för budgetåret 1955/56 skola utgå med sammanlagt $(190\,000 + 65\,000 =) 255\,000 (+ 85\,000)$ kronor.

Departementschefen

Med hänsyn till att ingenjörsvetenskapsakademien tas i anspråk av staten för bl. a. FN- och OEEC-arbete och även i allt större omfattning utnyttjas såsom remissinstans i ärenden, där kombinerat industriellt och teknisktvetenskapligt bedömande erfordras, till följd varav arbetsbelastningen starkt

ökat, anser jag en höjning av anslaget motiverad. Hela den av akademien föreslagna anslagshöjningen kan jag emellertid icke biträda; jag förordar, att anslaget uppräknas med 30 000 kronor till 200 000 kronor.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till Ingenjörsvetenskapsakademien: Akademien* för budgetåret 1955/56 anvisa ett anslag av 200 000 kronor.

[39] **21. Bidrag till Ingenjörsvetenskapsakademien: Tekniskt-vetenskaplig och industriell representation i utlandet**

	Anslag
1954/55 (statsliggaren s. 918)	57 600
1955/56 (förslag)	57 600

Från anslaget bestrids en del av kostnaderna för en teknisk kontaktman i Amerikas förenta stater. — Frågan om Sveriges tekniskt-vetenskapliga och industriella representation i utlandet är föremål för prövning av en särskild utredningsman. Förslag i ärendet har ännu icke framlagts.

Ingenjörsvetenskapsakademien (skr. 31/8 1954) anser sig under rådande förhållanden icke böra vidhålla sin tidigare hemställan om höjning av anslaget utan föreslår att detta för nästa budgetår anvisas med oförändrat belopp, 57 600 kronor.

Departementschefen

Jag förordar att anslaget — såsom akademien förutsatt — uppföres med oförändrat 57 600 kronor.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till Ingenjörsvetenskapsakademien: Tekniskt-vetenskaplig och industriell representation i utlandet* för budgetåret 1955/56 anvisa ett reservationsanslag av 57 600 kronor.

[40] **22. Statens tekniska forskningsråd**

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	72 800	63 897
1954/55 (statsliggaren s. 919)	72 800	
1955/56 (förslag)	77 000	

Y r k a n d e

Statens tekniska forskningsråd (skr. 2/9 1954) hemställer, att anslaget höjes med 7 600 kronor.

	Ökning	Minskning
1. Höjda arvoden:		
ordföranden	2 000	
envar av 7 ledamöter 800 kronor	5 600	
2. Sekreteraren Cg 29—Ce 29	—	
3. Registratorn Cg 14—Ce 15	420	
4. Minskning av övriga expenser		420
	8 020	420
	+ 7 600	

Motiv

1. Arvodet fastställdes för ordföranden år 1947 till 5 000 kronor samt för ledamöterna redan år 1942 till 2 000 kronor för envar av dem. Sedan dessa tidpunkter har en betydande penningvärdesförändring ägt rum. Genom tillkomsten av 1953 års fond för teknisk forskning har arbetsuppgifterna icke oväsentligt ökat.

2. Rådet anser det angeläget, att innehavaren av sekreterartjänsten beredes det skydd, som extra ordinarie statsanställning ger.

3. Yrkandet har tidigare framställts (jfr X ht 1954 s. 60).

Yttrande

Statens lönenämnd har intet att erinra mot att tjänsten som registrator placeras i Ce 15.

Departementschefen

Jag är icke beredd föreslå någon höjning av arvoden till ordföranden och ledamöterna i forskningsrådet. Ej heller kan jag tillstyrka en uppflyttning av registratorstjänsten.

I syfte att bereda sekreteraren en tryggare anställningsform har rådet föreslagit, att han skall erhålla extra ordinarie anställning. Detta syfte bör enligt min mening lämpligen tillgodoses så, att pensioneringen ordnas försäkringsvägen i huvudsaklig överensstämmelse med vad som nu gäller inom näringslivet. Sekreteraren bör i samband härmed erhålla arvodesanställning. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att besluta om pensionsförsäkringens omfattning. Kostnaderna för en dylik försäkring kan beräknas till 4 600 kronor, med vilket belopp anslaget bör uppräknas.

Å andra sidan bör anslaget — såsom rådet föreslagit — nedräknas med i runt tal 400 kronor i anledning av minskade expenskostnader.

Anslaget bör alltså för nästa budgetår uppföras med (72 800 + 4 600 — 400 =) 77 000 kronor.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens tekniska forskningsråd* för budgetåret 1955/
56 anvisa ett förslagsanslag av 77 000 kronor.

[41] 23. Tekniskt-vetenskaplig forskning m. m.

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	1 395 000	1 186 215
1954/55 (statsliggaren s. 919)	1 395 000	
1955/56 (förslag)	1 395 000	

Y r k a n d e

Statens tekniska forskningsråd (skr. 2/9 1954) hemställer, att anslaget höjes med 405 000 kronor till 1 800 000 kronor.

M o t i v

En stor del av anslaget är bunden vid årligen återkommande krav på fortsatt medelsanvisning inom vissa områden. Rådet kan icke rimligtvis lämna ansökningar om fortsättningsbidrag för uppgifter, som börjat visa lovande resultat, obeaktade så länge icke tillgång på medel i annan ordning är säkrad. De nya forskningsinitiativen blir emellertid lidande av dessa förhållanden.

För utbildning av forskare har rådet under senare år disponerat ca 10 procent av anslaget. Detta har skett i form av forskningsassistentbefattningar till särskilt lovande yngre civilingenjörer. En avsevärd utökning av dessa assistentbefattningar skulle vara synnerligen önskvärd.

Frågan om rekrytering och utbildning av forskare sammanhänger bl. a. med möjligheterna att ordna trygga anställningsförhållanden. Härvid är särskilt att märka att pensioneringsproblemet är olöst för denna personalkategori.

Under nu löpande budgetår räknar rådet med inkommande ansökningar på ett sammanlagt belopp av 2,5—3 miljoner kronor. För att tillgodose de angelägnaste av dessa bidragskrav kvarstår ca 585 000 kronor, sedan rådet före den 1 juli 1954 preliminärt beviljat bidrag om sammanlagt 811 213 kronor. För nästa budgetår erfordras anslag med minst 2 000 000 kronor; under förutsättning att särskilda anslag å riksstaten anvisas till Svenska forskningsinstitutet för cement och betong samt till optisk forskning kan dock sistnämnda belopp begränsas till 1 800 000 kronor.

Beträffande 1953 års fond för teknisk forskning å ursprungligen 1 200 000 kronor (se X ht 1954 s. 61), vilken disponeras av Kungl. Maj:t efter förslag från tekniska forskningsrådet, anför rådet bl. a. följande. Rådet har gjort en inventering av aktuella tekniskt-vetenskapliga forskningsuppgifter, närmast på områden som av landets forskare anses eftersatta. Vissa förslag har ingivits till Kungl. Maj:t. Omfattande forskningsprogram är f. n. föremål för rådets prövning. Ehuru endast en mindre del av fondmedlen anvisats, är pressen på dessa medel mycket markerad.

Särskild framställning om anslag har vidare ingivits av *styrelsen för cement- och betonginstitutet* (skr. 30/8 1954).

Departementschefen

Jag kommer inom kort att anmäla frågan om att disponera viss del av den s. k. kolclearingkassans överskottsmedel för bland annat teknisk forskning och ämnar därvid föreslå att proposition härom föreläggs årets riksdag. Med hänsyn härtill är jag icke nu beredd förordna någon höjning av förevarande anslag. Ej heller kan jag tillstyrka att särskilda medel anvisas för cement- och betonginstitutet. Däremot kommer jag i det följande att föreslå, att ett särskilt anslag uppföres till ett institut för optisk forskning.

Med hänsyn till den stora betydelsen av att öka möjligheterna att behålla och rekrytera högt kvalificerade forskare vill jag icke motsätta mig att i ett begränsat antal fall ordna viss pensionering för sådan personal. Med hänsyn till bl. a. rekryterings- och avancemangsförhållandena för ifrågavarande personer vill jag förordna, att pensioneringen ordnas försäkringsvägen enligt i huvudsak sådana grunder, som tillämpas inom näringslivet. Det torde härvid böra ankomma på Kungl. Maj:t att bestämma i vilka fall en dylik pensionering må ifrågakomma och även att pröva utformningen av densamma. Fråga om jämkning av reguljära statliga pensionsförmåner, som sammanträffar med förmåner på grund av nu ifrågavarande pensionering, kommer efter vad jag under hand inhämtat att senare underställas riksdagen på föredragning av chefen för civildepartementet. Kostnaderna för här avsedd pensionsförsäkring torde få bestridas från förevarande anslag.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Tekniskt-vetenskaplig forskning m. m.* för budgetåret 1955/56 anvisa ett reservationsanslag av 1 395 000 kronor.

[42] 24. Bidrag till Svenska träforskningsinstitutet

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	750 400	758 671
1954/55 (statsliggaren s. 919)	852 600	
1955/56 (förslag)	858 200	

Enligt ett mellan Kungl. Maj:t och Stiftelsen Svensk träforskning den 21 januari 1954 ingånget avtal angående fortsatt drift av Svenska träforskningsinstitutet (se prop. 95/1954) skall av statsmedel bl. a. utgå lön eller arvode — i det följande anges grundlönebeloppen — till envar av tre avdelningschefer med högst 17 544 kronor, dock att till avdelningschef, som tillika är professor vid statlig högskola eller institution, skall utgå arvode med 6 000 kronor, samt till envar av fem laboratorer med högst 14 436 kronor. Den nuvarande chefen för trätekniska avdelningen äger under viss förutsättning uppbära lön av statsmedel med högst 20 700 kronor. Till övriga befattningshavare skall utgå lön eller arvode med sammanlagt högst 265 000 kronor. Utan Kungl. Maj:ts medgivande må lön icke bestämmas till högre belopp för år räknat än, vad angår en chefsanalytiker och fem förste forsk-

ningsassistenter (-ingenjörer) 13 224 kronor samt vad angår övriga anställda 10 800 kronor. Jämte lönen skall vidare av statsmedel utgå särskilda lönetillägg enligt de grunder, som gäller för närmast jämförlig statlig befattningshavare med lön enligt statens allmänna avlöningsreglemente.

Vissa befattningshavare vid institutet är enligt avtalet berättigade till pension i Svenska personal-pensionskassan. Pensionsavgifterna för dessa bekostas helt av statsmedel och beräknas å de av statsmedel utgående lönebeloppen, tillägg oräknade.

Härutöver bidrager staten bl. a. till täckande av vissa omkostnader vid institutet.

Y r k a n d e

Styrelsen för Svenska träforskningsinstitutet (skr. 4/6 1954) hemställer, att anslaget för nästa budgetår upptages med 869 688 kronor, innebärande en höjning av ca 17 000 kronor.

M o t i v

Det för innevarande budgetår anvisade anslaget har beräknats med utgångspunkt från att två avdelningschefer endast skall uppbära arvoden med vardera 6 000 kronor. En ny avdelningschef torde komma att utses senast den 1 juli 1955; om denne icke samtidigt kommer att vara professor vid statlig högskola eller institution måste lön för honom finnas disponibel.

Departementschefen

Den av styrelsen föreslagna anslagshöjningen, som sammanhänger med frågan om utseende av en ny avdelningschef, torde tills vidare anstå. Vid behov bör motsvarande överskridande av anslaget få medgivas.

Enligt beslut av föregående års riksdag vid höstsessionen har nya grundlönebelopp för statens tjänstemän fastställts. Med anledning härav bör motsvarande ändringar beträffande vissa i avtalet mellan Kungl. Maj:t och Stiftelsen Svensk träforskning upptagna lönebelopp komma till stånd. Då regleringen av grundlönerna tills vidare icke medfört någon ändring i de pensionsunderlag, som föreskrivits för statens tjänstemän, är jag icke nu beredd förorda att pensionsavgifterna för träforskningsinstitutets anställda i fortsättningen beräknas på de nya grundlönerna. Jag vill emellertid erinra om att Kungl. Maj:t enligt beslut vid 1953 års riksdag erhållit bemyndigande att vid uppkommande pensionsfall besluta om visst tillägg till pensionen som kompensation för levnadskostnadernas stegring.

Av det för innevarande budgetår anvisade anslaget har ett belopp av 1 200 kronor avsetts för olycksfallsförsäkringsavgifter för den av statsmedel avlönade personalen. Efter sjukförsäkringsreformens ikraftträdande bör, vad avser nämnda personal, från anslaget bestridas kostnaderna för arbetsgivarbidraget till allmänna sjukförsäkringen och avgiften för yrkesskadeförsäkringen; i samband härmed bortfaller avgifterna för olycksfallsförsäkringen. Härigenom kan medelsbehovet under anslaget beräknas öka med ca 5 600

kronor. Även på denna punkt bör en ändring i avtalet mellan Kungl. Maj:t och stiftelsen göras.

Anslaget bör således för nästa budgetår uppföras med (852 600 + 5 600 =) 858 200 kronor.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till Svenska träforskningsinstitutet* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 858 200 kronor.

[43] 25. **Bidrag till Svenska textilforskningsinstitutet**

Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 122 000 kronor.

Med utgången av juni 1955 utlöper det mellan staten och Stiftelsen Svenska textilforskning träffade avtalet angående ordnande av central forskningsverksamhet rörande textila produkter och deras framställning och användning. Forskningsinstitutkommittén, som erhållit Kungl. Maj:ts uppdrag att verkställa utredning rörande nytt avtal med stiftelsen, torde inom kort avlämna förslag i ärendet. Då beredningen av frågan om medelsbehovet för nästa budgetår ännu icke avslutats, bör anslaget upptagas med beräknat belopp. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till *Bidrag till Svenska textilforskningsinstitutet* för budgetåret 1955/56 beräkna ett förslagsanslag av 130 000 kronor.

[44] 26. **Bidrag till Metallografiska institutet**

Enligt ett mellan Kungl. Maj:t och Stiftelsen Svensk järn- och metallforskning år 1943 ingånget avtal har Kungl. Maj:t upplåtit tomt och uppfört byggnader i Stockholm för Metallografiska institutet, medan stiftelsen anskaffat erforderlig utrustning för institutet. Kungl. Maj:t bestrider kostnaderna för uppvärmning och yttre underhåll av byggnaderna samt för skötsel av vägar, gräsmattor, planteringar o. d. Vidare har Kungl. Maj:t förbundit sig att utbetala arvoden till statens representanter i institutets styrelse. Övriga årliga utgifter för institutet bekostas av stiftelsen.

Med anledning av att nämnda avtal utlöper med utgången av juni 1955, om det av endera parten uppsagts senast ett år dessförinnan, uppdrog Kungl. Maj:t den 23 april 1954 åt *forskningsinstitutkommittén* att verkställa utredning om nytt avtal med stiftelsen.

Kommittén har den 29 juni 1954 avgivit en redogörelse för utredningen av i huvudsak följande innehåll. Vid institutet är anställda en föreståndare samt 32 andra heltidsanställda befattningshavare. Under budgetåret 1952/53 balanserade institutets inkomster och utgifter på ett belopp av 744 586 kronor. Från stiftelsens sida hade för kommittén framhållits, att industriens årliga bidrag stigit från ursprungligen angivna 150 000 kronor till ca

575 000 kronor; någon ändring av principerna för bestridandet av kostnaderna för institutet hade dock icke föreslagits. Då det emellertid borde ankomma på staten att främja den grundläggande forskningen hade stiftelsen hemställt om ett årligt statsbidrag — förslagsvis på 50 000 kronor — för anskaffning av ytterligare instrument för forskningen vid institutet. Från institutets föreståndare hade ingivits en förteckning över den utrustning, som det f. n. syntes mest angeläget att anskaffa; denna utrustning hade kostnadsberäknats till 202 500 kronor. Kommittén erinrar för sin del att stiftelsens bidrag till utrustning samt till de årliga driftkostnaderna vid institutet — även bortsett från penningvärdets förändringar — avsevärt överstigit de belopp, som ursprungligen avsetts eller angivits i gällande avtal. Visst bidrag av statsmedel till utrustning synes därför befogat. I nuvarande läge bör någon höjning av det över budgeten utgående anslaget till institutet icke ske; kommittén förordar i stället, att av sådana fondmedel, som disponeras för teknisk forskning eller eljest kan bli tillgängliga, anvisas ett engångsbelopp å 100 000 kronor för anskaffning av ytterligare utrustning. Kommittén föreslår vidare, att det nuvarande avtalet mellan Kungl. Maj:t och stiftelsen icke säges upp, varigenom det skulle förlängas fem år intill utgången av juni 1960.

Kungl. Maj:t har genom beslut den 30 juni 1954 funnit gott att för statens del icke uppsäga ifrågavarande avtal. Ej heller stiftelsen har uppsagt avtalet.

Anslaget till Bidrag till Metallografiska institutet är för innevarande budgetår uppfört med 23 700 kronor (statsliggaren s. 920). Belastningen på anslaget under föregående budgetår uppgick till 16 077 kronor.

Föreståndaren för Metallografiska institutet (skr. 4/8 1954) hemställer, att anslaget för nästa budgetår uppföres med oförändrat belopp, 23 700 kronor.

Departementschefen

I enlighet med förslag från forskningsinstitutkommittén har det nuvarande avtalet mellan Kungl. Maj:t och Stiftelsen Svensk järn- och metallforskning förlängts att gälla under tiden från och med den 1 juli 1955 till utgången av juni 1960. Jag delar kommitténs uppfattning, att medel icke bör anvisas å riksstaten för utrustning vid institutet; frågan om bidrag av fondmedel för detta ändamål torde få prövas i annat sammanhang.

För nästa budgetår bör anslaget uppföras med samma belopp som för innevarande budgetår, 23 700 kronor.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till Metallografiska institutet* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 23 700 kronor.

[45] 27. Bidrag till Institutet för konserveringsforskning

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	368 600	396 900
1954/55 (statsliggaren s. 921)	410 600	
1955/56 (förslag)	414 300	

I enlighet med avtal, som ingåtts mellan Kungl. Maj:t och Stiftelsen Svensk konserveringsforskning den 28 februari 1946 med däri sedermera gjorda ändringar, skall staten i viss utsträckning bidraga till kostnaderna för verksamheten vid Institutet för konserveringsforskning.

Sålunda skall av statsmedel årligen enligt styrelsens bestämmande utgå lön eller arvode dels till en föreståndare, envar av tre laboratoriechefer samt en dokumentationsingenjör med vissa angivna belopp, dels till övriga befattningshavare vid institutet med tillhopa högst 133 200 kronor. Är befattningshavares av statsmedel utgående avlöning bestämd att utgå som lön, skall jämte lönen av statsmedel utgå dyrtidskompensation enligt de grunder, som gäller för närmast jämförlig statlig befattningshavare med lön enligt statens allmänna avlöningsreglemente.

Vissa befattningshavare vid institutet är berättigade till pension i Svenska personal-pensionskassan. Pensionsavgifterna skall helt bekostas av statsmedel och beräknas å de av statsmedel utgående lönebeloppen, tillägg oräknade.

Härjämte bidrager staten bl. a. på visst sätt till institutets övriga kostnader.

Till utrustning för institutet beviljade riksdagen år 1947 ett anslag av 256 000 kronor varjämte å tilläggsstat II för budgetåret 1953/54 anvisades ett ytterligare anslag för samma ändamål av 50 000 kronor. Kungl. Maj:t har vidare den 12 mars 1954 anvisat ett belopp av 75 000 kronor från manufakturförlagslånefonden för anskaffande av utrustning vid institutet.

Avtalsperioden utlöper den 30 juni 1956.

Y r k a n d e

Styrelsen för Institutet för konserveringsforskning (skr. 31/8 och 1/9 1954) hemställer, att förevarande anslag för nästa budgetår anvisas med 511 800 kronor, vilket innebär en höjning av det för innevarande budgetår anvisade anslaget med 101 200 kronor. Styrelsens medelsberäkningar framgår i huvudsak av följande sammanställning.

	Ökning
1. 3 laboratoriechefer löneklass 31—34	7 300
2. 1 biblioteksassistent	10 000
3. 1 biblioteksbiträde	5 400
4. 1 skrivbiträde	6 600

	Ökning
5. 1 telefonist	7 800
6. 1 postbud	4 800
7. Ytterligare personalförstärkning	55 500
8. Pensionsavgifter	3 800
	101 200

Styrelsen hemställer vidare om ett särskilt anslag å 62 000 kronor för vissa kompletteringar av utrustningen.

Motiv

1. Nuvarande löneläge medför svårigheter att kvarhålla de till institutet knutna laboratoriecheferna.

2. Personaltillgången på biblioteket har blivit otillräcklig.

3—6. Denna personal har tidigare avlönats med anlitande av vissa över-skottsmedel, som icke längre står till buds.

I övrigt torde få hänvisas till handlingarna i ärendet.

Departementschefen

Enligt beslut av föregående års riksdag vid höstsessionen har nya grundlönebelopp för statens tjänstemän fastställts. Med anledning härav bör — i överensstämmelse med vad jag anförde vid anmälan av anslaget till bidrag till Svenska träforskningsinstitutet — motsvarande ändringar beträffande vissa i avtalet mellan Kungl. Maj:t och Stiftelsen Svensk konserveringsforskning upptagna lönebelopp komma till stånd. Då regleringen av grundlönerna tills vidare icke medfört någon ändring i de pensionsunderlag, som föreskrivits för statens tjänstemän, är jag icke nu beredd förorda att pensionsavgifterna för institutets anställda i fortsättningen beräknas på de nya grundlönerna. Såsom jag nyss anförde har pensioneringsfrågan för personal vid forskningsinstitut av denna art berörts i ett uttalande av 1953 års riksdag.

Gällande avtal mellan Kungl. Maj:t och stiftelsen utlöper med utgången av nästa budgetår. Under löpande avtalsperiod torde någon förändring i fråga om bidrag till institutets avlöningskostnader icke företagas. Frågan om anslag till utrustning vid institutet prövades av statsmakterna föregående år. Genom anslag å riksstaten och bidrag av fondmedel anvisades därvid för detta ändamål sammanlagt 125 000 kronor. Jag kan icke tillstyrka ytterligare medelsanvisning för komplettering av utrustningen.

Efter ikraftträdandet av sjukförsäkringsreformen bör i fråga om den med statsmedel avlönade personalen kostnaderna för arbetsgivarbidraget till allmänna sjukförsäkringen och avgifter för yrkesskadeförsäkringen bestriklas från förevarande anslag. Härigenom kan medelsbehovet beräknas öka med ca 3 700 kronor.

Anslaget till bidrag till institutet bör således för nästa budgetår uppföras med $(410\,600 + 3\,700 =) 414\,300$ kronor.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till Institutet för konserveringsforskning* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 414 300 kronor.

[46] 28. **Bidrag till Institutet för optisk forskning**

Forskningsinstitutkommittén avgav den 31 maj 1954 yttrande över en av statens tekniska forskningsråd gjord framställning angående statens stöd till optisk forskning. Kungl. Maj:t uppdrog därefter den 3 september 1954 åt kommittén att upptaga förhandlingar med enskilda intressenter om inrättande av ett institut för central optisk forskningsverksamhet.

Kommittén har den 27 december 1954 avgivit förslag i ämnet.

I avvaktan på slutlig beredning av frågan om statens stöd till optisk forskning bör i riksstatsförslaget upptagas ett anslag med beräknat belopp till bidrag till ett institut för optisk forskning.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till *Bidrag till Institutet för optisk forskning* för budgetåret 1955/56 beräkna ett förslagsanslag av 88 000 kronor.

[47] 29. **Bidrag till Hemmens forskningsinstitut**

	Anslag
1954/55 (statsliggaren s. 921)	330 000
1955/56 (förslag).....	380 000

Y r k a n d e

Hemmens forskningsinstitut (skr. 31/8 1954) hemställer, att statsbidraget till institutet för nästa budgetår höjes med 50 000 kronor.

M o t i v

Hemmens forskningsinstitut och byrån Aktiv hushållning sammanslogs den 1 juli 1954. Institutet erhöll därvid en textil avdelning, motsvarande huvuddelen av byrån Aktiv hushållning, en allmän avdelning, som motsvarade det förutvarande institutet utökat med personal från byråns hushållstekniska avdelning, samt en administrativ avdelning.

Institutets verksamhet kommer att under budgetåret 1955/56 i stor utsträckning inriktas på undersökningar beträffande mer kostnadskrävande hushållsutrustning samt bostadens planering och inredning med hänsyn till hemarbetet. Pågående arbeten på andra områden kommer att fortsättas och

marknadsutvecklingen skall kontinuerligt följas. Arbetet inom den textila avdelningen kommer att bedrivas enligt de riktlinjer efter vilka byrån Aktiv hushållning verkat. Upplysningsverksamheten kommer att fortgå efter samma principer som tidigare med utnyttjande av skrifter, presstjänst, radio, föredrag, rådgivning och utställningar m. m.

Institutets utgifter beräknas för innevarande budgetår komma att uppgå till 500 000 kronor. Härav utgöres i stort sett 382 000 kronor av arvoden och löner samt 118 000 kronor av omkostnader. För att täcka utgifterna står till institutets förfogande dels statsbidrag å 330 000 kronor, dels enskilda bidrag, som beräknats till 100 000 kronor, dels ock inkomster av institutets verksamhet, såsom uppdrag, försäljning av publikationer m. m. Sistnämnda inkomster väntas uppgå till 70 000 kronor.

I samband med institutets utvidgning har den förutvarande verkställande ledamoten i styrelsen deltidsanställts vid institutet med oförändrat arvode samt styrelsens ordförande och sekreterare tillerkänts ersättning med tillhopa 9 000 kronor. Sistnämnda belopp har upptagits i institutets budget för nästa räkenskapsår. Institutet avser att ytterligare utöka personalen i viss utsträckning. Sålunda planeras nyanställning av en tjänsteman, som kan självständigt utföra siffermässig bearbetning av försöksresultat samt ritarbete för publikationer och utställningar m. m. Dessutom anses personalen på den textila avdelningen böra förstärkas med en befattningshavare med textilt teknisk utbildning. Kostnaderna för de nya befattningarna beräknas till ca 24 000 kronor. Vidare har institutet funnit lämpligt att i ökad utsträckning anlita experter, som kompletterar sakkunskapen inom institutet. För expertarvoden beräknar institutet ett med 15 000 kronor ökat belopp. Automatiska lönehöjningar och smärre lönejusteringar väntas medföra utgiftsökningar å sammanlagt 3 000 kronor. Beträffande institutets omkostnader förutses på grund av hyreshöjning en ökning av lokalkostnaderna med 2 000 kronor. Härjämte anses önskvärt att det för inköp av inventarier och facklitteratur avsedda beloppet ökas med 2 000 kronor. Å andra sidan kommer för nästa budgetår vissa engångskostnader å tillhopa 25 000 kronor att bortfalla. Enligt vad sålunda anförts kommer den sammanlagda utgiftsökningen att uppgå till $(9\,000 + 24\,000 + 15\,000 + 3\,000 + 2\,000 + 2\,000 - 25\,000 =)$ 30 000 kronor. Utgifterna för nästa budgetår beräknas alltså komma att uppgå till $(500\,000 + 30\,000 =)$ 530 000 kronor. Härav utgöres ca 433 000 kronor av arvoden och löner samt återstoden, ca 97 000 kronor, av omkostnader.

Beträffande inkomsterna räknar institutet med att bidragen från enskilt håll för nästa budgetår ökas till ca 105 000 kronor. Institutet anser sig icke kunna upptaga inkomsterna av publikationer och uppdrag m. m. till högre belopp än 45 000 kronor. De sammanlagda inkomsterna, bortsett från statens bidrag, beräknas sålunda till $(105\,000 + 45\,000 =)$ 150 000 kronor. För att uppehålla institutets verksamhet under nästa budgetår i planerad omfattning, varvid utgiftssumman skulle komma att uppgå till 530 000 kronor, erfordras alltså ett statsbidrag av $(530\,000 - 150\,000 =)$ 380 000 kronor vil-

ket belopp med 50 000 kronor överstiger statsbidraget för innevarande budgetår.

Föredraganden

Det synes i detta sammanhang vara lämpligt att i korthet erinra om de åtgärder, som från statens sida under de senaste åren vidtagits för att utvidga och förbättra forsknings- och upplysningsverksamheten på konsumtionsvaruumrådet.

Ett betänkande rörande hithörande frågor framlades år 1949 av utredningen angående kvalitetsforskning och konsumentupplysning. Utredningen föreslog i betänkandet bl. a. vissa åtgärder i syfte att varudeklarationer och kvalitetsmärkning av konsumtionsvaror skulle komma till mer allmän användning. I anledning av detta uppslag inrättades år 1951 varudeklarationsnämnden, vars verksamhet till övervägande delen bekostas av statsbidrag. Frågan om medelsanvisning till nämnden för nästa budgetår kommer att anmälas i samband med anslaget till standardiseringsverksamheten.

Utredningen föreslog vidare viss utbyggnad och omorganisation av Hemmens forskningsinstitut, varvid även förutsattes, att byrån Aktiv hushållning inom statens priskontrollnämnd skulle sammanslås med institutet. Utredningens förslag rörande forskningsinstitutet har av olika skäl icke ansetts böra genomföras i sin ursprungliga utformning. Dock har viss omorganisation av institutet samt även sammanslagningen med byrån Aktiv hushållning genomförts. Omorganisationen innebar bl. a. att staten tillförsäkrades ökat inflytande i institutets ledning. Medelsanvisningen till bidrag till institutet har inneburit höjning av bidraget för budgetåret 1952/53 med 30 000 kronor — varjämte för nämnda budgetår anvisats ett extra bidrag av 50 000 kronor — och för budgetåret 1954/55 med ytterligare 25 000 kronor.

Det förtjänar vidare nämnas, att överskottsmedel, som uppkommit i vissa clearingkassor, till ett belopp av 400 000 kronor avsatts för forsknings- och upplysningsverksamhet av betydelse för konsumenterna. Av dylika medel har institutet tilldelats 213 000 kronor för vissa specialundersökningar m. m.

Genom de åtgärder, som sålunda vidtagits, torde såvitt nu kan bedömas goda förutsättningar ha skapats för det fortsatta forsknings- och upplysningsarbetet i konsumenternas intresse. Beträffande Hemmens forskningsinstitut, varom nu närmast är fråga, vill jag som min mening uttala att det är angeläget, att institutet bereds möjlighet att anställa den personal och skaffa de resurser i övrigt, som erfordras för att undersökningsverksamheten skall kunna bedrivas på ett ändamålsenligt sätt och i önskvärd omfattning. Mot institutets planering av verksamheten under nästa budgetår och beräkningen av kostnaderna härför har jag icke något att erinra. Jag vill därför tillstyrka en höjning av anslaget med 50 000 kronor. Anslaget bör alltså för nästa budgetår uppföras med $(330\,000 + 50\,000 =) 380\,000$ kronor. Det torde böra ankomma på Kungl. Maj:t att fastställa de närmare villkoren för bidragets åtnjutande.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till Hemmens forskningsinstitut* för budgetåret 1955/56 anvisa ett reservationsanslag av 380 000 kronor.

[48] 30. *Bidrag till Aktiebolaget Ceaverken för vissa forskningsarbeten*

	Anslag
1954/55 (statsliggaren s. 922)	25 000
1955/56 (förslag)	25 000

Aktiebolaget Ceaverken, vars aktier ägs av staten, tillverkar i huvudsak röntgenfilm samt ljuskänsligt fotografiskt papper av olika slag.

Y r k a n d e

Aktiebolaget Ceaverken (skr. 20/9 1954) hemställer, att anslaget för nästa budgetår uppföres med oförändrat belopp.

M o t i v

Bidraget avses för forskning i syfte att bolagets produktion skall kunna utökas till att omfatta jämväl ljuskänsligt fotografiskt negativmaterial för militära ändamål ävensom skärmbildsfilm. Bolagsstyrelsen finner angeläget att ifrågavarande forskningsarbeten fortsättes.

Departementschefen

Den forskning, för vilken bolaget åtnjuter statsbidrag, sammanhänger icke omedelbart med bolagets nuvarande industriella och kommersiella verksamhet utan är avsedd att möjliggöra en framtida inhemsk tillverkning av visst fotografiskt material för försvarets och sjukvårdens behov. Ifrågavarande forskning är sålunda av betydelse främst ur beredskapssynpunkt. Jag tillstyrker därför bolagets hemställan om statsbidrag även för nästa budgetår.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till Aktiebolaget Ceaverken för vissa forskningsarbeten* för budgetåret 1955/56 anvisa ett reservationsanslag av 25 000 kronor.

[49] 31. *Atomenergiforskning m. m. inom Aktiebolaget Atomenergi*

	Anslag
1954/55 (statsliggaren s. 922)	10 000 000
1955/56 (förslag)	18 000 000

Aktiebolaget Atomenergi, som bildades år 1947, har till huvudsaklig uppgift att efterforska och utvinna grundmaterial för atomenergiens utnyttjande samt att bygga atomreaktorer i första hand för forskningsändamål. Anläggningar för framställning av uran i viss omfattning — bl. a. ett

extraktionsverk i Kvarntorp — samt en atomreaktor har färdigställt och tagits i bruk. I samband med sina anslagsäskanden för budgetåret 1953/54 framlade bolaget en plan för den fortsatta verksamheten under en femårsperiod. Planen innebar bl. a., att ytterligare en atomreaktor skulle byggas samt att tillverkningskapaciteten beträffande uran skulle utvidgas. I 1953 års statsverksproposition (X ht p. 41) förordades, att bolagets verksamhet skulle tills vidare bedrivas i huvudsaklig överensstämmelse med den framlagda planen. Häremot gjordes icke någon erinran från riksdagens sida.

Bolagets aktiekapital uppgår till 3 500 000 kronor. Härav har staten tecknat 2 000 000 kronor och enskilda intressenter 1 500 000 kronor. Under förevarande anslag har för budgetåren 1947/48—1954/55 anvisats sammanlagt 43 450 000 kronor till bolagets verksamhet. Av sistnämnda belopp har hittills 40 950 000 kronor ställts till bolagets förfogande, därav ca 2 000 000 kronor i form av lån. Bolagets anläggningstillgångar har i senast fastställda balansräkning — per den 31 december 1953 — uppförts med ett värde av i runt tal 5 000 000 kronor. Häremot svarar å balansräkningens passivsida nyssnämnda lånebelopp samt ca 3 000 000 kronor av aktiekapitalet. Återstoden av aktiekapitalet, ca 500 000 kronor, disponeras som ett buffertkapital för förskottering av utgifter, vilka senare täcks av andra medel.

Y r k a n d e

Aktiebolaget Atomenergi (skr. och PM 15/9 1954) hemställer, att anslaget för nästa budgetår uppföres med ett belopp av 21 400 000 kronor.

M o t i v

Den snabba utvecklingen på atomenergiens område gör det önskvärt att genomförandet av bolagets arbetsprogram i möjligaste mån forceras. Sedan den första experimentreaktorn nu kommit i gång, har direkta forsknings- och utvecklingsarbeten inom reaktorteknologien möjliggjorts. När ytterligare en försöksreaktor färdigställt kan arbetet på konstruktionen av kraftproducerande reaktorer börja på allvar.

Utredningar beträffande bolagets andra reaktorstation pågår. Medelsbehovet för förvärv och iordningställande av erforderligt markområde för densamma kan icke nu beräknas. Anskaffning av viss utrustning kan dock redan nu planeras. För detta ändamål och för kompletteringar m. m. vid den redan färdigställda reaktorn beräknar bolaget för nästa budgetår ett medelsbehov av 2 650 000 kronor.

På grundval av de hittills vunna erfarenheterna vid driften av uranextraktionsverket i Kvarntorp planeras en fortsatt utbyggnad av uranproduktionen. Bolaget beräknar för nästa budgetår ett belopp av 6 640 000 kronor för nyanläggningar för uranproduktion i större skala samt för anskaffning av vissa råvaror.

Bolagets löpande kostnader har för innevarande budgetår beräknats till 7 852 000 kronor. För nästa budgetår väntas kostnaderna stiga till 12 106 000 kronor. Ökningen beror i huvudsak på att utrednings-, forsknings- och kon-

struktionsarbetena inom ramen för bolagets femårsplan kommer att fullföljas och i viss utsträckning forceras samt att uranproduktionen utvidgas.

Medelsbehovet för nästa budgetår beräknas sålunda av bolaget till $(2\,650\,000 + 6\,640\,000 + 12\,106\,000 =)$ i runt tal 21 400 000 kronor.

Yttrande

Atomkommittén erinrar om att kommittén i sina petita för nästa budgetår lämnat en ingående redogörelse för utvecklingen under det senaste året inom såväl grundforskningen som den tillämpade forskningen på atomenergiområdet. Av vad kommittén därvid anfört framgår, att utvecklingen fortskrider i ett alltmer accelererat tempo. Det framlagda materialet leder enligt kommitténs mening till slutsatsen att det är i hög grad motiverat att ställa ökade resurser till atomforskningens förfogande. Kommittén finner de av bolaget framlagda äskandena väl avvägda i förhållande till verksamhetens vikt och till vårt lands resurser och har icke funnit anledning till erinran mot bolagets beräkningar rörande medelsbehovet för nästa budgetår. Kommittén tillstyrker därför bolagets framställning.

Departementschefen

Det framgår av vad som anförts i det föregående, att staten gjort synnerligen betydande ekonomiska insatser för att stödja den verksamhet, vilken bedrivs inom Aktiebolaget Atomenergi, samt att det från bolagets och atomkommitténs sida förväntas, att dessa insatser ytterligare ökas i avsevärd omfattning. Ett icke ringa stöd till verksamheten har därjämte lämnats av de enskilda intressenterna i bolaget. Detta stöd har icke begränsats till det kapitaltillskott, som gjorts av de enskilda aktieägarna, utan har enligt vad jag erfarit även lämnats i annan form, exempelvis genom att erfarenheter och rön från enskild industriell verksamhet ställts till bolagets förfogande samt bolagets önskemål om leveranser av utrustning och material fått en välvillig behandling.

Med hänsyn till den betydelse för vårt lands framtida energiförsörjning, som bör tillmätas utvecklingsarbetet på atomenergiområdet — särskilt i nuvarande läge, då det eftersträfvade målet, att kunna uppföra kraft- och värmeanläggningar, vilka drives med atomenergi, kan skönjas — förefaller såväl de gjorda uppoffringarna som ytterligare ansträngningar vara väl motiverade. Det torde också finnas anledning förmoda, att det enskilda näringslivet, främst de företag som tidigare intresserat sig i bolaget, skall finna det lämpligt och möjligt att öka sitt stöd åt bolagets verksamhet. I den mån ytterligare enskilda insatser göres i form av tillskott av aktiekapital, bör jämväl staten tillskjuta nytt aktiekapital i sådan utsträckning, att proportionen mellan de enskilda intressenternas och statens insatser i dylik form bibehålles oförändrad. Vidare bör genom lämpliga åtgärder förhållandet mellan bolaget, staten och de enskilda intressenterna regleras på sådant sätt att de båda aktieägargrupperna tillförsäkras en med hänsyn till respektive totala insatser i bolaget skäligen andel i bolagets tillgångar och eventuella överskott.

Vad angår frågan om anslag för nästa budgetår till bolagets verksamhet har jag icke i och för sig funnit något att erinra mot bolagets planläggning av verksamheten. Bolaget har beräknat medelsbehovet för budgetåret 1955/56 till 21 400 000 kronor. Vid genomgång av det material, som från bolagets sida ställts till förfogande för bedömning av anslagsfrågan — vilket material torde böra delgivas vederbörande riksdagsutskott — har jag emellertid funnit viss nedskärning av bolagets utgifter under nästa budgetår kunna ske utan att detta olägligt påverkar den planerade verksamheten i stort. Med denna utgångspunkt anser jag mig böra föreslå, att för nästa budgetår anvisas ett belopp av 18 000 000 kronor under förevarande anslag. Det torde liksom tidigare böra få ankomma på Kungl. Maj:t att meddela närmare föreskrifter rörande anslaget disposition. Därest i samband med nyteckning av aktier i bolaget ytterligare medelsanvisning skulle bli erforderlig, torde jag framdeles få återkomma till denna fråga.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Atomenergiforskning m. m. inom Aktiebolaget Atomenergi* för budgetåret 1955/56 anvisa ett reservationsanslag av 18 000 000 kronor.

[50] 32. Bidrag till Aktiebolaget Svensk torvförädling för torvforskning

	Anslag
1954/55 (statsliggaren s. 922)	400 000
1955/56 (förslag)	300 000

Y r k a n d e

Aktiebolaget Svensk torvförädling (skr. 1/9 1954) hemställer, att anslaget för nästa budgetår höjes till 550 000 kronor.

M o t i v

Till petitaskrivelsen är fogade redogörelse för bolagets forsknings- och utvecklingsarbete under budgetåret 1953/54, program för den ordinarie forskningsverksamheten under nästa budgetår samt plan för visst utvecklingsarbete på maskintorvområdet. Av handlingarna i ärendet framgår i huvudsak följande.

Arbetet vid bolagets forskningsavdelning under budgetåret 1953/54 har liksom under närmast föregående år koncentrerats på frågor rörande torvens utnyttjande som bränsle och därmed sammanhängande produktionsproblem. Undersökningar har bedrivits bl. a. beträffande torvens egenskaper och reaktioner vid våtkolning samt malning och avvattning av torv. Den av bolaget konstruerade försöksanläggning för våtkolning av torv, till vars uppförande staten bidragit med sammanlagt 1 200 000 kronor (se X ht 1953,

p. 42, SU nr 10/1953, r. skr. nr 10/1953), har färdigmonterats och prov-drift av anläggningen har börjat.

Under nästa budgetår kan vissa resultat av provdriften av våtkolnings-anläggningen väntas föreligga. Om resultaten är positiva, kommer under-sökningarna beträffande våtkolning att fortsätta och en anläggning i indu-striell skala att projekteras. Vidare kommer arbetet liksom tidigare att in-riktas på frågor rörande torvens avvattning. I övrigt avser bolaget att uppta undersökningar och studier bl. a. beträffande olika metoder för transport av torv, angående metoder och anordningar för eldning med torv samt rörande förutsättningarna för att i Sverige utnyttja torv som bränsle i ångkraftverk, förlagda vid torvmossar. Kostnaderna för bolagets forskningsprogram be-räknas för nästa budgetår till 400 000 kronor.

Om utvecklingsarbetet på maskintorvområdet anför, att undersökningar beträffande en vändningsmaskin under budgetåret 1953/54 resulterat i en användbar konstruktion. Vissa av bolaget igångsatta prov med malning av låghumifierad torv beräknas bli slutförda under innevarande budgetår. Bo-laget avser att under nästa budgetår inrikta arbetet på konstruktion och provning av en lämplig maskin för täckdikning av torkfält. Kostnaden här-för beräknas till 150 000 kronor.

Departementschefen

Då jag anser mig kunna utgå från att bolagets forsknings- och utveck-lingsarbete på torvområdet bör i större utsträckning än som för närvarande sker kunna bekostas på annat sätt än genom bidrag från förevarande an-slag, vill jag, med hänsyn till nödvändigheten att så långt möjligt begränsa statsutgifterna, föreslå en sänkning av anslaget med 100 000 kronor. Ansla-get bör sålunda för nästa budgetår uppföras med 300 000 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till Aktiebolaget Svensk torvförädling för torvforskning* för budgetåret 1955/56 anvisa ett reservations-anslag av 300 000 kronor.

[51] 33. Bidrag till företagareföreningar m. fl.

	Anslag
1954/55 (statsliggaren s. 922).....	700 000
1955/56 (förslag)	900 000

Företagareföreningarna har till uppgift att verka för rationalisering inom hantverk och småindustri samt att främja enskild företagsamhet inom om-råden, företrädesvis på landsbygden, där en utbyggnad och differentiering av näringslivet anses önskvärd ur samhälleliga synpunkter. För detta ändamål bedriver föreningarna upplysnings- och rådgivningsverksamhet. Flertalet

föreningars verksamhet omfattar dessutom utlåning till hantverks- och småindustrieföretag.

Företagareföreningar finns f. n. i sjutton län, nämligen Stockholms, Södermanlands, Kronobergs, Kalmar, Gotlands, Blekinge, Hallands, Göteborgs och Bohus, Skaraborgs, Värmlands, Örebro, Kopparbergs, Gävleborgs, Västernorrlands, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län. I Västmanlands län finns en av landstinget bildad småföretagarnämnd med i stort sett samma uppgifter som företagareföreningarna.

Av förevarande anslag har för innevarande budgetår 415 000 kronor avsetts för bidrag till administrationskostnader för företagareföreningar och liknande sammanslutningar samt 35 000 kronor för bidrag till Sveriges hantverks- och småindustriorganisation. Till låneverksamheten inom vissa företagareföreningar har tidigare från anslag å driftbudgeten medel utgått i form av dels lån, dels subventioner. För innevarande budgetår har till lån till företagareföreningar anvisats 2 500 000 kronor under kapitalbudgeten, statens utlåningsfonder. Till subventioner har för samma budgetår under anslaget till bidrag till företagareföreningar beräknats ett belopp av 250 000 kronor.

Kungl. Maj:t har den 8 oktober 1954 av förevarande anslag tilldelat sexton företagareföreningar och småföretagarnämnden bidrag till administrationskostnader med sammanlagt 415 000 kronor. Genom beslut den 30 juni, 10 september och 8 oktober 1954 har Kungl. Maj:t vidare beviljat fjorton föreningar lån å tillhoppa 2 446 875 kronor och subventioner å sammanlagt 228 125 kronor.

Till den lånerörelse, som bedrivs av vissa företagareföreningar, har hittills utgått understöd av statsmedel i form av lån och subventioner enligt följande sammanställning.

	Lån	Subvention	Summa
Utanordnat belopp:			
T. o. m. år 1953	13 856 500	3 033 800	16 890 300
År 1954	3 247 875	317 125	3 565 000
T. o. m. år 1954	17 104 375	3 350 925	20 455 300

I enlighet med beslut av 1954 års riksdag (prop. nr 210, BU utl. nr 29, r. skr. nr 318) har Kungl. Maj:t den 4 juni 1954 utfärdat kungörelse (SFS 1954: 409) med vissa bestämmelser rörande statlig garanti för lån till hantverks- och småindustrieföretag m. m. Därvid har föreskrivits bl. a. att för handläggning av ärenden rörande lånegaranti i varje län skall finnas ett lokalorgan samt att i län, där företagareförening med rätt att utlämna lån av statsmedel finns, föreningen utgör lokalorgan.

Y r k a n d e

Kommerskollegium (skr. 31/8 1954) hemställer, att till bidrag till företagareföreningarnas administrationskostnader och till Sveriges hantverks- och småindustriorganisation för nästa budgetår anvisas ett belopp av 500 000 kronor.

Motiv

Från femton företagareföreningar har inkommit ansökningar om bidrag till administrationskostnader för budgetåret 1955/56 å sammanlagt 663 054 kronor. Ytterligare en företagareförening och en småföretagarenämnd har för samma budgetår begärt bidrag utan att ange något belopp. Sveriges hantverks- och småindustriorganisation har för nästa budgetår anhållit om bidrag med oförändrat belopp, 35 000 kronor.

Kommerskollegium anser det vara önskvärt, att anslaget höjes för att vissa föreningar, som ännu icke erhållit statsbidrag till sina administrationskostnader, skall kunna erhålla dylika bidrag samt för att ökade statsbidrag skall kunna tilldelas äldre föreningar, vilka på grund av vidgad verksamhet är i behov därav.

I detta sammanhang torde böra nämnas, att *Svensk industriförening* (skr. 15/6 1954) hemställt om statsbidrag under åberopande att föreningen bedriver rådgivnings-, upplysnings- och organisationsverksamhet inom småindustrien.

Departementschefen

Spörsmålet rörande omfattningen av statens stöd till den verksamhet, som bedrivs av företagareföreningarna, behandlades i 1954 års statsverksproposition (X ht 1954, p. 52). Därvid anfördes bl. a. att ifrågavarande verksamhet syntes vara av värde som led i strävandena att på längre sikt upprätthålla sysselsättningen på en hög nivå, att åstadkomma bättre försörjningsmöjligheter för befolkningen inom områden med ett mindre väl utvecklat näringsliv samt att främja hantverket och småindustrien. Efter förslag av Kungl. Maj:t i nämnda statsverksproposition ökades för innevarande budgetår medelsanvisningen till bidrag, lån och subventioner åt företagareföreningarna.

I detta sammanhang kan erinras om att jämväl bankoutskottet i sitt utlåtande nr 36 till 1954 års riksdag — i anledning av väckta motioner angående den framtida utformningen av närings- och bebyggelsestrukturen i landet — understrukit betydelsen av företagareföreningarnas arbete. Utskottet anförde i nämnda utlåtande, att erfarenheterna av föreningarnas verksamhet beträffande såväl rationalisering av äldre företag som nyetablering i allmänhet var goda samt att det enskilda initiativet erhållit värdefullt stöd. Enligt utskottets mening borde det hälsas med tillfredsställelse om genom frivilliga initiativ företagareföreningar kunde komma till stånd i flera län. Utskottet förutsatte, att Kungl. Maj:t skulle ha sin uppmärksamhet riktad på bl. a. betydelsen av att företagareföreningarnas arbete ekonomiskt underlättades. På hemställan av utskottet beslöt riksdagen att för Kungl. Maj:t giva till känna vad utskottet anför i nämnda utlåtande (skr. nr 385).

I anslutning härtil vill jag liksom föregående år framhålla, att det bör ankomma på företrädare för lokala intressen — landsting, kommuner samt enskilda sammanslutningar, företag och personer — att bedöma och avgöra huruvida nya företagareföreningar bör bildas. De lokala intressenterna

bör också svara för att erforderliga medel tillskjutes för verksamhetens igångsättande och bedrivande under en första tid. Om verksamheten under denna tid vinner stadga och befinnes motsvara ett påtagligt behov, bör statsbidrag till i första hand administrationskostnader kunna påräknas. Frågan om storleken av dessa bidrag bör liksom tidigare bedömas från fall till fall. Utgångspunkten bör därvid vara att en viss minimiorganisation — en heltidsanställd konsulent jämte kontorshjälp åt honom — är en förutsättning för att verksamheten skall kunna bedrivas med utsikt till framgång. De medel, som från olika håll ställs till en förenings förfogande, bör sålunda vara tillräckliga för att täcka kostnaderna för en organisation av minst denna omfattning. En väsentlig del av kostnaderna bör täckas genom bidrag från annat håll än staten. En riktpunkt vid beräkning av statens bidrag bör vara att detta icke utgår med högre belopp än hälften av totalkostnaderna. I den mån verksamheten inom en förening tillväxer bör ökat statsbidrag kunna utgå under förutsättning att jämväl bidragen från andra håll än staten ökas i motsvarande utsträckning.

Summan av de för nästa budgetår begärda bidragen till administrationskostnader överstiger avsevärt det belopp av 415 000 kronor, som för innevarande budgetår anvisats för ändamålet. Kommerskollegium har funnit önskvärt, att ifrågavarande belopp uppräknas i viss utsträckning. Även enligt min mening finns det skäl för en anslagshöjning. Detta gäller främst för de fall, där verksamheten mera påtagligt utvidgats och bidragen från andra håll än staten ökats. I anslutning härtil kan erinras om att de långgivande företagareföreningarna anförtrots uppgiften att fungera såsom lokalorgan för handläggningen av ärenden rörande statlig garanti för lån till hantverks- och småindustriföretag. Härmed sammanhängande åligganden torde medföra ökade administrationskostnader för vederbörande föreningar. Vidare kan framhållas, att vissa nyare föreningar på grund av begränsad medelstillgång hittills icke kunnat få åtnjuta statsbidrag i den utsträckning, som på längre sikt kan anses skälig med hänsyn till de principer för bidragstilldelning, vilka jag nyss angivit. Det kan även förutses, att ytterligare föreningar bildas, vilka med tillämpning av nämnda principer bör åtnjuta bidrag.

Med hänsyn till nu anförda omständigheter vill jag föreslå, att det för bidrag till företagareföreningarnas administrationskostnader avsedda beloppet höjes med 200 000 kronor och att beloppet sålunda för nästa budgetår beräknas till $(415\,000 + 200\,000 =) 615\,000$ kronor. Det bör liksom tidigare få ankomma på Kungl. Maj:t att, efter förslag av kommerskollegium, meddela närmare föreskrifter om beloppets fördelning.

Till Sveriges hantverks- och småindustriorganisation, för vilken innevarande budgetår avsetts 35 000 kronor, torde även för nästa budgetår visst bidrag böra utgå. Till frågan huruvida statsbidrag bör tilldelas jämväl Svensk industriförening är jag icke för närvarande beredd att taga ställning. Skulle det med hänsyn till arten av föreningens verksamhet befinnas motiverat, att statsbidrag beviljas föreningen, bör dylikt bidrag bestridas från förevarande anslag. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att fatta beslut härom.

Till den av vissa företagareföreningar bedrivna låneverksamheten har för innevarande budgetår anvisats sammanlagt 2 750 000 kronor, därav 2 500 000 kronor å kapitalbudgeten att utgå i form av lån och 250 000 kronor å förevarande anslag att utdelas såsom subventioner. Utöver de lån och subventioner, som av nämnda medel utgår till föreningarna, kan dessa för ny utlåning disponera jämväl de till föreningarna inflytande amorteringsbeloppen; någon föreskrift om återbetalning av de statsmedel, som ställts till föreningarnas förfogande, har nämligen hittills i regel icke meddelats. Summan av ifrågakvarande amorteringar kan f. n. uppskattas till i runt tal 2 000 000 kronor per år. För lånerörelsen kan sålunda föreningarna under innevarande budgetår beräknas disponera ett sammanlagt belopp av närmare 5 000 000 kronor. Från föreningarnas sida har under hand anmälts behov av medel för utlåning, som icke oväsentligt överstiger detta belopp. Jag anser mig emellertid icke böra förorda ökad medelsanvisning för ifrågakvarande ändamål. För nästa budgetår torde alltså till företagareföreningarnas låneverksamhet böra under vederbörande riksstatsanslag anvisas ett belopp av tillhoppa 2 750 000 kronor. Med hänsyn till bl. a. föreningarnas behov av en viss riskmarginal för täckande av eventuella förluster bör anordningen med subventioner bibehållas. Jag beräknar för detta ändamål samma belopp som för innevarande budgetår eller 250 000 kronor. Detta belopp bör för nästa budgetår anvisas å förevarande anslag. Återstoden av den för låneverksamheten avsedda medelsanvisningen eller $(2\,750\,000 - 250\,000 =)$ 2 500 000 kronor bör ske å anslag till fonden för lån till företagareföreningar m. fl. under kapitalbudgeten. Jag kommer senare denna dag att hemställa, att förslag härom avlåtes till riksdagen.

I enlighet med det anförda bör förevarande anslag för nästa budgetår uppföras med ett belopp av $(615\,000 + 35\,000 + 250\,000 =)$ 900 000 kronor. Jag hemställer alltså nu, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till företagareföreningar m. fl.* för budgetåret 1955/56 anvisa ett reservationsanslag av 900 000 kronor.

[52] 34. Befrämjande av hemslöjden

	Anslag
1954/55 (statsliggaren s. 922)	55 000
1955/56 (förslag)	55 000

Kungl. Maj:t har den 24 september 1954 bemyndigat kommerskollegium att under budgetåret 1954/55 av manufakturförlagslånefonden använda 1 000 kronor såsom bidrag till verksamheten inom Svenska hemslöjdsföreningarnas riksförbund och 153 000 kronor såsom bidrag till kostnaderna för avlöning åt hemslöjdskonsulenter. För innevarande budgetår har sålunda av anslags- och fondmedel anvisats sammanlagt 209 000 kronor för hemslöjdsändamål.

Y r k a n d e

Svenska hemslöjdsföreningarnas riksförbund (skr. 28/8 1954) hemställer, att anslaget för nästa budgetår höjes med 226 000 kronor.

M o t i v

Såsom bidrag till sin egen verksamhet äskar riksförbundet för budgetåret 1955/56 samma belopp som av anslags- och fondmedel beviljats för innevarande budgetår. Detta innebär, att medelsanvisningen å anslaget skulle ökas med 1 000 kronor.

Kostnaderna för hemslöjdskonsulenternas verksamhet under budgetåret 1953/54 har uppskattats till i runt tal 470 000 kronor. Härav har 150 000 kronor tillskjutits av hushållningssällskap och landsting, 138 000 kronor av staten och 180 000 kronor av hemslöjdsföreningarna. Behovet av konsulenter har enligt riksförbundet ökat. En del föreningar uppgives emellertid till följd av kostnadsökningar ha svårt att lämna bidrag till konsulentverksamheten. Under åberopande av det anförda föreslår riksförbundet, att statens bidrag till konsulentverksamheten för nästa budgetår utgår med 200 000 kronor.

Riksförbundet äskar slutligen 25 000 kronor såsom bidrag till kostnaderna för en särskild konsulent för de partiellt arbetsförs hemslöjdsarbete. Med ledning bl. a. av en av riksförbundet företagen undersökning anser förbundet sig kunna konstatera, att hemslöjdsarbete ofta är det enda arbete, som partiellt arbetsföra kan utföra, att inkomsten av dylikt arbete i många fall ger full försörjning och i andra fall icke oväsentliga bidrag till försörjningen samt att arbetet har stor betydelse i psykiskt avseende för de partiellt arbetsföra. Konsulenten skulle bl. a. bistå partiellt arbetsföra med råd och handledning beträffande material, formgivning och teknik m. m. samt vara rådgivare åt hemslöjdsföreningarna ävensom åt sjukhus och vårdanstalter. Han skulle även förmedla försäljning av hemslöjdsalster, som tillverkats av partiellt arbetsföra.

Y t t r a n d e

Arbetsmarknadsstyrelsen, som yttrat sig i den sist berörda frågan, finner det önskvärt, att undersökningen beträffande partiellt arbetsförs hemslöjdsarbete utvidgas till att omfatta ett mer representativt och belysande material. Styrelsen vill emellertid icke motsätta sig riksförbundets framställning om anslag till konsulentverksamhet för partiellt arbetsföra.

Departementschefen

Jag anser mig icke kunna tillstyrka, att medel till hemslöjdskonsulenternas verksamhet anvisas å riksstaten. Ej heller för övriga av riksförbundet angivna ändamål kan jag förordna någon höjning av anslaget. Detta bör sålunda för nästa budgetår uppföras med oförändrat belopp. Frågan om bidrag av fondmedel torde senare, efter särskild ansökan, få prövas av Kungl. Maj:t.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen
att till *Befrämjande av hemslöjden* för budgetåret 1955/
56 anvisa ett reservationsanslag av 55 000 kronor.

[53] 35. Bidrag till Svenska slöjdföreningen

	Anslag
1954/55 (statsliggaren s. 922)	50 000
1955/56 (förslag)	50 000

Y r k a n d e n

Styrelsen för Svenska slöjdföreningen (skr. 17/8 1954) hemställer, att anslaget höjes till 80 000 kronor och att ett engångsanslag å 10 000 kronor anvisas för kursverksamhet vid en utställning i Hälsingborg.

M o t i v

Föreningens viktigaste uppgifter är enligt styrelsen att vidta åtgärder i syfte att åstadkomma en allmän kvalitetshöjning inom den konstindustriella verksamheten inom landet, att bedriva allmän konsumentupplysning och att medverka i den exportfrämjande propagandan för svensk konstindustri och svenskt konsthantverk.

Styrelsen framhåller, att statsbidragets realvärde minskat genom penningvärdets fall och att föreningens ekonomiska situation är bekymmersam. Föreningen har nödgats inskränka sin verksamhet, varvid även för landet betydelsefulla arbetsuppgifter måst eftersättas.

I anslutning till en av Hälsingborgs stad och föreningen planerad utställning avser föreningen, om särskilt statligt stöd kan erhållas, att anordna en kurs för studieledare i bokunskap, en s. k. färgkurs och en kurs i formgivningsfrågor.

Departementschefen

Jag är icke beredd att tillstyrka någon höjning av bidraget till Svenska slöjdföreningen. Ej heller anser jag mig kunna förorda, att medel till den av styrelsen nämnda kursverksamheten anvisas å riksstaten. Anslaget bör för nästa budgetår uppföras med oförändrat belopp.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen
att till *Bidrag till Svenska slöjdföreningen* för budgetåret
1955/56 anvisa ett anslag av 50 000 kronor.

[54] 36. Bidrag till standardiseringsverksamheten

	Anslag
1954/55 (statsliggaren s. 923)	625 000
1955/56 (förslag)	625 000

Y r k a n d e

Sveriges standardiseringskommission (skr. 31/8 och 19/10 1954) hemställer, att anslaget höjes till 813 500 kronor.

M o t i v

Till kommissionen anslutna standardiseringsorgan samt varudeklarationsnämnden har begärt ökade statsbidrag för nästa budgetår. Kostnaderna för kommissionens egen verksamhet beräknas stiga. De för innevarande budgetår tilldelade och för nästa budgetår begärda beloppen framgår av följande sammanställning.

	Utdelade bidrag 1954 55	Begärda bidrag 1955/56	
Byggstandardiseringen	190 000	200 000	(+ 10 000)
Emballagestandardiseringen	13 000	25 000	(+ 12 000)
Färg- och lackkommittén	3 000	5 000	(+ 2 000)
Grafiska standardiseringskommittén	17 000	31 500	(+ 14 500)
Gruvhanterings standardiseringskommitté	—	7 000	(+ 7 000)
Jordbrukstekniska institutet	5 000	21 000	(+ 16 000)
Metallnormcentralen	33 000	60 000	(+ 27 000)
Plaststandardiseringen	3 000	10 000	(+ 7 000)
Smörjmedelskommittén	—	2 000	(+ 2 000)
Svenska elektriska kommissionen	33 000	55 000	(+ 22 000)
Svenska verkstadsindustriens standardcen- tral	80 000	100 000	(+ 20 000)
Textilrådets standardiseringsutredning.	3 000	10 000	(+ 7 000)
Varudeklarationsnämnden	135 000	150 000	(+ 15 000)
<i>Sveriges standardiseringskommission</i>			
Kanslikostnader	73 000	85 000	(+ 12 000)
Internationellt samarbete	17 000	27 000	(+ 10 000)
Internationell standardiseringskongress . .	20 000	—	(— 20 000)
Propaganda för standardisering	—	25 000	(+ 25 000)
	625 000	813 500	(+ 188 500)

För närmare kännedom om verksamheten inom de olika standardiseringsorganen samt varudeklarationsnämnden och Sveriges standardiseringskommission torde få hänvisas till handlingarna i ärendet.

Standardiseringskommissionen förklarar sig beredd att tillsammans med de anslutna standardiseringsorganen garantera att bidrag till standardiseringsverksamheten från enskilt håll lämnas under budgetåret 1955/56 i samma proportion som för innevarande år gäller såsom villkor för statsbidragets åtnjutande.

Departementschefen

Standardiseringskommissionens hemställan om höjt anslag för nästa budgetår anser jag mig kunna biträda endast såtillvida att jag förordar, att

anslaget icke minskas med det belopp av 20 000 kronor, vilket för innevarande budgetår avsetts såsom engångsbidrag till en internationell standardiseringskongress. I enlighet härmed torde anslaget för nästa budgetår uppföras med oförändrat belopp. Av anslaget torde i enlighet med framlagt förslag 150 000 kronor böra avses för varudeklarationsnämnden. Till byggstandardiseringen torde statsbidrag böra utgå med samma belopp som under innevarande budgetår. I övrigt bör det liksom tidigare få ankomma på standardiseringskommissionen att svara för anslagets fördelning mellan olika standardiseringsorgan.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till standardiseringsverksamheten* för budgetåret 1955/56 anvisa ett anslag av 625 000 kronor.

[55] 37. Bidrag till Tekniska nomenklaturcentralen

	Anslag
1954/55 (statsliggaren s. 923)	15 000
1955/56 (förslag)	15 000

Y r k a n d e

Tekniska nomenklaturcentralen (skr. 26/8 1954) hemställer, att anslaget för nästa budgetår höjes till 30 000 kronor.

M o t i v

Enligt Tekniska nomenklaturcentralens stadgar, som fastställts av Kungl. Maj:t, skall centralen åstadkomma en för svenska förhållanden lämpad teknisk nomenklatur, varmed förstås allt som rör teknikens språkliga och grafiska uttrycksmedel samt dessas innebörd.

Centralen har utgivit ett flertal ordlistor och andra publikationer, som upptagits i en till skrivelsen fogad förteckning. F. n. sysslar centralen bl. a. med att sammanställa ytterligare ordlistor på olika områden.

Under de senaste åren har centralens ekonomi försämrats. För att täcka löpande utgifter har reserverade medel måst tillgripas. Personalen på centralens sekretariat har fått reduceras, vilket medfört en minskning av centralens arbetskapacitet. Redan igångsatta arbeten har försenats. Nyttillkommande arbetsuppgifter hinner centralen ej angripa med erforderlig snabbhet.

Centralen har av vissa ämbetsverk, som är företrädade i centralens representantförsamling, begärt uttalanden angående verkens värdesättning av centralens verksamhet. Samtliga ämbetsverk, som sålunda tillfrågats, nämligen försvarets forskningsanstalt, byggnadsstyrelsen, generaltullstyrelsen, järnvägsstyrelsen, kommerskollegium, mynt- och justeringsverket, patent- och registreringsverket, telestyrelsen, vattenfallsstyrelsen samt överstyrelsen för yrkesutbildning, har inkommit med skrivelser, i vilka önskvärdheten av ökat

statligt stöd åt centralens arbete vitsordas. Utlåtandena är i avskrift fogade till centralens skrivelse.

Departementschefen

En höjning av anslaget till Tekniska nomenklaturcentralen anser jag mig icke kunna tillstyrka. Anslaget bör för nästa budgetår uppföras med oförändrat belopp.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till Tekniska nomenklaturcentralen* för budgetåret 1955/56 anvisa ett anslag av 15 000 kronor.

D. Sjöfart och handel

[56] 1. Lotsverket: Avlöningar till befattningshavare hos lotsstyrelsen. 2. Lotsverket: Avlöningar till befattningshavare å lots- och fyrstaten. 3. Lotsverket: Omkostnader. 4. Lotsverket: Säkerhetsanstalter för sjöfarten

Dessa anslag är för innevarande budgetår uppförda med 686 300, 16 177 400, 4 583 100 resp. 2 925 000 kronor.

Inom handelsdepartementet tillkallade sakkunniga har den 16 juli 1954 avgivit ett betänkande (SOU 1954: 21) angående inrättande av ett sjöfartsverk. Remissbehandlingen av betänkandet har nu avslutats. Förslag i ämnet torde i särskild proposition komma att föreläggas årets riksdag. Ifrågasvarande förslag kan väntas beröra lotsstyrelsens verksamhet. Anslagen torde därför få upptagas med beräknade belopp. Jag hemställer nu, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, för budgetåret 1955/56 beräkna

a) till *Lotsverket: Avlöningar till befattningshavare hos lotsstyrelsen* ett förslagsanslag av 690 000 kronor;

b) till *Lotsverket: Avlöningar till befattningshavare å lots- och fyrstaten* ett förslagsanslag av 16 157 000 kronor;

c) till *Lotsverket: Omkostnader* ett förslagsanslag av 4 680 000 kronor;

d) till *Lotsverket: Säkerhetsanstalter för sjöfarten* ett reservationsanslag av 2 920 000 kronor.

[57] 5. Handelsflottans pensionsanstalt: Avlöningar

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	48 700	50 536
1954/55 (statsliggaren s. 929)	46 600	
1955/56 (förslag)	47 700	

Y r k a n d e n

Direktionen över handelsflottans pensionsanstalt (skr. 26/8 1954) hemställer, att anslaget höjes med 1 100 kronor.

	Ökning
1. En kontorist Ce 13 — kansliskrivare Ce 15	408
2. Löneklassändringar m. m.	692
	1 100

M o t i v

1. Anstalten har en betydande medelsuppbörd — ca 5,2 milj. kronor under budgetåret 1953/54 — och dess verksamhet, som fick sin nuvarande karaktär år 1943, utvidgas alltjämt. Vid anstalten finns f. n., utom direktören och kontoristen, ett kontorsbiträde och ett skrivbiträde. Med hänsyn till bl. a. den betydande medelsuppbörden bör direktören biträdas av en kvalificerad tjänsteman, som kan arbeta självständigt.

Direktionen hemställer vidare, att anslaget till Bidrag till pensioneringskostnaderna för handelsflottans pensionsanstalt för nästa budgetår uppföres med oförändrat belopp, 1 600 000 kronor.

Y t t r a n d e

Statens lönenämnd, som tagit närmare del av de med kontoristtjänsten förenade arbetsuppgifterna, tillstyrker förslaget om tjänstens uppflyttning till kansliskrivartjänst i Ce 15.

Departementschefen

I anslutning till vad chefen för civildepartementet föreslagit i bil. 2 till statsverkspropositionen tillstyrker jag att kontoristtjänsten omvandlas till kansliskrivartjänst i Ce 15. Mot direktionens beräkning av medelsbehovet för löneklassändringar m. m. har jag icke något att erinra.

Anslaget till Bidrag till pensioneringskostnaderna för handelsflottans pensionsanstalt bör i enlighet med direktionens förslag för nästa budgetår uppföras med oförändrat belopp. Erforderlig hemställan härom göres under tolfte huvudtiteln.

Det under förevarande punkt upptagna anslaget beräknas, med hänsynstagande jämväl till beslutade grundlöneändringar, sålunda:

Utgifter:

avlöningar till ordinarie tjänstemän 26 500 (+ 6 500) kronor;
arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 4 000 (oförändrat) kronor;
avlöningar till övrig icke-ordinarie personal 19 400 (+ 4 600) kronor;
rörligt tillägg 6 800 (— 10 000) kronor.

Särskilda uppbördsmedel:

räntor å förvaltningskostnadsfonden samt bötesandelar 9 000 (oförändrat) kronor.

Anslaget uppföres alltså med $(26\,500 + 4\,000 + 19\,400 + 6\,800 - 9\,000 =) 47\,700 (+ 1\,100)$ kronor.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) godkänna följande avlöningsstat för handelsflottans pensionsanstalt, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1955/56:

Avlöningsstat

U t g i f t e r :

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> ...	26 500
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	4 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	19 400
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	6 800
Summa kronor	56 700

S ä r s k i l d a u p p b ö r d s m e d e l :

Räntor å förvaltningskostnadsfonden samt bötesandelar	9 000
Nettoutgift kronor	47 700

b) till *Handelsflottans pensionsanstalt*: *Avlöningar* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 47 700 kronor.

[58] 6. Handelsflottans pensionsanstalt: Omkostnader

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	6 600	11 521
1954/55 (statsliggaren s. 930)	6 600	
1955/56 (förslag)	6 600	

I enlighet med förslag av *direktionen över handelsflottans pensionsanstalt* (skr. 26/8 1954) uppföres anslaget med oförändrat belopp.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Handelsflottans pensionsanstalt*: *Omkostnader* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 6 600 kronor.

[59] 7. Statens skeppsprovsningsanstalt: Avlöningar

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	421 300	445 055
1954/55 (statsliggaren s. 931)	435 600	
1955/56 (förslag)	441 300	

Y r k a n d e n

Styrelsen för statens skeppsprovsningsanstalt (skr. 4/8 1954) hemställer, att anslaget höjes med 10 900 kronor.

	Ökning
1. Ändrad anställningsform:	
a) 1 ingenjör Cg 27—Ce 27	—
b) 1 fotograf med arvode — Ce 13	348
c) 2 mekaniker med lön enligt kollektivavtal — Ce 13	556
d) 2 modellmakare med lön enligt kollektivavtal — Ce 13	676
2. Arvode, bestämt av Kungl. Maj:t	600
3. Lönegradsuppflyttningar:	
a) 3 avdelningschefer Ce 31—Ce 34	3 408
b) 1 avdelningsingenjör Ce 27 — förste byråingenjör Ce 29	900
c) 1 kassör Ce 15—Ce 19	516
d) 1 förste expeditionsvakt Ce 11 — institutionsvaktmästare Ce 14	384
4. Löneklassändringar	3 618
5. Avrundning	— 106
	10 900

Motiv

Skeppsprovningsanstaltens inkomster har nedgått från 558 276 kronor under budgetåret 1952/53 till 529 395 kronor under budgetåret 1953/54. Under samma tid har beloppet av ianspråktaga medel under avlönings- och omkostnadsanslagen ökat från 500 760 kronor till 533 265 kronor. Medan sålunda anstaltens verksamhet under förstnämnda budgetår lämnade ett överskott av 57 516 kronor uppstod under det senast förflutna budgetåret ett underskott av 3 870 kronor. På grund av minskning av antalet uppdrag har anstalten i större utsträckning än tidigare kunnat bedriva forskning i egen regi. Denna del av anstaltens verksamhet är dock enligt styrelsen alltför jämt eftersatt.

1 a) Befattningen inrättades för fyra år sedan. De göromål, som är förenade med densamma är av så stadigvarande natur, att befattningen bör göras till extra ordinarie.

1 b—d) Yrkandena om överflyttning till extra ordinarie stat av en arvodesavlönad fotografbefattning samt två mekaniker och två modellmakare med lön enligt kollektivavtal har tidigare framförts, senast i petita för budgetåret 1954/55 (X ht 1954, s. 109).

2. Detta yrkande, som avser arvodet till anstaltens biträde i administrativa och kamerala angelägenheter, framfördes i petita för budgetåret 1954/55.

3 a) Anstaltens tre avdelningschefer har lägre lönegradsplacering än motsvarande befattningshavare vid jämförliga anstalter. Med nuvarande lönesättning är det icke möjligt att erhålla och bibehålla tillräckligt kvalificerade tjänstemän för avdelningschefstjänsterna. Avdelningschefernas arbete är synnerligen kvalificerat och av grundläggande betydelse för anstaltens verksamhet.

3 b) Ifrågavarande avdelningsingenjör är placerad på ritkontorsavdelningen och har till uppgift att under avdelningschefen leda arbetet på avdelning-

en. Härutöver har emellertid på avdelningsingenjören efterhand lagts ytterligare arbetsuppgifter i samband med att anstaltens konsulterande verksamhet utvidgats. Han utför sålunda numera beräkningar och konstruktioner av fartygslinjer och propellrar, fartkalkyler samt stabilitetsberäkningar för fartyg och liknande arbeten.

3 c) Detta yrkande, som framförts vid ett flertal tidigare tillfällen, senast i petita för innevarande budgetår, motiveras med befattningshavarens kvalificerade och ansvarsfulla göromål.

3 d) Förslag härom framfördes i föregående års petita.

Styrelsen för skeppsprovningsanstalten har vidare upprepat sitt vid flera tidigare tillfällen framlagda förslag om inrättande av ett kavitationslaboratorium vid anstalten. Kostnaderna härför beräknas nu av styrelsen till 2 745 000 kronor, därav 770 000 kronor för byggnad och 1 975 000 kronor för utrustning. Erforderlig medelsanvisning kan enligt styrelsen fördelas på tre budgetår. För nästa budgetår erfordras 400 000 kronor för byggnaden och 575 000 kronor för utrustning.

Y t t r a n d e n

Statens lönenämnd har intet att erinra mot att tjänsten som avdelningsingenjör i Ce 27 på ritkontorsavdelningen omvandlas till en tjänst som förste byråingenjör i Ce 29. Beträffande kassörstjänsten finner nämnden icke skäl att tillstyrka en lönegradsuppflyttning. *Marinförvaltningen* tillstyrker de framlagda förslagen. *Byggnadsstyrelsen* finner byggnadskostnaderna för kavitationslaboratoriet något för högt beräknade.

Departementschefen

Styrelsens yrkanden om ändring av anställningsformen för vissa befattningshavare anser jag mig böra tillstyrka endast såvitt angår överflyttning till extra ordinarie stat av en ingenjör i 27 lönegraden, varvid befattningen bör benämnas avdelningsingenjör. Arvodet till anstaltens biträde i administrativa och kamerala angelägenheter bör även för nästa budgetår utgå med 3 000 kronor.

I anslutning till vad chefen för civildepartementet anfört i bil. 2 till statsverkspropositionen förordar jag, att avdelningschefsbefattningarna uppflyttas till Ce 33 och erhåller benämningen avdelningsföreståndare samt att tjänsten som avdelningsingenjör vid ritkontorsavdelningen uppflyttas till Ce 29 och benämnas förste avdelningsingenjör. I övrigt kan jag icke f. n. tillstyrka någon förändring av lönegradsplaceringen för anstaltens befattningshavare. För löneklassändringar beräknar jag en anslagshöjning med 3 300 kronor. De beslutade ändringarna av grundlönebeloppen föranleder en omräkning av vissa anslagsposter.

Med hänsyn till nödvändigheten av att i rådande läge iakttaga återhållsamhet beträffande statliga investeringar anser jag mig icke kunna biträda styrelsens förslag om medelsanvisning för inrättande av ett kavitationslaboratorium vid anstalten.

Anslaget beräknas sålunda:

avlöningar till ordinarie tjänstemän 50 500 (+ 11 100) kronor;
 arvode, bestämt av Kungl. Maj:t, 3 000 (oförändrat) kronor;
 avlöningar till tillfälliga biträden 97 300 (— 17 700) kronor;
 avlöningar till övrig icke-ordinarie personal 248 900 (+ 76 500) kronor;
 rörligt tillägg 41 600 (— 64 200) kronor.

Anslaget bestämmes alltså till (50 500 + 3 000 + 97 300 + 248 900 + 41 600 =) 441 300 (+ 5 700) kronor.

I personalförteckningen för statens skeppsprovvningsanstalt bör dels uppföras följande nya tjänster, nämligen tre avdelningsföreståndare i Ce 33, en förste avdelningsingenjör i Ce 29 och en avdelningsingenjör i Ce 27, dels avföras tre tjänster som avdelningschef i Ce 31 och en tjänst som avdelningsingenjör i Ce 27.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att i personalförteckningen för statens skeppsprovvningsanstalt vidtaga de ändringar, som angivits i det föregående;

b) godkänna följande avlöningsstat för statens skeppsprovvningsanstalt, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1955/56:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> ...	50 500
2. Arvode, bestämt av Kungl. Maj:t	3 000
3. Avlöningar till tillfälliga biträden, <i>förslagsvis</i>	97 300
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	248 900
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	41 600

Summa kronor 441 300

c) till *Statens skeppsprovvningsanstalt*: Avlöningar för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 441 300 kronor.

[60] 8. Statens skeppsprovvningsanstalt: Omkostnader

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	63 600	87 813
1954/55 (statsliggaren s. 931)	72 100	
1955/56 (förslag)	72 100	

Y r k a n d e

Styrelsen för statens skeppsprovvningsanstalt (skr. 4/8 1954) hemställer, att anslaget höjes med 3 700 kronor.

Anslagspost (delpost)	Nettoutgift 1953/54	Omkostnadsstat 1954/55	Styrelsens förslag 1955/56
1. Publikationstryck	3 800	3 800	6 000 (+ 2 200)
2. Bibliotek	1 473	1 500	3 000 (+ 1 500)
			(+ 3 700)

Motiv

1. Anslagsposten är icke tillräcklig för att de vid anstalten vunna erfarenheterna och forskningsresultaten skall kunna offentliggöras i önskvärd utsträckning.

2. Biblioteket måste kompletteras med litteratur från de senaste decennierna. Anslagsposten förslår knappast till inköp av tidskrifter och nyutkommen litteratur.

Departementschefen

Jag anser mig icke kunna tillstyrka ökad medelsanvisning å förevarande omkostnadsanslag, vilket sålunda för nästa budgetår torde böra uppföras med oförändrat belopp.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens skeppsprovvningsanstalt: Omkostnader* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 72 100 kronor.

[61] 9. Statens sjöhistoriska museum: Avlöningar

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	182 000	184 523
1954/55 (statsliggaren s. 932)	185 500	
1955/56 (förslag)	189 100	

Yrkanden

Statens sjöhistoriska museums nämnd (skr. 30/8 1954) hemställer, att anslaget höjes med 44 300 kronor.

	Ökning
1. Nya tjänster:	
a) 1 amanuens	14 772
b) 1 skrivbiträde	6 744
c) 1 museivakt Ce 10	8 280
2. Lönegradsuppflyttningar:	
a) 1 intendent Ca 27 — Ca 31	2 367
b) 1 förste museivakt Ca 12 — rustmästare Ca 14	816
3. Sjöhistoriska undersökningar	4 000
4. Fotograferingsverksamhet	4 000
5. Löneklassändringar m. m.	3 297
	44 276

Motiv

1 a) F. n. saknas fackutbildad personal för skötseln av museets arkiv och bibliotek. Arbetet med uppordning och förteckning av dithörande samlingar har därför i hög grad måst eftersättas.

1 b) Förstärkning av biträdespersonalen erfordras för skötseln av museets

telefonväxel, som f. n. betjänas av tillfällig arbetskraft, och för att avlasta den nuvarande biträdespersonalen, som har en alltför stor arbetsbörda.

1 c) En planerad varvsavdelning beräknas vara delvis färdigställd till nästa budgetår. I samband härmed ökas utställningslokalerna avsevärt.

2 a) Yrkandet har tidigare framförts vid ett flertal tillfällen, senast i petita för budgetåret 1954/55 (se X ht 1954, p. 65). Skulle den föreslagna löneställningen befinnas för hög, anses i vart fall en placering av tjänsten i Ca 29 vara motiverad.

2 b) Befattningshavaren fullgör åligganden, vilka anses gå utöver vad som kan fordras av en förste museivakt. Vid närmast jämförliga museiinstitutioner finns sedan länge rustmästarbefattningar.

3. Det primärmaterial, som erfordras för att klarlägga förändringarna inom den maritima kulturen, håller till stora delar på att försvinna. Det är därför angeläget, att arbetet med dess tillvaratagande påskyndas.

4. De reserverade medel, som varit tillgängliga för avlöning till en fotograf, har delvis förbrukats. Det är av betydelse för museet, att fotograferingsverksamheten kan fortgå i oförminskad omfattning.

Departementschefen

Jag är icke beredd att tillstyrka någon förstärkning av museets personal. Ej heller kan jag förorda någon ändring i löneställning för de nuvarande befattningarna. Yrkandena om ökad medelsanvisning för de sjöhistoriska undersökningarna och för fotograferingsverksamheten kan jag icke biträda. För löneklassändringar m. m. bör i enlighet med nämndens förslag beräknas en anslagshöjning av 3 300 kronor.

Med hänsyn till vad som föreslagits i propositionen den 10 december 1954 angående ersättning för tjänstgöring på obekvämt arbetstid m. m. torde anslaget böra uppräknas med 300 kronor.

De beslutade ändringarna av grundlönebeloppen föranleder en omräkning av vissa anslagsposter.

Anslaget beräknas sålunda:

avlöningar till ordinarie tjänstemän 85 300 (+ 22 400) kronor;
avlöningar till icke-ordinarie personal 79 600 (+ 19 500) kronor;
rörligt tillägg 24 200 (— 38 300) kronor.

Anslaget bestämmes alltså till $(85\,300 + 79\,600 + 24\,200 =) 189\,100 (+ 3\,600)$ kronor.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) godkänna följande avlöningsstat för statens sjöhistoriska museum, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1955/56:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	85 300
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal	79 600
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	24 200
Summa kronor	189 100

b) till *Statens sjöhistoriska museum*: *Avlöningar* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 189 100 kronor.

[62] 10. *Statens sjöhistoriska museum*: *Omkostnader*

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	42 300	45 105
1954/55 (statsliggaren s. 932)	37 300	
1955/56 (förslag)	37 300	

Y r k a n d e n

Statens sjöhistoriska museums nämnd (skr. 30/8 1954) hemställer, att anslaget höjes med 16 900 kronor.

Anslagspost (delpost)	Nettoutgift 1953/54	Omkost- nadsstat 1954/55	Nämndens förslag 1955/56	
1. Övriga expenser.....	9 698	9 700	16 600	(+ 6 900)
2. Monterutrustning	9 994	5 000	15 000	(+10 000)
				(+16 900)

M o t i v

1. Behov föreligger av anskaffning av vissa förvaringsskåp (3 500 kronor) och skyddsglas för hyllorna i museets bibliotek (3 400 kronor).

2. Medelsbehovet för anskaffning av monterutrustning uppskattades i nämndens petita för budgetåret 1953/54 till 50 000 kronor. För nämnda och innevarande budgetår har anvisats tillhoppa 15 000 kronor. Behovet av monterutrustning har ökat på grund av planerade utvidgningar av museets verksamhet.

Departementschefen

Jag anser mig icke kunna tillstyrka någon höjning av förevarande anslag. Detta torde för nästa budgetår böra uppföras med oförändrat belopp.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens sjöhistoriska museum*: *Omkostnader* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 37 300 kronor.

[63] 11. *Statens sjöhistoriska museum*: *Underhåll och ökning av samlingarna*

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	3 500	3 571
1954/55 (statsliggaren s. 933)	3 500	
1955/56 (förslag)	3 500	

Y r k a n d e

Statens sjöhistoriska museums nämnd (skr. 30/8 1954) hemställer, att anslaget höjes med 1 500 kronor.

M o t i v

Anslaget uppfördes för budgetåren 1941/42—1952/53 med 3 000 kronor och höjdes för budgetåret 1953/54 till nuvarande belopp. En ytterligare uppräknings av anslaget anses erforderlig med hänsyn till att verksamheten vid museet utvidgats avsevärt och att kostnadsnivån stigit.

Departementschefen

Någon höjning av detta anslag anser jag mig icke kunna tillstyrka. Jag föreslår sålunda, att anslaget för nästa budgetår uppföres med oförändrat belopp.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens sjöhistoriska museum: Underhåll och ökning av samlingarna* för budgetåret 1955/56 anvisa ett reservationsanslag av 3 500 kronor.

[64] 12. *Statens isbrytarverksamhet*

Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 1 700 000 kronor.

Inom handelsdepartementet tillkallade sakkunniga har den 16 juli 1954 avgivit ett betänkande (SOU 1954: 21) angående inrättande av ett sjöfartsverk. Remissbehandlingen av betänkandet har nu avslutats. Förslag i ämnet torde i särskild proposition komma att föreläggas årets riksdag. Ifrågasvarande förslag kan komma att beröra statens isbrytarverksamhet. Anslaget torde därför få upptagas med beräknat belopp. Jag hemställer nu, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avvidan på särskild proposition i ämnet, till *Statens isbrytarverksamhet* för budgetåret 1955/56 beräkna ett förslagsanslag av 3 096 000 kronor.

[65] 13. *Bidrag till sjömanshusens förvaltningskostnader*

	Anslag
1954/55 (statsliggaren s. 934)	256 000
1955/56 (förslag)	256 000

Vid den omorganisation av sjömanshusen, som företogs år 1939, förut-sattes att staten skulle bidra till sjömanshusens förvaltningskostnader med 75 procent av nämnda kostnader (prop. nr 210/1938, BU utl. nr 46/1938, r.skr. nr 370/1938). Med denna utgångspunkt beräknades anslaget för vart och ett av budgetåren 1939/40—1943/44 till 356 000 kronor. I samband med omläggningen av sjöfolkets pensionering år 1944 beslöts, att de s. k. tonavgifterna skulle i det närmaste helt tillfalla sjömanshusen. Sjö-

manshusens inkomster beräknades härigenom komma att stiga med 200 000 kronor om året och det från anslaget utgående bidraget förutsattes böra minskas med motsvarande belopp. På grund av nedgången av tonavgiftsuppbörden under sjöfartsspärren nedsattes dock bidraget för budgetåret 1944/45 icke med hela det beräknade beloppet utan endast med 150 000 kronor. Anslaget för sistnämnda budgetår upptogs alltså till 206 000 kronor (X ht 1944, p. 66. r.skr. nr 10/1944, s. 27). Med hänsyn till den alltmer sjunkande tonavgiftsuppbörden och den inträdda stegringen av sjömanshusens förvaltningskostnader, höjdes anslaget för budgetåret 1945/46 till 256 000 kronor (X ht 1945, p. 67, r.skr. nr 10/1945, s. 22). Anslaget har alltsedan dess varit uppfört med detta belopp.

Y r k a n d e

Kommerskollegium (skr. 10/7 1954) hemställer, att anslaget höjes till 600 000 kronor.

M o t i v

Sjömanshusens förvaltningskostnader uppgick år 1953 till 1 204 610 kronor. Enligt kollegium bör statens bidrag till förvaltningskostnaderna för nästa budgetår bestämmas till ett belopp av 903 000 kronor — motsvarande 75 procent av förvaltningskostnaderna under år 1953 — minskat med dels 104 000 kronor, utgörande summan av sjömanshusens inkomster av lösenbelagda expeditioner m. m. och kollegiets kostnader för blanketter, vilka kostnadsfritt tillhandahålls sjömanshusen, dels ock 200 000 kronor, utgörande sjömanshusens ökade andel av tonavgifter. Statsbidraget skulle sålunda enligt kollegiets beräkning komma att utgöra (903 000 — 104 000 — 200 000 =) i runt tal 600 000 kronor.

Kollegium framhåller, att sjömanshusen på grund av stegrade omkostnader och trots ökning av tonavgiftsintäkterna måst i viss omfattning anlita sina kapitaltillgångar för löpande utgifter. Av kollegiets skrivelse framgår vidare bl. a., att tonavgiftsuppbörden under budgetåret 1952/53 uppgick till 832 948 kronor.

Departementschefen

Jag finner icke anledning förorda någon höjning av anslaget. Detta bör för nästa budgetår uppföras med oförändrat belopp.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till sjömanshusens förvaltningskostnader* för budgetåret 1955/56 anvisa ett anslag av 256 000 kronor.

[66] 14. Läkarundersökning av sjöfolk

	Anslag	Nettoutgift
1953/54	95 000	94 707
1954/55 (statsliggaren s. 934)	250 000	
1955/56 (förslag)	250 000	